

AZ ÉLELMISZERIPARI KAPACITÁSOK HELYZETE MAGYARORSZÁGON 2016

Agrárgazdasági Kutató Intézet

**AZ ÉLELMISZERIPARI KAPACITÁSOK
HELYZETE MAGYARORSZÁGON
2016**

Szerkesztette:	Bábáné Demeter Edit	
Szerzők:	Bábáné Demeter Edit Boldog Valéria Ehretné Berczi Ildikó Fekete Géza Csoltai Veronika	Kiss Gabriella Marosán Ágnes Marusa Mariann Medináné Lázár Virgília
Közreműködők:	Dankóné Seres Zsuzsanna	
Opponensek:	Dudás Gyula Páll Zsombor	
Felelős kiadó:	dr. Kemény Gábor	
Szerkesztőbizottság:	Biró Szabolcs Dublecz Károly Felföldi János Fertő Imre Herdon Miklós Illés B. Csaba Kapronczai István Káposzta József Kemény Gábor Kertész Róbert Keszthelyi Szilárd	Lámfalusi Ibolya Pető Károly Potori Norbert Rieger László Stummer Ildikó Szakály Zoltán Szűcs István Takács István Tóth József Tóth Tamás Vágó Szabolcs

Kiadó:
Agrárgazdasági Kutató Intézet
H-1093 Budapest, Zsil utca 3–5.
Postacím: H-1463 Budapest, Pf. 944
Telefón: (+36 1) 217-1011
Fax: (+36 1) 217-4469
www.aki.gov.hu
aki@aki.gov.hu

DOI: <https://doi.org/10.7896/ai1806>
ISSN 2631-0147
ISSN 1418-2130 (Agrárgazdasági Információk sorozat)

Nyomda, kötet: Prime Rate Kft.
© Agrárgazdasági Kutató Intézet

Minden jog fenntartva. A kiadvány bármely részének sokszorosítása, adatainak bármilyen formában (nyomtatva vagy elektronikus) történő tárolása vagy továbbítása, továbbá bármilyen elven működő adatbázis-kezelő segítségével történő felhasználása csak a kiadó előzetes írásbeli engedélyével történhet.

Tartalomjegyzék

Vezetői összefoglaló	5	Édességgyártás (1082) gyártóvonalainak kapacitáskihasználtsága	46
Problémafelvetés	5	Fűszer- és ételízesítő-gyártás (1084) gyártóvonalainak kapacitáskihasználtsága	49
Módszer	5	Haszonállat-eledelel (1091) gyártóvonalainak kapacitáskihasználtsága	52
Eredmények	5	Hobbiállateledelel-gyártás (1092) kapacitáskihasználtsága	57
A felmérés módszertana	7	Desztillált szeszecital- és pálinkagyártás (1101) kapacitáskihasználtsága	59
Előzmények, az adatgyűjtés jellemzői	7	A szőlőbor és gyümölcsbor termelésének (1102 és 1103) kapacitáskihasználtsága	61
A kapacitáshoz kapcsolódó fogalmak	7	Sörgyártás (1105) kapacitáskihasználtsága	65
A kapacitáshoz kapcsolódó mutatók	8	Alkoholmentes italgyártás (1107) gyártóvonalainak kapacitáskihasználtsága	67
Az élelmiszer-, ital- és dohánytermékgyártás jelentősége	9	Executive Summary	71
Húsfeldolgozás, baromfi-hús-feldolgozás, húskészítménygyártás (1011, 1012, 1013) gyártóvonalainak kapacitáskihasználtsága	10	Problem definition	71
Egyéb gyümölcs-, zöldségfeldolgozás, -tartósítás (1039) gyártóvonalainak kapacitáskihasználtsága	17	Methodology	71
Növényi olaj gyártása (1041) gyártóvonalainak kapacitáskihasználtsága	25	Results	71
Tejtermékgyártás (1051) gyártóvonalainak kapacitáskihasználtsága	28	Kivonat	73
Malomipar (1061) gyártóvonalainak kapacitáskihasználtsága	34	Abstract	73
Kenyer, friss pékáru és tartósított lisztesárugyártás (1071, 1072) gyártóvonalainak kapacitáskihasználtsága	38	Mellékletek	74
Szárastészta (1073) gyártóvonalainak kapacitáskihasználtsága	43	Mellékletek jegyzéke	74
		Hivatkozások jegyzéke	99

Vezetői összefoglaló

Problémafelvetés

Megnövekedett az igény a kormányzat részéről a hazai élelmiszeripar kapacitásainak ismeretére a megváltozott finanszírozási, pályázati környezet miatt, így az Agrárgazdasági Kutató Intézet (AKI) felvállalta a kapacitásfelvétel előkészítését és lebonyolítását. A kiadvány célja, hogy átfogó képet nyújtson a magyarországi élelmiszeripar kapacitásainak nagyságáról és azok kihasználtságáról 2016-ra vonatkozóan.

Az adatgyűjtés megvalósulását a hatályos statisztikai törvény és a kapcsolódó Országos Statisztikai Adatgyűjtési Program (OSAP) rendelet tette lehetővé, amivel kötelezővé vált az élelmiszer, ital- és dohánytermékek gyártásával foglalkozó kijelölt szervezetek számára a statisztikai adatszolgáltatás.

Módszer

Az anyag elkészítése során az adatgyűjtésből származó adatok, valamint a rendelkezésre álló egyéb források segítségével került bemutatásra az élelmiszeripar helyzete a 2016-os évre vonatkozóan. A kiadvány egyrészt az Élelmiszeripari kapacitás felmérés című, 2385-ös nyilvántartási számú OSAP keretében végzett adatgyűjtésből beérkezett adatokat, másrészt a kapacitásmutatók jobb megértése, értékelése érdekében a Központi Statisztikai Hivatal (KSH), a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV) és egyéb forrásokból származó adatokat tekintette át.

Az adatgyűjtés a statisztikai törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendelet előírásai szerint történt. Az adatgyűjtés teljes körű volt és az adatokat telephelyenként kellett beküldeni. Az adatszolgáltatásra kijelölt 4513 élelmiszer, ital- és dohánytermékek gyártásával foglalkozó szervezetek 63 százaléka teljesítette az adatszolgáltatást.

Eredmények

A hús- és baromfifeldolgozó, húskészítmény-gyártó vállalkozások – hagyományaik vagy tudatos stratégia mentén kialakuló – eltérő állapotú és nagyságú műszaki kapacitásokkal rendelkeznek. A kapacitások mindenkori kihasználása számos tényezőtől függ. A feldolgozók egy része állatvágással, darabolással és

készítmény-előállítással egyaránt foglalkozik, ugyanakkor a specializáció és a koncentráció is jellemző az ágazatban. Néhány üzem kizárólag a feldolgozás első szakaszát, például sertés-, marha- vagy baromfivágást végez és jellemzően nem kizárólag a belföldi piacra értékesít. A kisebb, a feldolgozás több szakaszát egy üzemben belül végző vállalkozások behatárolt körzetben saját termékeikkel tudják ellátni akár közvetlenül a fogyasztókat (saját tulajdonú bolt) vagy a kiskereskedelmet. Az adatszolgáltatók körében – a piaci viszonyaiknak megfelelően – olyan üzemek is megtalálhatók, ahol heti egy termelési nap alatt állították elő az igényelt termékmennyiséget, míg volt folyamatos üzemű vállalkozás is. A sertésvágó vonalaknál a súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság 74, a sovány baromfivágó vonalaknál 84 százalék volt 2016-ban. A sertésdaraboló, csontozó vonalak esetén a súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság 79 százalék volt. A marhavágásnál a súlyozott átlagos érték a sertéshez és a baromfihoz képest (is) alacsonyabb, 50 százalék volt 2016-ban.

A hűtő- és konzerviparban a feldolgozási folyamat szezonális, ugyanakkor a forgalmazás egész évben folyamatos. A feldolgozóüzemekben a gyártás – a szezonban – három műszakban is történik, a hétvégi munkát is kihasználva. A feldolgozóüzem optimális kapacitáskihasználásának alapfeltétele a folyamatos alapanyagellátás. A beérkezett adatok alapján 353 857 tonna csemegekukoricát dolgoztak fel a konzervüzemek 2016-ban, a gyártóvonalra jellemző súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság 67,2 százalék volt 2016-ban, amely vonalon átlagosan évi 77 üzemnapon, napi 23 órán át dolgoztak. A zöldborsókonzerv gyártóvonalakon 44 222 tonna zöldborsót dolgoztak fel 2016-ban, a gyártóvonalra jellemző súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsági mutató 52,1 százalék, az átlagos évi üzemnapok száma 43, az átlagos napi üzemórák száma 19 volt. A hűtőipari termelés általában koncentráltabb, nagyobb méretű vállalkozásokban valósul meg. A hűtőiparban hét vállalat rendelkezett 10 ezer tonnánál nagyobb éves termeléssel, amelyből négy vállalat 20 ezer tonnánál is többet gyártott 2016-ban a megfigyelt körben. A beérkezett adatok alapján a fagyasztott zöldség gyártóvonalra jellemző súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság 40,9 százalék, az átlagos évi üzemnapok száma 154, az átlagos napi üzemórák száma 17 volt 2016-ban.

Magyarországon európai viszonylatban magas a tej- és alacsony a sajt-, valamint a vajfogyasztás aránya, illetve két speciális termékcsoport (tejföl és túró) jellemzi a hazai tejfeldolgozást és fogyasztást.

A tejfeldolgozásban több gyártóvonalon alacsony kapacitáskihasználtság mutatkozott, amelyet az eltérő kiserelések, egy vonalon több termékcsoporthoz gyártás, illetve a szűk keresztmetszetet jelentő töltő vagy csomagoló egységek határoztak meg. Az adatgyűjtés alapján a pasztörizálóberendezések súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága 30 százalék, a pasztörizált tejféléseket és tejkészítményeket gyártó vonalaké ettől is elmaradva csak 26 százalék volt 2016-ban. Ezek a súlyozott átlagos értékek más vonalakon sem voltak sokkal kedvezőbbek: a savanyú tej és savanyú tejszínekészítményeket gyártó vonalaknál 38,3, a tejszíngyártó vonalaké 7,6, a vaj és vajkrémgyártó vonalaké 34,4, az ömlesztettsajt-gyártó sornál 23,8 százalék volt 2016-ban. Ugyanakkor a natúrsajt-gyártó vonalaknál a kapacitáskihasználtság 70,1 százalék volt a vizsgált évben.

A malomiparban nagymértékű koncentráció ment végbe az elmúlt néhány évtizedben, elsősorban azok a malmok zártak be, ahol kicsi vagy közepes kapacitással rendelkeztek. Az ágazatban erős az árverseny és kicsi a nyereség, ezért kulcskérdés a hatékonyság, amelyet fejlesztéssel vagy a költségek csökkentésével lehet elérni. A hazai fogyasztói szokások is megváltoztak, eszerint az egy főre jutó lisztfogyasztás csökkent, amely a búzaörlés nagyságára is hatással volt. A búzaörlő vonal súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága 82,9 százalék, a kukoricaörlő vonalé 97,1 százalék volt 2016-ban.

A kenyér, friss pékáru gyártásában a piaci verseny erős, a piaci szereplők között a nagy kapacitású üzemek, az üzleten belüli sütődék, a látványpékségek, a kézműves pékségek és a mikrovállalkozások egyaránt megtalálhatók a gyártóvonalak mögött. A magyarországi sütőiparban rendelkezésre álló kapacitások kihasználtságának alakulásánál szakágazati sajátosság, hogy a sütőipari üzemek túlnyomó többségében nem válik szét a termelés kemencénként a kenyérfélésegek, a pékáru, illetve a tartósított lisztesáru esetében. A kenyérféléseket gyártó vonal súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága 60,9 százalék volt, amelyre átlagosan napi 10 üzemóra és 303 munkanap volt jellemző 2016-ban a beérkezett adatok alapján. A gyorsfagyasztott pékárugyártó vonal súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága 66,6 százalék volt, az átlagos évi üzemnapok száma 269, az átlagos napi üzemórák száma 15 volt a megfigyelt körben.

A hazai haszonállattakarmány-gyártásban egyfajta koncentrációs folyamat indult el, a struktúra az integrációk irányába tolódik, ahol további kapacitásnövekedések várhatók a jövőben. A beérkezett információk alapján a haszonállat-takarmány gyártósorának súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága 72 százalék, átlagosan napi 10 órán és 226 üzemnapon keresztül termeltek az üzemegységek a 2016. évben. A hobbiállattakarmány gyártósorának súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága 85,2 százalék volt 2016-ban.

A felmérés módszertana

Előzmények, az adatgyűjtés jellemzői

A korábbi adatgyűjtések tapasztalatai röviden

Szakágazati besorolás alapján jó lefedettség nem érhető el, mivel a vállalkozások a főtevékenységük mellett további jelentős árbevételű eredményező melléktevékenységeket is folytathatnak, illetve azok a vállalkozások, amelyek nem rendelkeznek élelmiszeripari főtevékenységgel, kimaradnak a mintából. Ezért azokban a szakágakban, ahol erre lehetőség van, a címlista összeállításánál támaszkodni kell a szervezeteket nyilvántartó hatósági (pl. élelmiszer- és takarmánybiztonsági célokat szolgáló engedélyezési listák stb.), tevékenységalapon összeállított adatbázisokra.

Az adatgyűjtés jogi keretei

Az adatgyűjtés megvalósulását a hatályos statisztikai törvény és a kapcsolódó OSAP-rendelet tette lehetővé, amellyel kötelezővé vált a kijelölt szervezetek számára a statisztikai adatszolgáltatás.

Adatszolgáltatói kör

Az adatszolgáltatókat az élelmiszer, ital- és dohánytermékek gyártásával foglalkozó kijelölt szervezetek adták, a kézműves kisvállalkozások (10 millió forint alatti árbevétellel rendelkező cégek) nélkül. A kijelölés a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih) által megküldött címlista (engedélyköteles létesítmények listája, illetve engedélyezett és nyilvántartott takarmány-előállító üzemek listája), valamint a NAV társasági adóbevallásában az élelmiszeriparba sorolt vállalkozások (10 millió forint feletti árbevétellel rendelkezők) alapján történt. Az adatszolgáltatói kör kiegészült a főtevékenységként nem élelmiszeriparba sorolt, de élelmiszeripari tevékenységet folytató vállalkozásokkal (más statisztikában jelentő élelmiszeripari tevékenységet folytatók stb.).

Az adatgyűjtés módja

Az adatgyűjtés elektronikus úton az Agrárstatisztikai Információs Rendszerben (ASIR) történt, ugyanakkor jelentős volt az adatszolgáltatók részéről a papíron történő adatszolgáltatás is. A postai úton és az elektro-

nikus levélként beérkező kérdőívek az Agrárstatisztikai Információs Osztályon kerültek rögzítésre az ASIR rendszerbe.

Az adatgyűjtés ideje

Az adatgyűjtés OSAP-keretek között 2017-ben zajlott a 2016-os tárgyévre vonatkozóan. A beérkezési határidő a tárgyidőszakot követő év március 31-e volt. A többkörös megkeresés eredményeként a kijelölt adatszolgáltatók 63 százaléka teljesítette a statisztikai adatszolgáltatási kötelezettségét.

A kapacitáshoz kapcsolódó fogalmak

Műszaki kapacitás: a feldolgozó vonal gépkönyvében szereplő vagy műszaki leírásában meghatározott tartós teljesítményre utaló, egy órára vonatkoztatott adat. A felmérés a kihasználatlan kapacitások (a termelésből kivont, leállított, felújításra váró, de műszakilag üzemképes vonalak) műszaki kapacitását is magában foglalja. Összetett vonalak esetében a szűk keresztmetszetet jelentő legkisebb kapacitású részegység határozta meg a vonal együttes kapacitását.

Feldolgozott nyersanyag, illetve termelt mennyiség: a technológiai vonalon ténylegesen feldolgozott nyersanyag, illetve termelt termékek mennyisége. Amennyiben a termelőberendezés többféle terméket állított elő (pl. érlelők), úgy a termelés mennyisége a legjellemzőbb termékre átszámítva került közlésre.

Napi üzemórák száma: átlagos munkarend szerinti napi munkaidő. Éven belüli műszakszámváltozás tervezése esetén a tényleges munkanappal súlyozott átlagos napi üzemóra megadása.

Munkarend szerinti üzemnapok száma: az az időtartam, amely alatt a termelőberendezésnek az üzem részére megállapított munkarend szerint üzemelnie kell. Szezonálisan üzemeltetett vonalaknál a szezon előtt tervezett üzemnapokat kellett alapul venni. Nem szezonálisan üzemeltethető termelőkapacitásoknál a naptári alapot csökkenteni kellett a munkaszüneti napok, szabadnapok számával.

Ezek az értékek erősen befolyásolják a szervezeti és az összesített eredményként kapott kapaci-

táskihasználást. A szezonális termékeknel különösen fontos, hogy mekkora a termelés hossza és azon belül mekkora a kapacitások leterheltsége.

Egy vonalon több termék előállítása is előfordulhat, emiatt a vonal „munkaidejének” szétosztására került sor a termékek között (pl. alkoholmentes italgyártás).

Lefedettségi megállapítása: a NAV adatbázisában szereplő vállalkozások száma (élelmiszeripari főtevékenységgel rendelkező cégek) került összehasonlításra a kapacitásfelvétel során adatot szolgáltató és a NAV adatbázisában az adott szakágazathoz sorolt cégek számával.

Méretkategóriák megállapítása: az élelmiszeripari termelés sokszínűsége miatt egységes módszertan alkalmazására nem nyílt lehetőség, fő szempont a kategóriák kialakításánál az átláthatóság volt. A kategóriák meghatározása a beérkezett műszaki kapacitások alapján, az éves termelési adatokat figyelembe véve, vonalanként történt.

A „TOP 5” cég: az adott gyártóvonalon a legnagyobb éves termelt vagy feldolgozott mennyiséggel rendelkező öt vállalkozás.

Üzemegységek száma: megegyezik a telephelyek számával.

A kapacitáskihasználtság számítása:

$$= \frac{\text{termelt, feldolgozott mennyiség}}{\text{műszaki kapacitás} \times \text{üzemnapok száma} \times \text{üzemórák száma}}$$

A feldolgozás során a kapacitáskihasználtság egy ötfokozatú skálán került megjelenítésre, ahol a 20 százalékalatti kategória a nagyon alacsonynak, a 20 és 40 százalékalatti alacsonynak, a 40 és 60 százalékalatti közepesnek, a 60 és 80 százalékalatti magasnak, a 80 százalékalatti nagyon magasnak számított.

A TEÁOR struktúrája (12. számú melléklet): A TEÁOR 4 szintű hierarchikus struktúrával rendelkezik, amely a következőképpen épül fel:

- az első szint betűvel jelölve tartalmazza a nemzetgazdasági ágakat,

- a második szint 2 számjegyű kódszámmal jelöli az ágazatokat,
- a harmadik szint 3 számjegyű kódszámmal jelöli az alágazatokat,
- a negyedik szint 4 számjegyű kódszámmal jelöli a szakágazatokat.

A kapacitáshoz kapcsolódó mutatók

Éves üzemórák száma: napi üzemórák és az üzemnapok számának szorzata gyártóvonalként.

Átlagos éves üzemórák száma: a gyártóvonalkénti éves üzemórák összegének és a vonalak számának hányadosa.

Átlagos üzemórák száma: az adott gyártóvonalra beérkező összes üzemóra és az adatot szolgáltató vonalak számának hányadosa.

Átlagos üzemnapok száma: az adott gyártóvonalra beérkező összes üzemnap és az adatot szolgáltató vonalak számának hányadosa.

Az egy óra alatt megtermelhető vagy feldolgozható összes mennyiség: a beérkezett műszaki kapacitásadatok összegzését jelentette gyártóvonalként.

Az átlagosan egy óra alatt megtermelhető vagy feldolgozható mennyiség: az összes egy óra alatti mennyiség és az adatot szolgáltató vonalak számának hányadosa.

A gyártóvonalakra jellemző **súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság** számítása:

$$= \frac{\sum \text{termelt, feldolgozott mennyiség}}{\sum (\text{termelt, feldolgozott mennyiség} / \text{kapacitáskihasználtság})}$$

Az élelmiszer-, ital- és dohánytermékgyártás jelentősége

Magyarország mezőgazdasága a természeti adottságaiból kifolyólag is jelentősnek mondható, mivel az ország területének több mint 65 százaléka termelésre alkalmas. Hazánkban az élelmiszeripar és a mezőgazdaság hozzáadott értékének aránya európai viszonylatban nem kedvező, mivel az alapanyag-termeléshez viszonyítva a feldolgozás nem elég fejlett. A mezőgazdaság által megtermelt nyersanyagok nagy részét a vizsgált évben az élelmiszeripar dolgozta fel, másrészt feldolgozatlanul exportáltuk. Magyarországon 2016-ban a feldolgozóiparban a termelés 11,0 százalékát adta az élelmiszer-, ital- és dohánytermékgyártás. A hazai

foglalkoztatást nézve az élelmiszeriparban dolgozott a foglalkoztatottak 3,3 százaléka a 2016-os évben. Az élelmiszeripari vállalkozások többsége 2016-ban a kis- és mikrovállalkozásokhoz (93 százalék) tartozott, míg a fennmaradó 7 százalékon a nagy és közepes méretkategóriába sorolt cégek osztoztak. Ugyanakkor az árbevétel, az exportárbevétel és az átlagos statisztikai állományi létszám jelentős részét a közepes és nagyvállalatok adták. Az 1. táblázatban szakágazatonkénti bontásban szerepelnek az élelmiszeripar fontosabb mutatói, amelyek a NAV-adatbázisban szereplő cégek adatai alapján kerültek összesítésre.

1. táblázat: Az élelmiszer-, ital- és dohánytermékgyártás főbb mutatói szakágazati bontásban, 2016

TEÁOR	Szakágazat megnevezése	Cégek száma, darab	Átlagos statisztikai állományi létszám, fő	Értékesítés árbevétele, millió HUF	Exportárbevétel, millió HUF
1011	Húsfeldolgozás, -tartósítás	370	9 799	369 574	155 579
1012	Baromfihús feldolgozása, tartósítása	135	9 920	339 012	127 171
1013	Hús-, baromfihús-készítmény gyártása	76	5 365	132 916	52 339
1020	Halfeldolgozás, -tartósítás	10	17	188	28
1031	Burgonyafeldolgozás, -tartósítás	13	73	2 300	165
1032	Gyümölcs-, zöldséglé gyártása	80	991	52 499	17 031
1039	Egyéb gyümölcs-, zöldségfeldolgozás, -tartósítás	459	6 705	239 182	146 012
1041	Olaj gyártása	69	1 002	210 555	116 447
1051	Tejtermék gyártása	100	5 973	260 508	42 153
1052	Jégkrém gyártása	42	299	7 202	3 278
1061	Malomipari termék gyártása	114	2 288	134 707	31 595
1062	Keményítő, keményítőtermék gyártása	9	595	101 516	62 765
1071	Kenyér, friss pékáru gyártása	1 233	18 009	153 569	3 004
1072	Tartósított lisztes áru gyártása	122	4 002	95 204	31 763
1073	Tésztafélék gyártása	156	1 761	45 256	5 999
1081	Cukorgyártás	10	247	40 073	5 513
1082	Édesség gyártása	279	5 234	209 796	116 483
1083	Tea, kávé feldolgozása	46	222	8 142	342
1084	Fűszer, ételízesítő gyártása	66	1 232	34 673	8 818
1085	Készétel gyártása	44	525	11 277	1 273
1086	Homogenizált, diétás étel gyártása	31	424	21 206	11 934
1089	Mns egyéb élelmiszer gyártása	251	4 587	246 952	123 071
1091	Haszonállat-eledel gyártása	116	2 749	259 672	43 079
1092	Hobbiállat-eledel gyártása	42	1 687	107 174	77 574
1101	Desztillált szeszes ital gyártása	356	1 591	76 995	8 424
1102	Szőlőbor termelése	746	3 910	104 867	25 551
1103	Gyümölcsbor termelése	17	59	1 119	614
1104	Egyéb nem desztillált, erjesztett ital gyártása	9	14	58	0
1105	Sörgyártás	83	1 860	148 532	7 046
1107	Üdítőital, ásványvíz gyártása	292	3 542	229 262	43 788
1200	Dohánytermék gyártása	9	1 283	163 560	23 512
Élelmiszeripar összesen		5 397	96 030	3 820 133	1 297 624

Forrás: NAV-adatok alapján az AKI Agrárstatisztikai Információs Osztályán készült összeállítás

Húsfeldolgozás, baromfihús-feldolgozás, húskészítménygyártás (1011, 1012, 1013) gyártóvonalainak kapacitáskihasználtsága

A 101 alágazat (Hús- baromfihús-feldolgozás, -tartósítás, hús-, baromfihús-készítmény gyártása) súlya mind az árbevételét, mind pedig a foglalkoztatásban betöltött szerepét tekintve kiemelkedő a hazai élelmiszeriparon belül. Az ide tartozó három szakágazat (1011, 1012, 1013) adatait összesítve a húsipari vállalkozások számának aránya a teljes élelmiszeriparból 11 százalék volt 2016-ban. A húsipar értékesítési árbevétele az élelmiszeripar egészéhez képest 22 százalék volt, és a közvetlen exportértékesítés árbevételének több mint negyedét adta. A teljes élelmiszeriparhoz képest a húsfeldolgozáshoz kötődő három szakágazat foglalkoztatási részesedése együttesen 26,1 százalék volt 2016-ban.

Magyarországon az 1011, 1012 és 1013-as szakágazatokba sorolt vállalkozások 97 százaléka tartozott a kkv-kategóriába a NAV adatbázisa alapján 2016-ban (83 százalékuk mikro- és kisvállalkozás). A kkv-khoz tartozott a teljes alágazati értékesítés nettó árbevételének 50 százaléka és az átlagos statisztikai állományi létszám 51 százaléka.

Az alágazatban a rendelkezésre álló alapanyag feldolgozása során a technológia és a (szakképzett) munkaerő a szűk keresztmetszet. A nagyrészt tömegtermékekkel és erős versennyel jellemezhető szektorban fontos a megfelelő termelékenység, amihez korszerű technológia és jó kapacitáskihasználtság szükséges. Bizonyos mértékű technológiai elmaradás a húsipari szakágazatokban is megfigyelhető – hasonlóan az élelmiszeripar egészéhez. A hús- és baromfifeldolgozó vállalkozások – hagyományaik vagy tudatos stratégia mentén kialakuló – eltérő állapotú és nagyságú műszaki kapacitásokkal rendelkeznek. A feldolgozók egy része állatvágással, darabolással és készítmény-előállításal egyaránt foglalkozik, ugyanakkor a specializáció, koncentráció is jellemző az ágazatban. Néhány üzem kizárólag a feldolgozás első szakaszát, például sertés-, marha- vagy baromfivágást végez és jellemzően nem kizárólag a belföldi piacra értékesít. A kisebb, a feldolgozás több szakaszát egy üzemben belül végző vállalkozások behatárolt körzetben saját termékeikkel tudják ellátni közvetlenül a fogyasztókat (saját tulajdonú bolt) vagy a kiskereskedelmet. A feldolgozók változatos működése miatt eltérő a rendelkezésre álló műszaki kapacitás és annak kihasználtsága.

A KSH adatai szerint a hazai húsiparban regisztrált 4 fő feletti vállalkozások száma 2016-ban közel 360 volt. Az alágazatban az alkalmazásban állók létszáma

meghaladta a 24 ezer főt. A havi bruttó átlagkereset 198 ezer forint, ezen belül a hús-, baromfihús-készítmény gyártása esetén 225 ezer forint volt 2016-ban. (Az élelmiszergyártás egészére vonatkozóan az alkalmazásban állók bruttó átlagkeresete 219 ezer forint volt havonta, ugyanebben az időszakban.)

A NAV adatbázisában a 1011 szakágazatba tartozó cégek értékesítésének nettó árbevételét összevetve a húsfeldolgozás, -tartósítás körbe tartozó gyártóvonalról jelentő – 1011 szakágú – vállalkozások árbevételével, a lefedettségi mutató 60 százalék volt 2016-ban.

A mintában szereplő vállalkozások egy része más húsipari szakágazatba (1013 hús-, baromfihús-készítmény gyártása) vagy akár élelmiszer jellegű bolti kiskereskedelmi csoportba kerül a fő tevékenysége alapján. A 1012 szakágazatba tartozó cégek értékesítésének nettó árbevételét (NAV) összevetve a baromfihús feldolgozása, -tartósítása körbe tartozó gyártóvonalról jelentő – 1012-es szakágazatú – vállalkozások árbevételével, a lefedettségi mutató 84 százalék volt 2016-ban. Szintén 84 százalékos lefedettség adódott a 1013-as szakág (Hús-, baromfihús-készítmény gyártása szakágazat) összesített árbevételét és az adatküldők árbevételét összevetve.

A felmérés alapján a húsiparba tartozó tevékenységek közül a sertésvágásnál 3099 darab, a marhavágásnál 158 darab, a csirkevágásnál (soványbaromfi-vágó vonal) 81 ezer darab volt óránként a feldolgozható mennyiség 2016-ban.

A 1011 Húsfeldolgozás, -tartósítás szakágazatba tartozó tevékenységek közül a sertésvágásról 105 telephelyről, marhavágásról 39 telephelyről, a sertésdarabolással kapcsolatban 66 telephelyről kúldtek információt. Az exportértékesítésben és a belső piac ellátásában egyaránt meghatározó szerepe van a nagyobb feldolgozóknak és tevékenységükkel a kis- és a közepes vállalkozások működését is befolyásolják. A nagy feldolgozók termelése, műszaki kapacitása és annak kihasználtsága fontos tényező az adott ágazatban, ezért a súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság számításánál a feldolgozott nyersanyag vagy termelt mennyiség alapján kialakított súllyal szerepelnek a vállalkozások.

A sertésvágó vonalra jellemző súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsági mutató 74 százalék volt 2016-ban. Az átlagos évi üzemnapok száma a húsipari vonalak között viszonylag magas, 197, az átlagos napi üzemórák száma 7 volt. A beérkezett adatok alapján a

TOP 5 sertésvágással foglalkozó cég a teljes termelt mennyiség 66 százalékát adta, amelyek közül négy a 1011 Húsfeldolgozás, tartósítás szakágazatba, egy pedig a 1013 Hús-, baromfihús-készítmény gyártása szakágazatba tartozott. Az öt legnagyobb sertésvágó súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsági mutatója 91 százalék volt, 17 százalékponttal magasabb az összes adatszolgáltatóra (sertésvágás) számított kihasználtságnál (2. táblázat).

A marhavágó vonalra jellemző súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsági mutató 50 százalék volt 2016-ban. Az átlagos évi üzemnapok száma a húsipari vonalak között viszonylag alacsony 143 nap, az átlagos napi üzemórák száma szintén alacsony, 5 óra volt. A beérkezett adatok alapján a TOP 5 marhavágással foglalkozó cég a teljes termelt mennyiség 80 százalékát adta és mind az öt vállalkozás a 1011 Húsfeldolgozás, -tartósítás szakágazatba tartozott. Az öt legnagyobb marhavágó súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsági mutatója 56 százalék volt, azaz 6 százalékponttal magasabb az összes adatszolgáltatóra (marhavágás) számított kihasználtságnál.

A műszaki kapacitás a sertésdarabolásnál óránként 177 tonna, a töltelékes húskészítménygyártásnál 48 tonna volt 2016-ban (1. ábra).

A sertésdaraboló vonalra jellemző súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsági mutató 79 százalék volt 2016-ban. Az átlagos évi üzemnapok száma a húsipari vonalak között viszonylag magas, 221 nap, az átlagos napi üzemórák száma 7 volt. A beérkezett adatok alapján az éves termelt mennyiséget tekintve a TOP 5 cég 81 százalékos részesedést ért el, amelyek közül három a 1011 Húsfeldolgozás, -tartósítás szakágazatba, egy a 1013 Hús-, baromfihús-készítmény gyártása szakágazatba, egy pedig a 4711 Élelmiszer jellegű bolti vegyes kiskereskedelem fő tevékenységi körbe tartozott.

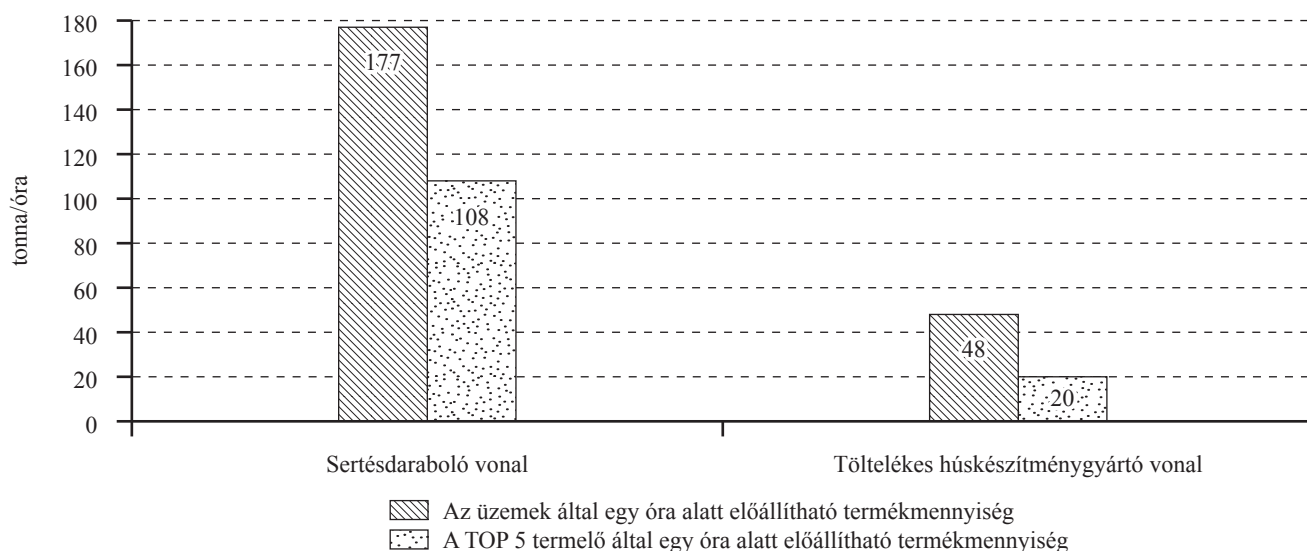
A 1012 Baromfihús-feldolgozás, -tartósítás szakágazatba tartozó tevékenységek közül a sovány baromfivágással kapcsolatban 34 telephelyről küldtek adatokat. A sovány baromfivágó vonalra jellemző súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsági mutató 84 százalék volt 2016-ban. Az átlagos évi üzemnapok száma 197 nap, az átlagos napi üzemórák száma a húsipari vonalak közt viszonylag alacsony, 7 volt. A beérkezett adatok

2. táblázat: A hazai TOP 5 húsipari termékgyártó részesedése a termelésből gyártóvonalanként, 2016

Gyártóvonal	TOP 5 termelésének aránya az összes termeléshez képest, százalék	TOP 5 termelése	TOP 5 súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága, százalék
Sertésvágó vonal, darab/év	65,8	2 837 410	91,3
Marhavágó vonal, darab/év	79,5	68 275	55,9
Sertésdaraboló vonal, tonna/év	81,3	248 249	93,9
Csirkevágó vonal, ezer darab/év	70,2	99 344	87,5
Töltelékes húskészítménygyártó vonal, tonna/év	58,4	47 386	70,8

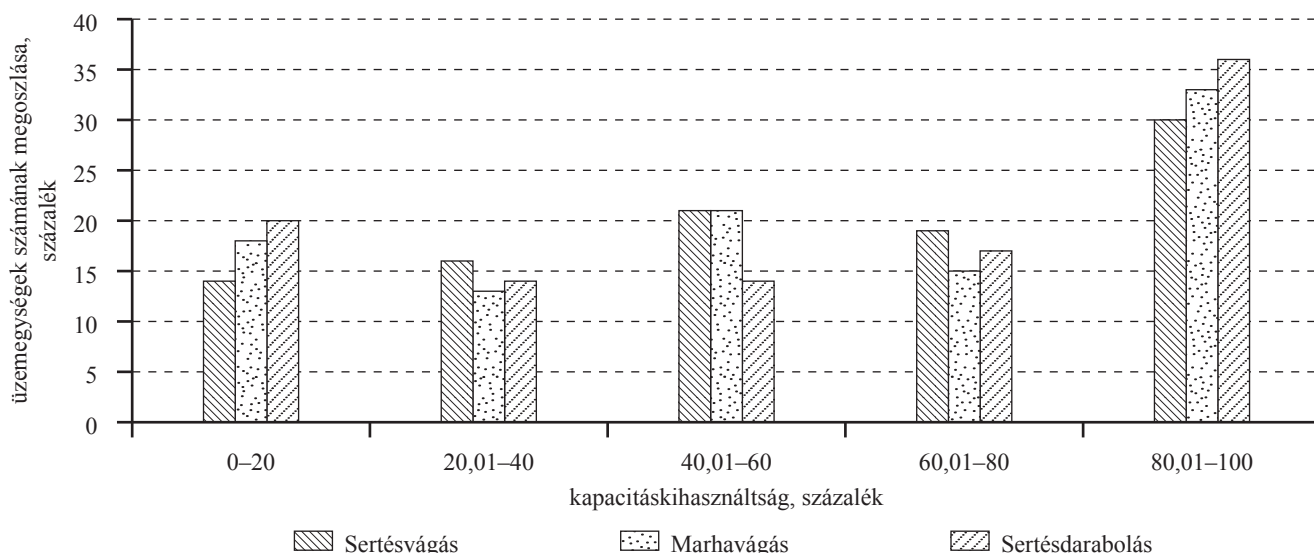
Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály

1. ábra: Az üzemek sertésdaraboló és töltelékes húskészítménygyártó vonalai és a TOP 5 termelő által egy óra alatt előállítható termékmennyiség, 2016

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály

2. ábra: A sertésvágó, a marhavágó és a sertésdaraboló vonalak kapacitáskihasználtságának megoszlása, 2016

Forrás: AKI Agrárstatistikai Információs Osztály

alapján a TOP 5 csirkevágással foglalkozó cég az éves termelt mennyiség 70 százalékát adta és mind az öt vállalkozás a 1012 Baromfihús feldolgozása, tartósítása szakágazatba tartozott. Az 5 legnagyobb csirkevágó súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsági mutatója 88 százalék volt, azaz 4 százalékponttal magasabb, mint a csirkevágó üzemek összesített súlyozott átlagos kihasználtsága.

A 1013 Hús-, baromfihús-készítmény gyártása szakágazatba tartozó tevékenységek közül a töltelkes húskészítménygyártással kapcsolatban 84 telephelyről küldtek adatokat. A töltelkes húskészítménygyártó vonalra jellemző súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsági mutató 61 százalék volt 2016-ban. Az átlagos évi üzemnapok száma 189 nap, az átlagos napi üzemórák száma a húsipari vonalak közt viszonylag magas, 8 óra volt. A beérkezett adatok alapján a TOP 5 hús- és baromfihúskészítmény-gyártó cég a teljes termelt mennyiség 58 százalékát állította elő 2016-ban. Ezek közül egy a 1011 Húsfeldolgozás, -tartósítás szakágazatba, egy a 1013 Hús-, baromfihús-készítmény gyártása szakágazatba, egy a 4711 Élelmiszer jellegű bolti vegyes kiskereskedelem fő tevékenységi körbe volt besorolva, a további kettő pedig a 1012 Baromfihús feldolgozása, tartósítása szakágazatba tartozott.

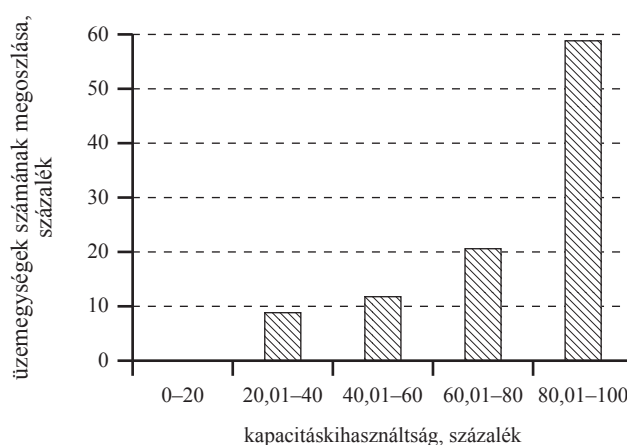
Az adatküldők között – jellemzően a kisebb üzemmérettel rendelkezők körében – a piaci kereslettől függően előfordul, hogy átlagosan heti egy termelési nappal elő tudják állítani a szükséges termékmennyiséget, a nagyobb vállalkozásoknál viszont folyamatos a termelés, akár több műszakban is. A termelés intenzitását, folyamatosságát természetesen alapvetően az adott vállalkozás piaci lehetőségei határozzák meg. A saját alapanyag-előállítás – például sertés- vagy baromfinevelés – kialakítása az egyenletes termelés alapja lehet,

a vásárolt alapanyag viszont az ár és a kínálat változékonysága miatt veszélyezteti a kiegyensúlyozott működést.

A sertésvágással foglalkozó üzemek közel 30 százaléka 80 százalék feletti kapacitáskihasználással működött, hozzávetőleg az üzemek fele 60 százalék alatti kihasználtsággal működtette a vágóvonalait 2016-ban (2. ábra).

A sertésdarabolással, csontozással foglalkozó üzemek 36 százaléka 80 százalék feletti kapacitáskihasználással működött 2016-ban. Hasonló arányban (33 százalék) tartoztak az üzemek a nagyon alacsony és alacsony kapacitáskihasználtságú csoportba ezen tevékenység esetén.

3. ábra: A soványbaromfi- (csirke)vágó vonalak kapacitáskihasználtságának megoszlása, 2016

Forrás: AKI Agrárstatistikai Információs Osztály

A marhavágással foglalkozó üzemek több mint 30 százaléka 80 százalék feletti kapacitáskihasználással működött, ugyanakkor 18 százalékuk a nagyon

alacsony kapacitáskihasználtságú csoportba tartozott 2016-ban.

A sovány baromfivágással (csirke) foglalkozó üzemek közel 60 százaléka nagyon magas kapacitáskihasználással működött 2016-ban (3. ábra). A vállalkozásoknak mindössze 9 százaléka tartozott a nagyon alacsony és alacsony kapacitáskihasználtságú csoportba csirkevágás esetén. Az adatok jól tükrözik, hogy a baromfifeldolgozásban, különösen a vágás területén az erőteljes koncentrációs folyamatok már lezajlottak.

A töltelékes húskészítmény-előállítással foglalkozó üzemek alig több mint negyede működött 80 százaléknál magasabb kapacitáskihasználással 2016-ban. A beküldött adatok alapján megközelítően 40 százaléka a nagyon alacsony és alacsony kapacitáskihasználtságú csoportba tartozott (4. ábra).

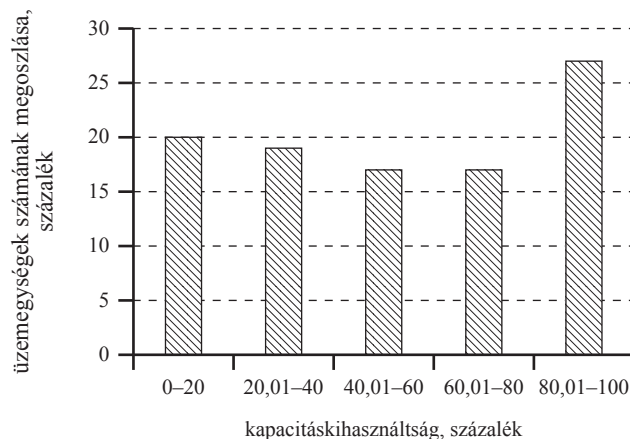
A termelőüzemeknél rendelkezésre álló műszaki kapacitások alapján lehetőség nyílt a méret szerinti csoportosításra. A csoportosítás a kapacitások, a termelt mennyiség és a szakágazat sajátosságainak figyelembevételével négy kategóriát tartalmaz: a mikro-, kicsi, közepes és nagy kapacitású csoportot.

A sertésvágó vonalak műszaki kapacitásainak nagysága alapján kialakított csoportosítás szerint a nagy (45 darab/óra feletti) kapacitású vállalkozások több mint 80 százalékkal részesedtek a sertésvágásból, és az összes műszaki kapacitás kétharmada tartozott ide (5. ábra). Szintén a nagy méretkategóriába eső üzemegységeket jellemezte a legnagyobb súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság és az átlagos üzemnapok száma is itt volt a legmagasabb (3. táblázat).

A sertésvágó vonalak területi alapú megoszlása alapján Bács-Kiskun, Csongrád és Somogy megyében található a legnagyobb összesített kapacitások.

A kapcsolódó termelt mennyiség – a kapacitásokkal összhangban – szintén ezekben a megyékben volt a legmagasabb 2016-ban (6. ábra).

4. ábra: A töltelékes húskészítménygyártó vonalak kapacitáskihasználtságának megoszlása, 2016

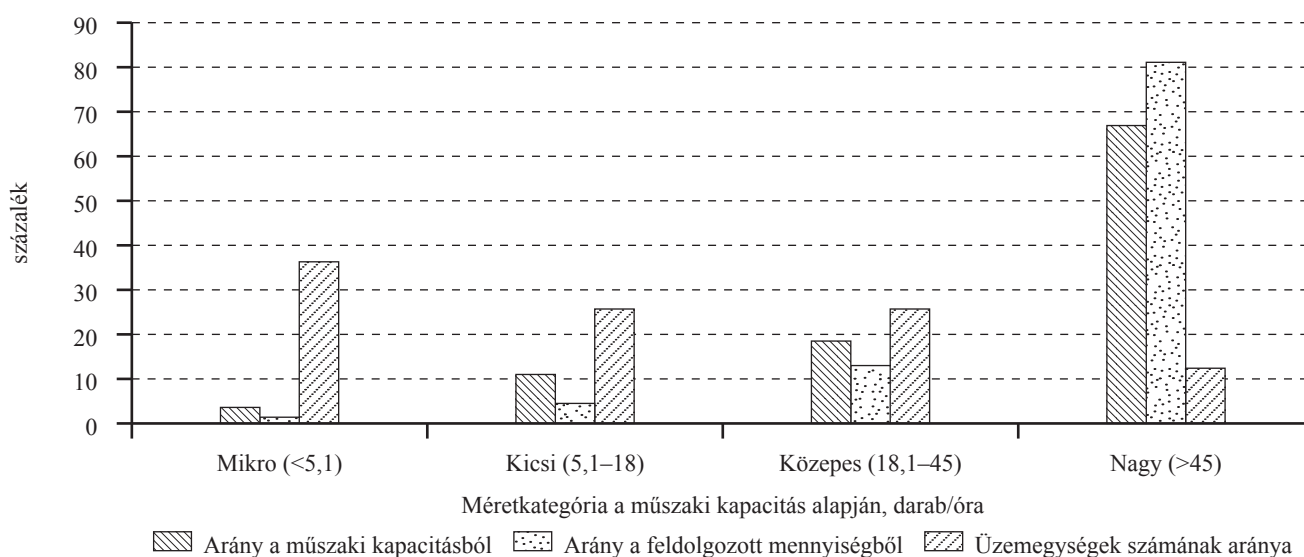
Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály

3. táblázat: A sertésvágó vonalak főbb kapacitásmutatói méretkategóriánként, 2016

Méretkategória a műszaki kapacitás alapján, darab/óra	Súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság, százalék	Átlagos üzemórák száma, óra/nap	Átlagos üzemnapok száma, nap/év
Mikro (<5,1)	54,0	6	182
Kicsi (5,1–18)	48,7	7	180
Közepes (18,1–45)	56,6	8	216
Nagy (>45)	81,1	7	247

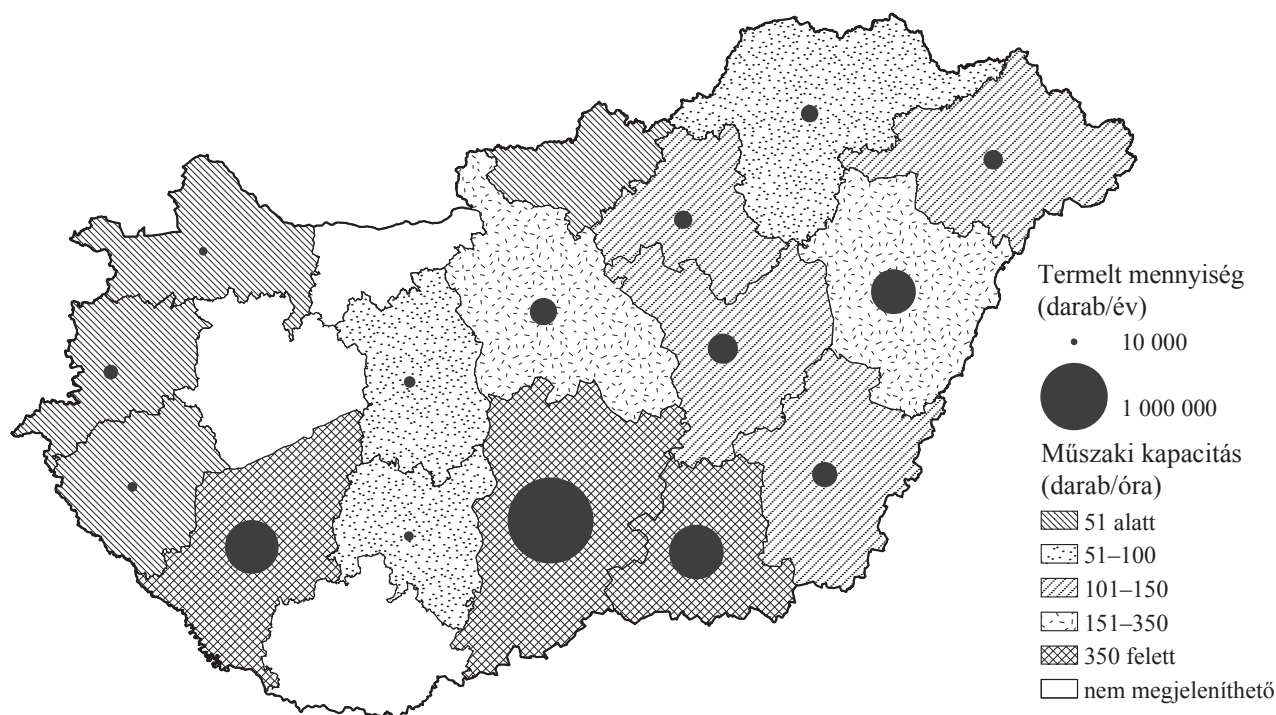
Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály

5. ábra: A sertésvágó vonalak főbb kapacitásmutatóinak megoszlása méretkategóriánként, 2016

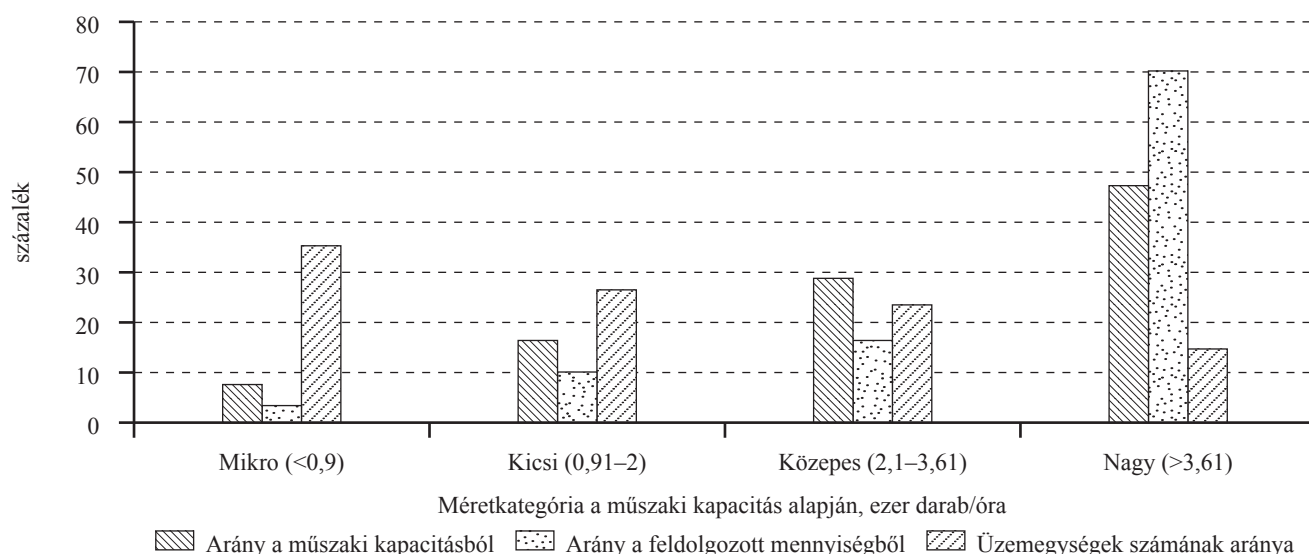
Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály

6. ábra: A sertésvágó vonalak feldolgozott mennyiségének és műszaki kapacitásának alakulása megyénként, 2016

Forrás: AKI Agrárstatistikai Információs Osztály adatai alapján, az Adatelemzési és Térinformatikai Kutatások Osztály szerkesztésével

7. ábra: A soványbaromfi- (csirke)vágó vonalak főbb kapacitásmutatóinak megoszlása méretkategóriánként, 2016

Forrás: AKI Agrárstatistikai Információs Osztály

A soványbaromfi- (csirke)vágó vonalak műszaki kapacitásainak nagysága alapján kialakított csoportosítás szerint a nagy (3,61 ezer darab/óra feletti) kapacitású vállalkozások több mint 70 százalékkal részesedtek a vágásból, ugyanakkor ez a csoport az üzemegységek számának mindössze 15 százalékát adta. A műszaki kapacitás 47 százalékaival rendelkeztek ezen üzemek (7. ábra). Szintén a nagy méretkategóriába eső üzemegységeket jellemezte a legnagyobb súlyozott átlagos kap-

acitáskihasználtság és az átlagos üzemnapok száma is itt volt a legmagasabb (4. táblázat).

A töltelkes hűskészítménygyártó vonalak kapacitásainak nagysága alapján kialakított csoportosítás szerint a mikro- (0,11 tonna/óra alatt) kapacitású vállalkozások mindössze 1,2 százalékkal részesedtek a termelésből, ugyanakkor ez a csoport az üzemegységek számának több mint 45 százalékát adta (8. ábra). Szintén a mikroméret-kategóriába eső üzemegysége-

ket jellemezte a legalacsonyabb súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság és az átlagos üzemnapok száma is itt volt a legkevesebb (5. táblázat). A nagy méretkategóriába eső üzemegységek (1,35 tonna/óra feletti kapacitással) az éves termelés több mint kétharmadát adták.

4. táblázat: A soványbaromfi- (csirke)vágó vonalak főbb kapacitásmutatói méretkategóriánként, 2016

Méretkategória a műszaki kapacitás alapján, ezer darab/óra	Súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság, százalék	Átlagos üzemórák száma, óra/nap	Átlagos üzemnapok száma, nap/év
Mikro (<0,9)	76,8	5	144
Kicsi (0,91–2)	73,5	7	224
Közepes (2,1–3,61)	77,6	6	204
Nagy (>3,61)	87,5	11	261

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály

5. táblázat: A töltelékes húskészítménygyártó vonalak főbb kapacitásmutatói méretkategóriánként, 2016

Méretkategória a műszaki kapacitás alapján, tonna/óra	Súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság, százalék	Átlagos üzemórák száma, óra/nap	Átlagos üzemnapok száma, nap/év
Mikro (<0,11)	41,5	6	166
Kicsi (0,11–0,3)	42,2	6	174
Közepes (0,31–1,35)	66,4	11	224
Nagy (>1,35)	60,1	14	266

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály

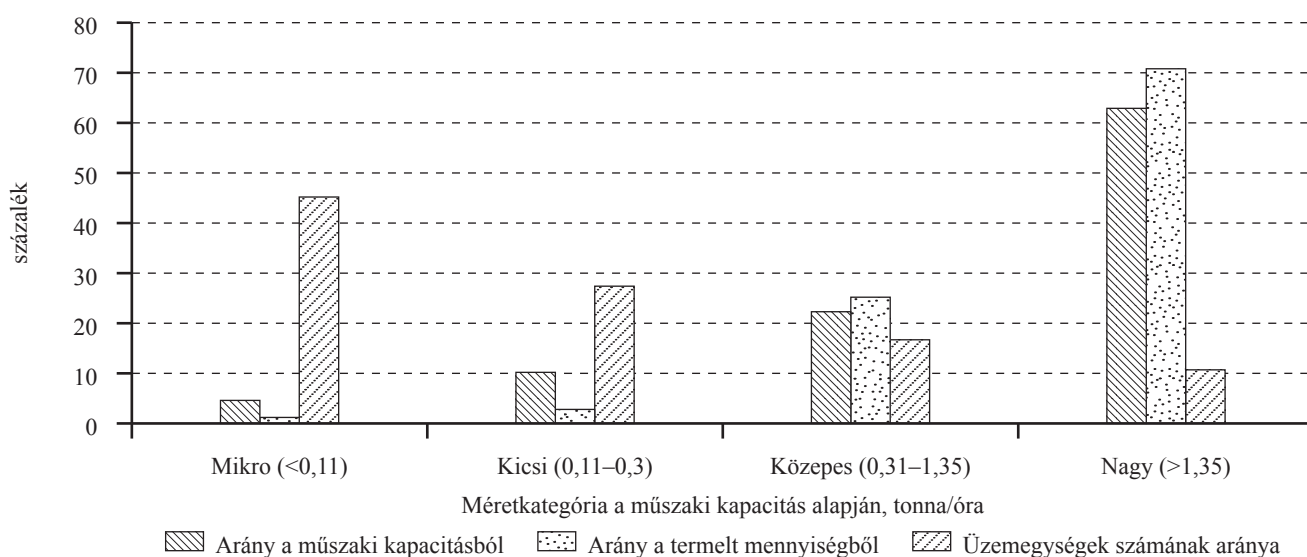
A töltelékes húskészítménygyártó vonalak régiós megoszlása alapján Nyugat-Dunántúlon és Dél-Alföldön található a legnagyobb összesített kapacitások. A termelt mennyiség – a kapacitások eloszlásától valamelyest eltérve – a Dél-Alföld és a Dél-Dunántúl régióban volt a legmagasabb 2016-ban, és Észak-Magyarországon volt a legalacsonyabb mind a termelt mennyiség, mind az összesített műszaki kapacitás (9. ábra).

Az adatküldők közül a töltelékes húskészítménygyártással foglalkozó vállalkozások változatos TEÁOR-besorolással rendelkeztek (10. ábra). A gyártóvonalhoz a legszorosabban a 1011, a 1012, és a 1013 kódjelű tevékenységek kapcsolódtak és ez a kör adta a termelt mennyiség és az üzemegységek számának nagyobb hányadát is.

A húsfeldolgozáshoz társuló mélyhőmérsékletű tárolótér 11 543 tonna (fagyasztó és mélyhőmérsékletű tárolókapacitás együttesen 16 723 tonna), a nem mélyhőmérsékletű hűtőtároló-kapacitás 5360 tonna volt a beérkezett adatok alapján 2016-ban (kivéve a húskészítménygyártáshoz vagy baromfivágáshoz kapcsolódó hűtőtárolókat). A baromfifeldolgozáshoz (például vágás, darabolás) kapcsolódó fagyasztó és mélyhőmérsékletű tárolókapacitás 13 009 tonna, a nem mélyhőmérsékletű hűtőtároló-kapacitás 3630 tonna volt. A készítmény- (hús, baromfi) gyártást kiegészítő mélyhőmérsékletű tároló 2299, a 0 °C feletti hűtőtároló-kapacitás 2194 tonna volt a beérkezett adatok alapján 2016-ban.

A 2016. évre vonatkozó adatgyűjtés keretében beérkezett adatok alapján a húsparba tartozó tevékenységek (1011, 1012, 1013 szakágazat) között jelentős különbségek mutatkoztak a kapacitáskihasználtságban.

8. ábra: A töltelékes húskészítménygyártó vonalak főbb kapacitásmutatóinak megoszlása méretkategóriánként, 2016

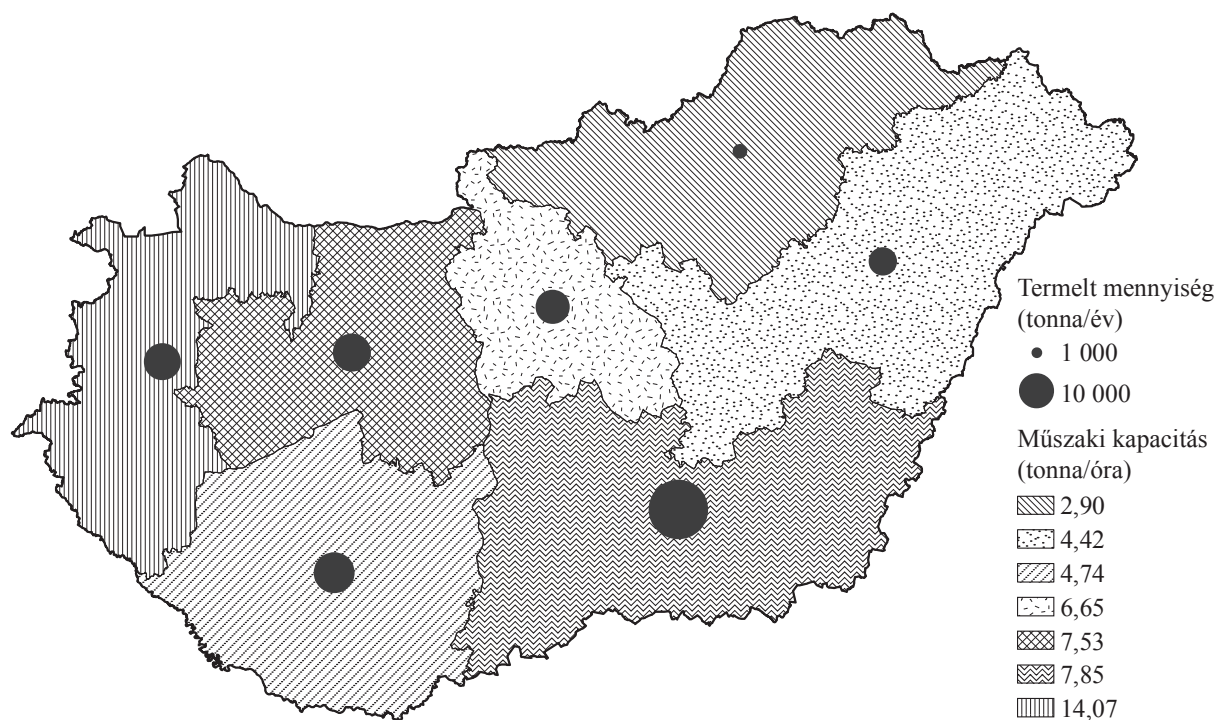

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály

A csirkevágás vagy a sertésdarabolás, csontozás kapacitáskihasználtsága magas, míg a töltelkes húskészítménygyártásban viszonylag alacsony volt a súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság 2016-ban. A különböző gyártóvonalak eltérő értékeinél figyelembe kell venni, hogy a műszaki lehetőségek kihasználása – számos meghatározó tényező mellett – termékspecifikus. A kapacitások fejlesztése és jobb kihasználása, a hazai

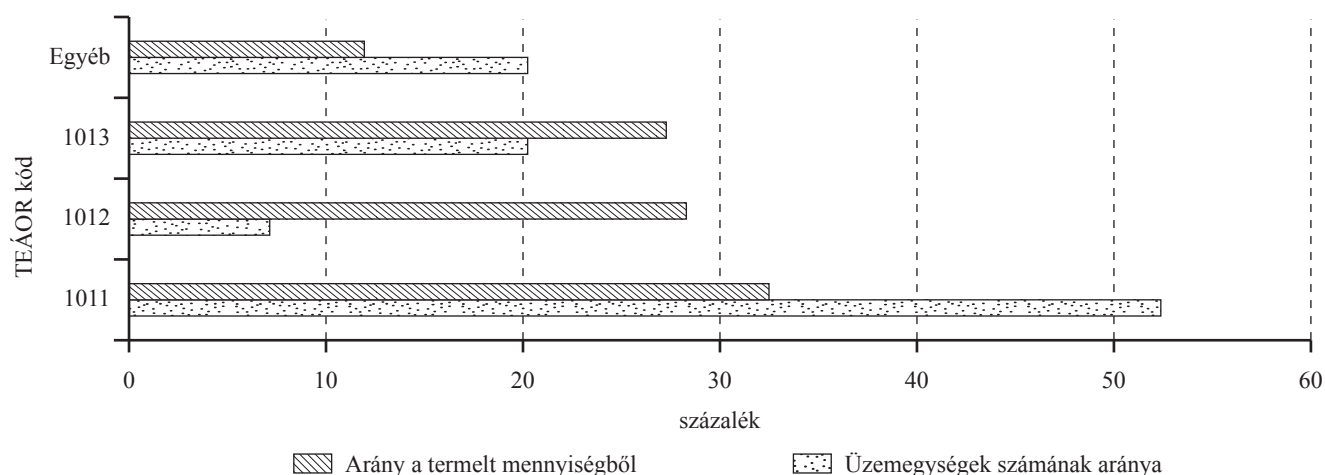
húsipar erősödése, teljesítményének növekedése a szereplők tudatos együttműködése nyomán valósulhat meg. Hosszabb távon a húsfélék és húskészítmények hazai fogyasztásbővülését a kedvezményes áfakulcs, a védjegyrendszer (például Kiváló Minőségű Sertéshús [KMS] védjegy), valamint a fogyasztói tudatosság növelését célzó szakmai, szakmaközi kezdeményezések is elősegítik.

9. ábra: A töltelkes húskészítménygyártó vonalak termelt mennyiségének és műszaki kapacitásának alakulása régióként, 2016

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály adatai alapján, az Adatalemzési és Térinformatikai Kutatások Osztály szerkesztésével

10. ábra: A töltelkes húskészítménygyártó vonalak termelt mennyiségének és az üzemegységek számának megoszlása szakágazati bontásban, 2016^{a)}

^{a)} Egyéb: Gabonaféle (kivéve: rizs), hüvelyes növény, olajos mag termesztése; Egyéb szarvasmarha tenyésztése; Sertésenyésztés; Baromfitenyésztés; Hús-, húskészítmény nagykereskedelme; Élelmiszer jellegű bolti vegyes kiskereskedelem; Hús-, húsfeldolgozó kiskereskedelme; Éttermi, mozgó vendéglátás; Szakmai középfokú oktatás.

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály

Egyéb gyümölcs-, zöldségfeldolgozás, -tartósítás (1039) gyártóvonalainak kapacitáskihasználtsága

A 2016. évi NAV-adatok alapján az egyéb gyümölcs-, zöldségfeldolgozás, -tartósítás (konzervipar, hűtőipar) a harmadik legnagyobb szakágazat az élelmiszeriparon belül, a nyilvántartott vállalkozások számát tekintve mintegy 8,5 százalékot tett ki. Az élelmiszeripar egészéhez viszonyítva a szakágazat foglalkoztatási részesedése 7,0 százalék, az árbevételhez történő hozzájárulása 6,3 százalék volt 2016-ban, ezzel a negyedik legnagyobb foglalkoztató és a hatodik legnagyobb árbevételű szakágazat az élelmiszeriparon belül. Az exporttevékenység szakágazati szinten kimagasló, 2016-ban az exportértékesítés aránya az árbevételből 61,0 százalékot ért el. Az exportban a nagy és közepes vállalatok jelenléte dominál, az egyéb gyümölcs-, zöldségfeldolgozás, -tartósítás szakágazatban 25 vállalat exportárbevétele meghaladta az 1 milliárd forintot, és 3 vállalat exportárbevétele meghaladta a 10 milliárd forintot is 2016-ban. A koncentrációt tekintve a 3 nagyvállalat és a 28 középvállalat (a 1039 szakágazatban tevékenykedő vállalkozások 6,8 százaléka) együttesen foglalkoztatta a szakágazat munkavállalóinak 73,2 százalékát, emellett a belső árbevétel 84,3, az exportárbevételnek pedig 94,3 százalékát adta. A szakágazatban működő kis- és mikrovállalkozások aránya 93,2 százalék volt 2016-ban.

A KSH adatai szerint 2016-ban a gyümölcs-, zöldségfeldolgozás, -tartósítás szakágazatban 192 négy fő feletti vállalkozást tartottak nyilván, az alkalmazásban állók létszáma 7,6 ezer főt tett ki és a havi bruttó átlagkeresetük 223 841 forint volt.

Az egyéb gyümölcs- és zöldségfeldolgozást, valamint a gyümölcs-, zöldségléggyártást az alapanyag-ellátást tekintve nehéz elkülöníteni. A feldolgozóipari vállalkozások elsősorban a termelés vonzáskörzetében jöttek létre. A hűtő- és konzervipar termelése az elmúlt évtizedben csökkent, a termékszerkezete jelentősen egyszerűsödött, a két legjelentősebb feldolgozott zöldségféle a csemegekukorica és a zöldborsó. A gyümölcsfeldolgozás az ipari almából történő sűrítmény- és légyártásra épül, a második legjelentősebb ipari feldolgozásra kerülő gyümölcs a meggy.

A hűtő- és konzerviparban a feldolgozási folyamat szezonális, ugyanakkor a forgalmazás egész évben folyamatos. A feldolgozóüzemekben a gyártás – a szezonban – három műszakban is történik, a hétvégeket is kihasználva. A feldolgozóüzem optimális kihasználásának alapfeltétele a folyamatos alapanyag-ellátás. A termelés jelentős korlátja a szezonális, a gyorsan romló alapanyag és a munkaerő hiánya. A feldolgo-

zást tovább nehezíti a kiszámíthatatlan mennyiségű és minőségű alapanyag-ellátottság (Agrárjelentés, 2016).

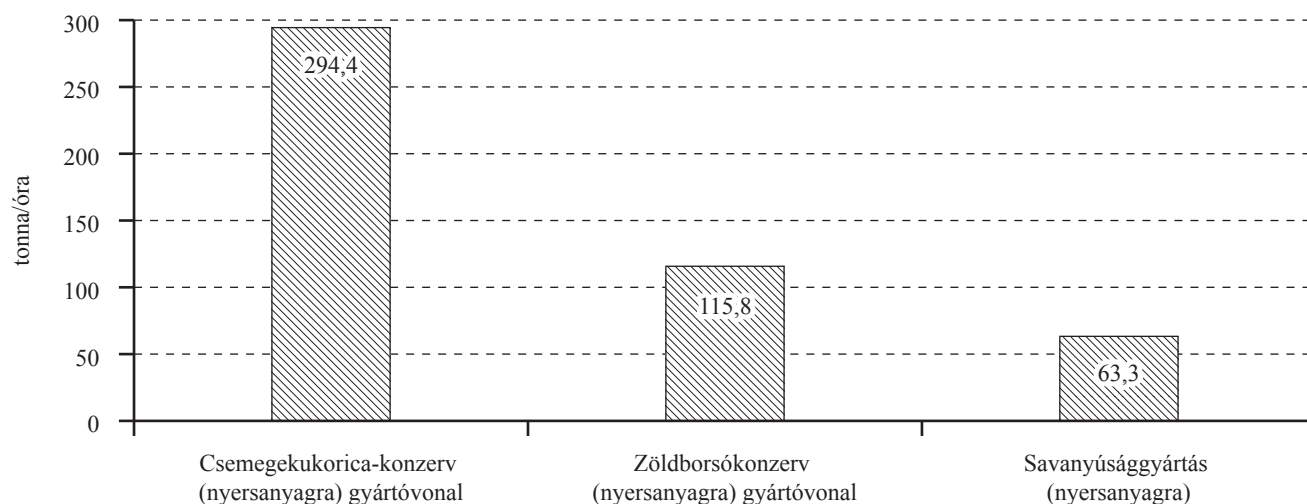
A feldolgozó- és csomagolóüzemekben többnyire a gyártósor egy-egy eleme jelenti a szűk keresztmetszetet, így például a fagyasztott zöldségeket előállító üzemekben általában a fagyasztósor teljesítménye határozza meg a feldolgozás ütemét, ezért a feldolgozókapacitás optimalizálása során a vonalszinkront és a tárolókapacitást is ehhez a teljesítményhez kell igazítani (Erdész né et al., 2009).

A gyümölcs-, zöldségfeldolgozáshoz tartozó gyártóvonalakról 182 vállalkozástól (összesen 324 gyártósorról) kaptunk kapacitásadatokat 2016-ra vonatkozóan. Az adatszolgáltatást teljesítő cégek 60,4 százaléka tartozott a 1039, 7,7 százaléka a 1032 szakágazathoz, a fennmaradó 58 vállalkozás más szakágazati besorolású (pl. 1084 Fűszer, ételízesítő gyártása, 1089 Máshova nem sorolt egyéb élelmiszer gyártása, 0113 Zöldségféle, dinnye, gyökér-, gumósnövény termesztése stb.) volt.

A 2016. évi NAV-adatbázis alapján a 1039 szakági besorolással rendelkező 459 vállalkozás mindössze 24,0 százaléka szolgáltatott kapacitásadatot a zöldség- és gyümölcsfeldolgozó gyártóvonalakra. Viszont figyelembe véve a többi mutatót, a létszámadatot, az árbevételt és az exportárbevételt, jelentős lefedettséget mutat a 110 adatszolgáltató. A 1039 szakágazatba tartozó cégek értékesítésének 2016. évi nettó árbevételét összevetve a gyümölcs- és zöldségfeldolgozás gyártóvonalairól jelentő 1039 főtevékenységű vállalkozások árbevételével 92 százalékos lefedettség, az exportárbevételnél 95 százalékos, a létszámadatokat tekintve 85 százalékos lefedettség mutatkozott. Fontos kiemelni, hogy egyrészt a szakágazatban működő cégek döntő többsége mikro- és kisvállalkozás, amelyeket nem tartalmaz teljeskörűen a minta. Másrészt a zöldség- és gyümölcsfeldolgozó üzemek között eltérő szakági besorolásúak is jelentős számmal tevékenykednek. A gyümölcs-, zöldségfeldolgozás, -tartósítás szakágazatban tevékenykedő cégek között konzervféléket gyártók, hűtőipari vállalatok, savanyítók, konyhakész saláta- és tisztítottzöldség-előállítók, zöldség-száritmány-, gyümölcsaszalvány-készítők, valamint vegyes profilú gyártók találhatók. A szektorban a cégek számát tekintve a mikrovállalkozások magas aránya jellemző (80 százalék), ennek ellenére a közepes és nagyvállalatok határozzák meg az ágazat teljesítményét.

A 11. ábrán a vizsgált zöldségfeldolgozó gyártóvonalak országos műszaki kapacitása látható. A megfigyelt körben a csemegekukorikakonzerv-gyártó vona-

11. ábra: A vizsgált zöldségfeldolgozó vonalakon egy óra alatt feldolgozható nyersanyag mennyisége, 2016

Forrás: AKI Agrárstatistikai Információs Osztály

6. táblázat: A hazai TOP 5 gyümölcs- és zöldségfeldolgozó cég részesedése a termelésből gyártóvonalanként, 2016

Gyártóvonalak	TOP 5 termelésének aránya az összes termeléshez képest, százalék	TOP 5 termelése, tonna/év	TOP 5 súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága, százalék
Zöldborsókonzerv-gyártó vonal (nyersanyagra számítva)	93,3	41 248	53,3
Csemegekukorikakonzerv-gyártó vonal (nyersanyagra számítva)	96,0	339 853	73,1
Dzsem- és lekvárgyártósor	99,1	20 797	66,4
Savanyúsággártás (nyersanyagra számítva)	47,8	12 789	30,4
Gyorsfagyasztott zöldségek	82,3	136 254	40,8
Gyorsfagyasztott gyümölcsök	76,5	15 001	50,4

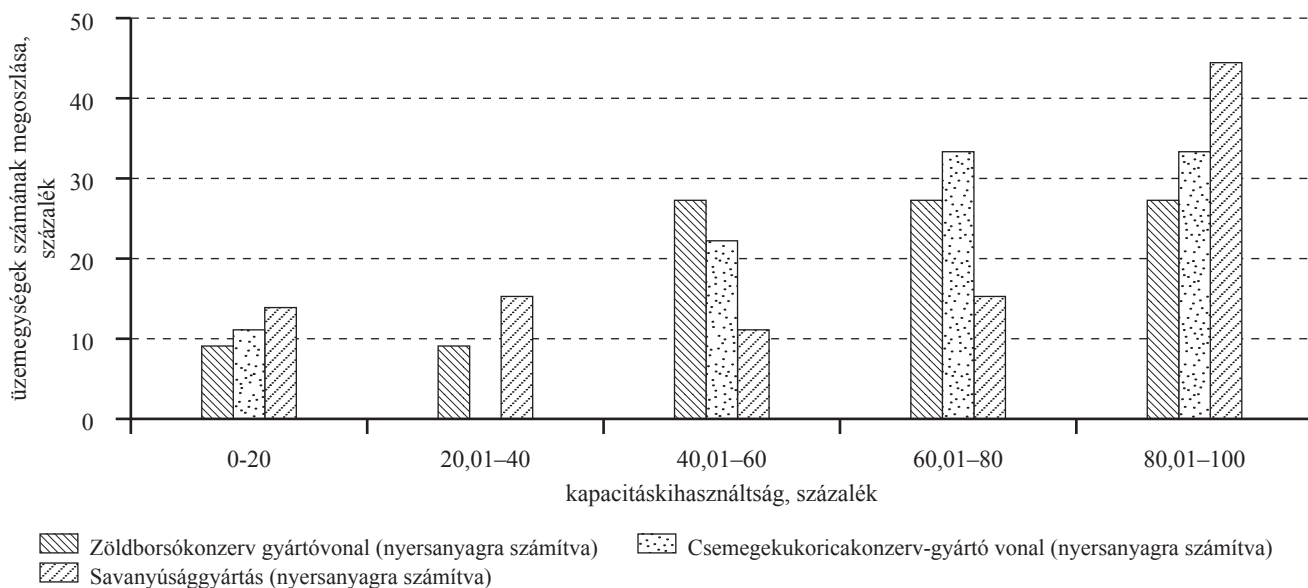
Forrás: AKI Agrárstatistikai Információs Osztály

lakon egy óra alatt 294,4 tonna kukorica feldolgozására lettek volna képesek az üzemek. Zöldborsóból 115,8 tonna, savanyúságból 63,3 tonna volt az egy óra alatt feldolgozható nyersanyagmennyiség 2016-ban az adott gyártóvonalakon.

A szakágazatra jellemző szezonális tükröződik a zöldség- és gyümölcsfeldolgozó vonalak kapacitáskihasználtságainak alakulásában, de leginkább az átlagos üzemnapok és üzemórák számában. A nyári–ősz munkacsúcsok idején terméktől függően viszonylag rövid idő alatt kell feldolgozni a betakarított zöldség- és gyümölcsfélét. A hazai csemegekukorica- és zöldborsótermés nagyobb részét, kb. kétharmadát a konzervipar, míg kisebb részét a hűtőipar veszi át és dolgozza fel. A feldolgozók igyekeznek a változó piaci igényeknek jobban megfelelő terméket gyártani. Jelentős változások vannak folyamatban a csomagolásban is, például a konzervdobozok méretében. A kiszerelés függvényében változik az adott gyártóvonal műszaki kapacitása.

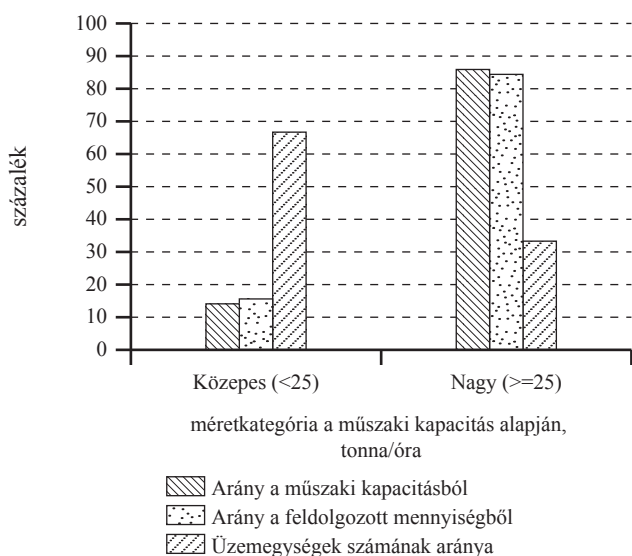
A csemegekukorikakonzerv-gyártó vonalról 7 vállalkozás küldött kapacitásadatot (összesen 9 telephelyről), amely cégek mindegyike 1039-es szakágazati besorolású volt. A beérkezett adatok alapján 353 857 tonna csemegekukoricát dolgoztak fel a konzervüzemek 2016-ban, a gyártóvonalra jellemző súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsági mutató 67,2 százalék volt 2016-ban, amely vonalon átlagosan évi 77 üzemnapon, napi 23 órán át dolgoztak a vizsgált évben. Az éves feldolgozott nyersanyagmennyiséget alapul véve a termelésben részt vevő első öt vállalat (TOP 5) a teljes feldolgozott mennyiség 96,0 százalékát adta (6. táblázat). A TOP 5 gazdasági szervezet súlyozott kapacitáskihasználtsági mutatója 73,1 százalék volt, 6 százalékponttal magasabb a csemegekukorikakonzerv-gyártó vonal összes adatszolgáltatójának súlyozott kapacitáskihasználtságánál. A beérkezett adatok alapján a feldolgozóüzemek 33 százaléka 80 százaléknál feletti kihasználtsággal működtette a csemegekukorikakonzerv-gyártó vonalát 2016-ban (12. ábra).

12. ábra: A vizsgált zöldségfeldolgozó gyártóvonalak kapacitáskihasználtságának megoszlása, 2016

Forrás: AKI Agrárstatistikai Információs Osztály

13. ábra: A csemegekukoricakonzerv-gyártó vonalak főbb kapacitásmutatóinak megoszlása méretkategóriánként, 2016

Forrás: AKI Agrárstatistikai Információs Osztály

A magyarországi feldolgozóüzemek csemegekukoricakonzerv-gyártó vonalait vizsgálva – az adatszolgáltatók védelme érdekében – két méretkategória került megjelenítésre a gyártósor műszaki kapacitásának nagysága és a termelt mennyiség alapján. A közepes kapacitásméret kategóriába tartoztak azok az üzemek, amelyeknél a kukoricakonzerv-gyártósor műszaki kapacitása nem éri el a 25 tonna/óra értéket, míg a 25 tonna/óra és az a feletti a nagy kategóriába kerültek. A feldolgozóüzemek 33,3 százaléka 25 tonna/óra feletti műszaki kapacitású gyártóvonalon termelt 2016-ban, és a feldolgozott csemegekukorica mennyiségének aránya 84,4 százalék volt ezekben az üzemekben.

A műszaki kapacitás 85,9 százaléka is ezen cégekhez tartozott. Az átlagos évi üzemnapok számában nem volt különbség a két kategória között, egyaránt 77 nap volt a kukoricakonzerv-gyártó vonalakon (13. ábra, 7. táblázat).

7. táblázat: A csemegekukoricakonzerv-gyártó vonalak főbb kapacitásmutatói méretkategóriánként, 2016

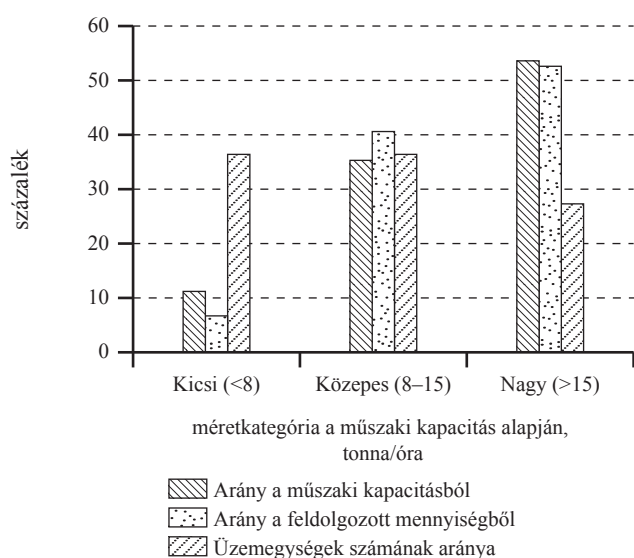
Méretkategória a műszaki kapacitás alapján, tonna/óra	Súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság, százalék	Átlagos üzemórák száma, óra/nap	Átlagos üzemnapok száma, nap/év
Közepes (<25)	84,6	21	77
Nagy (>=25)	64,7	24	77

Forrás: AKI Agrárstatistikai Információs Osztály

A zöldborsókonzerv-gyártó vonalról kilenc cég szolgáltatott adatot, összesen 11 telephelyről. A cégek mindegyike a 1039-es szakágba tartozott. A beérkezett adatok alapján a zöldborsókonzerv-gyártó vonalakon 44 222 tonna zöldborsót dolgoztak fel 2016-ban. A gyártóvonalra jellemző súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsági mutató 52,1 százalék, az átlagos évi üzemnapok száma 43, az átlagos napi üzemórák száma 19 volt. A TOP 5 vállalat a teljes feldolgozott mennyiség 93,3 százalékát adta a vizsgált évben. A TOP 5 gazdasági szervezet súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsági mutatója 53,3 százalék volt. A zöldborsókonzervet gyártó üzemek 54,5 százaléka magas (60 százalék feletti) kihasználtsággal működött, 18 százalék volt azon cégek részese, amelyek alacsony hatékonysággal (40 százalék alatti kihasználtsággal) dolgoztak 2016-ban (12. ábra).

A zöldborsókonzerv-gyártó vonalnál a magyarországi feldolgozóüzemekre három méretkategória került meghatározásra az üzemek műszaki kapacitásának nagysága alapján. A legkisebb kategóriába tartoztak azok az üzemek, amelyeknél a zöldborsókonzerv-gyártó vonal műszaki kapacitása nem érte el a 8 tonna/óra értéket. A 8–15 tonna/óra közötti műszaki kapacitású feldolgozóüzemek a közepes, a 15 tonna/óra feletti pedig a nagy méretkategóriába kerültek. Az üzemek 27,3 százaléka 15 tonna/óra feletti műszaki kapacitású gyártóvonalon termelt 2016-ban. Ezen üzemek a feldolgozott zöldborsómennyiség 52,6 százalékát adták 2016-ban és a műszaki kapacitás 53,6 százaléka tartozott hozzájuk (14. ábra). A nagy méretkategóriába eső üzemegységek súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága 44,8 tonna/óra, az átlagos üzemnapok száma 35 volt a beérkezett adatok alapján (8. táblázat).

14. ábra: A zöldborsókonzerv-gyártó vonalak főbb kapacitásmutatóinak megoszlása méretkategóriánként, 2016

Forrás: AKI Agrárstatistikai Információs Osztály

8. táblázat: A zöldborsókonzerv-gyártó vonalak főbb kapacitásmutatói méretkategóriánként, 2016

Méretkategória a műszaki kapacitás alapján, tonna/óra	Súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság, százalék	Átlagos üzemórák száma, óra/nap	Átlagos üzemnapok száma, nap/év
Kicsi (<8)	39,2	11	67
Közepes (8–15)	70,7	24	26
Nagy (>15)	44,8	24	35

Forrás: AKI Agrárstatistikai Információs Osztály

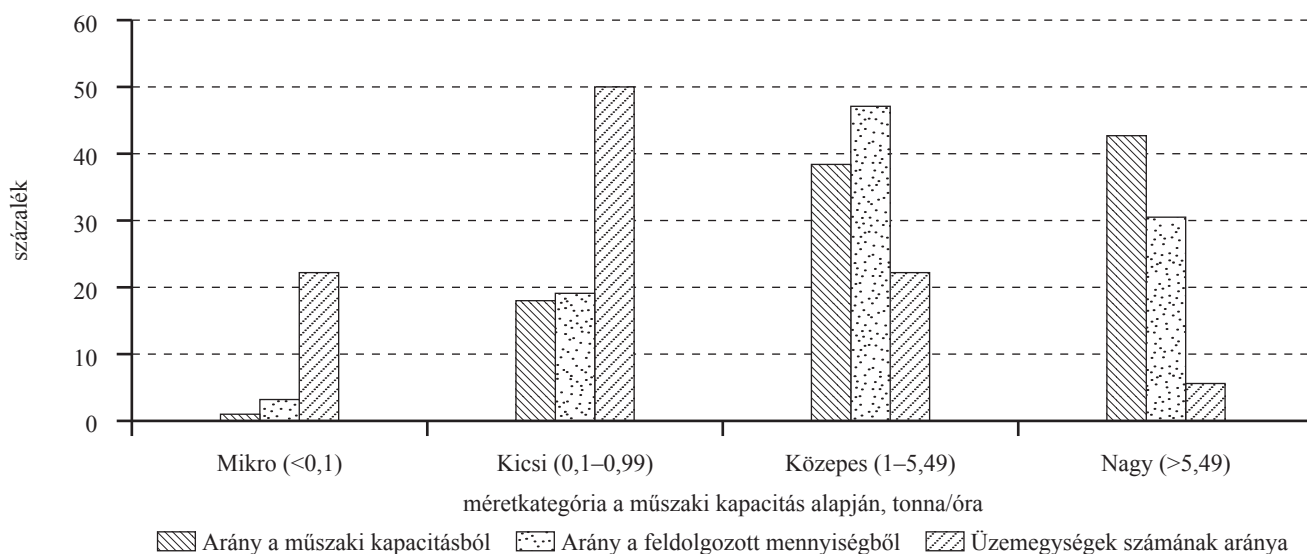
A csemegekukorica- és a zöldborsókonzerv-gyártó vonalak termelési és kapacitásmutatóinak térképes megjelenítése – az adatszolgáltatók védelme érdekében – sem megyei, sem régiós szinten nem lehetséges. A feldolgozóipari vállalkozások elsősorban a termelés vonzaskörzetében jöttek létre, így Pest megyében és az Alföldön található a nagyobb zöldség- és gyümölcsfeldolgozó vállalatok többsége. A csemegekukorica- és zöldborsókonzerv-gyártást tekintve a legjelentősebb az Észak-Alföld régió éves termelése (az előbbiből 159,2 ezer, utóbbiból 18,5 ezer tonna/év volt a feldolgozott nyersanyag mennyisége) volt 2016-ban. A legnagyobb műszaki kapacitással is az említett régió rendelkezett 2016-ban, a csemegekukorica- és zöldborsókonzerv-gyártást tekintve 41,8, a zöldborsókonzerv-gyártást tekintve 43,5 százalékát adta az Észak-Alföld régió. A második legjelentősebb régió a Dél-Alföld volt az említett mutatók alapján.

A savanyúságot gyártó üzemek köre rendkívül heterogén, a családi gazdaságok alapanyag-termelésére alapuló kisebb savanyító üzemektől a nagyobb üzemméretet és komolyabb beruházást igénylő konzervüzemekig szinte mindenki megtalálható az adatszolgáltatók között. A savanyúsággal gyártó vonalról 72 vállalkozás küldött kapacitásadatot. Az adatszolgáltatást teljesítő cégek 83,3 százaléka tartozott a 1039-es szakágazatba tartozott, míg a fennmaradó üzemek eltérő szakágazati besorolásúak voltak (1032 Gyümölcs-, zöldséglé gyártása, 1102 Szőlőbor termelése, 1084 Fűszer, ételízesítő gyártása, 4721 Zöldség-, gyümölcs kiskereskedelme, 8411 Általános közigazgatás stb.). Az adatszolgáltatást teljesítő 1039-es szakágazatba tartozó savanyítók a feldolgozott mennyiség 97,5 százalékát adták 2016-ban.

A savanyúsággal gyártó vonalak esetében a súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság 34,5 százalék volt 2016-ban, amely vonalaknál átlagosan évi 165 üzemnapon naponta 7 órán át dolgoztak. A beérkezett adatok alapján a savanyúságot gyártó cégek 44,4 százaléka 80 százalék fölötti kapacitáskihasználtsággal működött a vizsgált évben, és 29,1 százalék azon cégek aránya, ahol a savanyúsággal gyártó vonal 40 százalék alatti kapacitáskihasználtsággal üzemelt (12. ábra). Az éves feldolgozott nyersanyagmennyiséget alapul véve a TOP 5 vállalkozás súlyozott kapacitáskihasználtsági mutatója 30,4 százalék volt, 4 százalékponttal alacsonyabb, mint a savanyúsággal gyártó vonal adatszolgáltatóinak súlyozott kapacitáskihasználtsága. A TOP 5 gazdasági szervezet a beérkezett adatok szerint a teljes feldolgozott mennyiség 47,8 százalékát adta 2016-ban.

A savanyúsággal gyártásnál a magyarországi feldolgozóüzemekre négy méretkategória került meghatározásra az üzemek műszaki kapacitásának nagysága alapján. A legkisebb, mikrokategóriába azon savanyító üzemek tartoztak, amelyek 0,1 tonna/óra alatti műszaki kapacitású gyártósoron termeltek. A cégek

15. ábra: A savanyúságyártó vonalak főbb kapacitásmutatóinak megoszlása méretkategóriánként, 2016

Forrás: AKI Agrárstatistikai Információs Osztály

jelentős része (72,2 százaléka) alacsony, 0,99 tonna/óra alatti műszaki kapacitású gyártóvonalon termelt 2016-ban, a feldolgozott alapanyag mennyiségének aránya 22,3 százalék, a műszaki kapacitás aránya 19,0 százalék volt ezekben az üzemekben. A nagy (5,49 tonna/óra feletti) műszaki kapacitású gyártóvonalakkal rendelkező vállalatok vegyes profilú gyártócégek, amelyek a teljes műszaki kapacitásból 42,7 százalékkal, a teljes feldolgozott mennyiségből 30,5 százalékkal részesedtek (15. ábra, 9. táblázat).

9. táblázat: A savanyúságyártó vonalak főbb kapacitásmutatói méretkategóriánként, 2016

Méretkategória a műszaki kapacitás alapján, tonna/óra	Súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság, százalék	Átlagos üzemórák száma, óra/nap	Átlagos üzemnapok száma, nap/év
Mikro (<0,1)	89,6	7	217
Kicsi (0,1–0,99)	54,7	6	168
Közepes (1–5,49)	50,2	10	125
Nagy (>5,49)	19,4	15	91

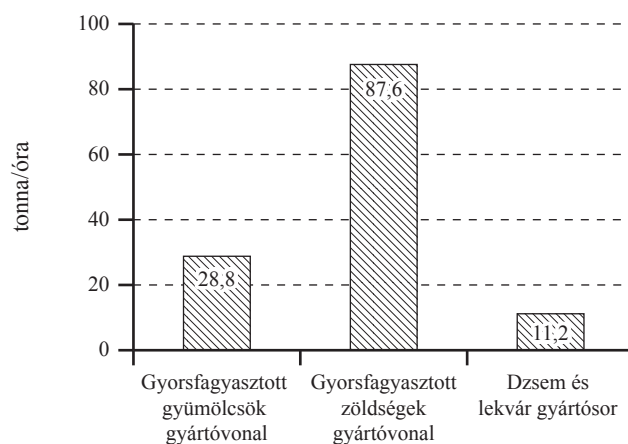
Forrás: AKI Agrárstatistikai Információs Osztály

A gyorsfagyasztással tartósított termékek előnye, hogy ez a technológia a nyersanyag eredeti minőségi jellemzőinek megőrzésére alkalmas. A technológia hátránya azonban, hogy az alacsony hőmérséklet folyamatos fenntartását igényli a gyártástól a fogyasztásig, ezért megbízható hűtőláncot és fejlett infrastruktúrát igényel. A hűtőipari termelés általában koncentráltabb, nagyobb méretű vállalkozásokban valósul meg. A hűtőiparban hét vállalat rendelkezett 10 ezer tonnánál nagyobb éves termeléssel, amelyből négy vállalat 20 ezer tonnánál is

többet gyártott 2016-ban a megfigyelt körben. A gyorsfagyasztott gyümölcsök és zöldségek exportja kimagasló, az export aránya a négy legnagyobb hűtőipari vállalat árbevételeiből 64 százalék volt 2016-ban.

A gyorsfagyasztott gyümölcs- és zöldség-, valamint a dzsem- és lekvárgyártó vonalak műszaki kapacitását a 16. ábra szemlélteti. A fagyasztott gyümölcsgyártó vonalakon az egy óra alatt előállítható fagyasztott termék mennyisége 28,8 tonna, míg a fagyasztott zöldséggyártó vonalakon 87,6 tonna volt a jelentést tett hűtőipari vállalkozásoknál. Dzsemből és lekvárból az egy óra alatt termelhető mennyiség 11,2 tonna volt 2016-ban az adott gyártóvonalakon (16. ábra).

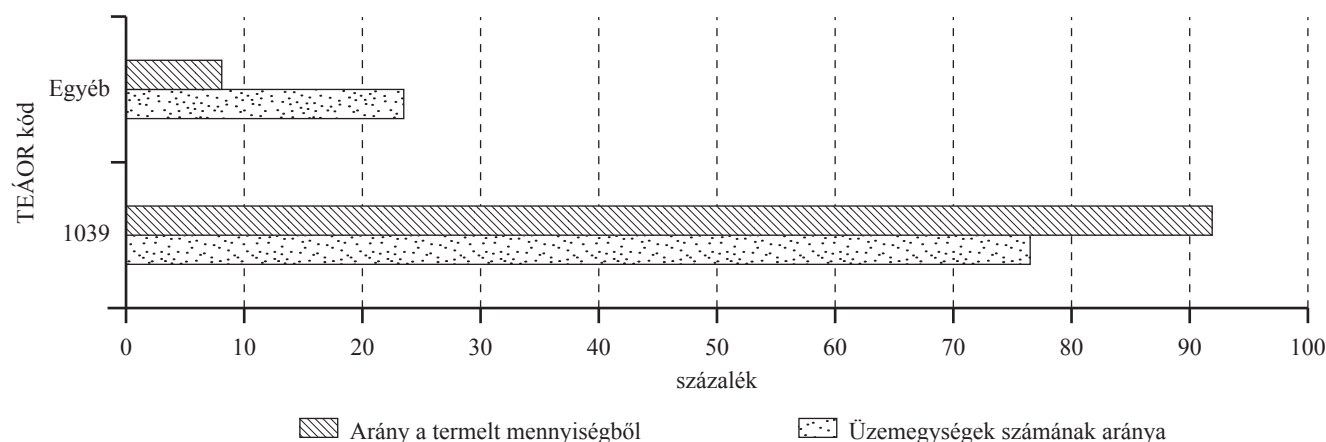
16. ábra: A gyümölcs- és zöldségfeldolgozó vonalakon egy óra alatt előállítható termékek mennyisége, 2016

Forrás: AKI Agrárstatistikai Információs Osztály

A gyorsfagyasztott zöldségeket gyártó vonalról 13 cég küldött adatot, összesen 17 telephelyről. A fagyasztással foglalkozó cégek 76,5 százaléka

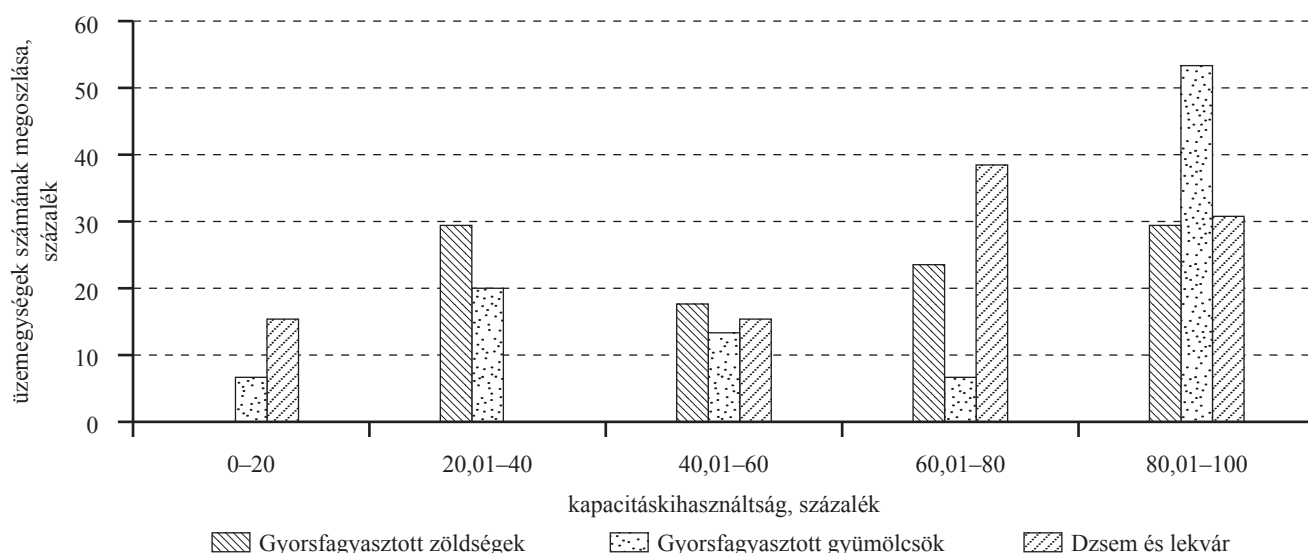
17. ábra: A gyorsfagyasztott zöldséggyártó vonalakon előállított termékek mennyiségének és az üzemek számának megoszlása szakágazati bontásban, 2016^{a)}

^{a)} Egyéb: Gabonaféle (kivéve: rizs), hüvelyes növény, olajos mag termesztése; Zöldségféle, dinnye, gyökér-, gumós növény termesztése; Zöldség-, gyümölcs-nagykereskedelm; Egyéb élelmiszer nagykereskedelme.

Forrás: AKI Agrárstatistikai Információs Osztály

18. ábra: A vizsgált zöldség- és gyümölcsfeldolgozó gyártóvonalak kapacitáskihasználtságának megoszlása, 2016

Forrás: AKI Agrárstatistikai Információs Osztály

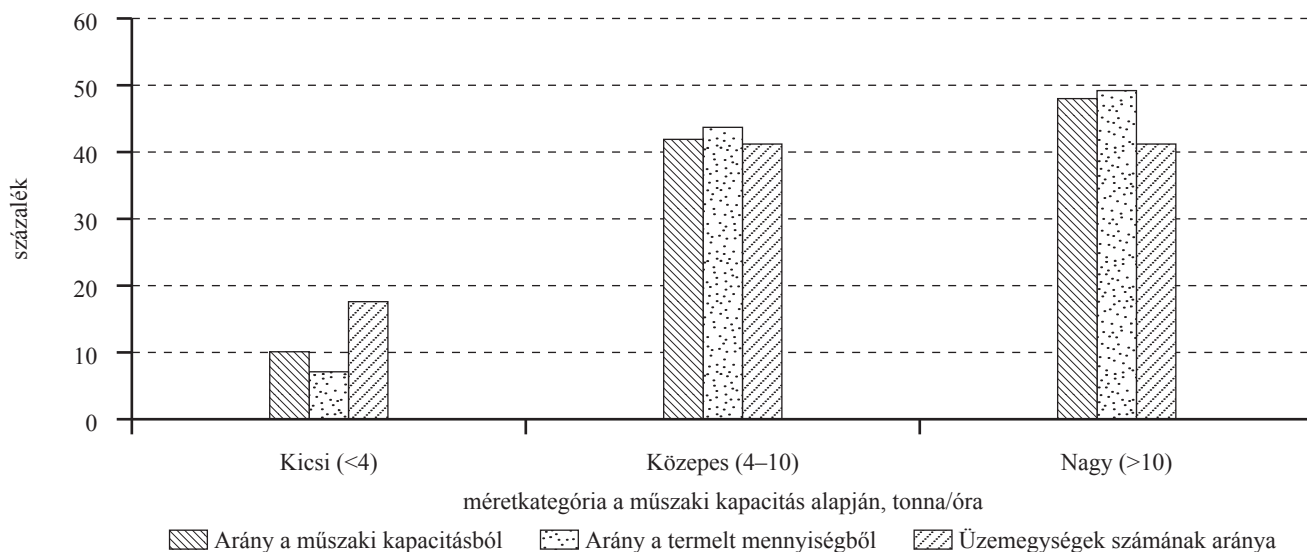
1039-es szakágazati besorolású volt, de élelmiszer-kereskedelemmel, illetve növénytermesztéssel foglalkozó vállalkozások is megtalálhatók az adatszolgáltatók között (17. ábra).

A hűtőipari üzemek 165 510 tonna fagyasztott zöldséget gyártottak 2016-ban a felmérésben részt vett adatszolgáltatók adatai alapján. A gyártóvonalra jellemző súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság 40,9 százalék, az átlagos évi üzemnapok száma 154, az átlagos napi üzemórák száma 17 volt. Az éves termelt mennyiséget tekintve a TOP 5 vállalat 82,3 százalékos részesedést ért el, a súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság-mutató 40,8 százalék volt. A gyorsfagyasztott zöldséggyártó vonalat tekintve a hűtőipari cégek harmada 80 százalék feletti kapacitáskihasználtsággal,

míg az üzemek ugyanennyi százaléka alacsony kapacitáskihasználtsággal működtette fagyasztott zöldséggyártó vonalát 2016-ban (18. ábra).

A magyarországi hűtőipari vállalkozásoknál három méretkategória került meghatározásra a gyorsfagyasztott zöldséggyártó vonalak műszaki kapacitásának nagysága alapján. A 4–10 tonna/óra közötti műszaki kapacitású fagyasztott zöldséggyártó vonallal rendelkező üzemek a közepes, a 10 tonna/óra feletti pedig a nagy kategóriába kerültek. A hűtőipari termelés koncentráltóságát tükrözi, hogy 4 tonna/óra alatti műszaki kapacitás mellett az üzemek mindössze 17,6 százaléka termelt az említett gyártóvonalon, a mélyhűtéssel foglalkozók 41,2 százaléka 10 tonna/óra feletti kapacitással rendelkezett a gyorsfagyasztott zöldségvonalat tekintve,

19. ábra: A gyorsfagyasztott zöldséggyártó vonalak főbb kapacitásmutatóinak megoszlása méretkategóriánként, 2016

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály

és a termelt mennyiség 49,2 százalékát adták 2016-ban (19. ábra). A nagy méretkategóriába eső üzemegységeket jellemezte a legkisebb súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság, míg az átlagos üzemnapok és üzemórák száma itt volt a legmagasabb (10. táblázat).

10. táblázat: A gyorsfagyasztott zöldséggyártó vonalak főbb kapacitásmutatói méretkategóriánként, 2016

Méretkategória a műszaki kapacitás alapján, tonna/óra	Súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság, százalék	Átlagos üzemórák száma, óra/nap	Átlagos üzemnapok száma, nap/év
Kicsi (<4)	75,9	13	96
Közepes (4–10)	57,8	19	163
Nagy (>10)	30,9	24	269

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály

A gyorsfagyasztott gyümölcsök gyártóvonaláról 13 cég küldött adatot 15 telephelyről, amely cégek 86,7 százaléka a 1039 szakágazatba tartozott, míg a fennmaradó cégek a 4631 Zöldség-, gyümölcs-nagykereskedelem és a 0113 Zöldségféle, dinnye, gyökér-, gumónövény termesztése szakágazati besorolásúak voltak.

A hűtőipari üzemek 19 616 tonna fagyasztott gyümölcsöt gyártottak 2016-ban a beérkezett adatok alapján. A gyártóvonalra jellemző súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság 47,9 százalék, az átlagos évi üzemnapok száma 129, az átlagos napi üzemórák száma 12 volt. Az éves termelt mennyiséget tekintve a TOP 5 vállalat 76,5 százalékos részesedést ért el, a súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsági mutató

50,4 százalék volt. A gyorsfagyasztott gyümölcsök gyártóvonalát tekintve a hűtőipari cégek 53 százaléka 80 százalék fölötti kapacitáskihasználtsággal működött 2016-ban (18. ábra).

A gyorsfagyasztott gyümölcsgyártásban 1,5 tonna/óra alatti műszaki kapacitású gyártóvonalon az üzemek mindössze 20,0 százaléka termelt, a mélyhűtéssel foglalkozók 33,3 százaléka 2,4 tonna/óra feletti kapacitással rendelkezett a gyorsfagyasztott gyümölcsvonalat tekintve. A nagy kategóriába tartozó cégek a termelt mennyiségből 47,4 százalékkal részesedtek 2016-ban (20. ábra, 11. táblázat).

11. táblázat: A gyorsfagyasztott gyümölcsgyártó vonalak főbb kapacitásmutatói méretkategóriánként, 2016

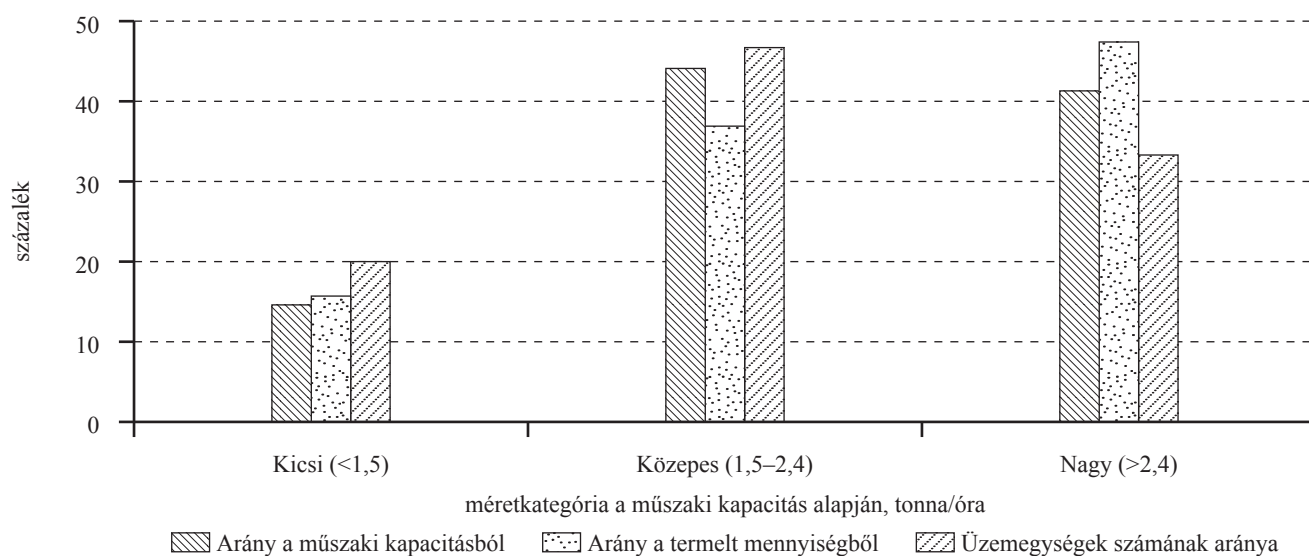
Méretkategória a műszaki kapacitás alapján, tonna/óra	Súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság, százalék	Átlagos üzemórák száma, óra/nap	Átlagos üzemnapok száma, nap/év
Kicsi (<1,5)	35,0	12	200
Közepes (1,5–2,4)	84,9	10	85
Nagy (>2,4)	39,4	15	113

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály

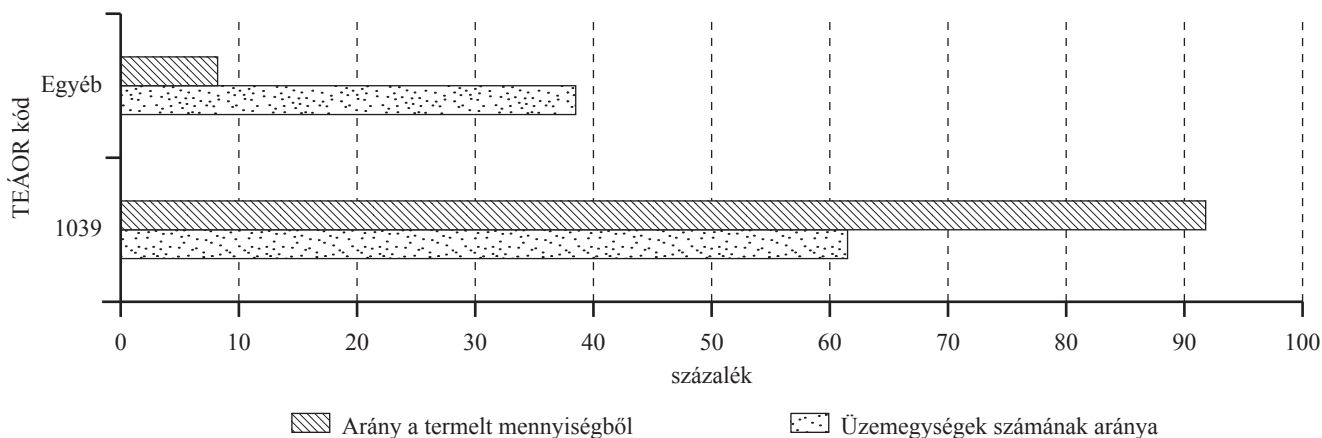
A dzsem- és lekvárgyártó vonalról 13 vállalkozás küldött adatot, amely cégek 61,5 százaléka a 1039 szakágazatba tartozott. Az adatszolgáltatást teljesítő, 1039-es szakágazati besorolású dzsem- és lekvárgyártók az éves dzsestermelésből 91,8 százalékkal részesedtek 2016-ban (21. ábra).

A dzsem- és lekvárgyártó vonalra jellemző súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság 66,2 százalék,

20. ábra: A gyorsfagyasztott gyümölcsgyártó vonalak főbb kapacitásmutatóinak megoszlása méretkategóriánként, 2016

Forrás: AKI Agrárstatistikai Információs Osztály

21. ábra: A dzsem- és lekvárgyártó vonalakon előállított termékek mennyiségének és az üzemek számának megoszlása szakágazati bontásban, 2016^{a)}^{a)} Egyéb: Gyümölcs-, zöldségfeldolgozás; Fűszer, ételízesítő gyártása; Egyéb természettudományi, műszaki kutatás, fejlesztés; Egyházi tevékenység.

Forrás: AKI Agrárstatistikai Információs Osztály

az átlagos évi üzemnapok száma 99, az átlagos napi üzemórák száma 14 volt 2016-ban. A megfigyelt körben a cégek több mint kétharmada 60 százalékos feletti kapacitáskihasználtsággal működtette dzsem- és lekvárgyártó sorát 2016-ban (18. ábra). A beérkezett adatok alapján a TOP 5 gazdasági szervezet a teljes termelt dzsemmennyiség 99,1 százalékát adta, a súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság 66,4 százalék volt.

A gyorsfagyasztott zöldség- és gyümölcs-, valamint a dzsem- és lekvárgyártó vonalak termelési és kapacitásmutatóinak térképes megjelenítése – az adatszolgáltatók védelme érdekében – sem megyei, sem régiós szinten nem lehetséges.

Növényi olaj gyártása (1041) gyártóvonalainak kapacitáskihasználtsága

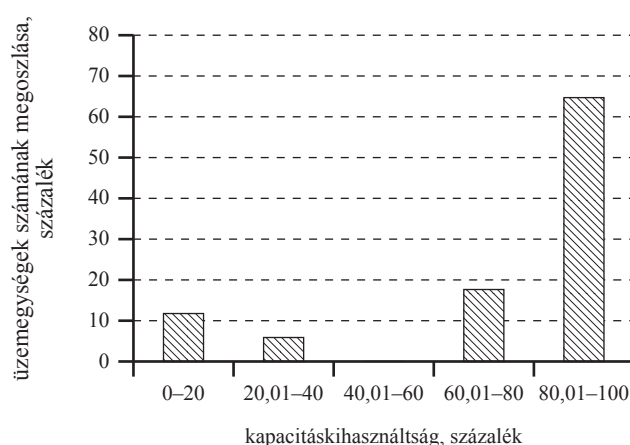
A NAV-adatbázis alapján az élelmiszer-ágazaton belül az olajipari vállalkozások száma 69 (60 mikro-, 4 kis-, 3 közepes és 2 nagyvállalat) volt, amely az összes élelmiszeripari cég 1,5 százalékát jelentette 2016-ban. Az olajgyártás szakágazat árbevétele átlagosan 5,5 százaléka az élelmiszeriparnak, 2013-ban elérte a 7 százalékot is. A kkv-k nettó árbevétele 2016-ban az összes olajgyártó cég nettó árbevételének a 21 százalékát adta. A szakágazaton belül a dolgozói létszám 2011-től folyamatosan emelkedett és 2016-ra meghaladta az 1000 főt, ennek 35 százalékát a kkv vállalkozásoknál foglalkoztatták. Az olajgyártás exportárbevétele a többi élelmiszeripari ágazathoz képest egészen magas volt, 2016-ban megközelítette a 10 százalékot. A kkv-k nettó exportárbevétele 16 százalékát tette ki a szakágazat exportárbevételének.

A KSH adatai szerint 2016-ban a növényi, állati olaj gyártásában az alkalmazásban állók létszáma 1,02 ezer főt tett ki és a havi bruttó átlagkeresetük 430,8 ezer forint volt. A növényi, állati olajok feldolgozásában dolgozók havi bruttó átlagkeresete közel a duplája volt az élelmiszeripari átlagnak.

Magyarországon a leggyakrabban feldolgozott olajos magvak a napraforgó, a tökmag és a mogyoró. Az olajosmag-feldolgozás kapacitásadatait 19 vállalkozás küldte be, összesen 20 telephelyre vonatkozóan. Az adat-szolgáltatást teljesítő üzemegységek 65 százaléka tartozott a 1041-es szakágazathoz, míg a fennmaradó többi cég más szakágazati besorolású volt (1039 Egyéb gyümölcs-, zöldségfeldolgozás, -tartósítás, 1089 M.n.s. egyéb élelmiszer gyártása). Az olajosmag-feldolgozásban a mikrovállalkozások vannak túlsúlyban, elsősor-

ban hidegen sajtolt olajat állítanak elő kis mennyiségben. A termelési arányból jól kivehető, hogy a 1041-es szakágazatba sorolt cégek kétharmada adja a termelés közel 99 százalékát, a fennmaradó egyharmad pedig kicsivel több mint egy százalékát. A vállalkozások 65 százaléka fő tevékenységként végezte az olaj gyártását, míg 35 százaléka csak kiegészítő tevékenységként (22. ábra).

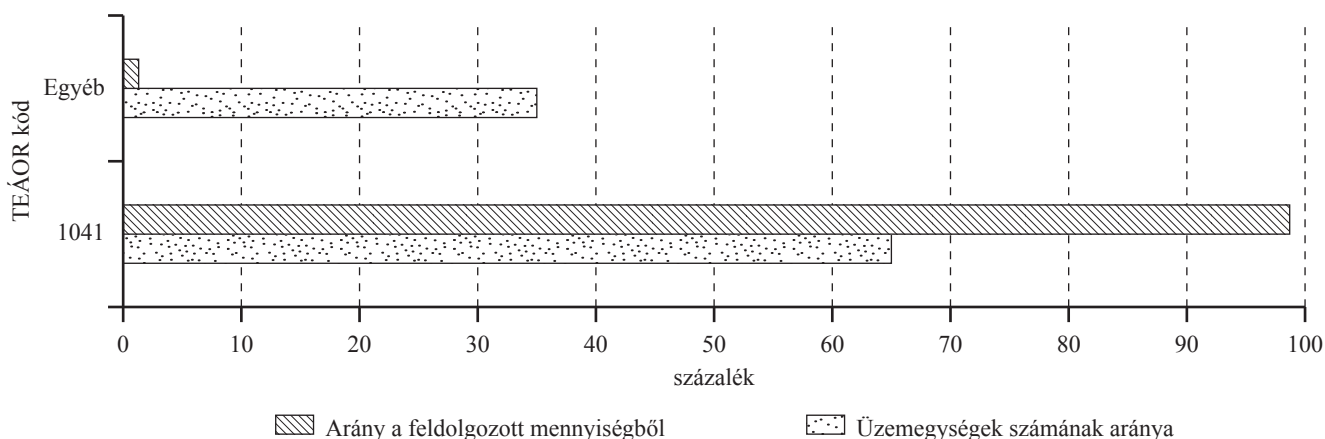
23. ábra: Olajosmag-feldolgozás kapacitáskihasználtságának megoszlása, 2016

Forrás: AKI Agrárstatistikai Információs Osztály

Az olajosmag-feldolgozó vállalkozások átlagosan 240 napon keresztül üzemeltették (pörkölő, hántoló, csomagoló) egységeiket 2016-ban. A napi átlagos üzemórák száma 12 óra volt. Az olajosmag-feldolgozó vonalak súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága 77,6 százalék volt 2016-ban. A beérkezett adatok sze-

22. ábra: Az olajos magot gyártó vonalak feldolgozott mennyiségének és az üzemegységek számának megoszlása szakágazati bontásban, 2016^{a)}

^{a)} Egyéb: Egyéb gyümölcs-, zöldségfeldolgozás, -tartósítás; M.n.s. egyéb élelmiszer gyártása.

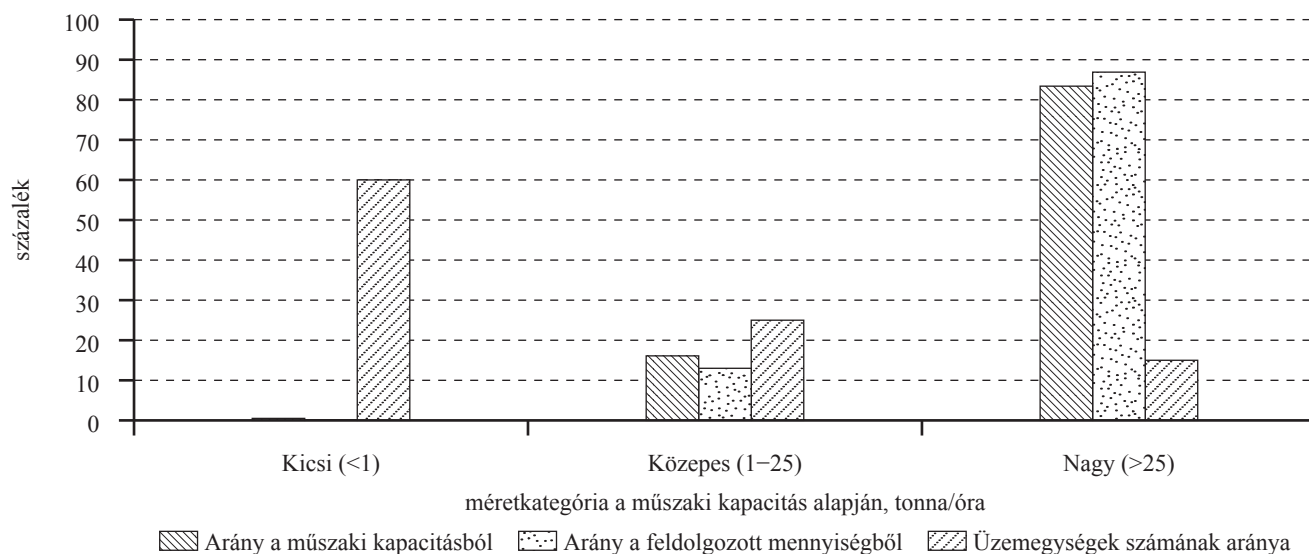
Forrás: AKI Agrárstatistikai Információs Osztály

12. táblázat: A hazai TOP 5 olajmag-feldolgozó vállalkozás részesedése a termelésből gyártóvonalanként, 2016

Gyártóvonalak	TOP 5 termelésének aránya az összes termeléshez képest, százalék	TOP 5 termelése, tonna/év	TOP 5 súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága, százalék
Olajosmag-feldolgozás (napraforgó-egyenértékben) (feldolgozott nyersanyag)	98,5	1 618 330	77,5
Hidegen sajtolt olajgyártás (feldolgozott nyersanyag)	71,4	1 146	89,9
Kenhető étkezési zsírok gyártása	79,0	2 831	55,0

Forrás: AKI Agrárstatistikai Információs Osztály

24. ábra: Az olajosmag-feldolgozó berendezések főbb kapacitásmutatóinak megoszlása méretkategóriánként, 2016

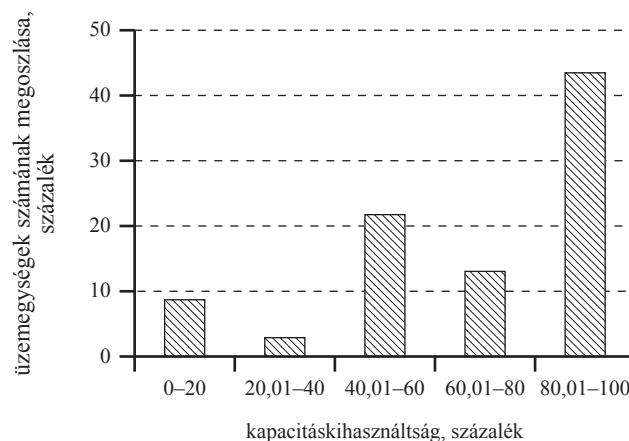
Forrás: AKI Agrárstatistikai Információs Osztály

rint az üzemegységek kétharmadának kapacitáskihasználtsága meghaladta a 60 százalékot (23. ábra). A gyártóvonalak mindössze egyötöde működött igen alacsony és alacsony kihasználtsággal 2016-ban.

A TOP 5 vállalat az éves feldolgozott nyersanyag mennyiségéből 98,5 százalékkal részesedett. A TOP 5 cég átlagos kapacitáskihasználtsága 77,5 százalék volt (12. táblázat).

Az olajosmag-feldolgozásban részt vevő üzemegységeket a műszaki kapacitásuk alapján 3 méretkategóriába soroltuk (24. ábra). Az üzemek 60 százaléka a kis kiszerelésű, elsősorban hidegen sajtolt olajok előállítására specializálódott. Ezek a készítmények nyers fogyasztásra alkalmasak. A közepes méretű vállalkozások között vannak olyanok, amelyek csak pörköléssel, illetve csomagolással foglalkoznak, de vannak olyanok is, amelyek olajpréselésre szakosodtak. A nagy méretkategóriába azok a cégek kerültek, amelyek napraforgó, repce, kukorica és szója alapanyagból fő terméként finomított étolajat állítottak elő. A jelentést tett cégek körében vannak olyan vállalkozások, amelyek az étolaj gyártása mellett biodízelt is gyártanak.

25. ábra: Hidegen sajtolt olajgyártás kapacitáskihasználtságának megoszlása, 2016

Forrás: AKI Agrárstatistikai Információs Osztály

Az olajtermelés szempontjából legjelentősebb növények Magyarországon a napraforgó, az olajrepce, a szója és a tök. A hidegen sajtolt olajgyártás vonatkozásában 23 cég jelentett adatot. Szakágazati besorolás szerint a megfigyelt cégek közül 13 vállalkozás 1041-es szakágazati besorolású volt, míg a fennmaradó vál-

lalkozások egyéb kategóriába (pl.: 1084 Fűszer, étel-íz-ízítő gyártása, 4711 Élelmiszer jellegű bolti vegyes kiskereskedelem stb.) tartoztak. A hidegprésvonalak súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága 69,3 százalék volt 2016-ban. A gépi sajtolás átlagos éves üzemnapjainak száma a jelentett adatok alapján 174 nap volt és naponta átlagosan 8 órán keresztül üzemelt a gyártóvonal. Az üzemegységek közel 60 százaléka magas és nagyon magas kapacitáskihasználtsággal dolgozott (25. ábra). A TOP 5 vállalat az éves feldolgozott nyersanyag mennyiségéből 71,4 százalékkal részesedett.

A beérkezett adatok alapján 23 vállalkozás foglalkozott kenhető zsírok előállításával 2016-ban. Az adatszolgáltatást teljesítő vállalkozások közül 19 cég a

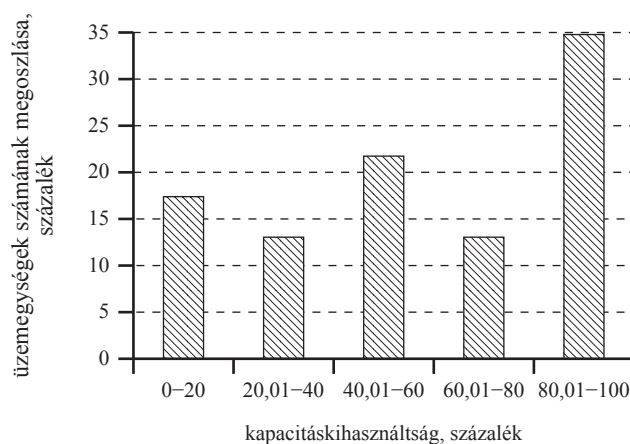
1011-es, a 1012-es és a 1013-as szakágazatba (húsfeldolgozás, húskészítménygyártás), míg további négy cég a 0111-es, a 0146-os és a 0147-es szakágazatba tartozott. A kenhető étkezési zsírok gyártásának súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága 53,8 százalék volt 2016-ban, az átlagos évi üzemnapok száma 194, az átlagos napi üzemórák száma 7 volt. A kenhető étkezési zsírok gyártásával foglalkozó vállalkozások egyharmada 80 százalék feletti kapacitáskihasználtsággal dolgozott (26. ábra). A TOP 5 vállalat az éves feldolgozott nyersanyag mennyiségéből 79,0 százalékkal részesedett. A TOP 5 cég átlagos kapacitáskihasználtsága 55,0 százalék volt, amely 1,2 százalékponttal haladta meg az összátlagot.

13. táblázat: Az olajosmag-feldolgozó vonal főbb kapacitásmutatói méretkategóriánként, 2016

Méretkategória a műszaki kapacitás alapján	Súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság, százalék	Átlagos üzemórák száma, óra/nap	Átlagos üzemnapok száma, nap/év
Kicsi (<1)	77,6	8,5	270
Közepes (1–25)	77,8	12	207
Nagy (>25)	48,4	24	310

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály

26. ábra: Kenhető étkezési zsírgyártás kapacitáskihasználtságának megoszlása, 2016

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály

Tejtermékgyártás (1051) gyártóvonalainak kapacitáskihasználtsága

A tejtermékgyártás szakágazatban az élelmiszeripari vállalkozások csupán 1,8 százaléka termelt 2016-ban, ennek ellenére a tejtermékgyártásnál jött létre a 3. legnagyobb árbevétel (7,1 százalék) és a foglalkoztatásban is jelentős részesedéssel (6,4 százalék) bírt ez a szakágazat. A tejtermékgyártás vállalkozásainak méret szerinti megoszlása jelentősen eltér az élelmiszeriparra jellemző összetételtől (jelentős a koncentráció). A 7 nagy és a 16 közepes méretű vállalat együttesen a szakágazat árbevételének 97,2 százalékát, az exportárbevételnek 98,6 százalékát adta, a foglalkoztatásnál 94,7 százalékos volt a részesedésük 2016-ban. A NAV adatbázisa szerint 100 vállalkozást tartottak nyilván a tejtermékgyártás szakágazatban, ezen cégek 6 ezer embert foglalkoztattak és 260,5 milliárd forint árbevételt könyvelhettek el 2016-ban.

A KSH adatai szerint 2016-ban a tejfeldolgozásban a havi bruttó átlagkereset 245 ezer forint volt (4 fő feletti gazdasági szervezetek adatai alapján). A tejfeldolgozásban dolgozók havi bruttó átlagkeresete minimálisan (6 százalékkal) volt több, mint az élelmiszeriparban dolgozóké, viszont 12,1 százalékkal elmaradt a nemzetgazdasági átlagtól.

Több átrendeződés történt a szakágazatban 2015-ben és 2016-ban, mivel az Alföldi tej 2015-ben megvásárolta a debreceni tejüzemet, ahová átcsoportosították a teljes túrógyártást, ezenkívül a Köröstej Kft. tulajdonosának közvetlen irányítása alá került a Wassim Sajt Kft., a Bábel Sajt Kft. és a Dráva Tej Kft. A sütőipari termékeiről ismert Lipóti pékség bejelentkezett a tejpiacon 2016-ban, mivel saját gyártású tejtermékeket kezdett értékesíteni április közepétől. Az üzemek nagy

része magyar tulajdonban volt, amelyek a hazánkban termelt nyerstej több mint 60 százalékát vásárolták fel 2016-ban. Emellett nemzetközi tejtermékgyártó vállalatok is rendelkeztek gyártókapacitással Magyarországon.

A 2016-os évben a NAV adatbázisa szerint a 1051-es szakági besorolással rendelkező cégek (100 db) mindössze 33 százaléka jelentett kapacitásadatokat a tejtermékgyártásról. Viszont az adatot szolgáltató cégek létszáma 87 százalékban, a bruttó termelési értéke és árbevétele egyaránt 95 százalékban, míg az exportárbevétele 98 százalékban fedte le a NAV-nál szereplő vállalkozások mutatóit. A tejfeldolgozási gyártósorok adatai szinte teljes lefedettséggel bírtak, mivel az összes nagy és középkategóriájú vállalat, amelyek a termelésükkel a piacra hatással vannak, adatot szolgáltatott a 2016-os évre vonatkozóan.

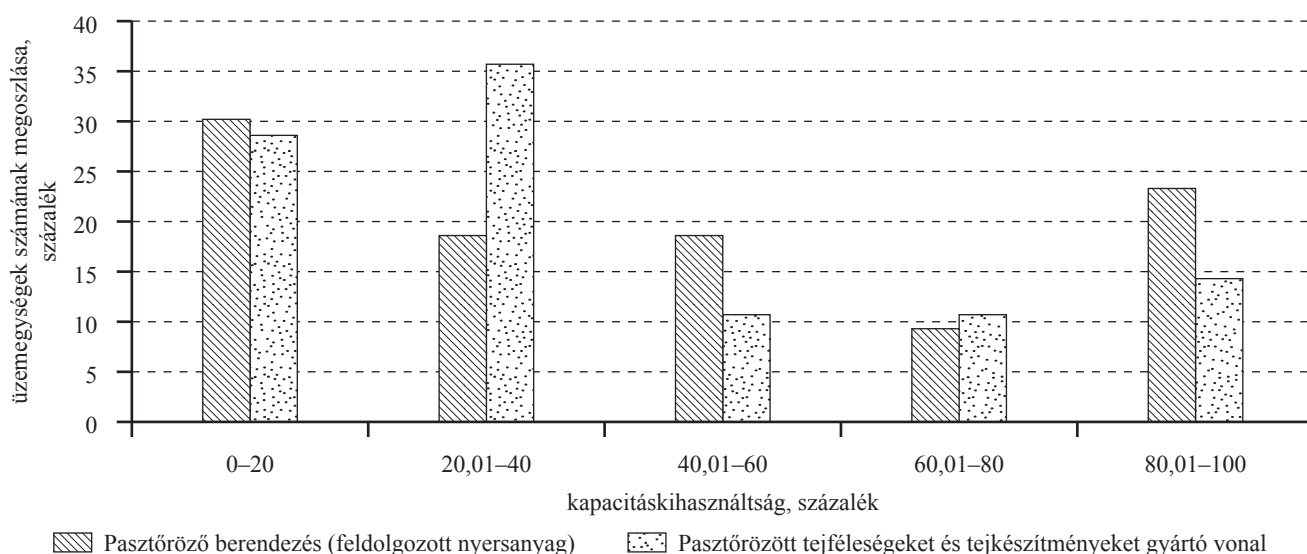
A tejfeldolgozási gyártósorokról 44 vállalkozás 53 telephelyről (üzemegységről) küldött adatot. Az adatszolgáltatást teljesítő cégek 75,0 százaléka tartozott a 1051-es szakágazathoz, míg a fennmaradó vállalkozások más szakágazati besorolásúak (pl. 0141 Tejhasznú szarvasmarha tenyésztés, 4633 Tejtermék nagykereskedeleme stb.) voltak. Adatszolgáltatás összesen 242 gyártóvonalról érkezett. A tejfeldolgozásban a mikro- és kisvállalkozások vannak számszerű fölényben, azonban 8 cég termelése adta a termelés több mint 80 százalékát 2016-ban. Adatszolgáltatóktól érkezett visszajelzés szerint a tejfeldolgozás során a pasztörözött tejkészítményeket gyártó vonal, a savanyított és savanyú tejkészítményeket gyártó vonal és a tejszíngyártó vonal esetében egyazon gyártósoron is történ-

14. táblázat: A hazai TOP 5 tejtermékgyártó cég részesedése a termelésből gyártóvonalanként, 2016

Gyártóvonal	TOP 5 termelésének aránya az összes termeléshez képest, százalék	TOP 5 termelése	TOP 5 súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága, százalék ^{a)}
Natúrsajt-gyártó vonal, tonna/év	79,6	42 849	72,5
Ömlesztettsajt-gyártó vonal, tonna/év	90,4	17 393	23,1
Pasztöröző berendezés, ezer liter/év	75,8	1 024 000	41,8
Pasztörözött tejféléseket és tejkészítményeket gyártó vonal, ezer liter/év	83,9	202 556	25,0
Savanyú tej és sav. tejszínekészítmény-gyártó vonal, ezer liter/év	79,6	87 531	50,5
Tejszíngyártó vonal, ezer liter/év	91,5	14 267	20,0
Túrógyártó vonal, tonna/év	75,5	16 998	71,6
Vajgyártó vonal, tonna/év	95,8	5 558	45,9
Vajkrémgyártó vonal, tonna/év	95,4	5 026	28,7

^{a)} A pasztörözött tejkészítményeket gyártó vonal, a savanyított és savanyú tejkészítményeket gyártó vonal és a tejszíngyártó vonal esetében egyazon gyártósoron is történhet a gyakorlatban a termelés. A kiszorítástól függően a gyártósorok műszaki kapacitásának megadásánál és a kapacitáskihasználtságnál is lehetnek eltérések.

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály

27. ábra: **Pasztöröző berendezés, valamint a pasztörözött tejfeleségek és tejkészítmények kapacitáskihasználtságának megoszlása, 2016**

Forrás: AKI Agrárstatistikai Információs Osztály

het a gyakorlatban a termelés, amely nagymértékben nehezítette a pontos adatszolgáltatást. A kiszerezéstől függően a gyártósorok műszaki kapacitásának megadásánál is lehetnek eltérések. A tejfeldolgozó vállalkozások általában a töltőgépet vagy a csomagológépet határozták meg szűk keresztmetszetként és így küldték be jelentéseiket.

A beérkezett adatok alapján a tejszín, az ömlesztett sajt, a vaj és vajkrémgyártásnál az éves termelt mennyiség több mint 90 százalékát a TOP 5 cég adta 2016-ban (14. táblázat). A TOP 5 vállalkozás éves termelése minden gyártóvonalnál meghaladta a 75 százalékot, ez is a tejfeldolgozás erős koncentrációját mutatja.

A beérkezett adatok alapján a pasztöröző berendezések esetén az átlagos éves üzemóra magas, 3190 óra volt vonalanként, az átlagos üzemnapok is meghaladták a munkarend szerinti munkanapok számát, mivel átlagosan 287 napon működtették a berendezéseket. A pasztörözött tejfeleségeket és tejkészítményeket gyártó vonalak közel 60 százaléka nem érte el a 40 százalékos kapacitáskihasználtságot, csak a cégek hatoda működtette 80 százalék feletti kihasználtsággal gyártóvonalait. A pasztöröző berendezések esetében kedvezőbben alakultak a kapacitáskihasználtságok, mivel a cégek fele esett a 40 százalék alatti és közel negyede a 80 százalék feletti kategóriába (27. ábra). A pasztöröző berendezések súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága 30 százalék, a pasztörözött tejfeleségeket és tejkészítményeket gyártó vonalaké ettől is elmaradva csak 26 százalék volt Magyarországon 2016-ban. A termelésben részt vevő első öt cég (TOP 5) súlyozott kapacitáskihasználtsága 41,8 százalék a pasztöröző berendezéseknél, míg a pasztörözött tejfeleségeket gyártó vonalaknál 25 százalék volt.

A tejfeldolgozásnál a pasztöröző berendezések esetén 5 méretkategória került meghatározásra az üzemek műszaki kapacitásának nagysága szerint. A mikro (<1 ezer liter/óra) kategóriában található a cégek ötöde, viszont a feldolgozott tej mennyisége elenyésző ezen cégeknél. Az üzemegységek több mint 50 százalékánál a feldolgozott mennyiségbeli részesedés nem érte el a 4 százalékot. Az óriás (>30 ezer liter/óra) kategóriában, a telephelyek 9,3 százalékánál dolgozták fel a tej több mint 60 százalékát és a pasztöröző berendezések műszaki kapacitásának 55 százalékával is ezek az üzemegységek rendelkeztek (28. ábra, 15. táblázat). Az óriás méretkategóriába eső üzemegységeket jellemezte a legkisebb súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság (26 százalék), míg az átlagos üzemnapok (339 nap) és üzemórák (22 óra) száma itt volt a legmagasabb.

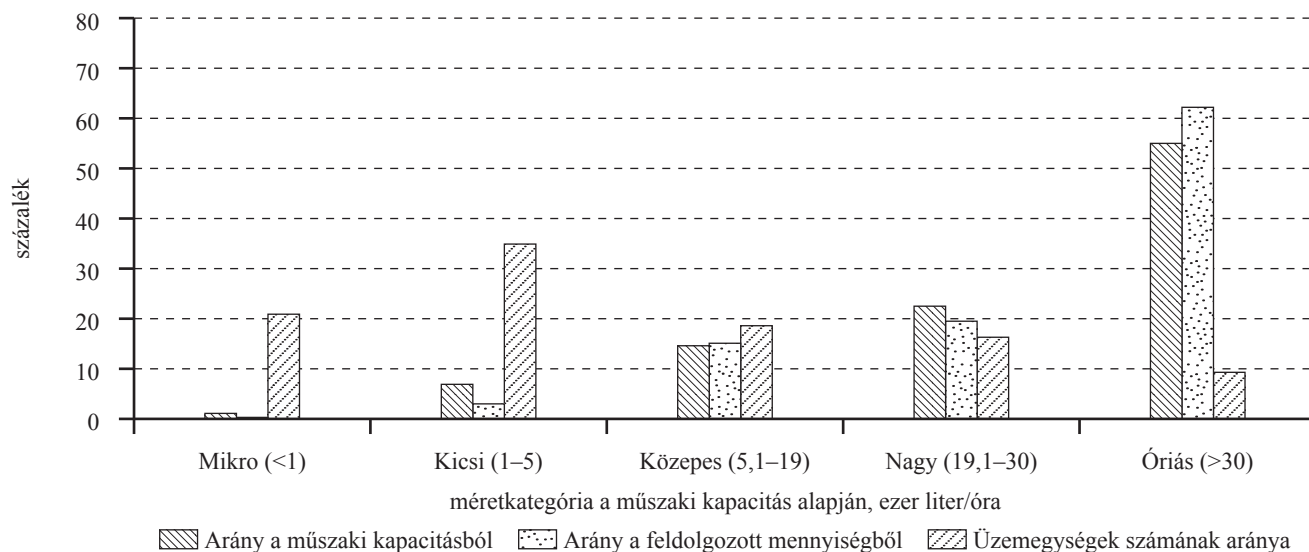
15. táblázat: **A pasztöröző berendezések főbb kapacitásmutatói méretkategóriánként, 2016**

Méretkategória a műszaki kapacitás alapján, ezer liter/óra	Súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság, százalék	Átlagos üzemórák száma, óra/nap	Átlagos üzemnapok száma, nap/év
Mikro (<1)	48,4	6	211
Kicsi (1–5)	41,0	6	283
Közepes (5,1–19)	33,0	15	343
Nagy (19,1–30)	39,5	13	299
Óriás (>30)	26,0	22	339

Forrás: AKI Agrárstatistikai Információs Osztály

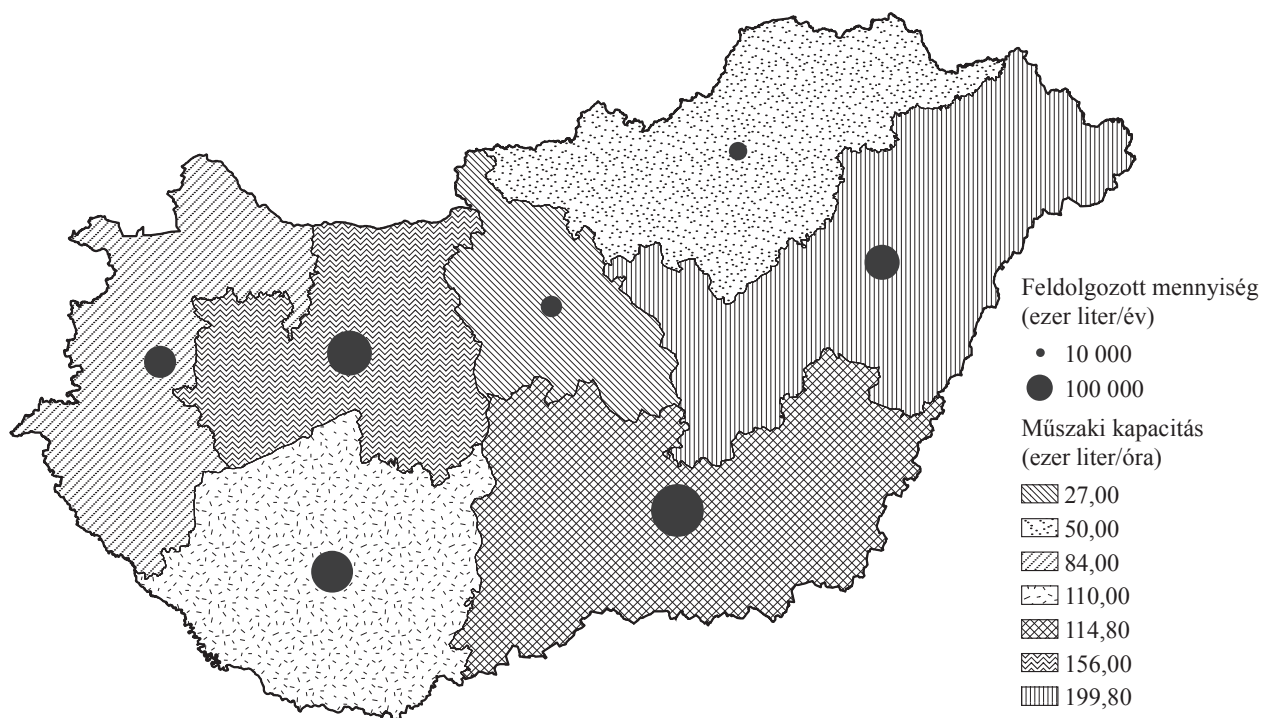
A tejtermékgyártás nagy árutermelői a Dunántúlon és az Alföldön találhatók, de a cégek telephelyei szinte minden megyében, nagyvárosban elérhetők. Mivel

28. ábra: A tejipari pasztöröző berendezések főbb kapacitásmutatóinak megoszlása méretkategóriánként, 2016

Forrás: AKI Agrárstatistikai Információs Osztály

29. ábra: A pasztöröző berendezés feldolgozott mennyiségének és műszaki kapacitásának alakulása régióinként, 2016

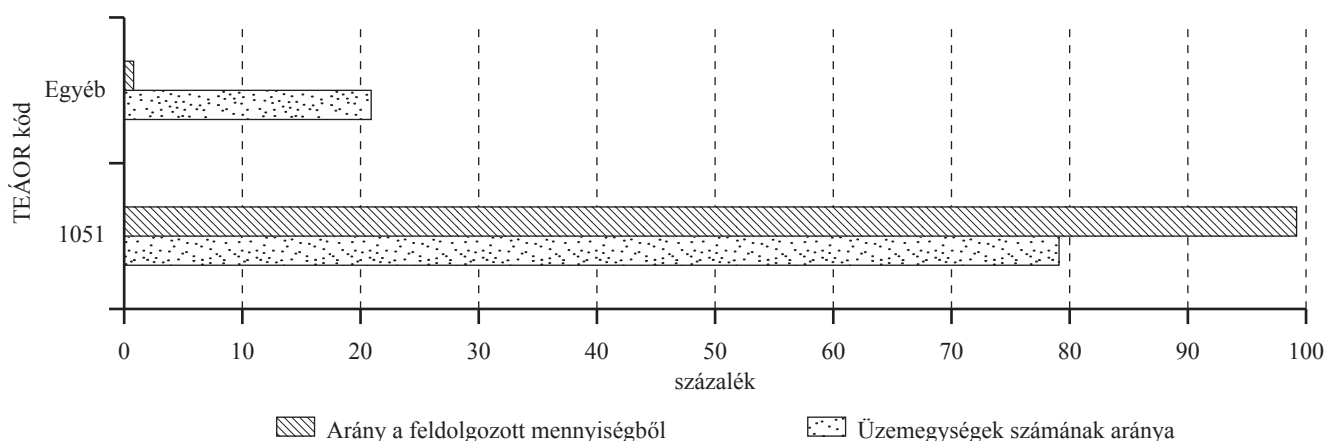
Forrás: AKI Agrárstatistikai Információs Osztály adatai alapján, az Adatelemzési és Térinformatikai Kutatások Osztály szerkesztésével

összesen 43 telephelyről érkezett adat a pasztöröző berendezések esetében, így az adatszolgáltatói védelem miatt csak régiós bontásban lehet megjeleníteni a tejfeldolgozási adatokat a térképen (29. ábra). A legmagasabb műszaki kapacitást a pasztöröző berendezéseknél az Észak-Alföldről jelentették 2016-ban, míg a feldolgozott mennyiséget tekintve a Dél-Alföldé a vezető szerep, közel 400 millió liter tej pasztörözése történt ebben a régióban. A legkisebb műszaki kapacitással

és feldolgozott mennyiséggel a tejiparban Közép- és Észak-Magyarország rendelkezett 2016-ban.

Az adatszolgáltatást teljesítő cégek 79,1 százaléka tartozott a 1051-es szakágazathoz a pasztöröző berendezések gyártóvonalánál, míg a fennmaradó vállalkozások más szakágazati besorolásúak (pl.: 0141 Tejhasznú szarvasmarha tenyésztés, 4633 Tejtermék nagykereskedelem stb.) voltak (30. ábra). Ez az arány jellemzi a többi gyártóvonalat is a tejfeldolgozásban.

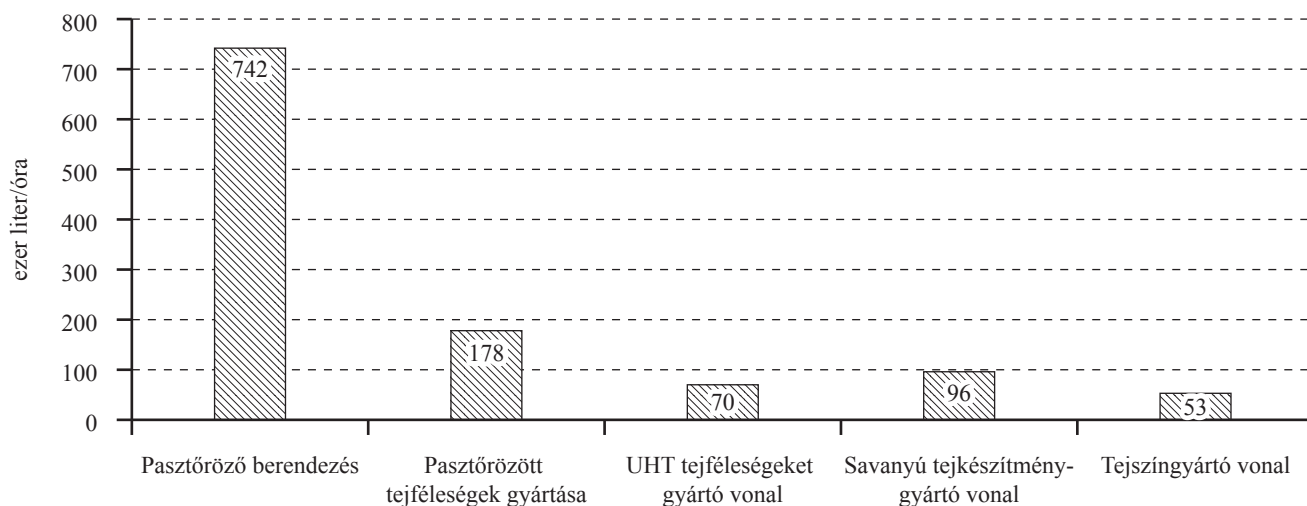
30. ábra: A pasztöröző berendezéseken feldolgozott tej mennyiségének és az üzemek számának megoszlása szakágazati bontásban, 2016^{a)}

^{a)} Egyéb: Gabonaféle (kivéve: rizs), hüvelyes növény, olajos mag termesztése; Tartósított lisztes áru gyártása; Édesség gyártása; M.n.s. egyéb élelmiszer gyártása; Tejtermék, tojás, zsiradék nagykereskedelme; Üzletviteli, egyéb vezetési tanácsadás.

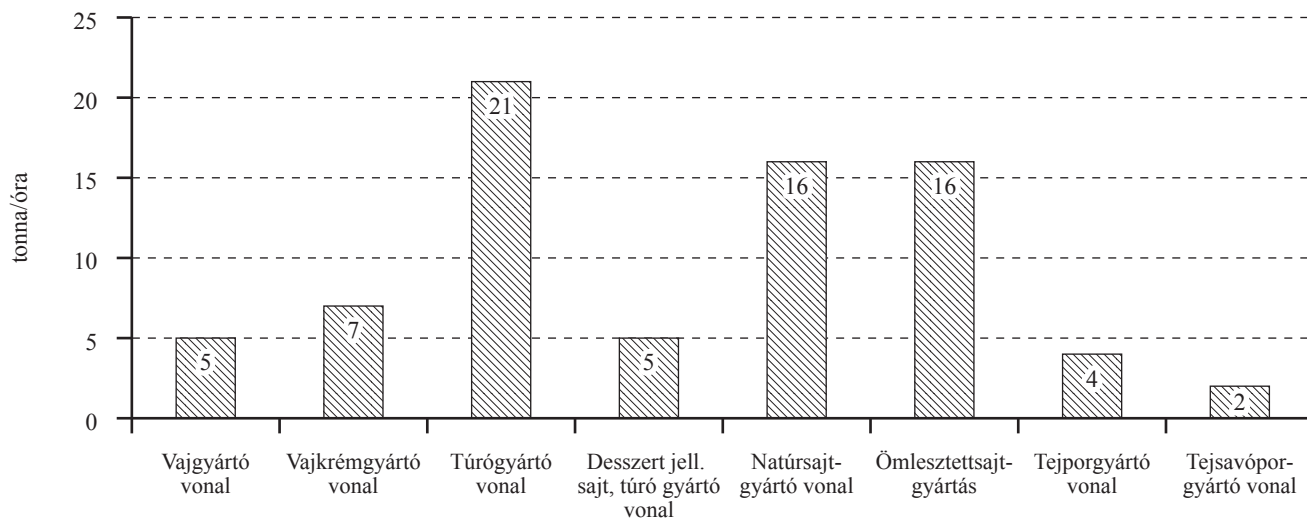
Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály

31. ábra: A tejtermékgyártó sorokon egy óra alatt előállítható termékek mennyisége, 2016

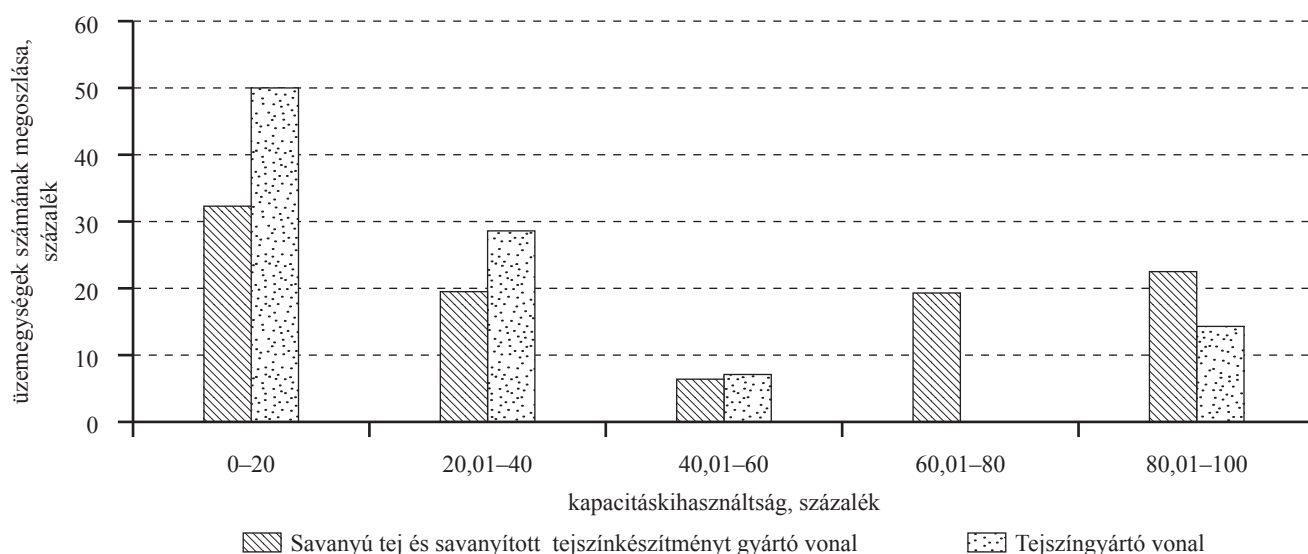
Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály

32. ábra: A tejtermékgyártó sorokon egy óra alatt előállítható termékek mennyisége, 2016

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály

33. ábra: Savanyú tej- és tejszínkészítmény-gyártó, illetve tejszíngyártó vonalak kapacitáskihasználtságának megoszlása, 2016

Forrás: AKI Agrárstatistikai Információs Osztály

A beérkezett adatok alapján 2016-ban 742 ezer liter tejet pasztörözhettek volna egy óra alatt, UHT-tejből 70 ezer litert, míg tejszínből 53 ezer litert állíthattak volna elő az adott gyártóvonalon egy óra alatt. Magyarországon az egy óra alatt előállított tejkészítmények esetén a sajtgyártás 32, a vaj 5, a vajkrém 7 tonnával vette ki a részét. Túróból 21 tonna előállítására voltak képesek a hazai termelők egy óra alatt 2016-ban (31. és 32. ábra).

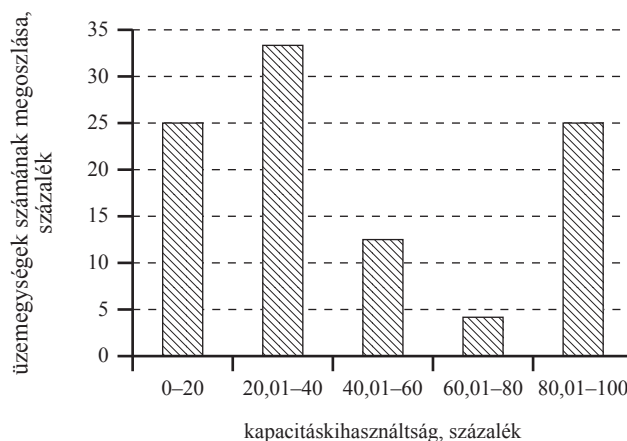
A savanyú tej- és savanyú tejszínkészítményeket gyártó vonalak súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága 38,3 százalék, a tejszíngyártó vonalaké 7,6 százalék, a TOP 5 cégeknél 50,5 és 20,0 százalék volt 2016-ban. Mindkét gyártóvonalra az alacsonyabb kihasználtság jellemző, mivel a savanyú tej- és tejszínkészítményeket gyártó üzemegységek felének, a tejszíngyártással foglalkozók háromnegyedének kihasználtsága nem érte el a 40 százalékot. A savanyú tej és tejkészítményt gyártók 22 százalékának, a tejszíngyártó vonallal rendelkezők 14 százalékának kapacitáskihasználtsága esett a nagyon magas kategóriába, 80 százalék fölé 2016-ban (33. ábra).

A vajgyártó vonalak súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága 45,9 százalék, a vajkrémgyártó vonalaké 26,9 százalék, összevonva a két gyártósort a súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság 34,4 százalék (TOP 5 esetén 35,9) volt 2016. évben. A vaj- és vajkrémgyártó vonalak több mint fele 40 százalék alatti, negyede 80 százalék feletti kihasználtsággal működött 2016-ban (34. ábra).

A túrógyártó vonallal rendelkező cégek súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága 44,7 százalék (TOP 5-nél 71,6) volt 2016-ban. A gyártóvonal átlagos éves üzemórája 2818, átlagos napi üzemórája 11 óra

körül alakult. A túró gyártása során az üzemegységek 14 százaléka 20 százalék alatti, míg közel 25 százaléka a nagyon magas kapacitáskihasználtsággal termelő kategóriába tartozott.

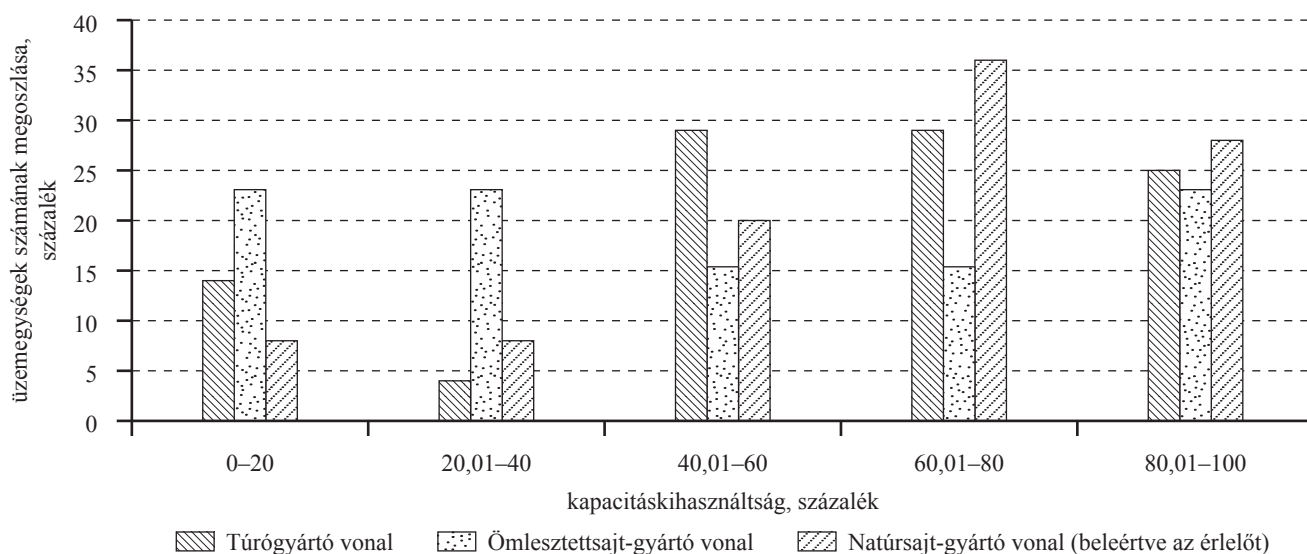
34. ábra: A vajgyártó és vajkrémgyártó vonalak kapacitáskihasználtságának megoszlása, 2016

Forrás: AKI Agrárstatistikai Információs Osztály

A sajtgyártó vonalak esetében az ömlesztetsajtgyártás kapacitáskihasználtságának megoszlása a vállalkozásoknál egyenletes képet mutatott, mivel kategóriánként (nagyon alacsonytól a nagyon magasig) a cégek részesedése 15 és 23 százalék között alakult. Ezzel szemben a natúrsajt-gyártó vonalaknál az üzemegységek több mint 64 százaléka együttesen magas és nagyon magas kapacitáskihasználtsággal dolgozott és csupán 15 százalék körüli azon vonalak aránya, ahol a kihasználtság nem érte el a 40 százalékot (35. ábra). A natúrsajt-gyártó vonallal rendelkező cégek súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága 70,1 százalék

35. ábra: A túró-, a natúrsajt- és az ömlesztettsajt-gyártó vonalak kapacitáskihasználtságának megoszlása, 2016

Forrás: AKI Agrárstatistikai Információs Osztály

(TOP 5-nél 72,5), míg az ömlesztettsajt-gyártó sornál 23,8 százalék (TOP 5-nél 23,1) volt 2016-ban.

Az UHT-tejféleségeket és tejkészítményeket gyártó, a tejporgyártó, a desszert jellegű sajt és túrókészítményeket gyártó, valamint a tejsavóporgyártó vonalakról a kevés (6, 5, 3 és 3) adat miatt a kapacitásmegoszlásokat nem áll módunkban bemutatni. Ezekre a gyártóvonalakra a főbb mutatószámok megtalálhatók a 4. sz. mellékletben.

A tejfeldolgozáshoz tartozó hűtőtárolók műszaki kapacitása 27 918 tonna volt 2016-ban a beérkezett adatok alapján. A 2016-os évre adatot szolgáltató, tejfeldolgozási tevékenységet végző cégek jelentős kapacitáskihasználtsági különbségeket mutattak. Az eltérő gyártóvonalak értékeinél figyelembe kell venni, hogy a műszaki kapacitások kihasználását számos tényező (piaci viszonyok, kiszerezés, termék, technológia stb.) határozza meg.

Malomipar (1061) gyártóvonalainak kapacitáskihasználtsága

A NAV adatbázisa alapján a malomiparban nyilvántartott 114 vállalkozás megoszlása a következő: 89,5 százalék mikro- és kisvállalkozás, 8,8 százalék pedig középvállalkozás volt a 2016-os évben. Összesen 2282 főt foglalkoztattak, amelyből 985 fő mikro- és kisvállalkozásnál, 826 fő pedig középvállalkozásnál dolgozott. A malomipar részesedése az élelmiszeriparból a vállalkozások számát tekintve 2,1 százalék, az értékesítés árbevétele 3,5 százalék (134,7 milliárd forint), exportárbevétele 2,4 százalék (31,6 milliárd forint) volt. Kkv-bontásban a malomipar részesedése az élelmiszeriparból mikro- és kisvállalkozások esetében a vállalkozások számát szemlélve 2,0 százalék, értékesítésük árbevétele 8,2 (45,7 milliárd forint), exportárbevétele 11,9 százalék (10,8 milliárd forint). Középvállalatok esetében a vállalkozások aránya az élelmiszeriparhoz képest 3,2, értékesítésük árbevétele 4,8 (55,8 milliárd forint), exportárbevétele 2,9 százalék (10,3 milliárd forint) volt.

A KSH adatai alapján a malomipari termékek, keményítő gyártása ágazatban alkalmazásban állók létszáma 2016-ban 2127 fő volt, ha csak a malomipart vizsgáljuk, akkor ennek a létszámnak mintegy 85-88 százaléka dolgozott a szakágazatban. A havi bruttó átlagkereset 278,6 ezer forint volt 2016-ban, ami 27 százalékkal magasabb, mint az élelmiszeriparban dolgozók havi bruttó átlagkeresete.

Az ágazatban az elmúlt hat-hét évben jelentős változások történtek, több nagy vállalat felszámolás alá került és megszűnt vagy beolvadt más cégbe. A folyamat hatására nagy vállalatok tűntek el a hazai piacról,

de eközben az iparág legnagyobb vállalata új malmokat épített, bővítette meglévő kapacitásait.

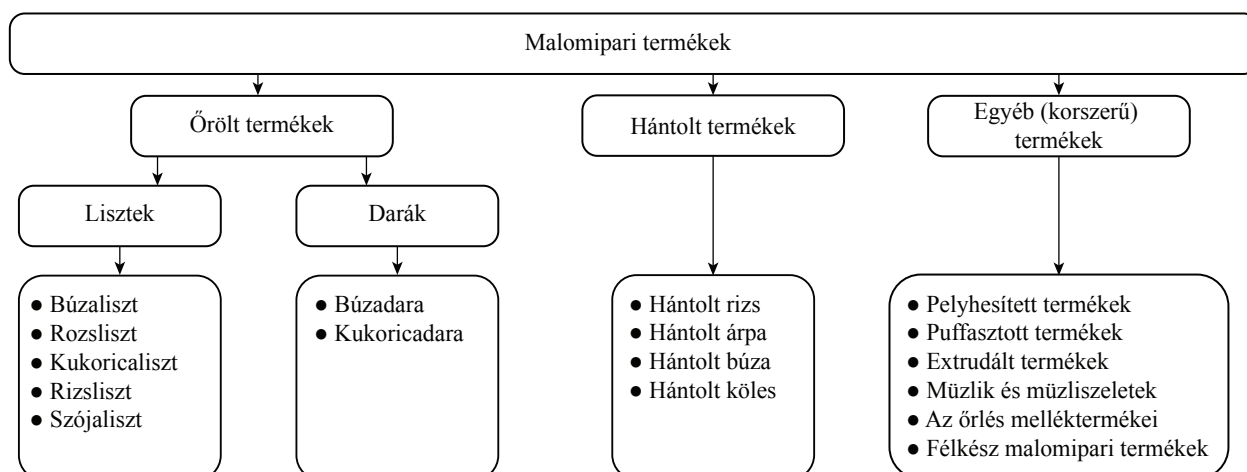
Az országban harmincöt-negyven tulajdonos mintegy ötven malomipari céget működtetett 2016-ban, amelyek zöme közepes vagy kisméretű vállalkozás. A külföldi érdekeltség 34-35 százalék körüli, vagyis a cégek nagyobb része magyar tulajdonban van (Agrárium7, Élelmiszeripar 2016/34. hét).

A NAV adatbázisa szerint 114 cég tartozott a 1061-es szakágazatba és mindösszesen a cégek 37 százaléka jelentett kapacitásra vonatkozó adatokat 2016-ban. A létszámadatoknál 73, az árbevételnél 69, az exportárbevételnél 70 százalékos volt a lefedettség. A malomipari termékek sokszínűségét a 36. ábrán szemléltetjük.

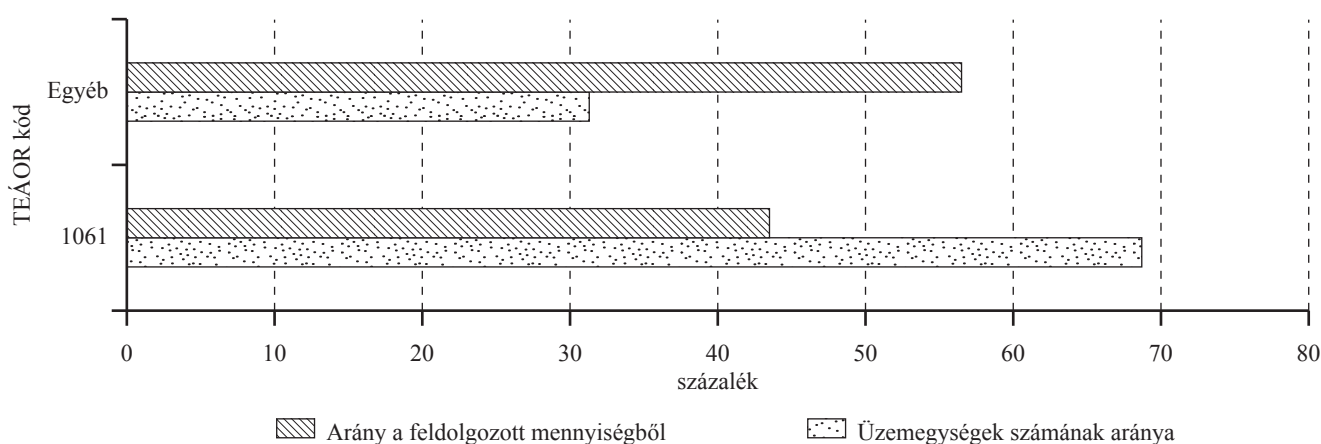
A malomipari szakágazatba sorolt gyártóvonalakra 2016-ban 42 cég küldött adatot összesen 98 vonalra. Búzaörlő vonalról 42 cég jelentett összesen 51 telephelyről. Az adatszolgáltatásban részt vevő vállalkozások 70 százaléka rendelkezett 1061-es szakági besorolással, a többi cég egyéb szakágazatba tartozott. A teljesség igénye nélkül például: 0111 Gabonaféle (kivéve: rizs), hüvelyes növény, olajos mag termesztése, 0150 Vegyes gazdálkodás, 1062 Keményítő, keményítőtermék gyártása, 1071 Kenyér; friss pékáru gyártása, 1073 Tésztafélék gyártása (37. ábra).

A beérkezett és feldolgozott adatok szerint a búzaörlő vonalon a TOP 5 cég a teljes termelt mennyiség 70,9 százalékát fedte le, amelyből négy vállalat a 1061-es malomipari termék gyártása szakágazatba, egy pedig a 1073-as tésztafélék gyártásba tartozott.

36. ábra: **Malomipari termékek csoportosítása**

Forrás: Agrárstatisztikai és információs osztály saját szerkesztés Dr. Buzás Gizella Szakáruismeret c. tananyaga alapján (2011)

37. ábra: Örlőberendezéseken feldolgozott nyersanyagmennyiség és az üzemek számának megoszlása szakágazati bontásban, 2016^{a)}

^{a)} Egyéb: Gabonaféle (kivéve: rizs), hüvelyes növény, olajos mag termesztése; Vegyes gazdálkodás; Kenyér, friss pékáru gyártása; Tésztafélék gyártása; Édesség gyártása; Homogenizált, diétás étel gyártása; Máshova nem sorolható egyéb élelmiszer gyártása; Haszonállat-eledelek gyártása; Gabona, dohány, vetőmag, takarmány nagykereskedelme; Vegyes termékkörű nagykereskedelem.
 Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály

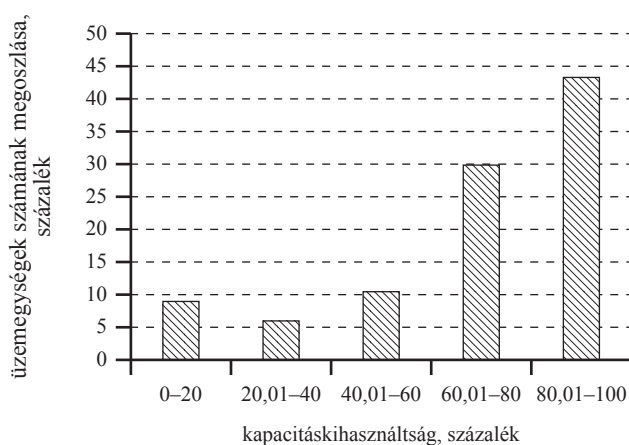
16. táblázat: A hazai TOP 5 malomipari termelést végző cég részesedése a termelésből gyártóvonalanként, 2016

Gyártóvonalak	TOP 5 termelésének aránya az összes termeléshez képest, százalék	TOP 5 termelése, tonna/év	TOP 5 súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága, százalék
Búzaörlő vonal (gabonasúlyban) (feldolgozott nyersanyag)	70,9	833 534	89,2
Kukoricaörlő vonal (gabonasúlyban) (feldolgozott nyersanyag)	99,1	1 237 280	97,6
Gabona reggeli étel, puff., extrud. kész. élelmiszer	85,5	6 314	58,1

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály

A TOP 5 vállalkozás súlyozott kapacitáskihasználtsága 89,2 százalékot mutatott a megfigyelt körben (16. táblázat).

38. ábra: Örlővonalak kapacitáskihasználtságának megoszlása, 2016

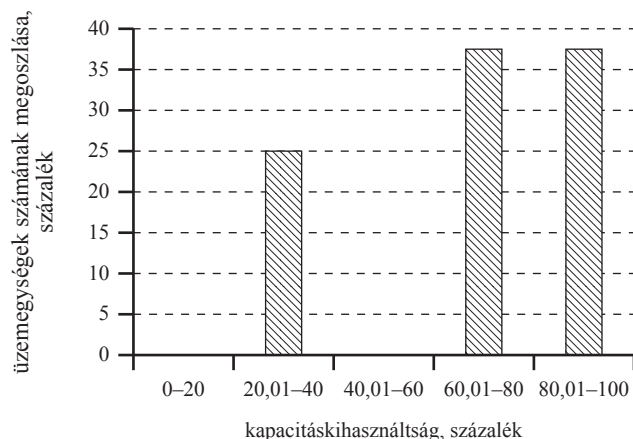

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály

A malomiparban tevékenykedő üzemegységek 73 százaléka 60 százaléknál nagyobb kapacitáskihasználtsággal működtette örlővonalait 2016-ban. Az örlő-

vonalaknál a kapacitáskihasználtság súlyozott átlaga 90 százalék volt 2016-ban. Az örlővonalaknál átlagosan 243 üzemnapon napi 16 órán át dolgoztak 2016-ban. Az örléssel foglalkozó gyártóvonalak 9 százaléka nagyon alacsony és közel 7 százaléka alacsony kapacitáskihasználtsággal működött (38. ábra).

39. ábra: Hántolóvonalak kapacitáskihasználtságának megoszlása, 2016

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály

A hántolóvonalakat tekintve az üzemegységek közel 75 százaléka magas és nagyon magas kapacitáskihasználtsággal dolgozott (39. ábra), amely vonalaknál a kapacitáskihasználtság súlyozott átlaga 53 százalék volt és átlagosan 106 üzemnapon napi 11 órán át dolgoztak 2016-ban.

A malomipari őrlővonalaknál négy méretkategória került megállapításra az üzemek műszaki kapacitásának nagyságrendje alapján. Az első kategória a mikro (<1 tonna/óra), melyben a üzemek 32,8 százaléka található, de az ide tartozó vállalkozások a feldolgozott mennyiségből alig 1 százalékkal részesedtek. A második és harmadik kategóriába (kicsi: 1–5, közepes: 5,1–20 tonna/óra) tartozik a üzemek 62,7 százaléka és részesedésük a termelésből 40,4 százalékot tett ki. A nagy méretkategóriában (>20 tonna/óra) az üzemek mindössze 4,5 százaléka található, ugyanakkor a termelés közel 60 százalékat adták (40. ábra, 17. táblázat).

17. táblázat: A búzaőrlő vonal főbb kapacitásmutatói méretkategóriánként

Méretkategória a műszaki kapacitás alapján	Súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság, százalék	Átlagos üzemórák száma, óra/nap	Átlagos üzemnapok száma, nap/év
Mikro (<1)	68,2	9	218
Kicsi (1–5)	75,5	17	255
Közepes (5,1–20)	82,8	22	244
Nagy (>20)	88,1	24	309

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály

A malomipari őrléssel foglalkozó gyártóvonalak szinte minden megyében megtalálhatók, de mivel

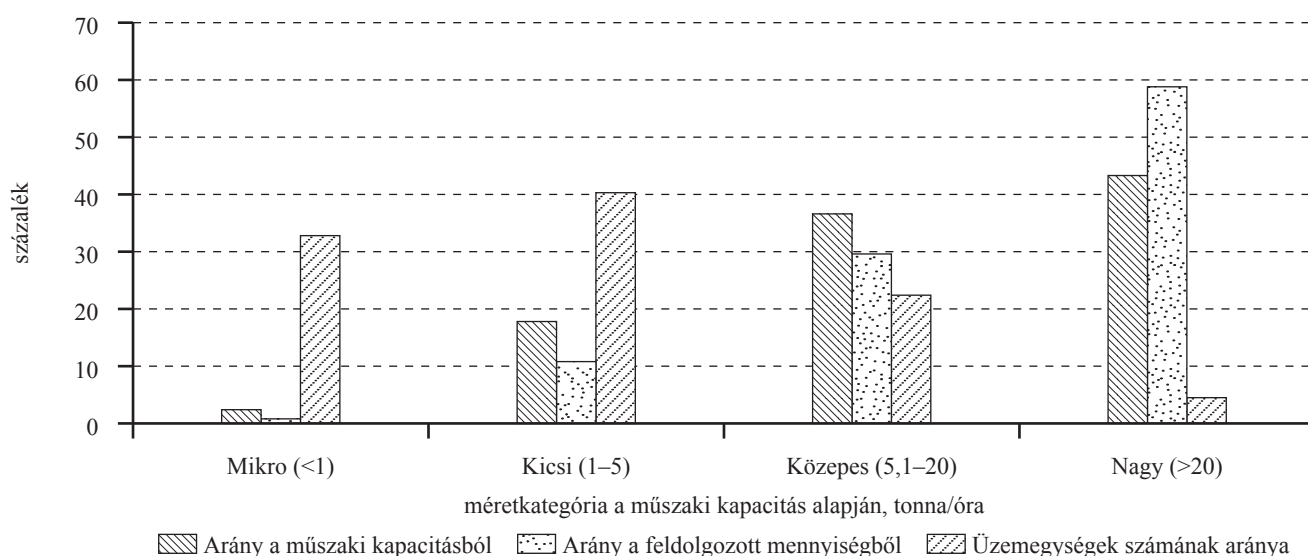
összesen 63 vonalon jelentettek őrlési tevékenységet, így az adatszolgáltatói védelem érdekében csak régióisan lehetséges a térképes megjelenítés. A legnagyobb műszaki kapacitást és feldolgozott mennyiséget a Közép-Dunántúlon, a legalacsonyabb műszaki kapacitást és feldolgozott nyersanyagmennyiséget pedig a Dél-Dunántúl régióból jelentették 2016-ban (41. ábra).

Kukoricaőrlő gyártóvonalról 11 cég szolgáltatott adatot. A gyártóvonal súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága 97,1 százalék volt 2016-ban. A TOP 5 cég 99,1 százalékkal fedte le a gyártóvonal termelését és súlyozott átlagos kapacitáskihasználtságuk 97,6 százalék volt. A legnagyobb feldolgozott nyersanyagmennyiséggel rendelkező vállalkozás a 1062 Keményítő, keményítőtermék gyártása alá tartozott, és csak hét vállalkozás volt a 1061-es Malomipari termék gyártása szakágazatban nyilvántartva.

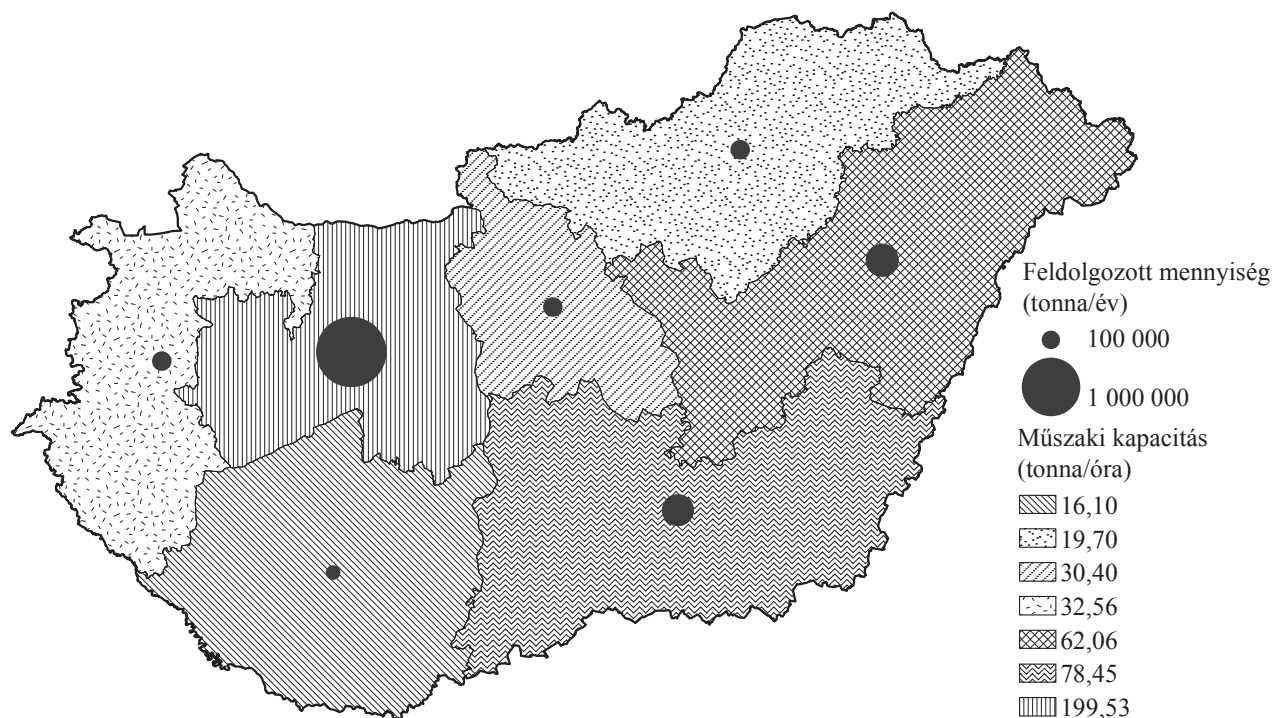
Gabona reggeli étel, puffasztott, extrudált élelmiszer-gyártás vonalról 16 cég küldött adatot összesen 17 telephelyről. A vonal súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága 56,8 százalék volt 2016-ban. A beérkezett adatok alapján a TOP 5 cég a teljes termelt mennyiség 85,5 százalékát fedte le. A legnagyobb termelt mennyiséggel rendelkező vállalkozás a 1061-es Malomipari termék gyártása szakágazatba, egy a 1072-es Tartósított lisztes áru gyártásba és egy a 1089 Máshova nem sorolható egyéb élelmiszer gyártásba tartozott. A TOP 5 vállalkozás súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága 58,1 százalékot mutatott a megfigyelt körben.

A beérkezett adatok alapján a fent említett gyártósoron a vállalkozások közel 70 százalékanak kapacitáskihasználtsága a 80 százalékot is meghaladta (42. ábra).

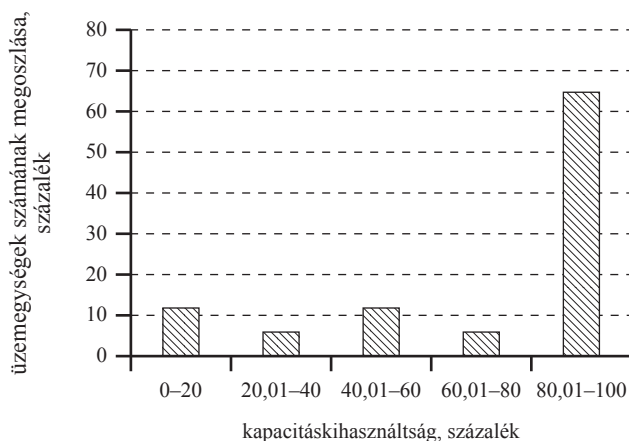
40. ábra: A búzaőrlő vonal főbb kapacitásmutatóinak megoszlása méretkategóriánként, 2016

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály

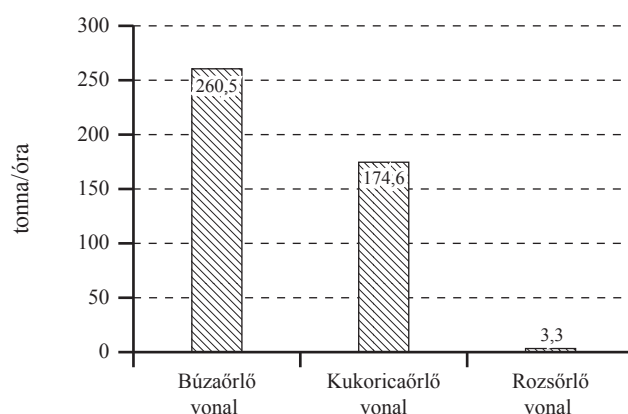
41. ábra: **Malomipari őrlőberendezések termelésének és műszaki kapacitásának alakulása régióként, 2016**

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály adatai alapján, az Adatalemzési és Térinformatikai Kutatások Osztály szerkesztésével

42. ábra: **Gabona reggeli étel, puffasztott, extrudált élelmiszergyártás kapacitáskihasználtságának megoszlása, 2016**

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály

A megfigyelt körben egy óra alatt 261 ezer tonna búza őrlésére voltak képesek az őrlőberendezések, kukoricából 175 ezer tonna, míg rozsából 3 ezer tonna volt az egy óra alatt megőrlhető mennyiség 2016-ban (43. ábra). Az adatszolgáltatók visszajelzése szerint a hazai gyakorlat az, hogy a vállalkozások nem rendelkeznek külön berendezéssel búza, kukorica vagy rozs őrlésére, hanem egy gyártóegységen zajlik az őrlés felváltva.

43. ábra: **A magyarországi malomipari őrlővonalakon egy óra alatt megőrlhető mennyiség, 2016**

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály

A malomipari tevékenység szorosan kapcsolódik a sütőiparhoz is. A kisebb pékségek, egyéni vállalkozók ma már összességében jelentős felvásárlói a hazai malomiparnak. A hazai malomipar elsődlegesen a gabonafélék feldolgozásával előállított termékekkel foglalkozik.

Kenyér, friss pékáru és tartósított lisztesárugyártás (1071, 1072) gyártóvonalainak kapacitáskihasználtsága

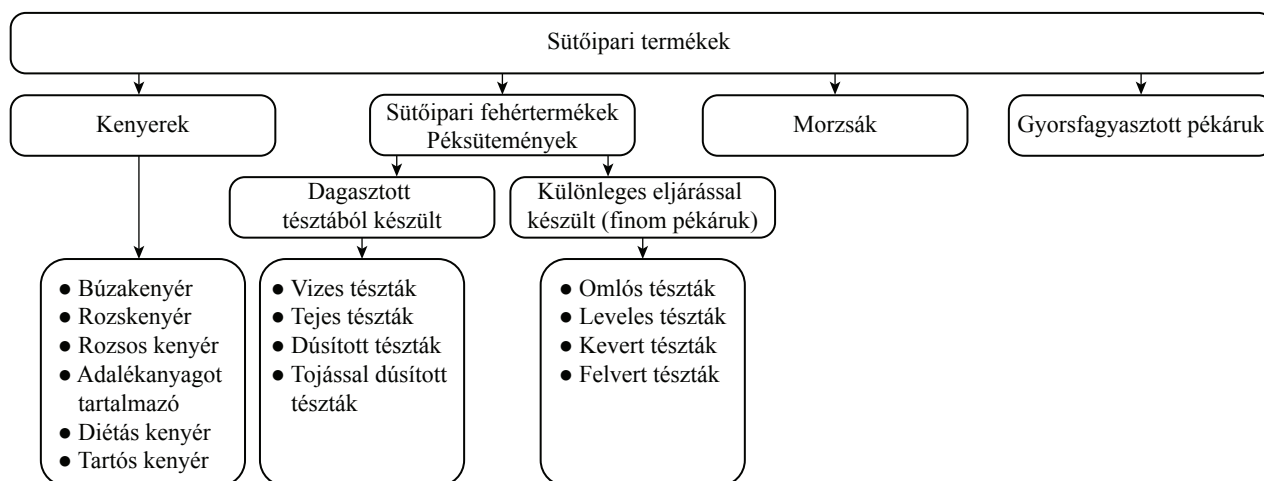
Magyarországon a sütőipar szakágazatban működő cégek közel 70 százaléka – a NAV adatbázisa alapján – mikro- és kisvállalat volt 2016-ban. A 1071-es Kenyér, friss pékáru gyártása szakágazat vállalkozásainak aránya a teljes élelmiszeriparból 22,9 százalék volt 2016-ban, 2 százalékkal alacsonyabb, mint 2012-ben. Ez a csökkenés természetesen jelentkezett az átlagos statisztikai állományi létszámban is, amely a 2012. évi 19,4 ezer főről 18 ezer főre változott. Ez a létszám a teljes élelmiszeriparban foglalkoztatottak 19,2 százalékát jelentette. A kis- és középvállalatok létszáma a

18 ezerből 16 ezer főt tett ki 2016-ban. A 1071-es szakágazat értékesítésének nettó árbevételéből 88 százalékot biztosítottak a kkv-k.

A KSH adatai szerint 2016-ban az alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresete az élelmiszeriparon belül a kenyér, pékáru gyártása szakágazatban a legalacsonyabb (158 ezer forint), a tartósított lisztesárugyártásban 49 százalékkal magasabb (236 ezer forint) volt.

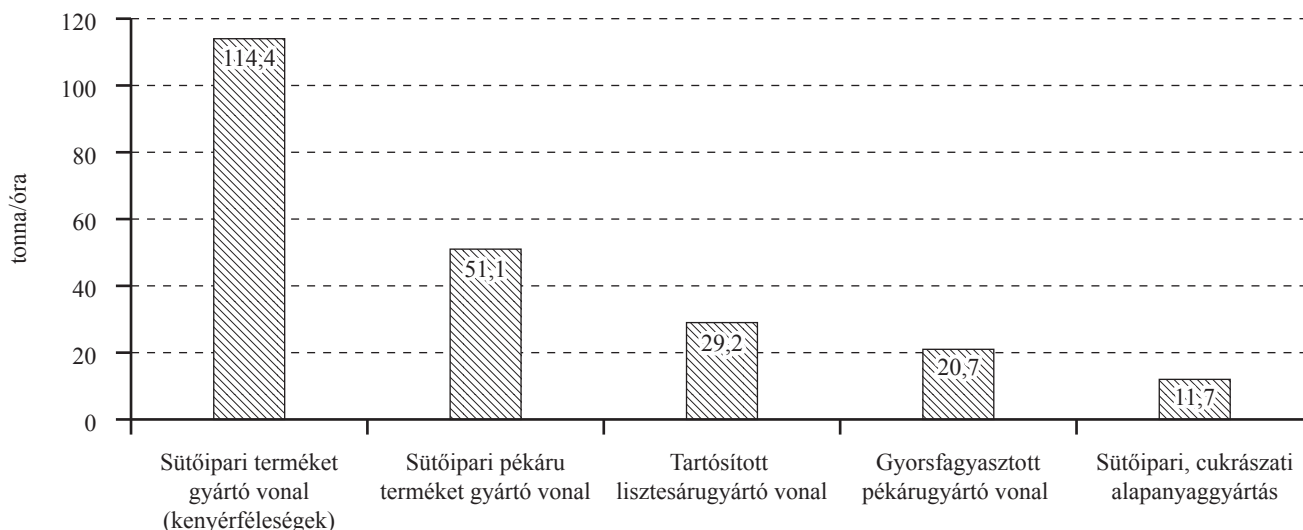
A pékségek, sütőüzemek kapacitását a telepített kemencék összes sütőfelülete határozza meg. A tapaszt-

44. ábra: Sütőipari termékek csoportosítása

Forrás: Agrárstatisztikai és Információs Osztály saját szerkesztés Bruder Júlia Sütőipari termékek című anyaga alapján (2011)

45. ábra: A sütőipari vonalakon egy óra alatt előállítható termékek mennyisége, 2016

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály

talat azt mutatja, hogy a sütőipari üzemek túlnyomó többségében nem válik szét a termelés a kenyérféleségek, a pékáru, illetve a tartósított lisztesáru esetén különböző kemencékre, vagyis a termékeket ugyanabban a kemencé(k)ben sütik. Sütőipari termékek közül a kenyérféleségek alatt a különböző kiörlési fokú búza- vagy rozslisztből, illetve a két liszt keverékéből, vízből, sóból élesztős lazítással előállított sütőipari termékeket értjük. Tömegük – az extrudált, illetve az előállító által előre csomagolt termék kivételével – 250 grammal osztható, de legalább 500 gramm (0,5–3 kg). A péksütemények búzalisztből, élesztővel vagy más szerkeztelazító anyaggal, esetleg ízesítő, dúsító anyagokkal (lekvár, túró, kakaó stb.) készülnek. Ebbe a termékkörbe tartoznak a kiflik, zsemlék, kalácsok stb. is. A különleges eljárással készült finompékárut szintén ide soroljuk (44. ábra). A beérkezett jelentések össze-
sítése alapján látható a gyártóvonalak (illetve kemencék) műszaki kapacitása, azaz hogy az adott termékkör vezértermékéből óránként hány tonnát lehetett volna előállítani 2016-ban (45. ábra).

A beérkezett adatok alapján a sütőipari termékeket gyártó vonal esetén a TOP 5 cég termelése a teljes termelt mennyiség 43,6 százalékát adta, amelyek közül három a 1071 Kenyér, friss pékáru gyártása szakágazat, egy a 1073 Tésztafélék gyártása, egy pedig a 4711 Élelmiszer jellegű bolti vegyes kiskereskedelem szakágazatba tartozott. A TOP 5 gazdasági szervezet súlyozott kapacitáskihasználtsági mutatója 51,0 százalék (18. táblázat).

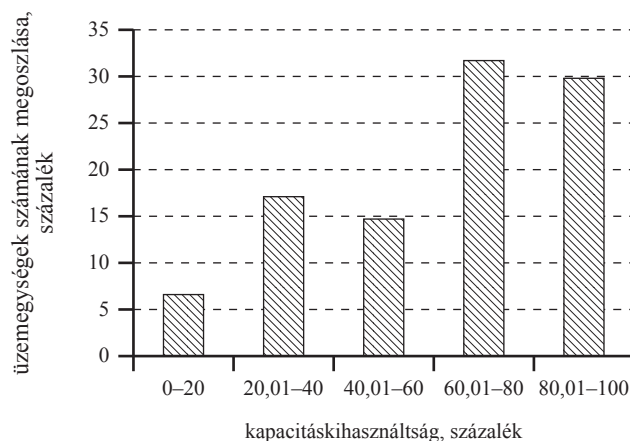
18. táblázat: A hazai TOP 5 sütőipari termékeket gyártó cég részesedése a termelésből gyártóvonalanként, 2016

Gyártóvonal	TOP 5 termelésének aránya az összes termeléshez képest, százalék	TOP 5 termelése, tonna/év	TOP 5 súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága, százalék
Sütőipari terméket gyártó vonal (kenyérféleségek)	43,6	106 457	51,0
Sütőipari pékáru terméket gyártó vonal	24,5	26 015	51,0
Tartósított lisztesárugyártó vonal	83,8	59 912	53,3
Gyorsfagyasztott pékáru gyártó vonal	79,9	54 807	65,0
Sütőipari, cukrászati alapanyaggyártás	81,3	11 716	67,4

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály

A kenyérféleségeket gyártó vonalról 113 cég küldött adatot összesen 593 telephelyről. A 113 cég 95 százaléka a 1071-es Kenyér, friss pékáru gyártása és a 1072-es Tartósított lisztesárugyártás szakágazatba tartozott. A NAV adatbázisában a 1071 és 1072-es szakágazatba tartozó cégek értékesítésének nettó árbevételét összevetve a kenyérféleségeket gyártó vonalról jelentett cégek árbevételével a lefedettségi mutató 59 százalék volt 2016-ban. A gyártóvonalra jellemző súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsági mutató 60,9 százalék volt. Az átlagos évi üzemnapok száma 303 nap, az átlagos napi üzemórák száma 10 óra volt 2016-ban. A kenyérféleségeket gyártó vonalakról elmondható, hogy a jelentést tett sütőipari vállalkozások több mint 60 százaléka a magas és a nagyon magas kapacitáskihasználtságú csoportba tartozott (46. ábra).

46. ábra: Sütőipari termékgyártás (kenyérféleség) kapacitáskihasználtságának megoszlása, 2016

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály

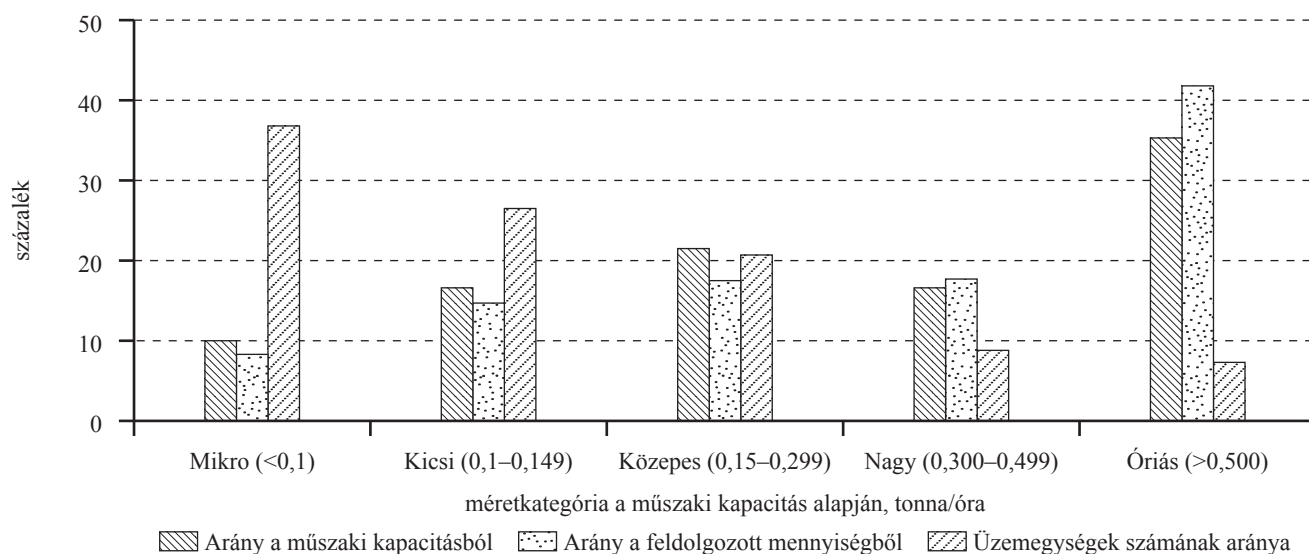
19. táblázat: A kenyérféleségeket gyártó sütőipari vonalak főbb kapacitásmutatói méretkategóriánként, 2016

Méretkategória a műszaki kapacitás alapján, tonna/óra	Súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság, százalék	Átlagos üzemórák száma, óra/nap	Átlagos üzemnapok száma, nap/év
Mikro (<0,1)	66,6	9	298
Kicsi (0,1–0,149)	66,6	9	307
Közepes (0,15–0,299)	61,7	9	293
Nagy (0,300–0,499)	60,3	12	313
Óriás (>0,500)	58,2	13	305

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály

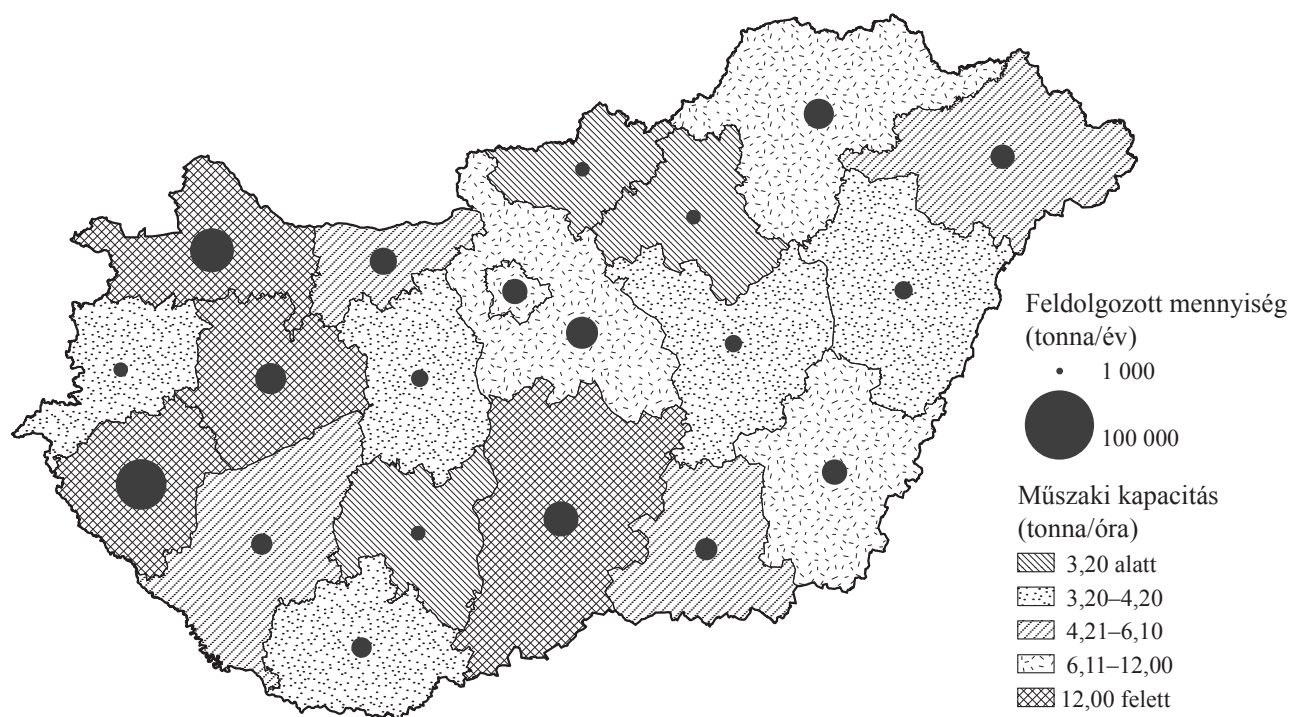
A gyártóvonalakon jellemző műszaki kapacitások méretkategóriák szerinti bontás esetén a kenyérféleségeket gyártó vállalkozások üzemszáma az óriás méretűek (500 kg/óra műszaki kapacitás feletti) esetén volt a legalacsonyabb, 7,3 százalék, míg a mikroméretű

47. ábra: A kenyérféleségeket gyártó sütőipari vonalak főbb kapacitásmutatóinak megoszlása, 2016

Forrás: AKI Agrárstatistikai Információs Osztály

48. ábra: A kenyérféleségeket gyártó sütőipari vonalak termelésének és műszaki kapacitásának alakulása megyénként, 2016

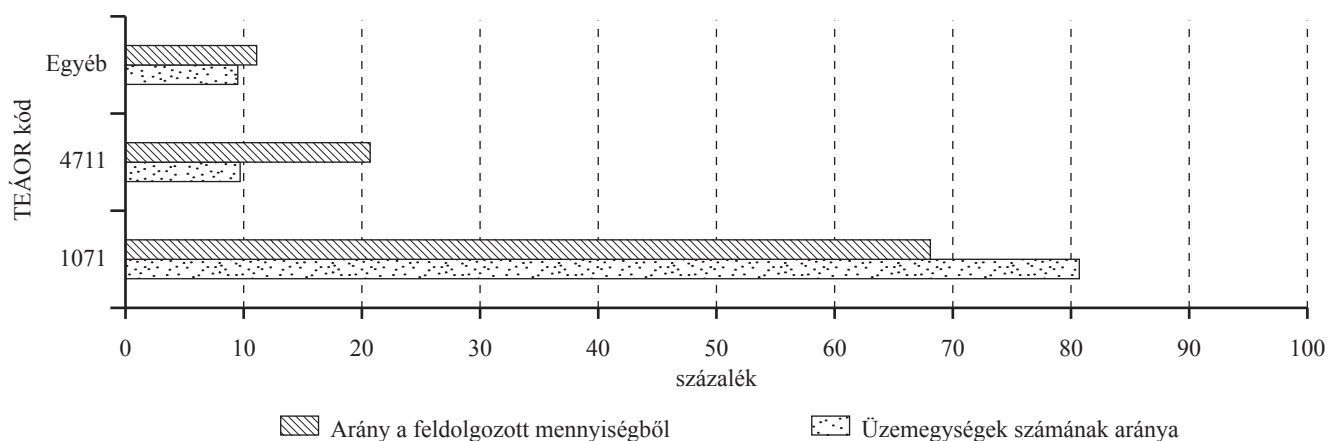
Forrás: AKI Agrárstatistikai Információs Osztály adatai alapján, az Adatelemzési és Térinformatikai Kutatások Osztály szerkesztésével

vállalkozásoknál (100 kg/óra műszaki kapacitás alatt) a legmagasabb, 36,8 százalék. A műszaki kapacitáshoz és a feldolgozott mennyiséghez viszonyított arányuk viszont ebben a kategóriában volt a legalacsonyabb (10,0, illetve 8,3 százalék), míg az óriás méretűek esetén a legmagasabb (35,3 és 41,8 százalék) (47. ábra). A súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság az óránként 0,5 tonnánál többet gyártó, óriás méretű üzem-

egységeknél volt a legalacsonyabb, 58,2 százalék, ugyanakkor az átlagos munkaórák száma itt naponta 13 óra, amely a legmagasabb az összes kategória közül (19. táblázat).

A sütőipari terméket (kenyérféleséget) gyártó vonalat vizsgálva 2016-ban az öt legnagyobb, 10 ezer tonna feletti műszaki kapacitással bíró megye: Pest, Bács-Kiskun, Veszprém, Győr-Moson-Sopron és Zala

49. ábra: A kenyérféleségeket gyártó sütőipari vonalak feldolgozott mennyiségének és az üzemegységek számának megoszlása szakágazati bontásban, 2016^{a)}

^{a)} Egyéb: Kenyér-, pékáru-, édesség-kiskereskedelem; Egyéb élelmiszer-kiskereskedelem; Éttermi, mozgó vendéglátás; Szakmai középfokú oktatás.
 Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály

megye volt. Alacsony, 3 ezer tonna alatti kapacitású Heves, Tolna és Nógrád megye (48. ábra). A beérkezett adatok alapján kenyérféleségekből Zala megyében gyártottak a legtöbbet, Vas megyében a legkevesebbet 2016-ban.

A beérkezett adatok alapján a kenyérféleségeket gyártó vonalak 68 százaléka a 1071-es Kenyér; friss pékáru gyártása szakágazatba, a 21 százaléka a 4711-es Élelmiszer jellegű bolti vegyes kiskereskedelem, 11,1 százaléka pedig egyéb szakágazatokba tartozott (49. ábra).

A pékáru terméket gyártó vonalról 227 cég küldött adatot összesen 356 telephelyről. A 227 cég 87 százaléka a 1071 és 1072 szakágazatba tartozott. A NAV adatbázisában a 1071 és 1072-es szakágazatba tartozó cégek értékesítésének nettó árbevételét összevetve a pékáru gyártó vonalról jelentett cégek árbevételével, a lefedettség mutató 52 százalék volt. A gyártóvonalra jellemző súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsági mutató 57,6 százalék volt 2016-ban. Az átlagos évi üzemnapok száma az összes vizsgált sütőipari vonal közül a legtöbb, 304, az átlagos napi üzemórák száma 10 volt. A sütőipari vállalkozások közel 50 százaléka magas, illetve nagyon magas kapacitáskihasználtsággal működtette a pékáru gyártó vonalát (50. ábra). A beérkezett adatok alapján a TOP 5 cég a teljes termelt mennyiség 24,5 százalékát adta, melyek közül négy a 1071-es Kenyér, friss pékáru gyártása szakágazat, egy pedig a 1072-es Tartósított lisztesáru gyártása szakágazatba tartozott. A vizsgált öt sütőipari vonal közül a pékáru gyártás esetén a legalacsonyabb a TOP 5 vállalkozás által gyártott mennyiség aránya az összeshez képest. A TOP 5 gazdasági szervezet súlyozott kapacitáskihasználtsági mutatója 51,0 százalék volt.

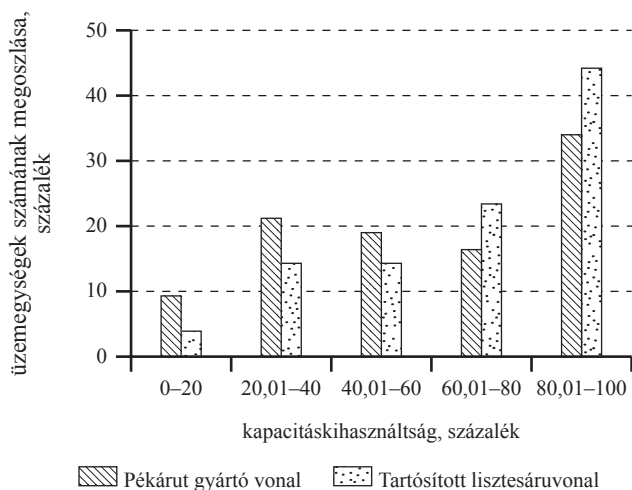
A tartósított lisztesáru gyártó vonalról 43 cég küldött adatot összesen 77 telephelyről. A 43 cég

71 százaléka a 1071 és 1072 szakágazatba tartozott. A NAV adatbázisában a 1071 és 1072-es szakágazatba tartozó cégek értékesítésének nettó árbevételét összevetve a tartósított lisztesáru gyártó vonalról jelentett cégek árbevételével a lefedettség mutató 24 százalék volt. Érdemes viszont megjegyezni, hogy ez a mutató nem pontos, hiszen nem minden 1071-es és 1072-es szakágazatba tartozó vállalkozás gyárt tartósított lisztesárut. A gyártóvonalra jellemző súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsági mutató 53,6 százalék volt 2016-ban. Az átlagos évi üzemnapok száma 236, az átlagos napi üzemórák száma 10 volt. A sütőipari vállalkozások közel 68 százaléka magas, illetve nagyon magas kapacitáskihasználtsággal működtette a tartósított pékáru gyártó vonalát (50. ábra). A beérkezett adatok alapján a TOP 5 cég a teljes termelt mennyiség 83,8 százalékát adta, amelyek közül három a 1072-es Tartósított lisztesáru gyártása, kettő a 1061-es Malomipar szakágazatba tartozott. Az öt gazdasági szervezet súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsági mutatója 53,3 százalék volt, közel azonos az összes cégre számított kihasználtsággal.

A gyorsfagyasztott pékáru gyártó vonalról 19 cég küldött adatot összesen 22 telephelyről 2016-ban. A NAV adatbázisában 1323 céget tartottak nyilván a 1071 és a 1072-es szakágazatban, viszont arra vonatkozóan nem áll rendelkezésre információ az adatbázisban, hogy ezek közül hányan rendelkeznek gyorsfagyasztott pékáru gyártó vonallal, így a lefedettséget e vonal esetében nem célszerű vizsgálni. A gyártóvonalra jellemző súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsági mutató 66,6 százalék volt 2016-ban. A vonalra jellemző összes műszaki kapacitás 20 722 kg/óra, az átlagos évi üzemnapok száma 269, az átlagos napi üzemórák száma 15 volt a megfigyelt körben. A vonalak több mint 40 százaléka a nagyon magas kapacitáskihasználtságú

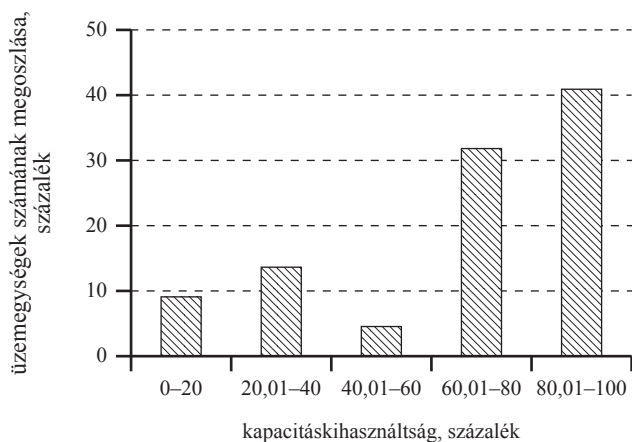
csoportba tartozott (51. ábra). A beérkezett adatok alapján a TOP 5 cég a teljes termelt mennyiség 79,9 százalékát adta, amelyek közül három a 1072-es Tartósított lisztesáru gyártása, egy-egy a 1071-es Kenyér, friss pékáru gyártása és 1073-as Tésztafélék gyártása szakágazatba tartozott. Az öt legnagyobb mennyiségű fagyasztott pékárut előállító gazdasági szervezet súlyozott kapacitáskihasználtsági mutatója 65 százalék volt, másfél százalékponttal alacsonyabb az összes adatszolgáltatóra számított kihasználtságnál. A TOP 5 cég közül volt, amely jelezte, hogy a kapacitáskihasználtságuk magasabb lehetne, ha nem küdenének munkaerőhiánnyal a gyártósorok mellett, akkor például a két műszakos munkarendet emelni tudnák.

50. ábra: Sütőipari termékgyártás
(pékáru, tartósított lisztesáru)
kapacitáskihasználtságának megoszlása, 2016

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály

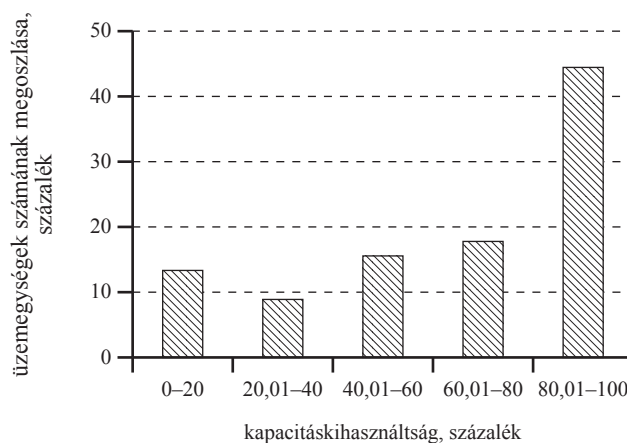
51. ábra: Gyorsfagyasztott pékárugyártás
kapacitáskihasználtságának megoszlása, 2016

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály

Sütőipari, cukrászati alapanyaggyártó vonalról 31 cég küldött adatot összesen 45 telephelyről. A 31 cég 66 százaléka a 1071 és 1072 szakágazatba, a fennmaradó 34 százalék egyéb, például éttermi mozgó vendéglátás szakágazatba tartozott. A NAV-adatbázissal való összevetés – a lefedettség vizsgálatához – így nem célszerű. A gyártóvonalra jellemző súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsági mutató 66,6 százalék volt 2016-ban. A sütőipari vonalak közül ezen a soron volt – a beérkezett adatok alapján – a napi átlagos üzemórák száma a legalacsonyabb (6 óra), ugyanakkor az évi átlagos munkanapok száma 250 nappal csupán a második legkisebb volt a vizsgált sütőipari vonalak közül. A vonalak több mint 20 százaléka ugyan az alacsony és a nagyon alacsony kapacitáskihasználtságú csoportba tartozott, közel fele azonban nagyon magas kapacitáskihasználtsággal rendelkezett (52. ábra). A beérkezett adatok alapján a TOP 5 cég a teljes termelt mennyiség 81,3 százalékát adta, amelyek közül kettő a 1089 Máshova nem sorolt egyéb élelmiszer gyártása, egy a 1061 Malomipar szakágazatba tartozott, egy a 1086 Homogenizált, diétás étel gyártása és egy a 1082 Édesség gyártása szakágazatba. A TOP 5 gazdasági szervezet súlyozott kapacitáskihasználtsági mutatója 67,4 százalék volt, közel azonos az összes adatszolgáltatóra számított kihasználtsággal.

52. ábra: Sütőipari, cukrászati alapanyaggyártás
kapacitáskihasználtságának megoszlása, 2016

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály

Száraztészta (1073) gyártóvonalainak kapacitáskihasználtsága

A NAV adatbázisa szerint Magyarországon 156 vállalkozás foglalkozott száraztésztagyártással, amelyből 2 cég nagyvállalat, 5 közepes, 30 kis- és 119 mikroméretű vállalkozás volt 2016-ban. Az átlagos állományi létszám a szektorban 1761 fő volt, amelynek 60 százaléka kkv-ban dolgozott. A nettó árbevétel alapján a teljes 1073-as ágazat 43,4 százalékat, az exportárbevétel szempontjából pedig az 54,6 százalékat a kkv-k adták. A szakágazat szerinti besorolás nem feltétlenül tükrözi egy adott cég tevékenységét. Két jelentős árbevétellel rendelkező vállalkozás sem vett részt a száraztésztagyártásban, mivel a mélyhűtött és friss tésztagyártás a profiljuk.

A KSH adatai szerint 2016-ban a tésztafélék gyártásában az alkalmazásban állók létszáma 1,5 ezer főt tett ki és a havi bruttó átlagkeresetük 219,2 ezer forint volt. A tésztagyártásban dolgozók havi bruttó átlagkeresete közel azonos volt, mint az élelmiszeriparban dolgozóké (218,8 ezer forint).

Az élelmiszerágazaton belül a tésztaipari vállalkozások száma közel 3 százalékat tette ki a teljes szektornak. A tésztagyártás-szakágazat árbevétele 1,2 százalékkal részesedett az élelmiszeriparból 2016-ban. A szakágazaton belül a foglalkoztatottak száma a megfigyelt időszakban megközelítette az 1800 főt. Az exportárbevétel aránya mintegy 0,5 százalék volt 2016-ban, tehát elsősorban hazai piacra került az előállított termék.

A száraztésztagyártás kapacitásadatait 74 vállalkozás küldte be 2016. évben. Az adatszolgáltatást teljesítő cégek 82,4 százaléka tartozott a 1073-as szakágazatba,

míg a fennmaradó cégek más szakágazati besorolásúak voltak (53. ábra). A száraztészta-előállításban a kis- és középvállalkozások domináltak. A termelési arányból látható, hogy a vállalkozások 82,4 százaléka a tésztagyártást főtevékenységként végezte és a kibocsátás 99,3 százalékat adták. A cégek 17,6 százaléka csak kiegészítő tevékenységként foglalkozott száraztésztaival.

20. táblázat: A hazai TOP 5 száraztészta gyártó cég részesedése a termelésből gyártóvonalanként, 2016

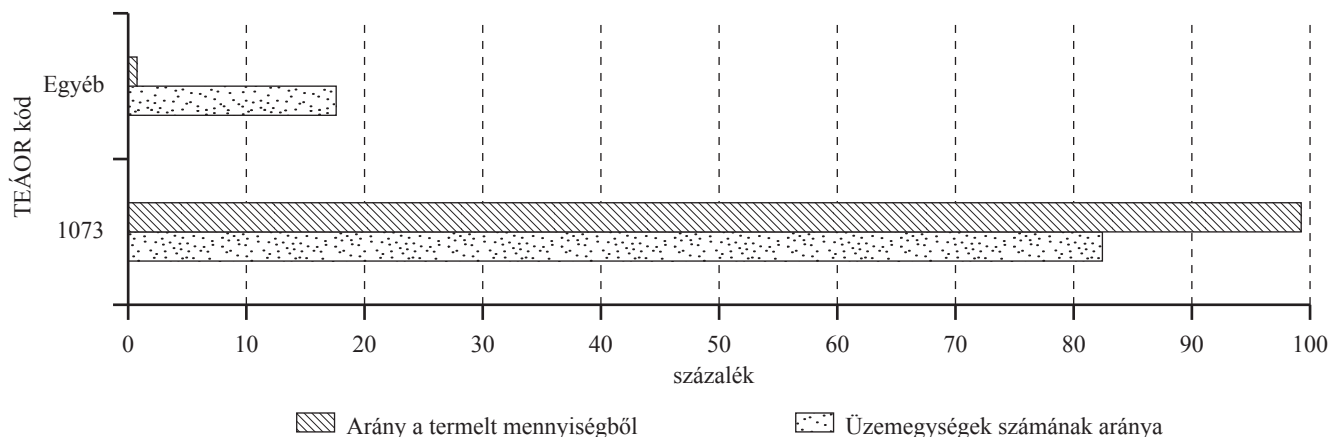
Gyártóvonal	TOP 5 termelésének aránya az összes termeléshez képest, százalék	TOP 5 termelése, tonna/év	TOP 5 súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága, százalék
Száraztésztagyártó vonal	83,9	54 557	82,4

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály

Az öt legnagyobb száraztésztagyártó cég a teljes termelésből 83,9 százalékkal részesedett 2016-ban. A TOP 5 vállalkozás súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága 82,4 százalék volt, ami 3,4 százalékponttal haladta meg az összátlagot (20. táblázat).

A száraztésztagyártási technológiánál egyre inkább a házas jellegű, illetve a könnyebben emészthető tészták kerülnek előtérbe. A vállalkozások a megfigyelt időszakban átlagosan 198 napon keresztül üzemeltették gyártóvonalukat napi 8 üzemórán.

53. ábra: Száraztészta előállításában részt vevő üzemek számának megoszlása szakágazati bontásban, 2016^{a)}

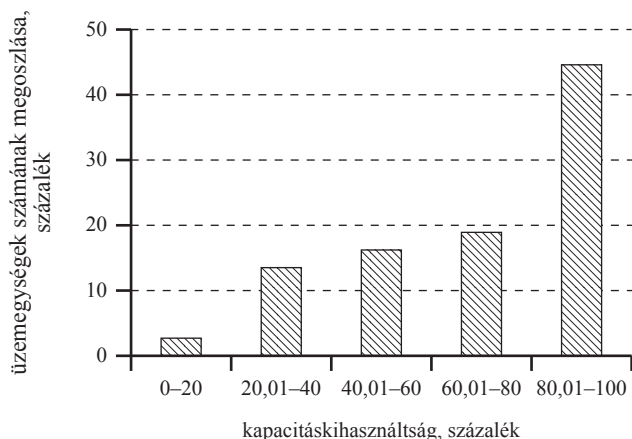

^{a)} Egyéb: Baromfitenyésztés, Malomipari termék gyártása, Kenyér; friss pékáru gyártása, Tartósított lisztes áru gyártása, M.n.s. egyéb élelmiszer gyártása, Élelmiszer, ital, dohányáru ügynöki nagykereskedelme, Egyéb élelmiszer nagykereskedelme, Vegyes termékkörű nagykereskedelem, Egyéb természettudományi, műszaki kutatás, fejlesztés, Általános közigazgatás.

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály

A száraztésztagyártó vonalak kétharmadánál 60 százaléknál feletti volt a kapacitáskihasználtság, a nagyon alacsony, illetve az alacsony kategóriába mindössze a gyártóvonalak 17 százaléka tartozott (54. ábra). A száraztésztagyártó vonal súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága 79 százalék volt 2016-ban.

54. ábra: Száraztésztagyártó vonal kapacitáskihasználtságának megoszlása, 2016

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály

A műszaki kapacitás alapján éves szinten a megfigyelt cégek 65 021 tonna készterméket állítottak elő a száraztésztagyártó soron 2016-ban. A beérkezett adatok alapján az elérhető műszaki kapacitás óránként 31 tonna volt.

A száraztészta-előállításban részt vevő üzemegységek műszaki kapacitása alapján három méretkategória került meghatározásra (55. ábra, 21. táblázat). Az üzemegységek 57 százaléka kisebb gyártókapacitással (100 kg/óra alatti) rendelkező vállalkozás, amelyek elsősorban házas jellegű, jellemzően kézi készítésű

vagy speciális (pl. bio) tészták előállítására specializálódtak. Ezek a termékek általában termelői piacokon, illetve csak egy-egy, a gyártáshoz közeli régióban kaphatók, vagy csak egy célszegmens részére kerülnek előállításra. A közepes (100–1000 kg/óra) kapacitású száraztésztagyártó sorral rendelkező vállalkozások között megtalálhatók az országos lefedettségűek, valamint azon cégek is, amelyek csak a közeli településeket látták el termékükkel. A kis- és közepes vállalkozások közül számos cég gyárt exportra, szűkebb termék-körrel, de termékenként nagyobb értéket képviselve. A szakágazat exportbevételének több mint a felét ezen cégek bevételei adták 2016-ban. A nagy méretkategóriába kerülő vállalkozások a hazai piac ellátása mellett szintén gyártottak külficra, ezen cégek exportárbevétele 46 százalékot tett ki a teljes bevételből.

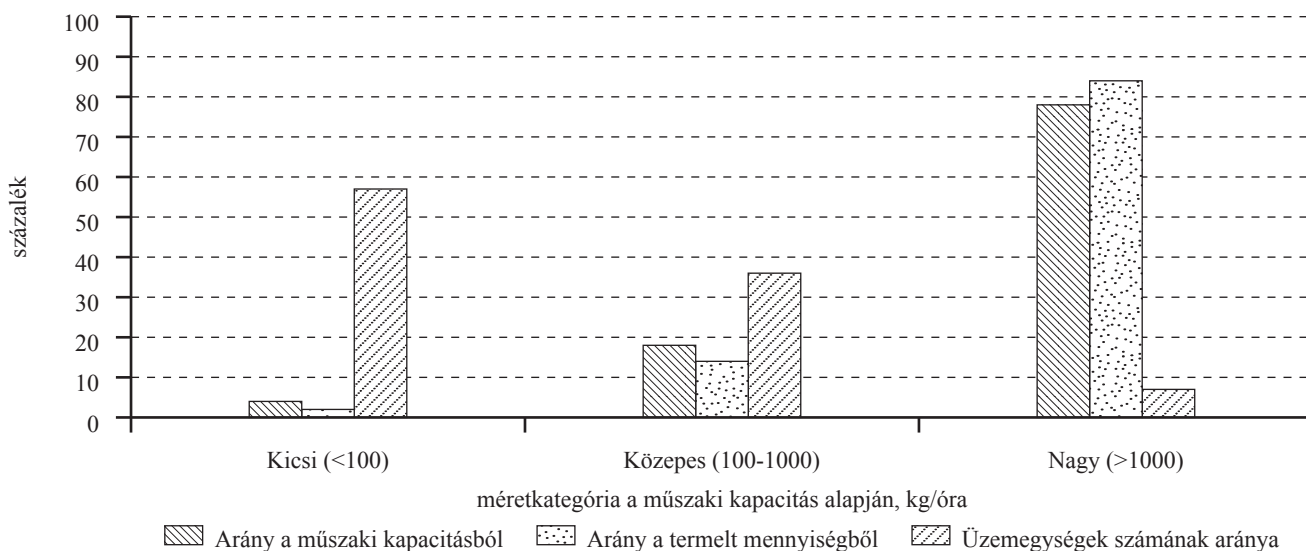
21. táblázat: A száraztésztagyártó vonal főbb kapacitásmutatói méretkategóriánként, 2016

Méretkategória a műszaki kapacitás alapján	Súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság, százalék	Átlagos üzemórák száma, óra/nap	Átlagos üzemnapok száma, nap/év
Kicsi (<100)	82	12	220
Közepes (100–1000)	65	9	216
Nagy (>1000)	74	7	184

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály

A feldolgozott száraztésztagyártás beérkezett adatai alapján megállapítható, hogy a legnagyobb műszaki kapacitással az Észak-Alföld régió rendelkezett, ezzel szemben a feldolgozott alapanyag alapján a régiók között csak a harmadik helyen állt 2016-ban (56. ábra).

55. ábra: A száraztésztagyártó berendezések főbb kapacitásmutatóinak megoszlása méretkategóriánként, 2016

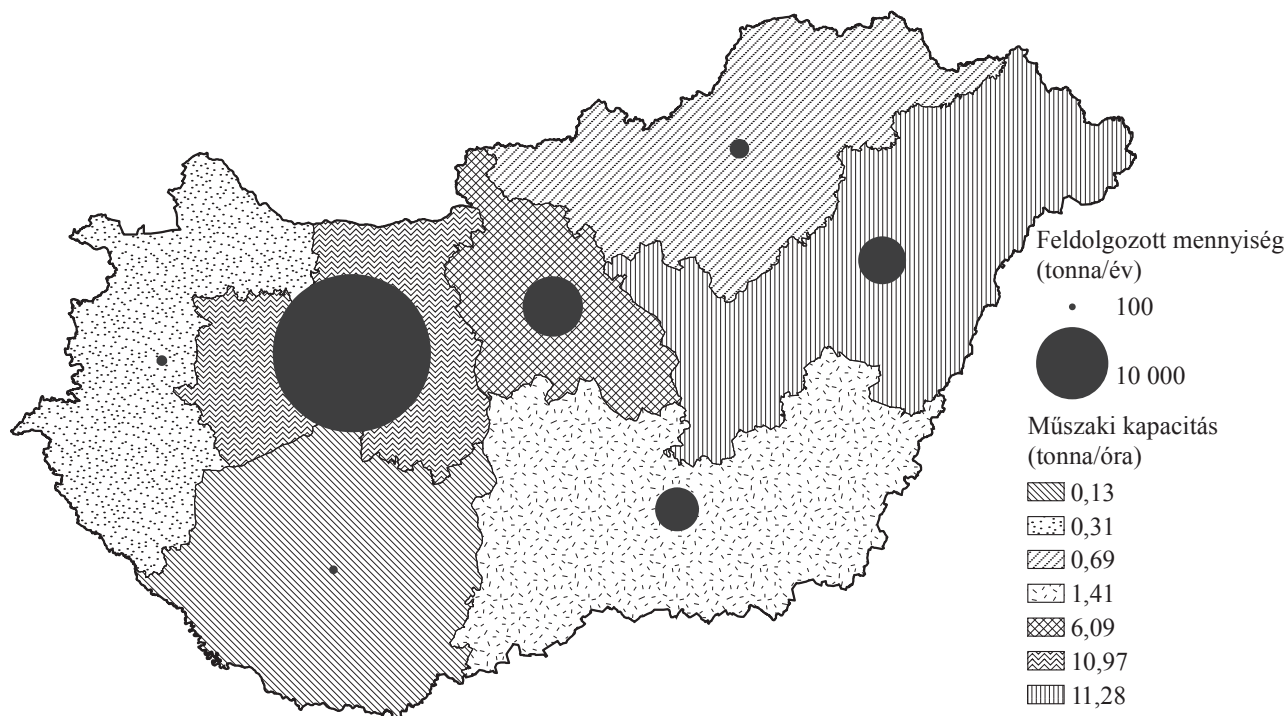

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály

A legnagyobb éves kibocsátást tekintve a Közép-Dunántúl régió vezette a rangsort, azonban műszaki kapacitása alapján csak a második helyre került. A leg-

kisebb műszaki kapacitással és feldolgozott alapanyaggal a Dél-Dunántúl régió rendelkezett a vizsgált évben.

56. ábra: A száraztészta gyártó vonalak termelt mennyiségének és műszaki kapacitásának alakulása régióinként, 2016

Forrás: AKI Agrárstatistikai Információs Osztály adatai alapján, az Adatelemzési és Térinformatikai Kutatások Osztály szerkesztésével

Édességgyártás (1082) gyártóvonalainak kapacitáskihasználtsága

A NAV adatbázisa szerint 279 édesipari vállalkozás működött 2016-ban, amelyből 2 nagyvállalat, 18 közepes, 43 kis-, valamint 216 mikroméretű vállalkozás volt. Az élelmiszer-ágazaton belül az édesipari vállalkozások száma 4,5-5 százalékat teszi ki a teljes szektornak. Az édességgyártás-szakágazat árbevétele 2013 óta fokozatosan emelkedett, 5,5 százalékkal részesedett az élelmiszeripar árbevételéből 2016-ban. Az éves árbevétel szempontjából a kkv-k az édesipari szektoron belül 36,8 százalékos arányt képviseltek. Az ágazaton belül a dolgozói létszám is évről évre nőtt és 2016-ban elérte az 5234 főt. A kkv-k részesedése az átlagos dolgozói létszámból 56,8 százalék volt. Az exportárbevétel aránya a többi szakágazathoz képest itt is magas, 9 százalékat képviselt a teljes iparágon belül. A kkv-k exportárbevétele a szakágazat teljes bevételének közel egyharmadát tette ki.

A KSH adatai szerint 2016-ban az édességgyártásban az alkalmazásban állók létszáma 2,9 ezer főt tett ki és a havi bruttó átlagkeresetük 220,9 ezer forint volt. Az édességgyártásban dolgozók havi bruttó átlagkeresete közel azonos volt, mint az élelmiszeriparban dolgozóké.

Magyarországon a csokoládéipar közel 80 százaléka külföldi tulajdonban van. A csokoládé és csokoládékészítményeket gyártó vonalról 32 vállalkozás jelentett kapacitásadatot 2016-ban, amelyek közül 22 vállalkozás 1082-es szakágazati nyilvántartású volt, míg a fennmaradó cégek egyéb besorolásúak voltak (pl.: 1072 Tartósított lisztesáru gyártása, 1089 Más-hova nem sorolt egyéb élelmiszer gyártása stb.).

A beérkezett adatok alapján a csokoládé és csokoládékészítményeket gyártó vonal kapacitáskihasználtságának súlyozott átlaga 56,9 százalék volt 2016-ban. A csokoládé és csokoládékészítmény-gyártás üzemnapjainak száma a jelentést tett 32 feldolgozó cég adatai alapján 196 nap volt és naponta 9 órán keresztül üzemelt átlagban a gyártóvonal. Az üzemegységek harmada 80 százalék feletti kapacitáskihasználtsággal működtette csokoládé és csokoládékészítményeket gyártó vonalát 2016-ban (57. ábra). A termelés volumenét tekintve az öt legnagyobb vállalkozás a teljes termelt mennyiségből 82,5 százalékkal részesedett 2016-ban (22. táblázat). A TOP 5 cég súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága 58,0 százalék volt.

A csokoládé és csokoládékészítmények gyártásában részt vevő üzemegységek műszaki kapacitása alapján három méretkategóriát különböztettünk meg (58. ábra, 23. táblázat). A nagy méretkategóriába (500 kg/óra kapacitás feletti) számos hazai és külföldi tulaj-

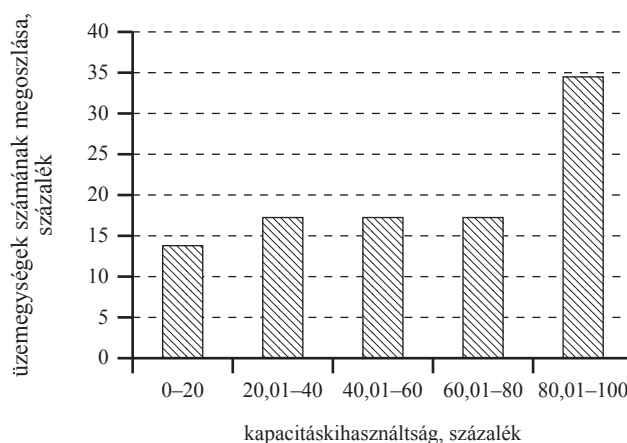
donban levő cég tartozott, amelyek üzemaránya mindössze 19 százalékot tett ki, ugyanakkor az éves termelőállítás 86 százalékat fedte le 2016-ban. A 100 kg/óra alatti műszaki kapacitással rendelkező üzemegységek elsősorban egyedi, kézműves termékek gyártásával foglalkoznak, az adatszolgáltatók 53 százaléka tartozott ebbe a kategóriába. Ezek a termékek szűkebb fogyasztói szegmens részére készülnek.

22. táblázat: A hazai TOP 5 édességgyártó cég részesedése a termelésből gyártóvonalanként, 2016

Gyártóvonal	TOP 5 vállalkozás termelésének aránya az összes beérkezetthez képest, százalék	TOP 5 vállalkozás termelése, tonna/év	TOP 5 vállalkozás súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága, százalék
Szaloncukorgyártó vonal	96,7	1 866	82,3
Csokoládé és csokoládékészítményeket gyártó vonal	82,4	19 487	58,0
Cukorkaárugyártó vonal	95,9	28 236	87,4

Forrás: AKI Agrárstatistikai Információs Osztály

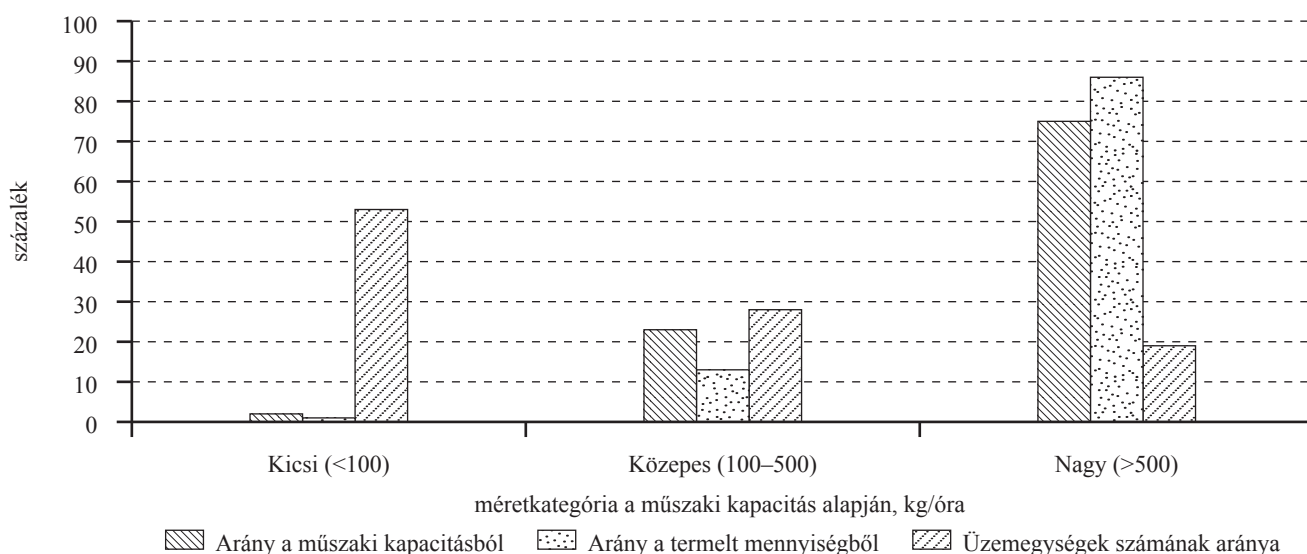
57. ábra: Csokoládé és csokoládékészítményeket gyártó vonal kapacitáskihasználtságának megoszlása, 2016

Forrás: AKI Agrárstatistikai Információs Osztály

A nugát és fehér csokoládé gyártóvonal kapacitáskihasználtságának súlyozott átlaga 61,9 százalék, míg a szaloncukorgyártó vonalé 82,9 százalék volt a beérkezett adatok szerint 2016-ban.

58. ábra: Csokoládé és csokoládékészítményeket gyártó vonal főbb kapacitásmutatóinak megoszlása méretkategóriánként, 2016

Forrás: AKI Agrárstatistikai Információs Osztály

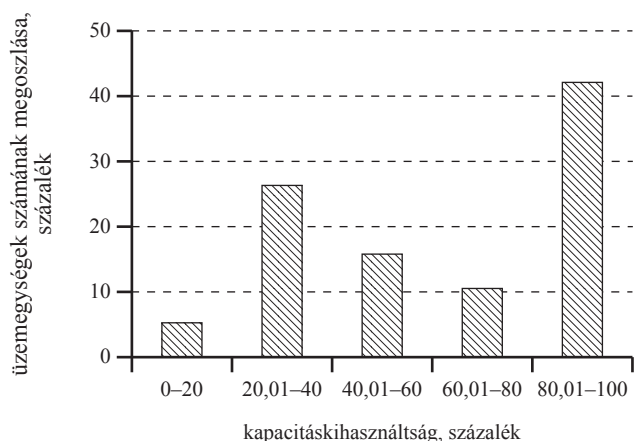
23. táblázat: A csokoládégyártó vonal főbb kapacitásmutatói méretkategóriánként, 2016

Méretkategória a műszaki kapacitás alapján	Súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság, százalék	Átlagos üzemórák száma, óra/nap	Átlagos üzemnapok száma, nap/év
Kicsi (<100)	52	7	173
Közepes (100-500)	55	8	209
Nagy (>500)	57	14	239

Forrás: AKI Agrárstatistikai Információs Osztály

szerint. A szakágazati besorolást tekintve a gyártóvonalról jelentő cégek 78 százaléka 1082-es szakágazatba tartozott, míg a fennmaradó 22 százalék egyéb besorolású (pl.: 4636 Cukor, édesség nagykereskedelme, 1081 Cukorgyártás stb.) volt. A cukorkagyártó vonalak egyharmada együttesen alacsony és nagyon alacsony kihasználtsággal működő csoportba tartozott. A cégek közel 40 százaléka 80 százalék fölötti kihasználtsággal működött a beérkezett adatok alapján 2016-ban (59. ábra). A termelésben részt vevő öt legnagyobb cég átlagos kapacitáskihasználtsága 87,5 százalék volt, amely 1,5 százalékponttal haladta meg az össztlagot. A TOP 5 vállalkozás az éves termelésből 95,9 százalékkal részesedett a beérkezett adatok szerint 2016-ban.

59. ábra: Cukorkagyártó vonal kapacitáskihasználtságának megoszlása, 2016

Forrás: AKI Agrárstatistikai Információs Osztály

A cukorkagyártó vonal súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága 86,3 százalék, az átlagos évi üzemnapok száma 207 nap, az átlagos napi üzemórák száma 10 óra volt 2016-ban a jelentést tett 19 vállalkozás adatai

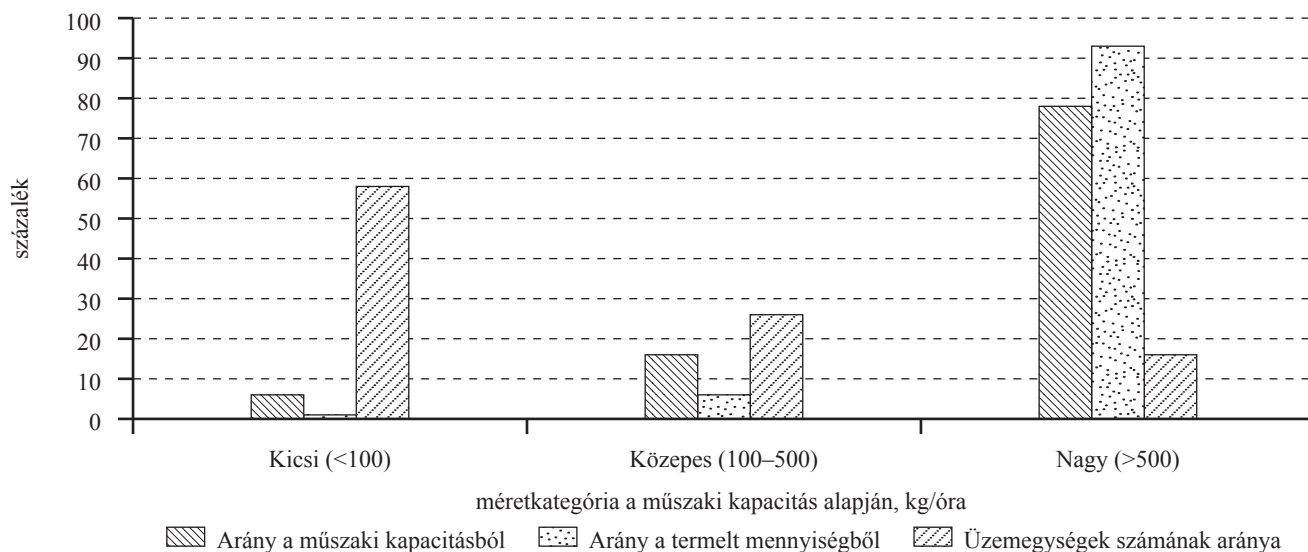
24. táblázat: A cukorkagyártó vonal főbb kapacitásmutatói méretkategóriánként, 2016

Méretkategória a műszaki kapacitás alapján	Súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság, százalék	Átlagos üzemórák száma, óra/nap	Átlagos üzemnapok száma, nap/év
Kicsi (<100)	86	8	174
Közepes (100-500)	64	10	254
Nagy (>500)	89	17	247

Forrás: AKI Agrárstatistikai Információs Osztály

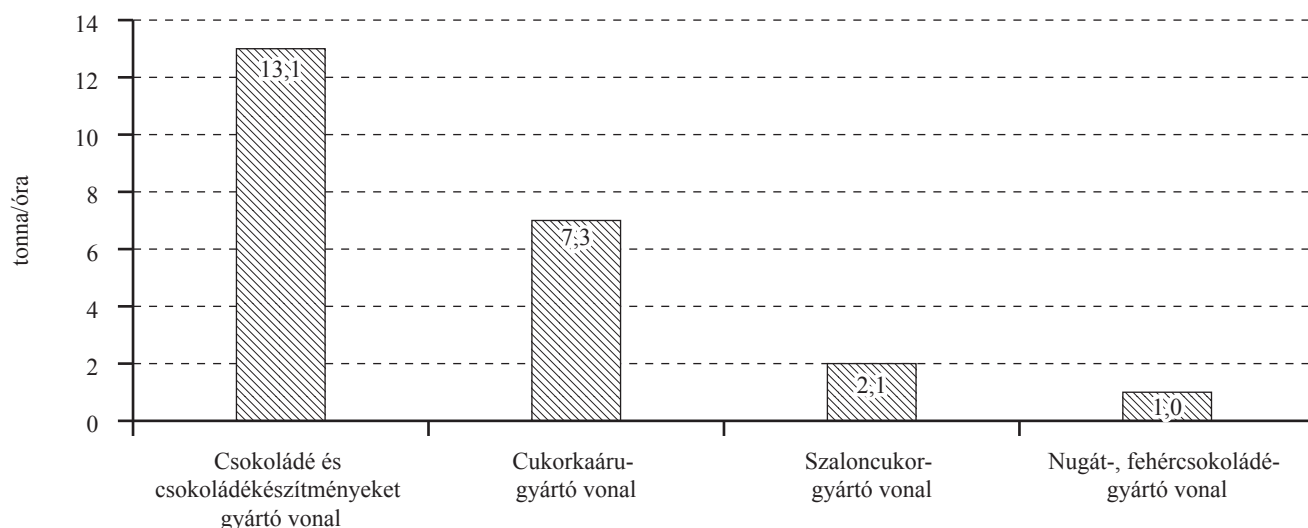
A cukorkaáru gyártásában részt vevő üzemegységek műszaki kapacitása alapján 3 méretkategóriát különböztettünk meg (60. ábra, 24. táblázat). Az üzemegységek 58 százaléka 100 kg/óra alatti műszaki kapacitású gyártósoron készítette termékeit, többnyire egyedi, kis kiserelésű, illetve kézműves termé-

60. ábra: A cukorkaáru-gyártó berendezések főbb kapacitásmutatóinak megoszlása méretkategóriánként, 2016

Forrás: AKI Agrárstatistikai Információs Osztály

61. ábra: Az édességgyártó vonalakon egy óra alatt előállítható termékek mennyisége, 2016

Forrás: AKI Agrárstatistikai Információs Osztály

kekre specializálódott. A közepes kategóriába tartozó vállalkozások (más édesipari tevékenységben akár nagy kapacitáskategóriába is eshetnek) 26 százalékát teszik ki az általunk megfigyelt cukorkagyártóknak, több neves hazai cég tartozott ide. A nagy méretkategóriába elsősorban külföldi tulajdonban levő, világszerte ismert cégek tartoztak, amelyek üzemaránya 16 száza-

lékot tett ki, és az éves termék-előállítás 93 százalékát fedte le 2016-ban.

A beérkezett jelentések alapján a csokoládégyártó üzemegységekben előállítható csokoládé mennyisége óránként 13,1 tonna volt 2016-ban, amely éves szinten 39 600 tonna csokoládé gyártását tenné lehetővé a cégek jelenlegi kapacitásadataival számolva (61. ábra).

Fűszer- és ételízesítő-gyártás (1084) gyártóvonalainak kapacitáskihasználtsága

Magyarországon a fűszer- és ételízesítő-szakágazatban működő cégek 95 százaléka – a NAV adatbázisa alapján – mikro- és kisvállalat, 3 százaléka pedig közép-vállalkozás volt 2016-ban. A szakágazat jelentősége csekély mértékűnek tekinthető az élelmiszeripari mutatók tükrében. A szakágazat statisztikai állománya 1232 főt tett ki, amelyből 309 fő mikro- és kisvállalkozásnál, 209 fő pedig közép-vállalkozásnál dolgozott 2016-ban. A szakágazat részesedése az élelmiszeriparból a vállalkozások számának vonatkozásában 1,2 százalék, az értékesítés árbevétele alig 1 százalék (34,7 milliárd forint), exportárbevétele 0,7 százalék (8,8 milliárd forint) volt.

Kkv-bontásban a fűszer- és ételízesítő-gyártás részesedése az élelmiszeriparból mikro- és kisvállalkozások esetében a vállalkozások számát tekintve 5,7 százalék volt, de az értékesítés árbevétele (8,1 milliárd forint) és exportárbevétele (1,8 milliárd forint) alapján nem érte el az egy százalékot sem 2016-ban. Közép-vállalatok esetében a vállalkozások aránya az élelmiszeriparhoz képest 0,1 százalék, az értékesítés árbevétele szintén 0,1 százalék (5,1 milliárd forint), exportárbevétele 0,2 százalék (2,6 milliárd forint) volt a vizsgált évben.

A NAV adatbázisában a 1084-es szakágazatba tartozó cégek értékesítésének nettó árbevételét összevetve az élelmiszeripari kapacitásfelmérésben részt vevő cégek árbevételével, a lefedettség mutató 95 százalék volt.

A jelentést tett cégek körében a termelt mennyiség a fűszerpaprika-őrölő gyártóvonal esetében 3,1 ezer tonna, a feldolgozott fűszerek, fűszerkeverékek volumene 32,4 ezer tonna, a feldolgozott mártás, folyékony ételízesítők előállított mennyisége pedig 38,6 ezer tonna volt 2016-ban Magyarországon.

A fűszerpaprika-őrölő vonalról 13 cég jelentett adatot 13 telephelyről. A 13 cégből 10 tartozik a 1084-es szakágazatba, 2 cég a 1039-es szakágazatba és egy cég a 4637-es Kávé-, tea-, kakaó-, fűszernagykereskedelem szakágazatba. A gyártóvonalra jellemző súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsági mutató 64,3 százalék volt 2016-ban. Az átlagos évi üzemnapok száma 140, az átlagos napi üzemórák száma 10 volt. Az alacsony üzemszám miatt a TOP 5 cég helyett a TOP 3 cég adata hangsúlyos: eszerint a teljes termelt mennyiség 80 százalékát adták, és mindegyik a 1084-es szakágazatba tartozott. A TOP 3 gazdasági szervezet súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsági mutatója 71,5 százalék volt, amely 7,3 százalékponttal több az összes adatszolgáltatóra számított kihasználtságnál.

A feldolgozott fűszer, fűszerkeveréket és szilárd ételízesítőket gyártó vonalról 24 cég jelentett adatot 24 telephelyről. A 24 cég 52 százaléka tartozott a 1084-es

szakágazatba. A gyártóvonalra jellemző súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsági mutató 54,1 százalék volt 2016-ban. Az átlagos évi üzemnapok száma 179, az átlagos napi üzemórák száma 7 óra volt. A beérkezett adatok alapján a TOP 5 cég a teljes termelt mennyiség 91,7 százalékát adta, amelyek közül kettő a 1089-es Egyéb élelmiszer gyártása, egy pedig a 8292-es Csomagolás szakágazatba tartozott. A TOP 5 gazdasági szervezet súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsági mutatója 55,5 százalék volt, 1,5 százalékponttal több az összes adatszolgáltatóra számított kihasználtságnál.

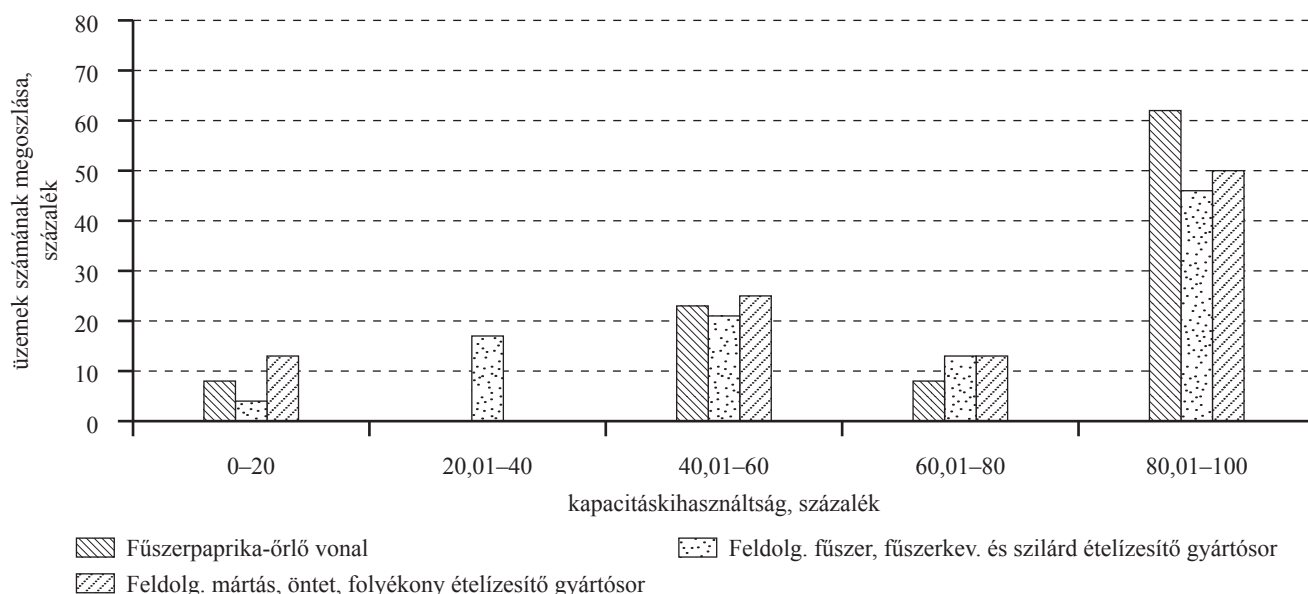
A feldolgozott mártás, öntet, folyékony ételízesítő gyártósorról 7 cég küldött adatot összesen 8 telephelyről. A 7 cégből 4 cég tartozott a 1084 szakágazatba, 3 pedig a 1039 szakágazatba. A gyártóvonalra jellemző súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsági mutató 65 százalék volt 2016-ban. Az átlagos évi üzemnapok száma 231, az átlagos napi üzemórák száma 11 volt. Erre a gyártóvonalra vonatkozóan a TOP 5 cég a termelés közel 100 százalékát adta.

A fűszer- és ételízesítő vonalak üzemeinek kapacitáskihasználtságáról elmondható, hogy 40 százalék fölötti kihasználtság jellemezte. A fűszerpaprika-őröléssel foglalkozó cégek 70 százaléka magas, illetve nagyon magas kihasználtsággal működött, csupán 8 százalék azon cégek részesedése, amelyek nagyon alacsony hatékonysággal dolgoztak. A feldolgozott fűszer, fűszerkeverékeket és szilárd ételízesítőket gyártó üzemek már nagyobb szórást mutattak: a cégek egyötöde alacsony vagy nagyon alacsony kihasználtsággal, 20 százaléka közepes, és 60 százaléka magas, illetve nagyon magas kihasználtsággal dolgozott. A mártások, öntetek, folyékony ételízesítők előállítása jellemzően magas és nagyon magas kihasználtsággal történt 2016-ban (62. ábra).

A fűszerpaprika-őrölő vonalon három méretkategória került meghatározásra az üzemek műszaki kapacitásának nagysága szerint. A beérkezett adatok alapján az üzemek közel 40 százaléka a kicsi kategóriába tartozott, ugyanakkor a feldolgozott mennyiség alig 4 százalékát állították elő. Az üzemek 38,5 százaléka 150,1 kilogrammnál több terméket tud előállítani óránként és a feldolgozott mennyiség 85,4 százaléka realizálódott ezeknél a cégeknél.

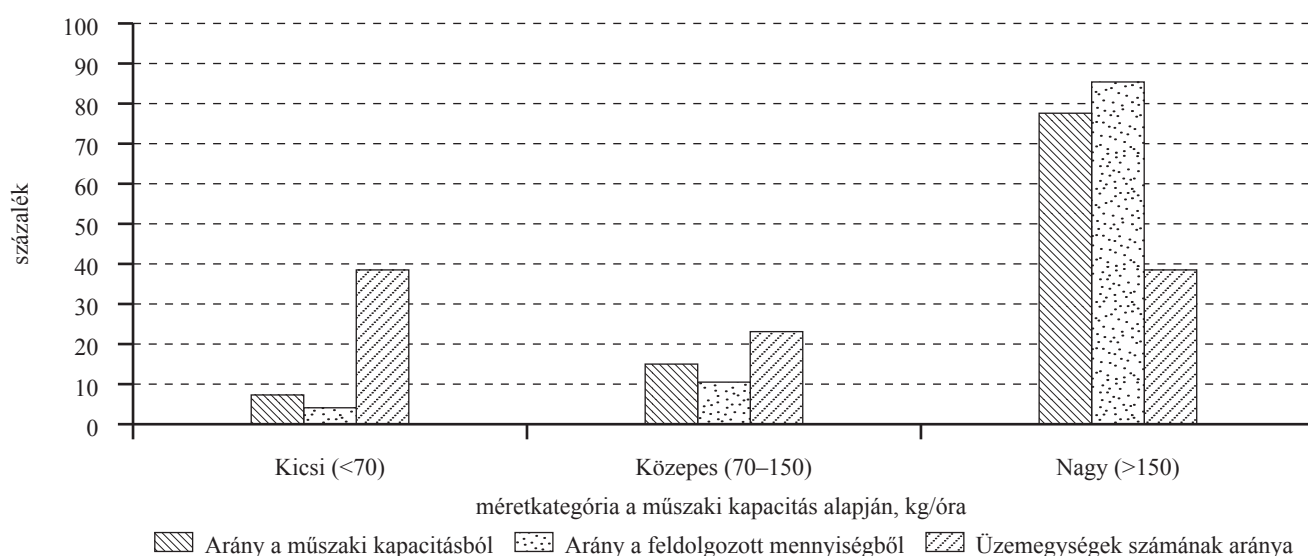
A műszaki kapacitás háromnegyedét is ezek a cégek biztosították 2016-ban (63. ábra). A súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság a nagy méretű üzemegységeknél volt a legalacsonyabb, 61,1 százalék, míg a közepes méretű üzemegységeknél 95, a kicsi kategóriába sorolt telephelyek esetében pedig 86,5 százalék volt (25. táblázat).

62. ábra: A fűszer- és ételízesítő-gyártó vonalak kapacitáskihasználtságának megoszlása, 2016

Forrás: AKI Agrárstatistikai Információs Osztály

63. ábra: A fűszerpaprika-örlés főbb kapacitásmutatóinak megoszlása méretkategóriánként, 2016

Forrás: AKI Agrárstatistikai Információs Osztály

25. táblázat: A fűszerpaprika-örlés főbb kapacitásmutatói méretkategóriánként, 2016

Méretkategória a műszaki kapacitás alapján, kg/óra	Súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság, százalék	Átlagos üzemórák száma, óra/nap	Átlagos üzemnapok száma, nap/év
Kicsi (<70)	86,5	5	134
Közepes (70-150)	95,0	8	132
Nagy (>150)	61,1	17	152

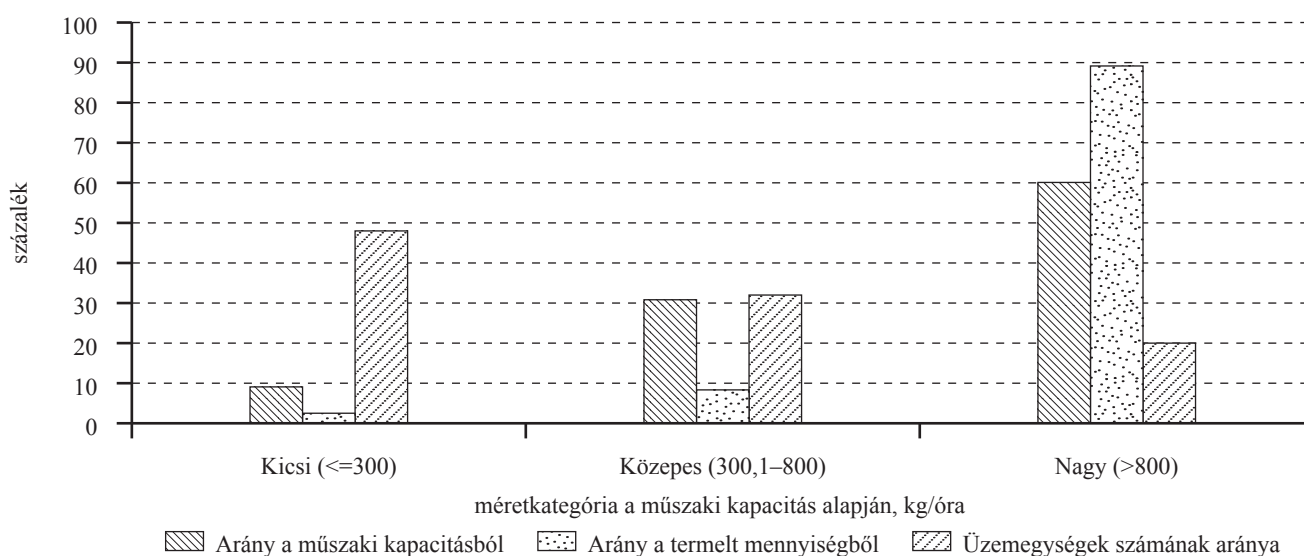
Forrás: AKI Agrárstatistikai Információs Osztály

26. táblázat: A feldolgozott fűszer, fűszerkeverék és szilárd ételízesítő gyártósor főbb kapacitásmutatói méretkategóriánként, 2016

Méretkategória a műszaki kapacitás alapján, kg/óra	Súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság, százalék	Átlagos üzemórák száma, óra/nap	Átlagos üzemnapok száma, nap/év
Kicsi (<=300)	65,9	5	122
Közepes (300,1-800)	52,8	6	190
Nagy (>800)	54,0	13	262

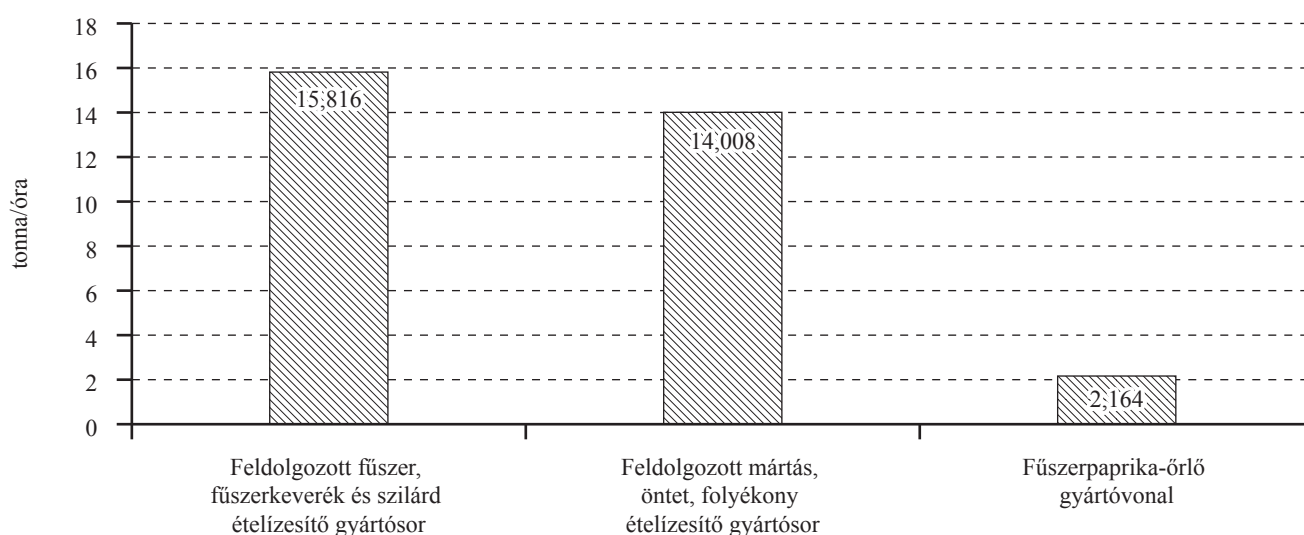
Forrás: AKI Agrárstatistikai Információs Osztály

64. ábra: A feldolgozott fűszer, fűszerkeverék és szilárd ételízesítő gyártósor főbb kapacitásmutatóinak megoszlása méretkategóriánként, 2016

Forrás: AKI Agrárstatistikai Információs Osztály

65. ábra: A fűszer- és ételízesítő-gyártó vonalakon egy óra alatt előállítható termékek mennyisége, 2016

Forrás: AKI Agrárstatistikai Információs Osztály

A feldolgozott fűszer, fűszerkeverék és szilárd ételízesítőket gyártó cégek esetében a fűszerpaprika-őrölő vonalhoz hasonlóan 3 méretkategória került meghatározásra az üzemek műszaki kapacitásának nagysága szerint. A kicsi kategóriában (<300 kg/óra) található a cégek majdnem 50 százaléka, viszont a feldolgozott mennyiségbeli részesedés 2,5 százalékot tett ki. A nagy kategóriába (>800 kg/óra) tartozó üzemek az éves termelt mennyiség közel 90 százalékát biztosították és a műszaki kapacitás 60 százaléka is ezen cégeknél található a beérkezett adatok alapján (64. ábra). A súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság a kicsi üzemegységek

esetében volt a legnagyobb, 65,9 százalék, míg a nagy kategóriába sorolt telephelyek tekintetében 54 százalékot tett ki (26. táblázat).

A fűszer- és ételízesítő-gyártó vonalak műszaki kapacitása szerint a feldolgozott fűszerek, fűszerkeverékek és szilárd ételízesítők gyártása során a feldolgozóüzemek 15,8 tonna termék előállítására képesek óránként, ehhez hasonló kapacitással bírtak a feldolgozott mártást, öntetet gyártó cégek 2016-ban (65. ábra). A fűszerpaprika-őrölő vonalon 2,2 tonna őrlemény előállítására voltak képesek a termelők egy óra alatt 2016-ban.

Haszonállat-eledel (1091) gyártóvonalainak kapacitáskihasználtsága

A NAV adatbázisa szerint Magyarországon a haszonállat- és hobbiállateledel-gyártás szakágazatban nyilvántartott 158 vállalkozás több mint 4000 főt foglalkoztatott 2016-ban. A két szegmens közül a haszonállat-takarmánykeverékek gyártása a jelentősebb, mivel a vállalkozások száma közel háromszorosa, árbevétele több mint kétszerese volt a hobbiállat termelési szakágba besorolt cégekének. Az exportárbevétel tekintve viszont a hobbiállateledel-gyártás a meghatározó, mivel 80 százalékkal múlta felül a haszonállateledel-gyártás exportteljesítményét 2016-ban. A haszonállattakarmány-termelés exportárbevételének alakulása 2014-től csökkenő tendenciát mutatott, ezáltal az élelmiszeripari exportárbevétel alig több mint 3 százalékát tette ki 2016-ban. A 1091 és 1092 szakági besorolással rendelkező cégek az élelmiszeripar árbevételéből 9,6 százalékkal, exportárbevételéből 9,3 százalékkal részesedtek 2016-ban. Magyarországon a 1091-es szakágazatba sorolt vállalkozások 97,4 százaléka tartozott a kkv-kategóriába a NAV adatbázisa alapján 2016-ban. A 1091-es szakágazat értékesítésének nettó árbevételéből 70 százalékot biztosítottak a kkv-k. A haszonállateledel-gyártás szakágazatához tartozó cégeknél a foglalkoztatottak 21 százaléka 3 nagy vállalkozáshoz tartozott. A kkv-besorolással rendelkező üzemek a szakágazati árbevétel 49,3 és az exportárbevétel 19,7 százalékát biztosították 2016-ban.

A KSH adatai szerint 2016-ban a takarmánygyártásban 94 cég (4 fő feletti gazdasági szervezetek) vett részt, az alkalmazásban állók létszáma 6,6 ezer főt tett ki és a havi bruttó átlagkeresetük 245 ezer forint volt. A takarmányiparban dolgozók havi bruttó átlagkeresete 31,1 százalékkal volt több, mint az élelmiszeriparban dolgozóké és 8,9 százalékkal haladta meg a nemzetgazdasági átlagot.

Az AKI 2387-es nyilvántartási számú Takarmánygyártás statisztikai jelentése alapján Magyarországon 3,666 millió tonna haszonállat-takarmánykeveréket állítottak elő 2016-ban. A Magyarországon előállított haszonállat-keveréktakarmány 55,6 százalékát (2,037 millió tonna) az Alföldön gyártották 2016-ban (27. táblázat). A teljes takarmánygyártás 15,3 százalékát Hajdú-Bihar megyében állították elő, ezt követi Bács-Kiskun 10,3, majd Szabolcs-Szatmár-Bereg megye 8,2 százalékkal. A felmérés szerint a legtöbb takarmánykeverő üzemegység Bács-Kiskun és Hajdú-Bihar megyében (30 és 29 üzem) található, míg Somogy, illetve Nógrád megyében a legalacsonyabb (7 és 2 üzem) a takarmánykeveréssel foglalkozó üzemek száma.

A keveréktakarmányok 51,9 százalékát (1,902 millió tonna) a baromfitakarmányok adták 2016-ban. Ennek a mennyiségnek a 42,7 százalékát a brojlerek számára előállított keverékek, 17,1 százalékát a tojó-, 20,2 százalékát a pulykatápok, 12,6 százalékát a kacsá-, 7,3 százalékát a libatápok képviselték. A sertéstakarmányok 34,3 százalékkal (1,259 millió tonna), a szarvasmarha-takarmányok 10,3 százalékkal (378,5 ezer tonna) részesedtek a 2016. évi termelésből. Az egyéb állatfajok (egyéb kérődzők, ló, nyúl, vad stb.) takarmányai az összes termelés 3,4 százalékát (126,3 ezer tonna) adták (66. ábra).

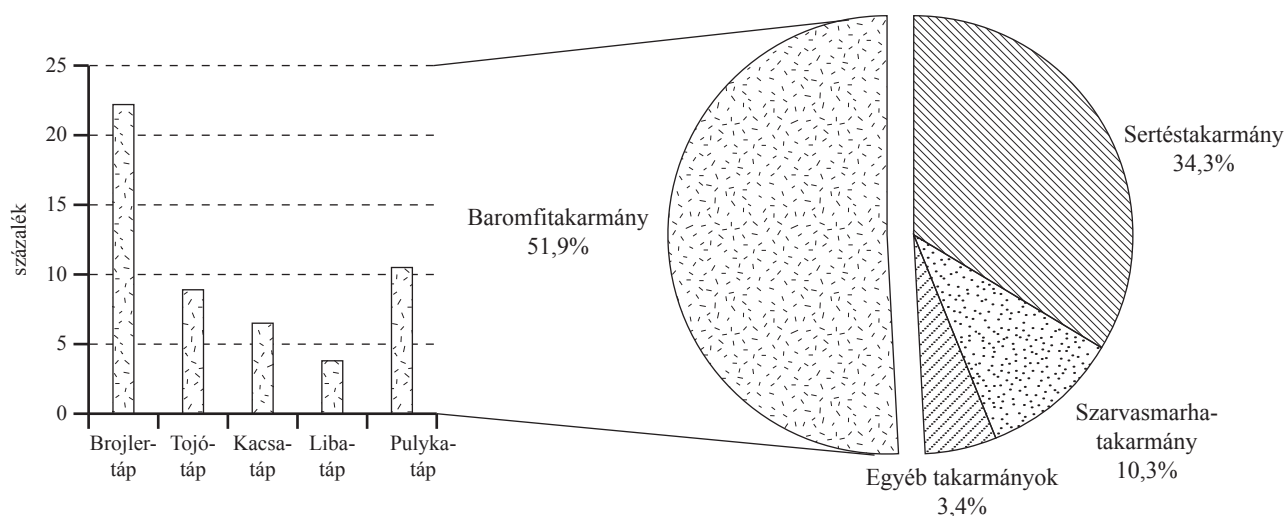
Az élelmiszeripari kapacitásfelmérés takarmánygyártásának volumenadata 90,8 százalékos lefedettséget mutatott a keveréktakarmány-gyártásról készült statisztika 2016. évi gyártott mennyiségéhez mérten, ezáltal megfelelő a lefedettség a szakágazat kapacitáskihasználtságának elemzéséhez. A beérkezett adatok alapján az évi átlagos gyártási mennyiség üzemenként meghaladta a 17 500 tonna/év mennyiséget a

27. táblázat: Takarmánykeverék-gyártás haszonállatok számára régióként, 2016

Területi egység	Baromfitakarmány	Sertéstakarmány	Szarvasmarha-takarmány	Egyéb takarmányok	tonna
					Összes takarmánygyártás
Közép-Magyarország	85 256	48 725	49 486	11 009	204 476
Közép-Dunántúl	171 260	151 791	79 466	4 760	407 277
Nyugat-Dunántúl	281 435	107 297	56 899	9 319	454 939
Dél-Dunántúl	149 544	238 479	35 854	20 637	444 513
Észak-Magyarország	50 516	51 364	13 253	2 488	117 622
Észak-Alföld	605 312	423 614	89 592	36 670	1 155 187
Dél-Alföld	548 865	237 841	54 003	41 406	882 115
Összesen	1 902 187	1 259 111	378 542	126 288	3 666 128

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály

66. ábra A haszonállatok számára gyártott takarmánykeverékek megoszlása Magyarországon, 2016

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály

haszonállat-keveréktakarmányok gyártásában a 2016. évre vonatkozóan.

A 1091-es szakági besorolással rendelkező 115 cég 54,7 százaléka jelentett kapacitásadatot 2016-ban. Figyelembe véve a többi mutatót – a létszámadatot (84,3 százalék), az árbevételt (86 százalék) és az export-árbevételt, ahol 96,8 százalék a lefedettség –, összességében a haszonállat-takarmányt gyártó sorok adatai jó lefedettséggel bírtak. A meghatározó piaci szereplők közül az összes nagy és közepes vállalat szolgáltatott adatot a 2016-os évre vonatkozóan a kapacitásstatisztikában.

A beérkezett információk alapján a haszonállat-takarmányt gyártó sor súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága 72 százalék, átlagos éves üzemórája 2362 óra volt a 2016. évben. A hazai haszonállattakarmány-gyártásban egyfajta koncentrációs folyamat indult el, a struktúra az integrációk irányába tolódik, ahol várhatóan további kapacitásnövekedések várhatók a jövőben.

A haszonállateledel-gyártással foglalkozó, takarmánygyártó sort működtető vállalkozások 68 százalékának nem a haszonállateledel-gyártás (1091) a főtevékenysége, hanem mezőgazdasági tevékenységgel foglalkoztak, ezen belül is növénytermeléssel, állattenyésztéssel, esetleg vegyes gazdálkodással. Jellemzően ezek a cégek saját felhasználásra állítottak elő takarmányt, így gépeik műszaki kapacitása az alacsonyabb kategóriába esett, a napi üzemórák nem érték el a 8 órát és a munkanapok száma is elmaradt a 255 naptól. Ezzel szemben a jellemzően eladásra termelő vállalkozások, amelyek főtevékenysége a haszonállateledel-gyártás, magasabb műszaki kapacitású gépekkel dolgoztak, napi üzemóráik száma meghaladta a 8 órát és a munkanapok száma a 255 napot. A haszon-

állateledel-gyártó vonalakra beküldött információk alapján átlagosan 226 napon és napi 10 órában történt termelés 2016-ban.

A beérkezett adatok alapján a TOP 5 haszonállattakarmány-gyártással foglalkozó cég a teljes termelt mennyiség 76,0 százalékát, a hobbiállateledel-gyártással foglalkozó cégek a 98,1 százalékát adták (28. táblázat). A TOP 5 haszonállattakarmány-gyártással foglalkozó vállalkozás súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága 68,9 százalék volt 2016-ban.

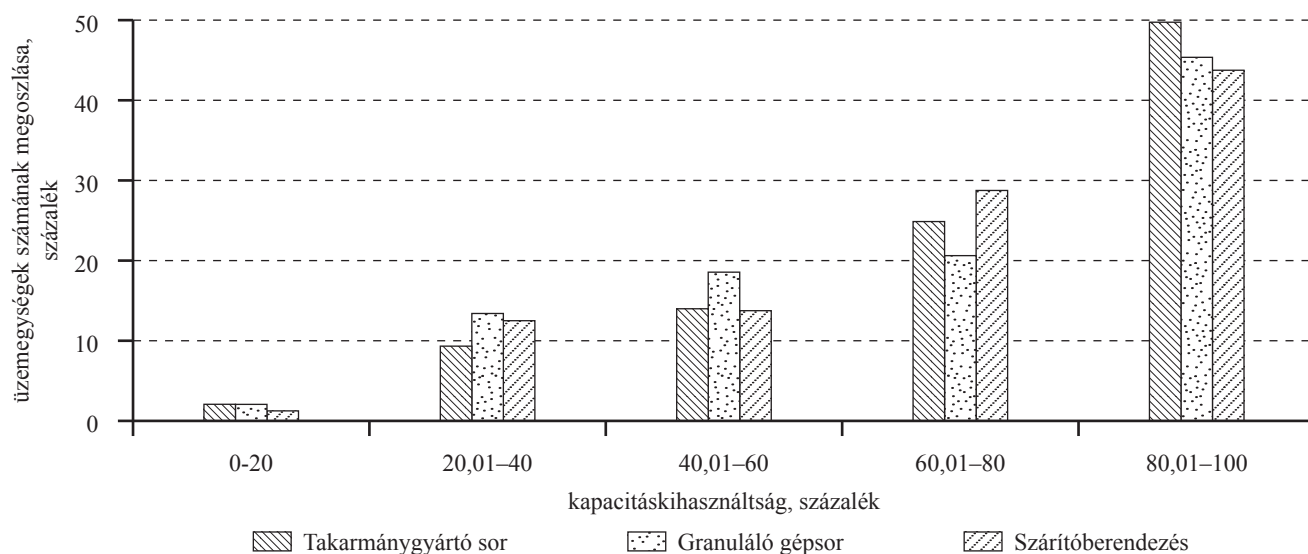
28. táblázat: A hazai TOP 5 takarmányipari termékeket gyártó vállalkozás részesedése a termelésből gyártóvonalanként, 2016

Gyártóvonalak	TOP 5 termelésének aránya az összes termeléshez képest, százalék	TOP 5 termelése, tonna/év	TOP 5 súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága, százalék
Haszonállattakarmány-gyártó sor	76,0	1 126 402	68,9
Granuláló gépsor (haszonállat)	40,1	878 393	69,2
Takarmányszárító berendezés (haszonállat)	31,6	410 894	79,6
Hobbiállateledel-gyártó sor	98,1	531 914	85,1

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály

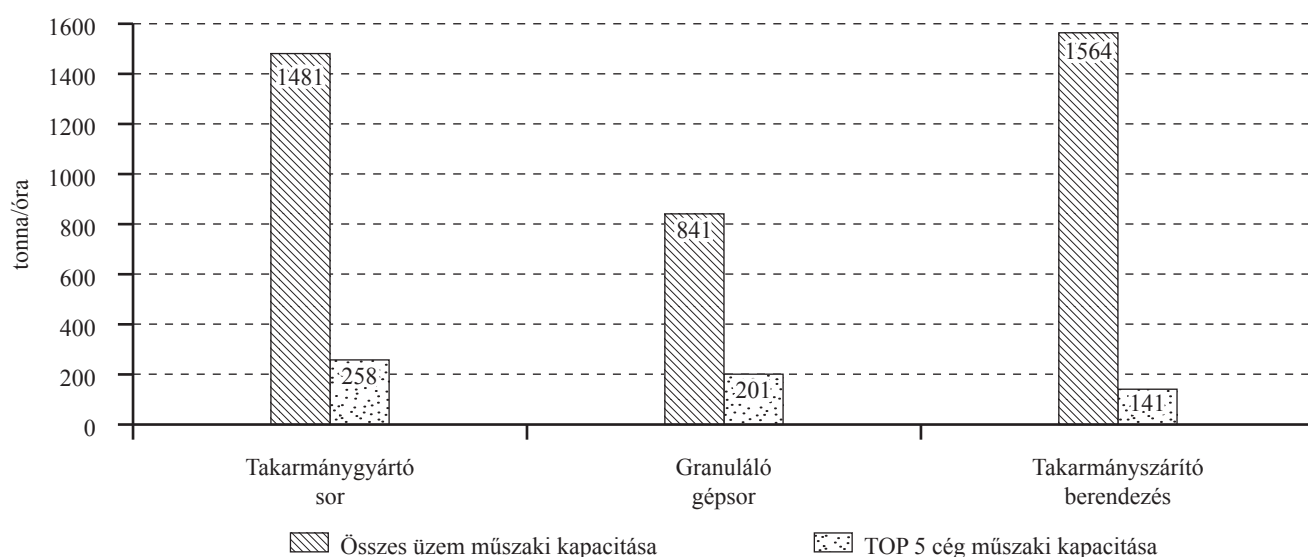
A haszonállat-eledelt gyártó cégek 12 százalékának alacsony a kapacitáskihasználtsága, 14 százalékának átlagos, míg a vállalkozások háromnegyede 60 százaléknál feletti kapacitáskihasználtságot tudhat magáénak (67. ábra). A haszonállateledel-gyártó vonalak közül

67. ábra: A haszonállat-keveréktakarmányok termelése kapacitáskihasználtságának megoszlása, 2016

Forrás: AKI Agrárstatistikai Információs Osztály

68. ábra: A haszonállat-takarmányt gyártó sorokon egy óra alatt előállítható termékek mennyisége, 2016

Forrás: AKI Agrárstatistikai Információs Osztály

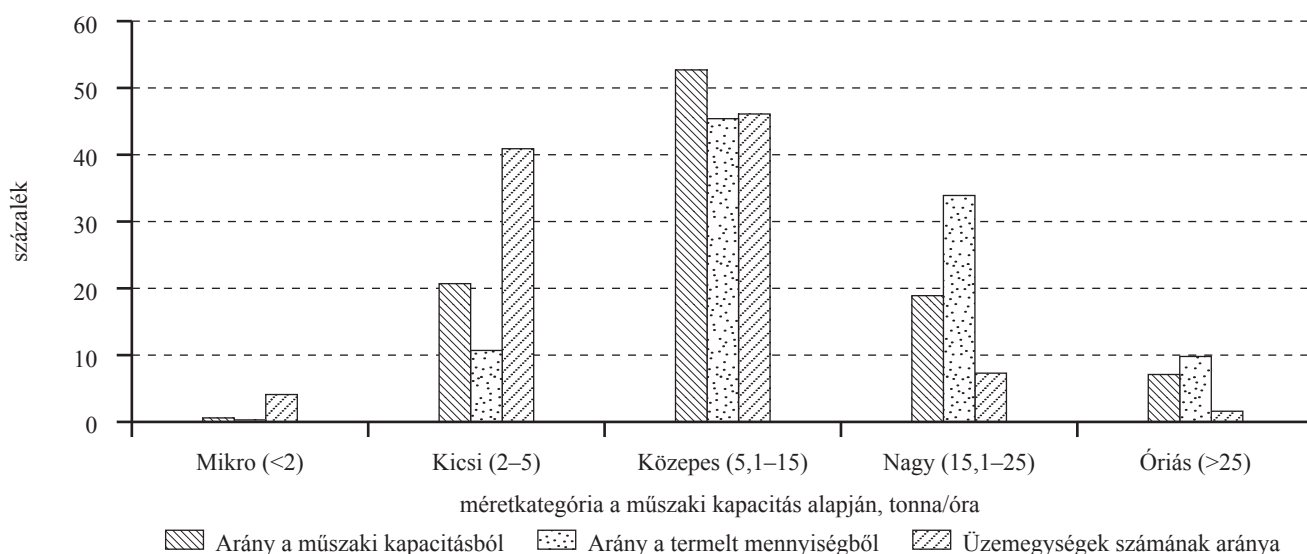
több mint 95 gyártósort 80 százalékos feletti kapacitáskihasználtsággal üzemeltettek 2016-ban. A granuláló és takarmányszárító gyártóvonalak kapacitáskihasználtságának megoszlása a keveréktakarmányt gyártó sorokhoz hasonlóan alakult.

A 2016. évi gyártott tápmennyiségből a nagy és óriás takarmánygyárak (15,1 feletti tonna/óra kapacitású üzemek) 44,7 százalékos, a közepes üzemek (5,1–15 tonna/óra) 45,4 százalékos, a kisüzemek (2–5 tonna/óra) 10,7 százalékos, a mikrogazdaságok (2 tonna/óra alatt) 0,6 százalékos részarányt képviseltek. A beérkezett adatok alapján a magyarországi cégeknél az egy óra alatt előállítható haszonállat-keveréktakarmány mennyisége 1481 tonna (TOP 5 vállalatnál 258 tonna/óra), míg a szárítóberendezésnél 1564

tonna/óra (a TOP 5 cég esetében 141 tonna/óra) volt az egy óra alatti áteresztő kapacitás 2016-ban (68. ábra).

A haszonállat-takarmánygyártásnál 5 méretkategória került meghatározásra az üzemek műszaki kapacitásának nagysága szerint. A mikro- (<2 tonna/óra) kategóriában a cégek részaránya mindhárom mutatónál minimális. A cégek közel 50 százaléka a közepes (5,1–15 tonna/óra műszaki kapacitással rendelkező) kategóriába tartozott 2016-ban és ugyanilyen arányban vették ki a részüket a haszonállat-keveréktakarmányok termeléséből, illetve a műszaki kapacitások eloszlásából. Az óriás (>25 tonna/óra) és a nagy (15,1–25 tonna/óra) kategóriában termelték meg a haszonállateledel-keveréktakarmányok több mint 40 százalékát úgy, hogy az ide tartozó üzemek aránya nem érte el a 10 százalékot

69. ábra: A haszonállat-takarmánykeveréket gyártó üzemegységek száma, termelésük és műszaki kapacitásuk megoszlása méretkategóriánként, 2016

Forrás: AKI Agrárstatistikai Információs Osztály

29. táblázat: Haszonállattakarmány-gyártás főbb kapacitásmutatói méretkategória alapján, 2016

Méretkategória a műszaki kapacitás alapján, tonna/óra	Súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság, százalék	Átlagos üzemórák száma, óra/nap	Átlagos üzemnapok száma, nap/év
Mikro (<2)	73,4	7	196
Kicsi (2-5)	78,1	7	208
Közepes (5,1-15)	71,8	10	235
Nagy (15,1-25)	72,7	19	276
Óriás (>25)	54,1	19	254

Forrás: AKI Agrárstatistikai Információs Osztály

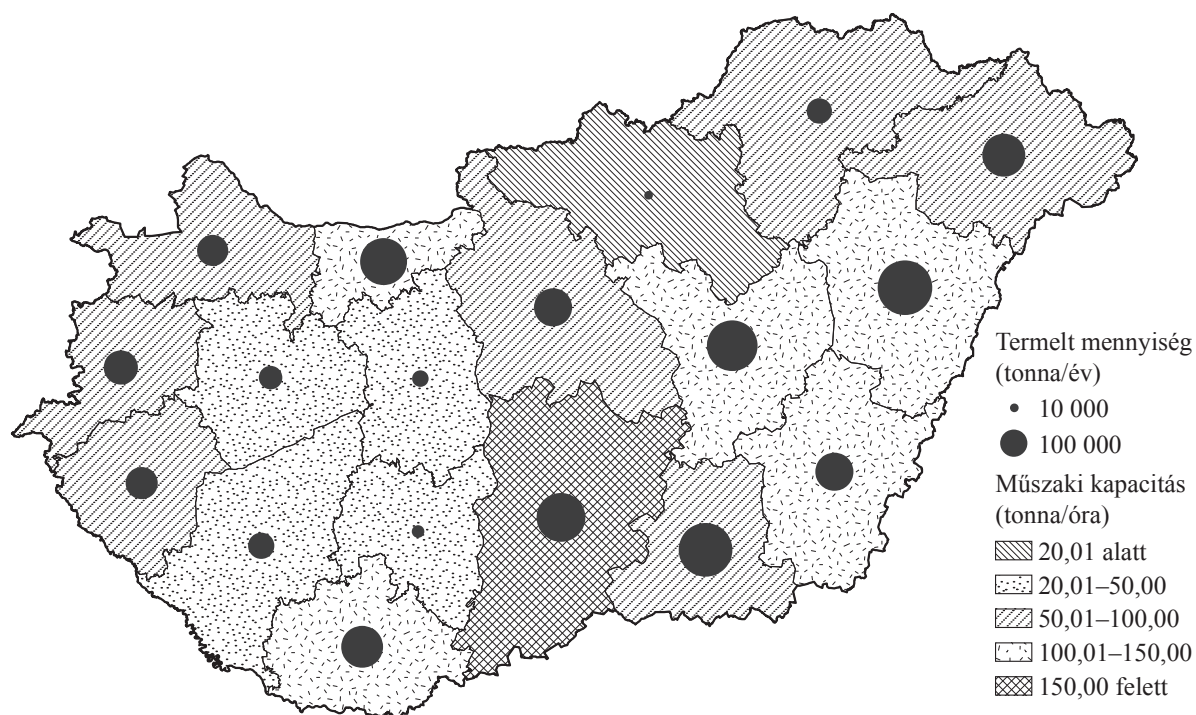
(69. ábra, 29. táblázat). A súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság a nagy méretű üzemegységeknél 72,7, míg a kis méretű üzemegységeknél 78 százalék volt, azonban az átlagos üzemórák (19 óra) és üzemnapok (276 és 254 nap) száma a nagy és óriás kategóriába sorolt üzemegységeknél volt a legmagasabb.

A haszonállat-keveréktakarmányok gyártásának nagy árutermelői az Alföldön találhatók, de a cégek telephelyei szinte minden megyében elérhetők. Összesen 193 telephelyről érkezett adat a haszonállatok részére történő takarmánygyártásról, így megyei bontásban, térképen megjeleníthetők a termelési és kapacitásmutatók (70. ábra). A legmagasabb műszaki kapacitást a haszonállat-keveréktakarmányokat gyártó vonalról 2016-ban Bács-Kiskun megyéből jelentették,

míg a termelt mennyiség esetén Hajdú-Bihar megyének jutott a vezető szerep, mivel több mint 400 ezer tonna keveréktakarmány gyártása történt ebben a megyében. A legkisebb műszaki kapacitással (4 és 6 tonna/óra) és termelt mennyiséggel (3 és 8 ezer tonna) a haszonállat-keveréktakarmányok gyártásában Heves és Nógrád megye rendelkezett 2016-ban.

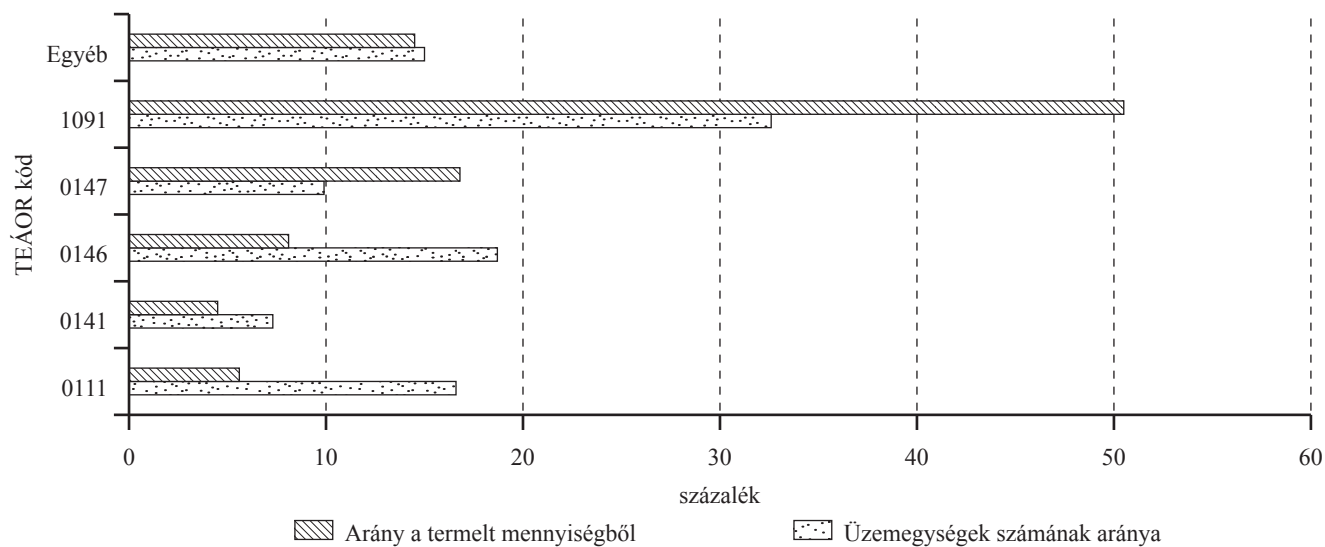
Az adatszolgáltatást teljesítő cégek 32,6 százaléka tartozott a 1091-es szakágazathoz a takarmányt keverő vonalak közül, viszont ezek a cégek adták a termelt mennyiség több mint felét. A fennmaradó vállalkozások más szakágazati besorolásúak voltak, jellemzően a mezőgazdaságból és az állattenyésztésből, amelyek saját részre állították elő a takarmánykeverékeiket (71. ábra).

70. ábra: **Haszonállat-keveréktakarmányok gyártásának és műszaki kapacitásának alakulása megyénként, 2016**

Forrás: AKI Agrárstatistikai Információs Osztály adatai alapján, az Adatelemzési és Térinformatikai Kutatások Osztály szerkesztésével

71. ábra: **Haszonállatok számára takarmánykeverék-gyártás főbb mutatói szakágazati besorolás alapján Magyarországon, 2016^{a)}**

^{a)} Egyéb: Vegyes gazdálkodás, Növénytermesztési szolgáltatás, Baromfihús feldolgozása, tartósítása, Olaj gyártása, Malomipari termék gyártása, Mezőgazdasági termék ügynöki nagykereskedelme, Gabona, dohány, vetőmag, takarmány nagykereskedelme.

Forrás: AKI Agrárstatistikai Információs Osztály

Hobbiállateledel-gyártás (1092) kapacitáskihasználtsága

A hobbiállateledel-gyártás (1092-es szakágazat) árbevételének 94 százalékát együttesen 2 nagy és 1 közepes vállalat állította elő, míg a 39 kis és mikro cég a fennmaradó 6 százalékon osztozott 2016-ban. A hobbiállateledel-gyártásban részt vevő cégek aránya mindössze 0,8 százalék volt az élelmiszeriparon belül, míg a teljes árbevételt tekintve megközelítette a 3 százalékos részesedést, az exportárbevétel aránya pedig 6 százalék volt 2016-ban. A hobbiállateledel-gyártás szakágazatához tartozó cégeknél a foglalkoztatottak 75 százaléka 2 nagy vállalkozáshoz tartozott. A kkv-besorolással rendelkező üzemek a szakágazati árbevétel mindössze 15 és az exportárbevétel 5 százalékát biztosították 2016-ban.

A hobbiállateledel-gyártással foglalkozó, adatot szolgáltató takarmánygyártó sort működtető vállalkozások 90 százalékának a hobbiállateledel-gyártás (1092) a főtevékenysége, viszont az egyik piacvezető cég besorolása a 1082-es szakághoz tartozik. A 1092-es szakági besorolással rendelkező 42 cég 21,4 százaléka küldött kapacitásadatot 2016-ban. Figyelembe véve a többi mutatót – a létszámadatot (91,6 százalék), az árbevételt (98,1 százalék) és az exportárbevételt, ahol 98,9 százalékos lefedettség adódott –, összességében a hobbiállat-takarmányt gyártó sorok adatai kiváló lefedettséggel bírtak.

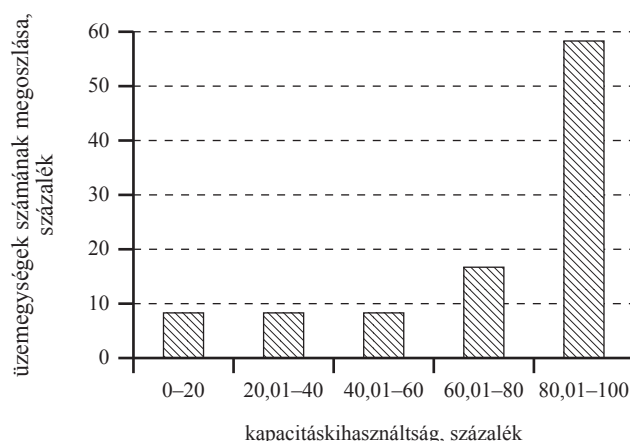
A beérkezett információk alapján a hobbiállat-takarmány gyártó sorának súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága 85,2 százalék (a TOP 5 cégé 98,1 százalék), átlagos éves üzemórája 4124 óra volt a 2016. évben. A beérkezett adatok alapján a termelővonalakon előállítható hobbiállat-keveréktakarmány mennyisége 102,8 tonna volt óránként 2016-ban. A hobbiállateledel-gyártó vonalakon átlagosan évi 251 napon és napi 16 órában termeltek. Az egy hobbiállattakarmány-gyártó vonalra jutó átlagos éves termelt mennyiség 45 178 tonna volt a megfigyelt körben.

A hobbiállateledelt gyártó üzemegységek 25 százaléka 60 százalék alatti kapacitáskihasználtsággal működött (72. ábra). A gyártóvonalak közel 60 százaléka a legmagasabb kapacitáskihasználtságú kategóriába tartozott 2016-ban.

A hobbiállateledel-gyártásnál 3 méretkategória került meghatározásra az üzemek műszaki kapacitásának nagysága és az éves termelt mennyiség szerint. Az adatot szolgáltató üzemegységek több mint 40 száza-

léka a közepes (1,1–10 tonna/óra műszaki kapacitással rendelkező) kategóriába tartozott 2016-ban, viszont a termelésből 10 százalék alatti volt a részesedésük. A nagy (>10,1 tonna/óra) kategóriába sorolt üzemegységek termelték meg a hobbiállateledel-gyártás több mint 90 százalékát úgy, hogy az ide tartozó gyártóvonalak aránya nem érte el a 35 százalékot (73. ábra, 30. táblázat). A kicsi méretkategóriás vonalakra az egy műszakos, a közepesekre a két műszakos, míg a nagy műszaki kapacitással rendelkezőkre a három műszakos munkarend volt jellemző 2016-ban. Mindhárom méretkategóriába tartozó üzemegységek súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága meghaladta a 75 százalékot. Az egy óra alatt több mint 10 tonna hobbiállateledelt előállító vonalaknál volt a legmagasabb a súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság (85,7 százalék) és az átlagos üzemnapok száma (278 nap/év).

72. ábra: A hobbiállateledel-gyártás kapacitáskihasználtságának megoszlása, 2016

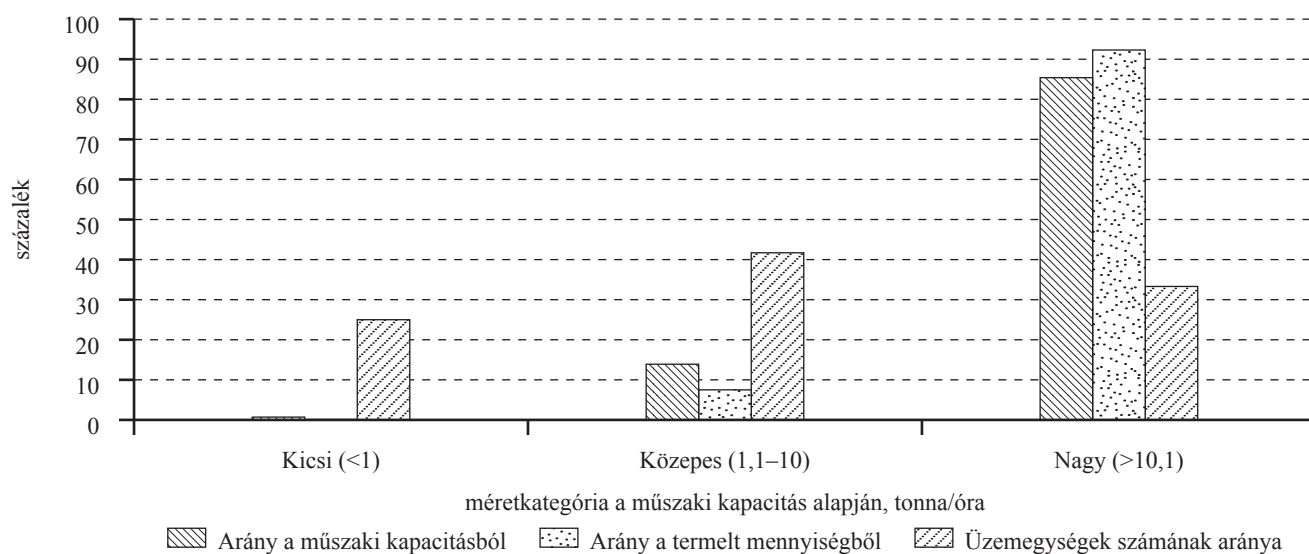
Forrás: AKI Agrárstatistikai Információs Osztály

30. táblázat: A hobbiállateledel-gyártás főbb kapacitásmutatói méretkategória alapján, 2016

Méretkategória a műszaki kapacitás alapján, tonna/óra	Súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság, százalék	Átlagos üzemórák száma, óra/nap	Átlagos üzemnapok száma, nap/év
Kicsi (<1)	75,7	6	197
Közepes (1,1–10)	79,3	15	261
Nagy (>10,1)	85,7	24	278

Forrás: AKI Agrárstatistikai Információs Osztály

73. ábra: A hobbiállateledel-gyártó üzemegységek száma, termelésük és műszaki kapacitásuk megoszlása méretkategóriánként, 2016

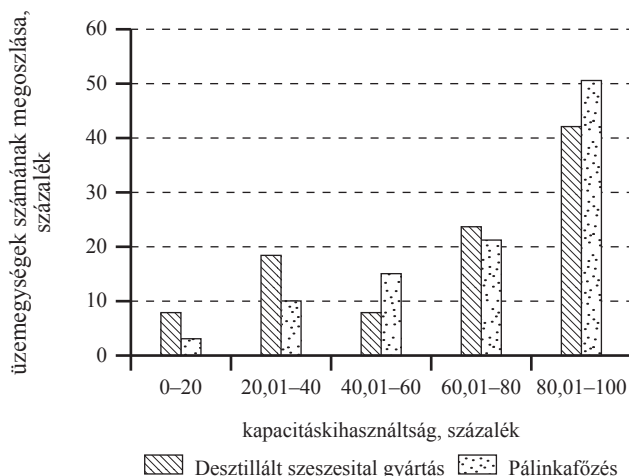
Forrás: AKI Agrárstatistikai Információs Osztály

Desztillált szeszecsal- és pálinkagyártás (1101) kapacitáskihasználtsága

A pálinkakészítés többnyire szezonális tevékenység, a beérkezett adatok alapján átlagosan 138 üzemnapon történt a pálinkafőzés, napi 10 órán keresztül. A pálinkafőzés-szakágazatban elért 1375 üzemórás teljesítménnyel a munkarend szerinti éves üzemórákhoz képest 51 százalékos eredmény mutatkozott 2016-ban.

A pálinkafőző és a desztillált szeszecsal gyártó szervezetek kétharmada 60 százaléknál magasabb kapacitáskihasználtsággal dolgozott (74. ábra). A desztillált szeszecsal gyártó vonalak esetében a kapacitáskihasználtság súlyozott átlaga 34 százalék, a pálinkafőzésnél 51 százalék volt 2016-ban.

74. ábra: Desztillált szeszecsal-gyártás és a pálinkafőzés kapacitáskihasználtságának megoszlása, 2016

Forrás: AKI Agrárstatistikai Információs Osztály

A pálinkafőzéssel foglalkozó vállalkozások több mint kilenczede a desztillált szeszecsal gyártása (1101) szakágazatba tartozott 2016-ban, 15 szakágazat osztozott az üzemszámarány fennmaradó egytizedén (75. ábra). Az összes termelt mennyiség 94 százalékát a 1101 szakágazati besorolású cégek állították elő, hat százalékot képviseltek az egyéb szakágazatban tevékenykedő vállalkozások.

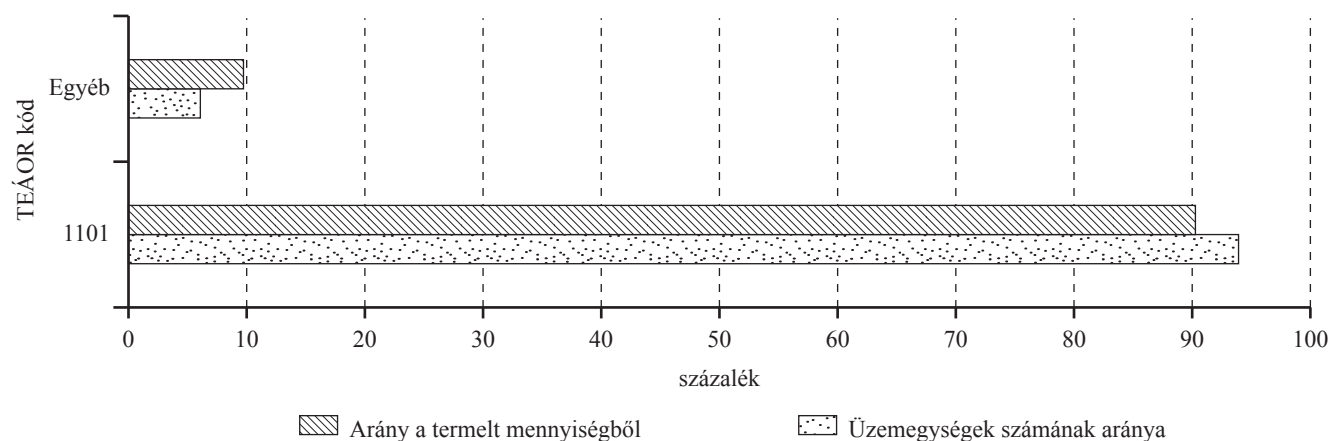
31. táblázat: A pálinkafőzés főbb kapacitásmutatói méretkategóriánként, 2016

Méretkategória a műszaki kapacitás alapján, hektoliterfok/óra	Súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság, százalék	Átlagos üzemórák száma, óra/nap	Átlagos üzemnapok száma, nap/év
Mikro (<5)	79,3	10	152
Kicsi (5–6,99)	70,8	10	143
Közepes (7–12,99)	72,0	10	132
Nagy (>12,99)	62,9	10	132

Forrás: AKI Agrárstatistikai Információs Osztály

A pálinkafőzésnél négy méretkategória került meghatározásra az üzemek műszaki kapacitásának nagysága szerint. A mikro- (<5 hektoliterfok/óra) kategóriában a cégek a műszaki kapacitás 6 százalékát, a feldolgozott mennyiség 7 százalékát tették ki, miközben az üzemek számának több mint ötödét képviselték. A vállalkozások több mint fele tartozott a kicsi (5–6,99 hektoliterfok/óra) és közepes (7–12,99 hektoliterfok/óra) méretkategóriába, miközben a műszaki kapacitás

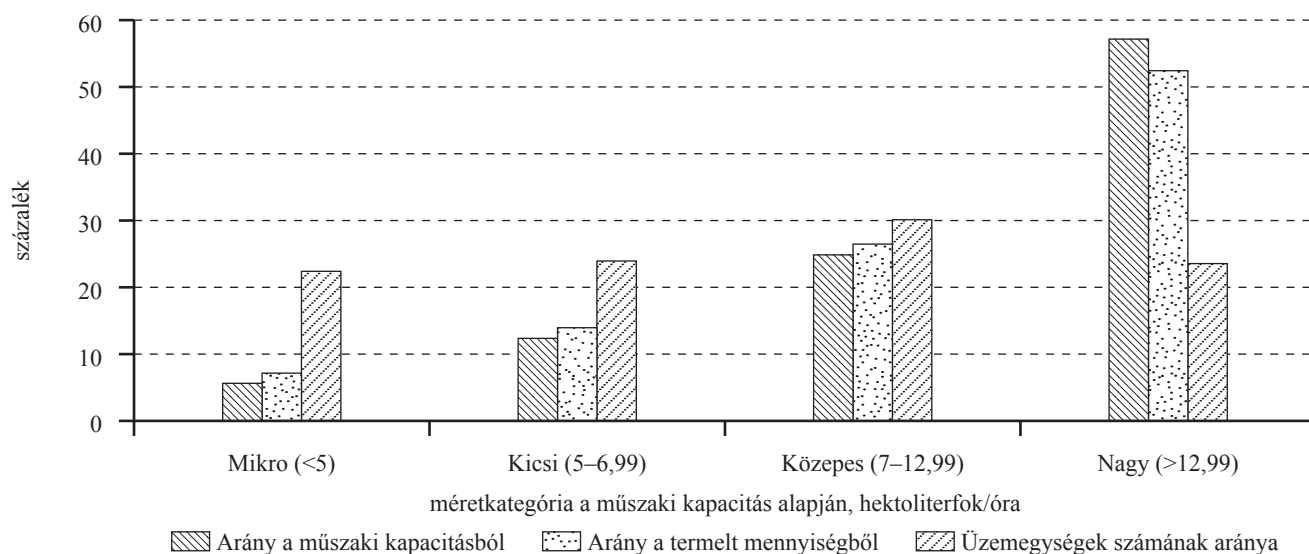
75. ábra: A pálinka termelt mennyiségének és üzemszámának megoszlása szakágazati bontásban, 2016^{a)}

^{a)} Egyéb: Általános közigazgatás; Egyéb nem desztillált, erjesztett ital gyártása; Élelmiszer jellegű bolti vegyes kiskereskedelem; Éttermi, mozgó vendéglátás; Festés, üvegezés; Fordítás, tolmácsolás; Gabonaféle (kivéve: rizs), hüvelyes növény, olajos mag termesztése; Ingatlankezelés; Ital-kiskereskedelem; Munkaközvetítés; Növénytermesztési szolgáltatás; Raktározás, tárolás; Saját tulajdonú, bérelt ingatlan bérbeadása, üzemeltetése; Számviteli, könyvvizsgálói, adószakértői tevékenység; Üzletviteli, egyéb vezetési tanácsadás.

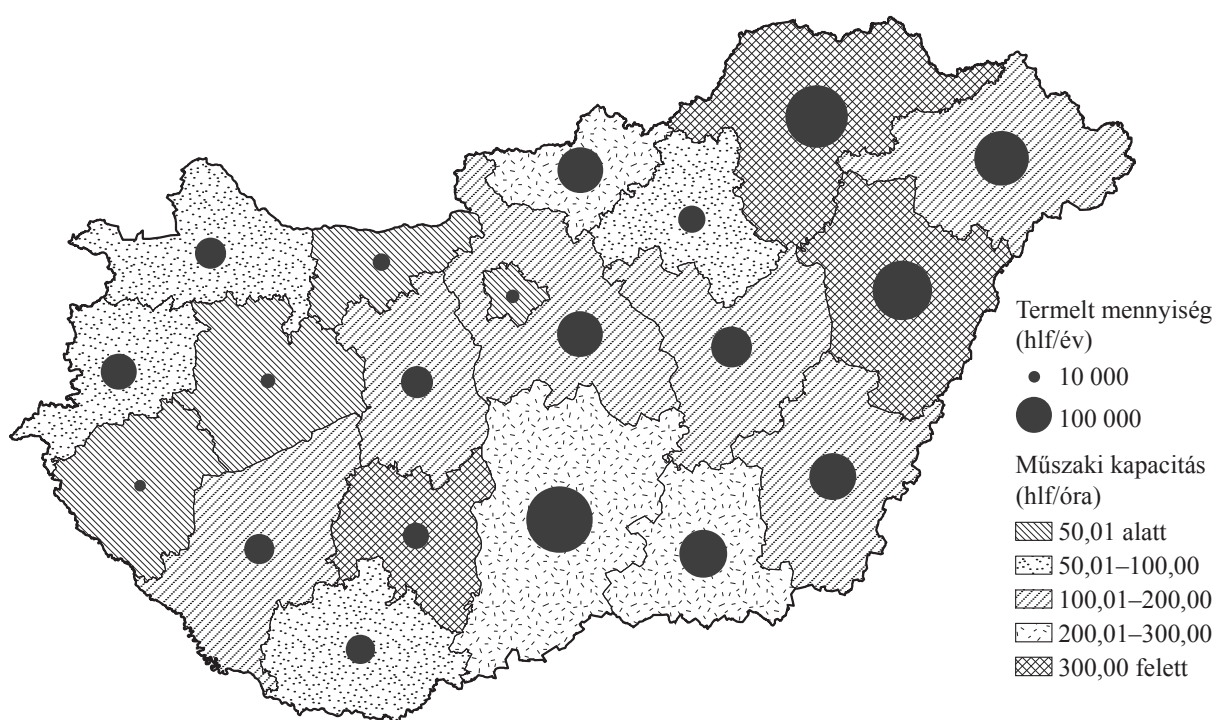
Forrás: AKI Agrárstatistikai Információs Osztály

76. ábra: A pálinkafőzés főbb kapacitásmutatóinak megoszlása méretkategóriánként, 2016

Forrás: AKI Agrárstatistikai Információs Osztály

77. ábra: A pálinkafőzés termelt mennyiségének és műszaki kapacitásának alakulása régióinként, 2016

Forrás: AKI Agrárstatistikai Információs Osztály adatai alapján, az Adatelemzési és Térinformatikai Kutatások Osztály szerkesztésével

37 százalékat mutatták fel. A nagy (>12,99 hektoliter-fok/óra) méretkategóriába eső vállalkozások, amelyek a cégek negyedét sem képviselték, főzték a pálinka több mint felét 2016-ban a beérkezett adatok alapján (76. ábra, 31. táblázat).

A megfigyelt körben a pálinkafőzés műszaki kapacitása Tolna megyében volt a legnagyobb (1216 hek-

toliterfok/óra), Komárom-Esztergom megyében pedig a legkisebb 2016-ban (77. ábra). Félmillió hektoliter-fok pálinkát főzték egy év alatt a Dunántúlon, míg az ország keleti felén 2 milliót. A beérkezett adatok alapján a pálinka termelt mennyisége Zala megyében volt a legkevesebb 2016-ban.

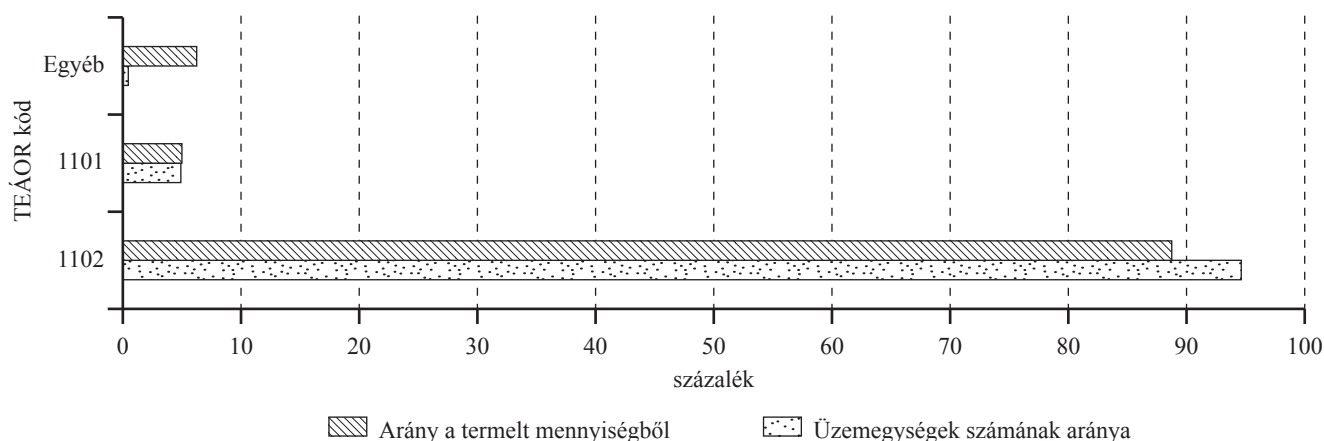
A szőlőbor és gyümölcsbor termelésének (1102 és 1103) kapacitáskihasználtsága

A NAV adatbázisa alapján az élelmiszeripari vállalkozások 13,8 százaléka (746 cég) tevékenykedett a szőlőbortermelésben (1102 szakágazat), ezzel az élelmiszeriparon belül a második legnagyobb szakágazat volt 2016-ban. A foglalkoztatásból való részesedése 4,1 százalék volt. A gyümölcsbortermelésben mindössze 17 céget tartottak nyilván. A szőlőbor termelése szakágazat az élelmiszeripari értékesítés árbevételéből 2,7 százalékot, az exportárbevételből 2,0 százalékot képviselt, amely mutatók 2012 és 2016 között hasonló szinten alakultak.

A szőlőfeldolgozó vállalkozások 89 százaléka a szőlőbor termelése (1102), 5 százaléka a desztillált szeszes ital gyártása (1101) szakágazatba tartozott 2016-ban, nyolc szakágazat osztozott az üzemszámarány fennmaradó 6 százalékán (78. ábra). Az összes termelt mennyiség 95 százalékát olyan cégek állították elő, amelyek a szőlőbor termelése (1102) szakágazatba tartoztak, 5 százalékot képviselt a desztillált szeszes ital gyártása (1101) szakágazat.

A szőlő- és gyümölcsbor-feldolgozó vonalak 34 és 38 százaléka 80 százalék feletti kapacitáskihasználtságra jutott 2016-ban.

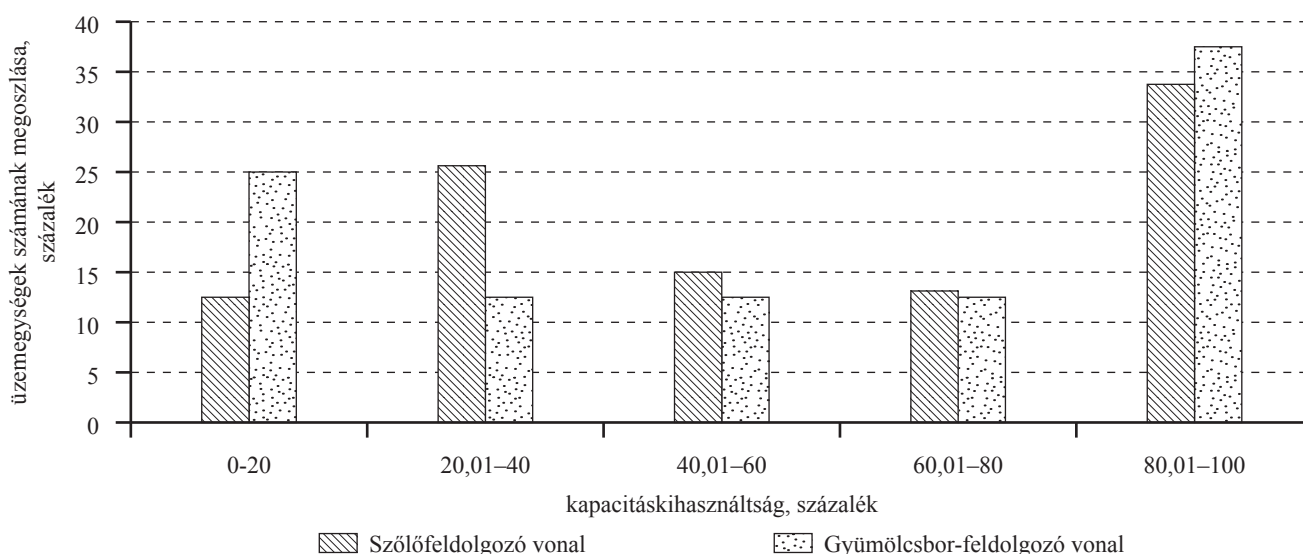
78. ábra: A szőlőfeldolgozásban részt vevő üzemek számának megoszlása szakágazati bontásban, 2016^{a)}

^{a)} Egyéb: Egyéb gyümölcs-, zöldségfeldolgozás, -tartósítás; Fűszer, ételízesítő gyártása; Gabonaféle (kivéve: rizs), hüvelyes növény, olajos mag termesztése; Gyümölcs-, zöldséglé gyártása; Italszolgáltatás; M.n.s. egyéb élelmiszer gyártása; Sörgyártás; Szőlőtermesztés.

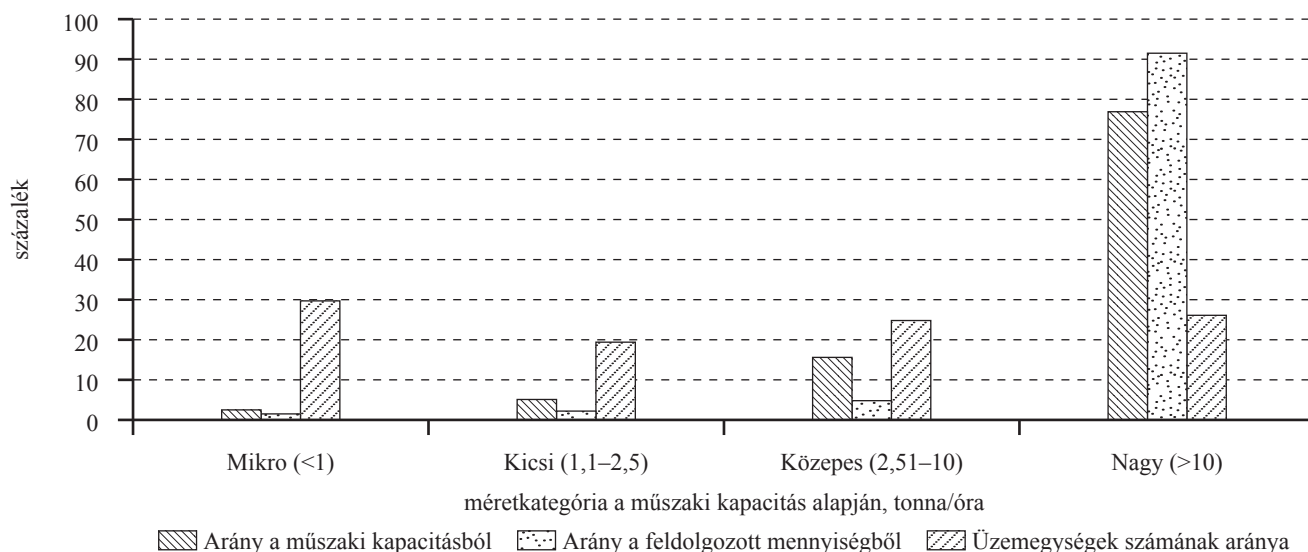
Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály

79. ábra: Szőlő- és gyümölcsbor-feldolgozó vonal kapacitáskihasználtságának megoszlása, 2016

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály

80. ábra: A szőlőfeldolgozó üzemek főbb kapacitásmutatóinak megoszlása méretkategóriánként Magyarországon, 2016

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály

sággal működött 2016-ban a megfigyelt körben. A szőlőfeldolgozó szervezetek 10 százaléka nagyon alacsony (20 százalék alatti), míg 26 százaléka alacsony (20–40 százalék közötti) kapacitáskihasználtsággal működte szőlőbor-feldolgozó vonalát (79. ábra).

A szőlőfeldolgozásnál négy méretkategória került meghatározásra az üzemek műszaki kapacitásának nagysága szerint. A mikro- (<1 tonna/óra) kategóriában a cégek részaránya mind a műszaki kapacitás, mind a feldolgozott mennyiség tekintetében alacsony. A kicsi (1,1–2,5 tonna/óra) és közepes (2,51–10 tonna/óra) cégek a szőlőfeldolgozás 7 százalékát képviselték, ugyanakkor a műszaki kapacitásnak több mint egyötödét. A nagy (>10,1 tonna/óra) kategóriába eső vállalkozások dolgozták fel a szőlő 91,5 százalékát, míg a műszaki kapacitás több mint háromnegyedével rendelkeztek 2016-ban (80. ábra, 32. táblázat).

32. táblázat: A szőlőfeldolgozás főbb kapacitásmutatói méretkategóriánként, 2016

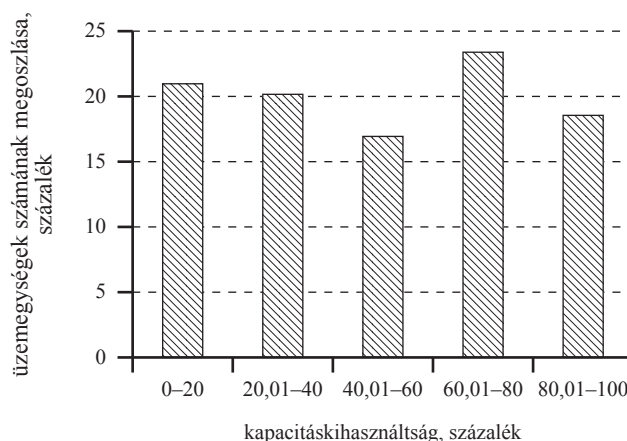
Méretkategória a műszaki kapacitás alapján, tonna/óra	Súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság, százalék	Átlagos üzemórák száma, óra/nap	Átlagos üzemnapok száma, nap/év
Mikro (<1)	53,6	7	40
Kicsi (1,1–2,5)	47,1	7	33
Közepes (2,51–10)	39,5	6	29
Nagy (>10)	58,4	8	45

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály

A beérkezett adatok alapján a borpalackozó berendezésekkel rendelkező szervezetek 21 százaléka működött nagyon alacsony (20 százalék alatti), míg az ötöde alacsony (20–40 százalék) kapacitáskihasználtsággal

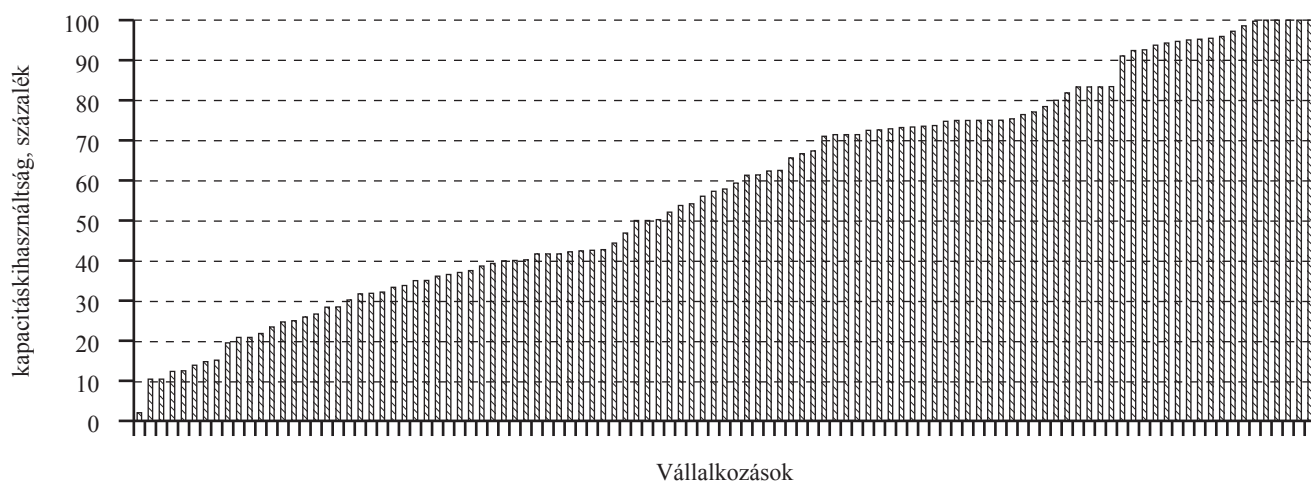
gal 2016-ban. A vállalkozások közel negyede magas (60–80 százalék), hatoda 80 százalék feletti kapacitáskihasználtsággal dolgozott (81. ábra). A borpalackozó vonalak esetében a kapacitáskihasználtság súlyozott átlaga 42 százalék volt 2016-ban (82. ábra).

81. ábra: Borpalackozó berendezések kapacitáskihasználtságának megoszlása, 2016

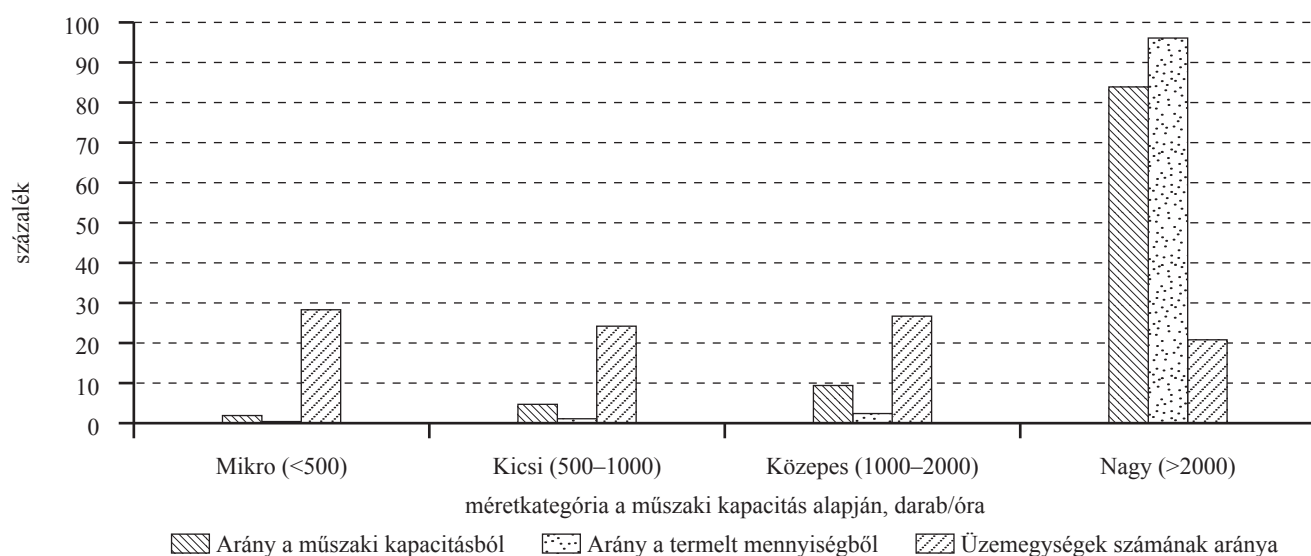

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály

A borpalackozásban is négy méretkategória került meghatározásra az üzemek műszaki kapacitásának nagysága szerint. A mikro- (<500 darab/óra) kategóriában a műszaki kapacitás részaránya közel ötször akkora volt, mint a feldolgozott mennyiség részaránya. A kicsi (500–1000 darab/óra) kategóriában a műszaki kapacitásból négyszer annyi részt vállaltak, mint a feldolgozott mennyiségből. A közepes (1001–2000 darab/óra) kategóriában ugyanez az arányszám közel 4 volt. A nagy (>2001 darab/óra) kategóriába eső vállalkozások palackozták a borok 96,1 százalékát, míg

82. ábra: **Borpalackozó berendezések kapacitáskihasználtsága, 2016**

Forrás: AKI Agrárstatistikai Információs Osztály

83. ábra: **A borpalackozó üzemek főbb kapacitásmutatóinak megoszlása méretkategóriáinként Magyarországon, 2016**

Forrás: AKI Agrárstatistikai Információs Osztály

a műszaki kapacitás 83,9 százalékaival rendelkeztek (83. ábra, 33. táblázat).

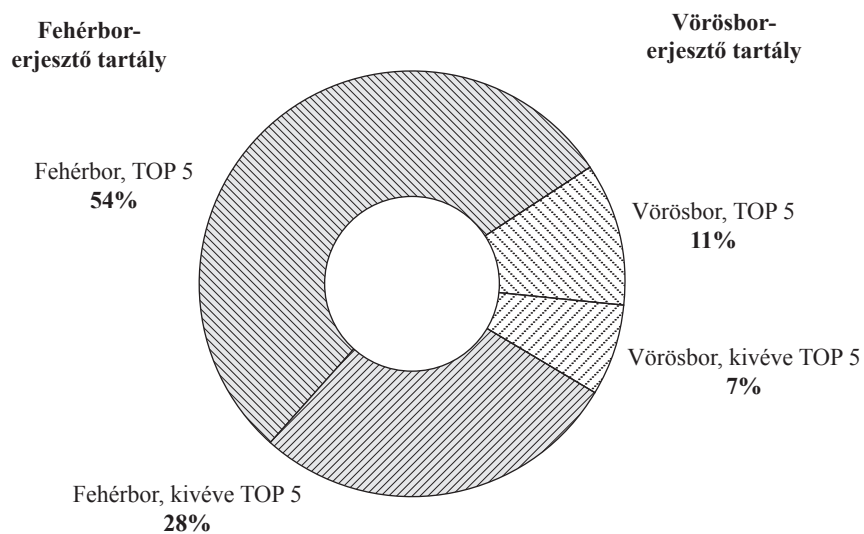
A fehérborerjesztő tartálykapacitás 1 217 850 hektoliter, a vörösborerjesztő tartály 266 721 hektoliter volt 2016-ban. A gyümölcsborerjesztő tartálykapacitás ennek töredéke, 20 404 hektoliter volt a beérkezett adatok alapján. A fehérborerjesztő tartálykapacitás kétharmada öt cég tulajdona (84. ábra). TOP 5-ként definiáltuk az öt legnagyobb erjesztő tartálykapacitással rendelkező vállalkozást mind a fehérbor, mind a vörösbór esetében. A vörösborerjesztő tartálykapacitás háromötöde öt céghez tartozott 2016-ban.

33. táblázat: **A borpalackozás főbb kapacitásmutatói méretkategóriáinként, 2016**

Méretkategória a műszaki kapacitás alapján, 1000 db/óra	Súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság, százalék	Átlagos üzemórák száma, óra/nap	Átlagos üzemnapok száma, nap/év
Mikro (<500)	59,1	6	52
Kicsi (500–1000)	43,2	6	67
Közepes (1000–2000)	43,0	7	84
Nagy (>2000)	34,0	8	148

Forrás: AKI Agrárstatistikai Információs Osztály

84. ábra: **Fehér- és vörösborerjesztő tartályok kapacitása, 2016**

Forrás: AKI Agrárstatistikai Információs Osztály

Sörgyártás (1105) kapacitáskihasználtsága

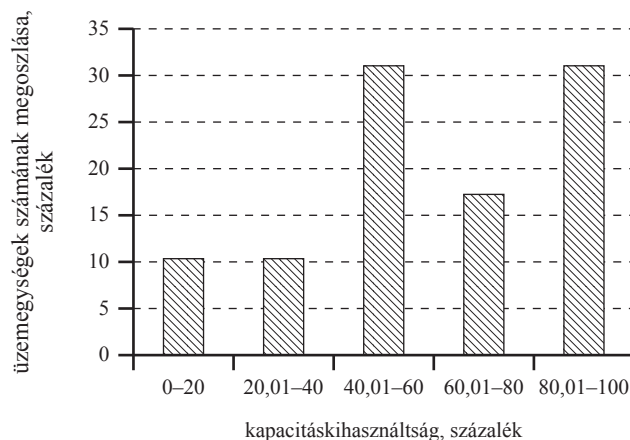
A NAV adatbázisa szerint Magyarországon a sörgyártás-szakágazatban nyilvántartott 83 vállalkozás 1860 főt foglalkoztatott 2016-ban. A sörgyártás részesedése az élelmiszeripari árbevételből 3,9 százalék, az exportárbevételből pedig 0,5 százalék volt.

A KSH adatai szerint a sörgyártásban a 4 fő feletti vállalkozások száma 23 volt 2016-ban. A szakágazatban foglalkoztatottak létszáma 1782 főt, az alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresete 407,7 ezer forintot tett ki a vizsgált időszakban. A sörgyártásban dolgozók havi bruttó átlagkeresete 76,2 százalékkal volt több, mint az élelmiszeriparban dolgozóké és ezzel a második legnagyobb bruttó átlagkeresetű szakágazat volt 2016-ban.

Magyarországon erős a koncentráció a sörgyártásban, négy cég (5 üzemegység) adta az összes termelés 98,5 százalékát 2016-ban a beérkezett adatok alapján. A sörgyártó vonalra 28 cég 29 telephelyéről küldött kapacitásadatot 2016-ban, amelyből 26 üzemegység a sörgyártás (1105), kettő a desztillált szeszesital-gyártás (1101), egy pedig mérnöki tevékenység, műszaki tanácsadás (7112) szakágazatba tartozott (85. ábra).

A sörgyártó vonalakon egy óra alatt termelhető mennyiség 281,6 ezer liter volt hazánkban 2016-ban, ennek 93,5 százalékát adta a 4 legnagyobb cég. A sörgyártó vonalon nagyon alacsony, illetve alacsony kapacitáskihasználtságot ért el a vállalkozások ötöde. A sörgyártó vállalatok közel harmada közepes kapacitáskihasználtsággal dolgozott, és közel fele magassal vagy nagyon magassal 2016-ban (86. ábra). A gyártóvonalak esetében a kapacitáskihasználtság súlyozott átlaga 57 százalék volt a beérkezett adatok alapján. A sörgyártó vonalak átlagos évi üzemóráinak száma 2071 volt 2016-ban.

86. ábra: Sörgyártás kapacitáskihasználtságának megoszlása, 2016

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály

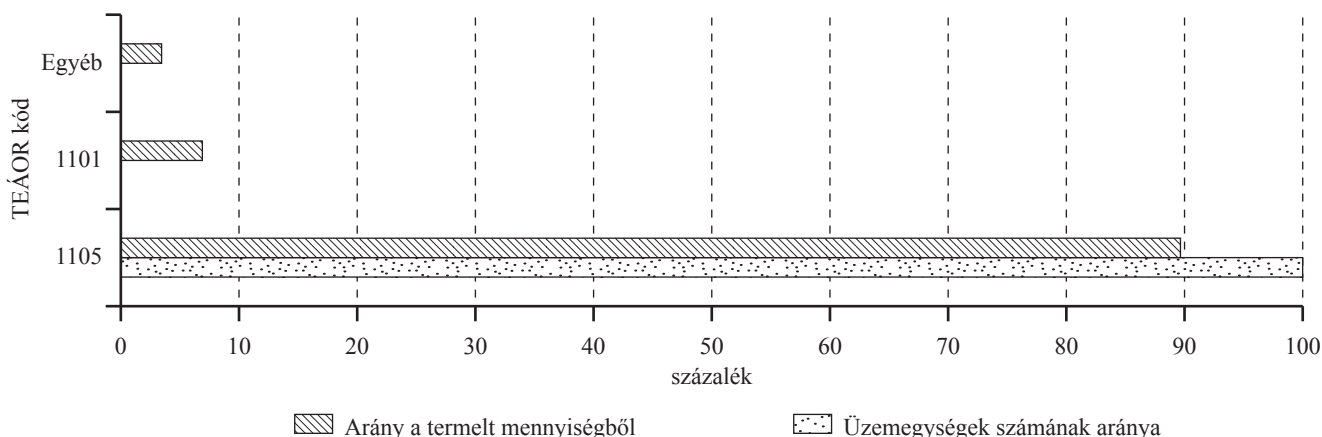
34. táblázat: A sörgyártás főbb kapacitásmutatói méretkategóriánként, 2016

Méretkategória a műszaki kapacitás alapján, 1000 liter/óra	Súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság, százalék	Átlagos üzemórák száma, óra/nap	Átlagos üzemnapok száma, nap/év
Kicsi (<0,11)	67,0	8	222
Közepes (0,11-29,99)	48,2	7	202
Nagy (>=30)	56,9	17	228

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály

A sörgyártó üzemek azon 17 százaléka tartozott a nagy cégek közé, amelyek legalább 30 ezer liter sört tudtak előállítani egy óra alatt (87. ábra, 34. táblázat). A nagy cégek a műszaki kapacitásból és a termelt mennyiségből 93, illetve 98 százalékot képviseltek.

85. ábra: A sörgyártásban részt vevő üzemek számának megoszlása szakágazati bontásban, 2016^{a)}

^{a)} Egyéb: Mérnöki tevékenység, műszaki tanácsadás.

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály

87. ábra: A sörgyártó üzemek főbb kapacitásmutatóinak megoszlása méretkategóriánként Magyarországon, 2016

Forrás: AKI Agrárstatistikai Információs Osztály

A vállalkozások 38 százaléka került a közepes méret-kategóriába (0,11–29,99 ezer liter/óra), ugyanakkor a műszaki kapacitásból és a termelt mennyiségből 6, illetve 1,4 százalékot jelentettek. A kicsi vállalkozások

(<110 liter/óra) műszaki kapacitása és termelt mennyisége elhanyagolható annak ellenére, hogy az összes cég 45 százalékát adták a beérkezett adatok alapján.

Alkoholmentes italgyártás (1107) gyártóvonalainak kapacitáskihasználtsága

A NAV 2016. évi adatbázisa alapján az alkoholmentes italgyártás szakágazatban 292 céget tartottak nyilván, amelyek több mint 95 százaléka mikro- és kisvállalkozás volt Magyarországon. A 1107-es szakágazat vállalkozásainak aránya a teljes élelmiszeriparból 5,4 százalék volt 2016-ban. Az átlagos statisztikai állományi létszám 3542 fő volt, ami 3,7 százalékos részesedést jelentett az élelmiszeripari létszámhoz képest. A 1107-es szakágazat értékesítési árbevételaránya az élelmiszeriparon belül 6,0 százalék, az exportárbevétel részesedése pedig 3,4 százalékot tett ki a vizsgált évben.

A NAV adatbázisában a 1107-es szakágazatba tartozó cégek értékesítésének nettó árbevételét összevetve az alkoholmentes italokat (ásványvíz és üdítőitalok) gyártó vonalakról jelentett cégek árbevételével, a lefedettségi mutató 89,5 százalék volt 2016-ban.

A hazai alkoholmentes italok gyártásában a 4 fő feletti működő vállalkozások száma 92 volt 2016-ban, ami az elmúlt öt év legalacsonyabb értéke a KSH adatai alapján. A szakágazatban foglalkoztatottak létszáma mintegy 3400 fő volt 2016-ban, 13 százalékkal kevesebb, mint 2015-ben. Az alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresete 374 ezer forintot tett ki 2016-ban.

Ásványvíz-palackozásról 34 cég küldött adatot 36 telephelyről. A beérkezett adatok alapján az ásványvíz-palackozást végző cégek 89 százaléka a 1107-es szakágazatba tartozik, míg a fennmaradó üzemek egyéb szakágazati besorolásúak: desztillált szeszesital-gyártás szakágazat (1101), zöldség- és gyümölcsle gyártása szakágazat (1032), víztermelés, -kezelés, -ellátás szakágazat (3600). A jelentést tett cégek köré-

ben a palackozott ásványvíz majdnem 100 százalékát a 1107-es szakágazatba tartozó cégek adták (88. ábra).

Az üdítőital-gyártó vonalról 30 cég küldött adatot összesen 30 telephelyről. A 30 cégből 17 cég tartozott a 1107-es, 7 cég a 1032-es, 2-2 cég a 1039-es és a 1083-as, valamint 1-1 cég a 1101-es, a 4639-es és a 4725-ös szakágazatba. Az adatszolgáltatást teljesítő, 1107-es szakágazatba tartozó üdítőital-gyártó cégek a termelt üdítőital-mennyiség 87,6 százalékát állították elő.

35. táblázat: A hazai TOP 5 ásványvíz-palackozó és üdítőital-gyártó cég részesedése a termelésből gyártóvonalanként, 2016

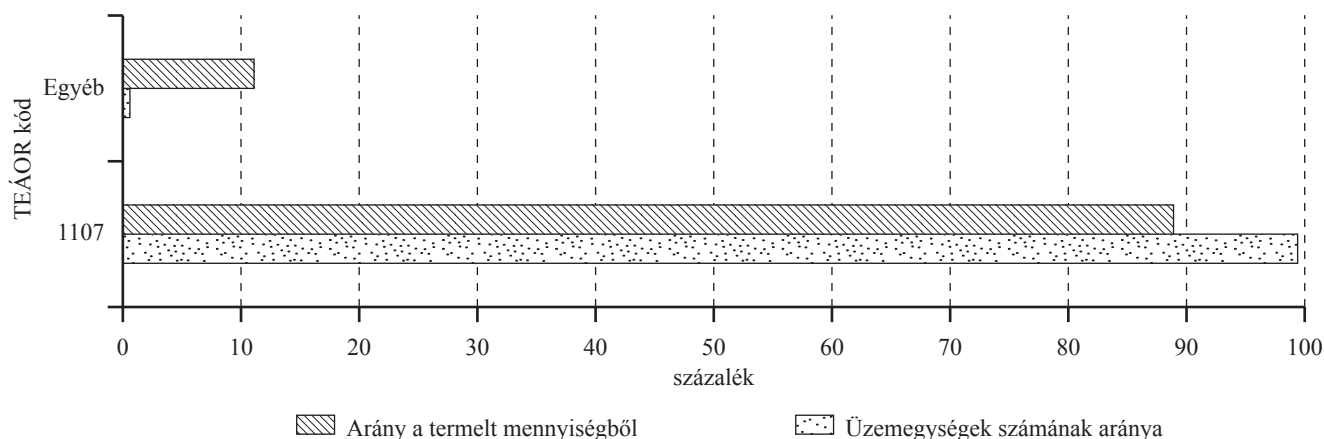
Gyártóvonal	TOP 5 termelésének aránya az összes termeléshez képest, százalék	TOP 5 termelése, ezer liter/év	TOP 5 súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága, százalék
Ásványvíz-palackozás	81,4	987 153	54,0
Üdítőital-gyártás	86,8	845 689	41,5

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály

A jelentést tett TOP 5 ásványvíz-palackozó cég a termelt mennyiség 81,4 százalékát biztosította (35. táblázat), míg a jelentést tett TOP 5 üdítőital gyártó vállalkozás az üdítőital-gyártás 86,8 százalékát tette ki 2016-ban.

A beérkezett adatok alapján az ásványvíz-palackozás esetében az átlagos éves üzemóra 2126 órát tett ki, az üdítőital-gyártás során ez a szám 2284 volt

88. ábra: A palackozott ásványvíz mennyiségének és az üzemegységek számának megoszlása szakágazati bontásban, 2016^{a)}

^{a)} Egyéb: desztillált szeszesital-gyártás; zöldség- és gyümölcslégyártás; víztermelés, -kezelés, -ellátás.

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály

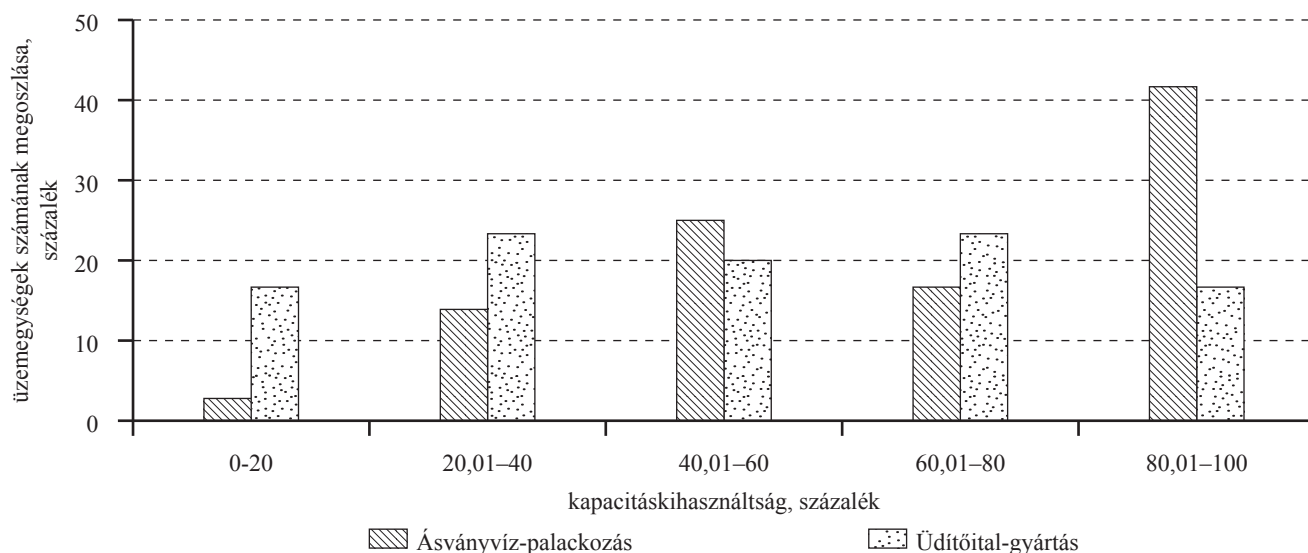
2016-ban. Az ásványvíz-előállítás során az évi üzemnapok száma 191 nap, az üdítőital-gyártásban 179 nap volt. Az átlagos napi üzemóra 10 óra volt az ásványvíz-palackozás és 11 óra az üdítőital-gyártás vonatkozásában.

Az ásványvíz-palackozó üzemek közel 60 százaléka magas vagy nagyon magas kapacitáskihasználtsággal működött, ugyanakkor az üdítőital-gyártás során a cégek 40 százaléka tartozott ebbe a kategóriába. Az ásványvíz-palackozók alig egyötöde működött nagyon alacsony kapacitással, viszont az üdítőital-gyártók 40 százaléka került ebbe a kategóriába (89. ábra). Az ásványvíz-palackozó berendezések súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága 54,9 százalék, az üdítőital-gyártó vonalaké ettől elmaradva 43,5 százalék volt

2016-ban Magyarországon. A termelésben részt vevő első 5 cég (TOP 5) súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága 54 százalék az ásványvíz-palackozásnál, míg az üdítőital-gyártó vonalnál 41,5 százalék.

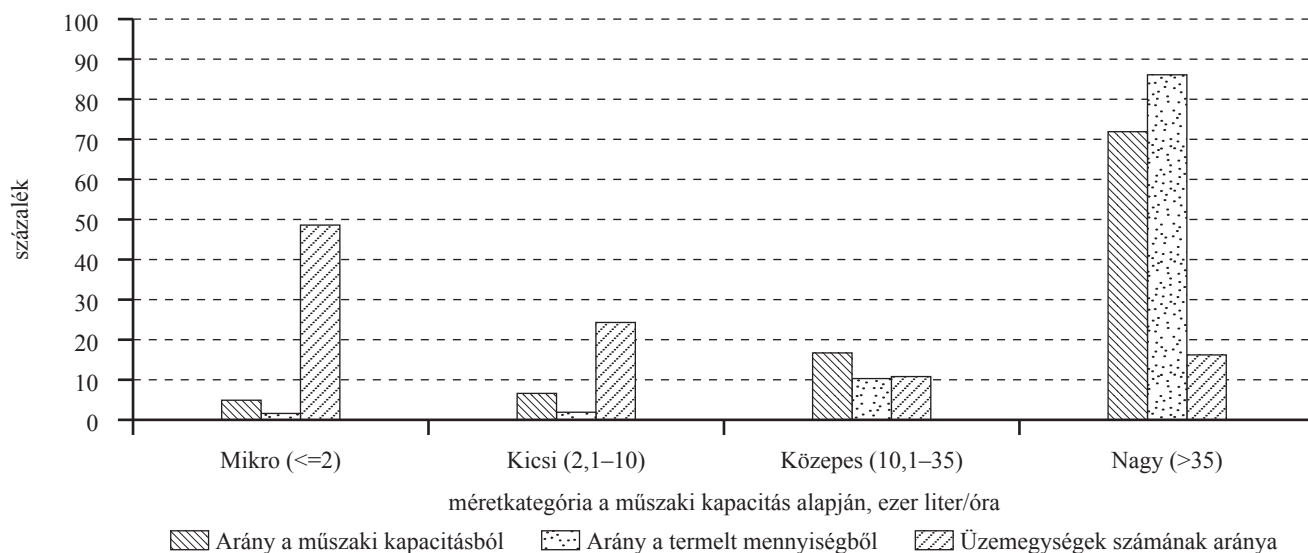
Az ásványvíz-palackozás esetén 4 méretkategória került meghatározásra az üzemek műszaki kapacitásának nagysága szerint. A mikro- (<2 ezer liter/óra) kategóriában található a cégek közel fele, viszont az ásványvízgyártás mennyisége elenyésző ezen cégeknél, 1,6 százalékot tett ki. A 35 ezer liter/óra alatti kapacitású ásványvíz-palackozó cégek a termelt mennyiség alig 14 százalékát biztosították, ugyanakkor az üzemszámarányból 83 százalékkal részesedtek. Viszont a nagy (>35,1 ezer liter/óra) kategóriában palackozták a legtöbb ásványvizet 86,1 százalékos részesedéssel, és

89. ábra: Az alkoholmentes italgyártás kapacitáskihasználtságának megoszlása, 2016

Forrás: AKI Agrárstatistikai Információs Osztály

90. ábra: Az ásványvíz-palackozó vonal főbb kapacitásmutatóinak megoszlása méretkategóriánként, 2016

Forrás: AKI Agrárstatistikai Információs Osztály

a műszaki kapacitás 71,9 százaléka is ezen cégeknél realizálódott (90. ábra). A súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság a közepes méretű üzemegységeknél volt a legmagasabb, 96,8 százalék, ugyanakkor az éves üzemnapok száma ebben a kategóriában volt a legalacsonyabb. A mikro- és kicsi kategóriába sorolt üzemegységek átlagosan 183-186 napon át átlagosan 6-7 órán keresztül üzemeltették a gyártósort a beérkezett adatok alapján 2016-ban. Azok az üzemegységek, amelyek 35 ezer liternél többet gyártottak óránként, átlagosan 22 órát dolgoztak 266 napon keresztül és a súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság 51,9 százalék volt (36. táblázat).

36. táblázat: Az ásványvíz-palackozás főbb kapacitásmutatói méretkategóriánként, 2016

Méretkategória a műszaki kapacitás alapján, tonna/óra	Súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság, százalék	Átlagos üzemórák száma, óra/nap	Átlagos üzemnapok száma, nap/év
Mikro (<=2)	62,2	7	183
Kicsi (2,1–10)	67,2	6	186
Közepes (10,1–35)	96,8	16	130
Nagy (>35)	51,9	22	266

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály

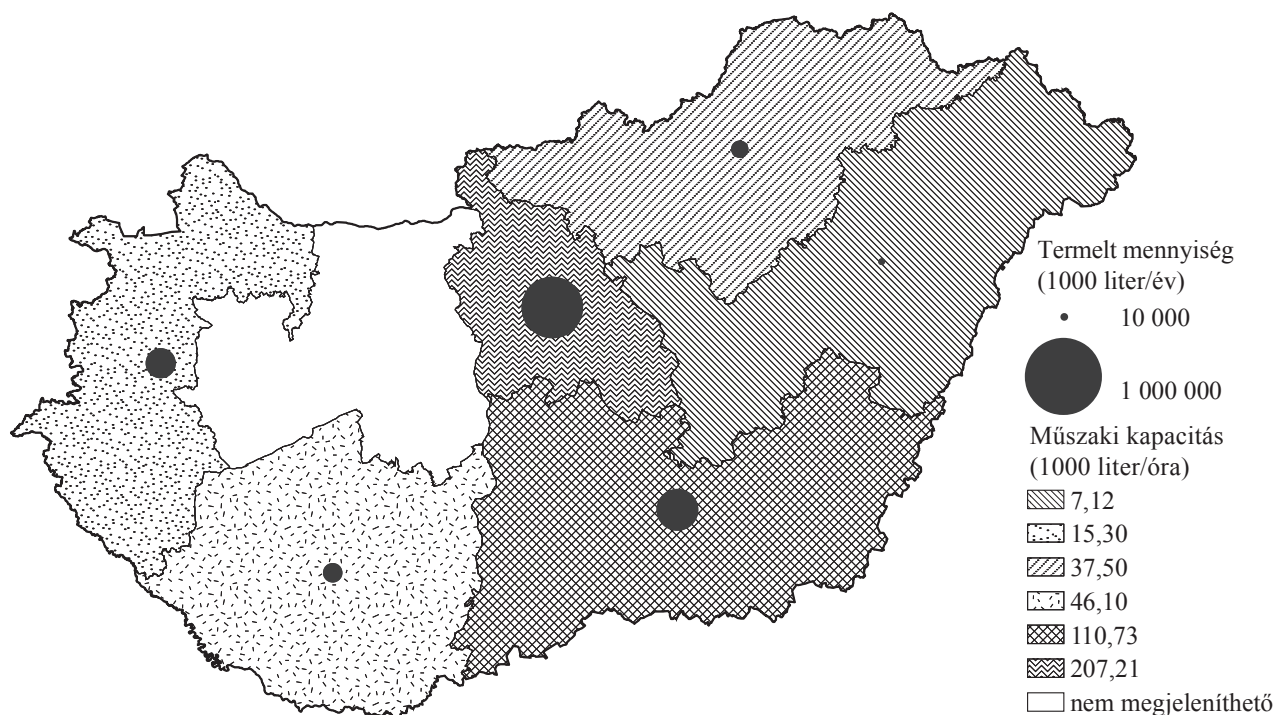
Összesen 36 ásványvíz-palackozó telephelyről érkezett adat, ezért az adatszolgáltatói védelem miatt

a térképi megjelenítés csak régiós bontásban lehetséges. Az ásványvízgyártás nagy árutermelői a Közép-Magyarország régióban találhatók. A legmagasabb kapacitást Közép-Magyarországról jelentették, ahol 635 millió liter ásványvizet palackoztak éves szinten. A legkisebb műszaki kapacitást és feldolgozott mennyiséget az Észak-Alföld régió mutatta 2016-ban (91. ábra). Régiós bontás szerint az üdítőital-gyártás a Közép-Magyarország és a Dél-Alföld régiókban jelentős, Közép-Magyarországon 842,4 millió litert, Dél-Alföldön 64,5 millió liter üdítőitalt gyártottak 2016-ban. Az energiaiital-gyártó vonalon 4 cég jelentett adatot, ezért ezek megjelenítése sem megyei, sem régiós bontásban nem lehetséges.

Az ásványvíz, az energiaiital és az üdítőital előállítása általában ugyanazon a gyártósoron történik, viszont kiszerezéstől függően a gyártósor műszaki kapacitása változhat óránként. A gyártóvonalak műszaki kapacitása szerint az ásványvíz-palackozás és az üdítőital-gyártás során 469,3 ezer, illetve 404,4 ezer liter mennyiség előállítását tette lehetővé a hazai gyártók számára (92. ábra). A beérkezett 2016. évi adatok alapján az energiaiital-gyártó vonalon országosan 52,2 ezer liter terméket állíthattak volna elő óránként.

Az ásványvíz-palackozáson belül megfigyelésre került a 0,5 literes és a 1,5 literes kiszerezésű ásványvizek gyártása. A beérkezett adatok alapján 0,5 literes kiszerezésben 18 cég 18 telephelyről 81,3 millió liter, 1,5 literes ásványvizet 22 cég 24 telephelyről

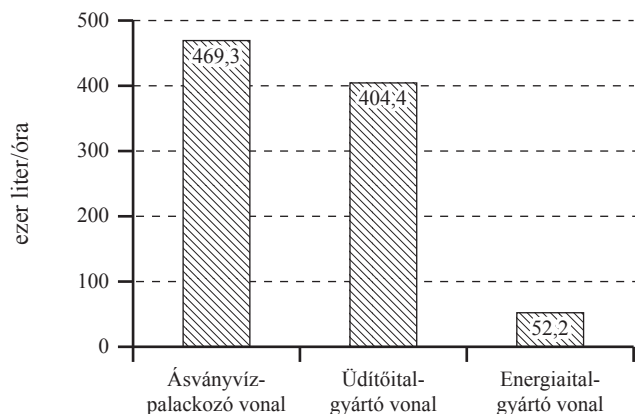
91. ábra: Az ásványvíz-palackozó vonalak által termelt mennyiség és műszaki kapacitás alakulása régióinként, 2016

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály adatai alapján, az Adatelemzési és Térinformatikai Kutatások Osztály szerkesztésével

849 millió liter mennyiségben jelentett 2016-ban. Ez azt jelenti, hogy a beérkezett adatok alapján az összes ásványvíz-palackozás 76,7 százalékát tette ki a 0,5 literes és a 1,5 literes ásványvizek gyártása.

92. ábra: A magyarországi alkoholmentes italokat gyártó vonalakon egy óra alatt előállítható termékek mennyisége, 2016

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály

Az energiaitalt gyártó vonalról összesen négy cég küldött adatokat négy telephelyről, a cégek mindegyike a 1107-es szakágazatba tartozott. Az energiaitalgyártás koncentrált, csupán néhány céghez köthető a termelés. A jelentett adatok szerint 119,2 millió liter energiaital gyártására került sor 2016-ban. A gyártóvonalra jellemző számolt, súlyozott kapacitáskihasználtsági mutató 48,6 százalék volt 2016-ban. Az átlagos évi üzemnapok száma 267,5 nap, az átlagos napi üzemórák száma 20 volt.

Az üdítőital-gyártó vonalon belül a 0,33 literes, a 0,5 literes és a 1,5 literes kiszerelésű üdítőitalok gyártása is a kérdőív részét képezte. A beérkezett adatok alapján 0,33 literes kiszerelésben 11 cég jelentett 11 telephelyről 59,1 millió liter mennyiségben. A 0,5 literes kiszerelésű üdítőitalok gyártását 15 cég végezte 15 telephelyen, a termelt mennyiség 85 millió liter volt. A 1,5 literes üdítőitalokat 12 cég gyártotta 12 telephelyen 291 millió liter mennyiségben 2016-ban. Ez azt jelenti, hogy a beérkezett adatok alapján az összes üdítőital-gyártás 44,7 százalékát tette ki a 0,33 literes, a 0,5 literes és a 1,5 literes üdítők gyártása.

Executive Summary

Problem definition

The demand of the Hungarian Government for information about the domestic food industry has increased due to the changed funding and tendering environment, so the Research Institute of Agricultural Economics (AKI) prepared and implemented a capacity survey. The purpose of this publication is to report on the size of the Hungarian food industry in 2016, and utilisation of its capacity.

The data collection was made possible by the applicable Act on Statistics and the associated National Statistical Data Collection Programme (OSAP). Statistical reporting is mandatory for designated organisations involved in the production of food, beverages and tobacco.

Methodology

This publication is based on the data being collected in the framework of 'Survey on Food Capacity' programme initiated by OSAP no 2385 data collection and overviewed the overall Hungarian food industry in 2016. For the better understanding, evaluating the capacity indicators it used the data provided by the Hungarian Central Statistical Office (HCSO) and the National Taxation and Customs Authority (NTCA), and by other sources.

The data collection was carried out according to the requirements of the Government Decree in line with the National Statistical Act. It was a full survey and the data had to be collected from all sites being involved. 63 percent of the 4,513 food, beverage and tobacco manufacturing organisations designated for the data supply completed the questionnaire.

Results

Meat and poultry processing companies and, also the meat producers have different technical capacities of different status and size based on their strategies and traditions. Full utilisation of their existing capacities depends on several factors. Some meat processing companies deal with slaughtering, line cutting, and preparation of processing overall, while meat industry is also characterised by specialization and concentra-

tion. Some firms only deal with the first stage of meat processing, such as livestock slaughtering (pig, cattle and chicken), and primarily sell their products to the international markets. Some small companies are involved in several processing phases and they have direct sale for consumers (own shop) or for retailers within a designated area. Among the data providers along their market conditions, there are companies in which the required quantity was produced in a day meanwhile some others have continuous production. The weighted average capacity utilisation rate for pig slaughter was 74 percent, for the chicken slaughter 84 percent in this year. The weighted average capacity utilisation rate was 79 percent for the pig meat cuts. In 2016 the weighted average value for cattle slaughtering was 50 percent so even lower than pig and poultry.

In the freezing and canning industry, processing is seasonal, but distribution is ongoing throughout the year. In manufacturing plants, production takes place in three shifts in the high season. For optimum capacity utilisation it is essential to have continuous fresh supply of materials. Based on the data received overall 353,857 tonnes of sweetcorn was processed by food canning industry in 2016. In the production line the weighted average capacity utilisation was 67.2 percent having been achieved in an average of 77 working days per year and 23 hours per day. 44,222 tonnes of green peas were processed with 52.1 percent of the weighted average capacity utilisation rate. The average annual number of operating days was 43, the average daily operating hours was 19. Production of the freezing industry is generally more concentrated in larger businesses. In the freezing industry, seven companies had more than 10,000 tonnes annual output, four of which produced more than 20,000 tonnes. Based on the data received, the weighted average capacity utilisation rate of the frozen vegetable production was 40.9 percent, the average annual number of days was 154, and the average daily operating hours was 17 in 2016.

The Hungarian milk consumption rate is high in Europe, while cheese and butter consumption are low. Domestic milk processing and consumption is characterised by two special products (sour cream and cottage cheese). In milk processing, there was a low capacity utilization on several production lines, which were defined by different packs. It is identified by all sorts of products using the same line. Based on data collection, the weighted average capacity utilisation rate of pasteurisation technology was 30 percent, while the pasteurized milk and dairy production reach only 26 percent in 2016. The weighted average values seem to

be less favourable on other lines: 38.3 percent for sour milk and sour cream preparations, 34.4 percent for butter and butter cream production. At the same time, the capacity utilisation for natural cheese was 70.1 percent.

Milling industry had to face a high degree of concentration over the last few decades, mainly those mills were to close where only small or medium capacity was available. In this sector there is a strong price competition and low profitability therefore, the key issue is efficiency that can be achieved through development or cost reduction. Domestic consumer habits have also changed, consumption per capita of flour decreased, which also affected the size of wheat milling. The weighted average capacity utilisation rate of the wheat mill was 82.9 percent, while the maize mill was 97.1 percent in 2016.

The competition in the market of the bread and fresh bakery production is strong. Among the market players high-capacity firms, in-store bakeries, fresh bakeries, small craft bakeries and micro-enterprises can be found. In the capacity utilisation of the Hungar-

ian bakery industry there is a sectoral characteristic as for the production in most baking firms does not divide by baking ovens to make bread, bakery products, flour products. The weighted average capacity utilisation rate of bread production was 60.9 percent, with an average of 10 working hours per day and 303 working days in 2016. The weighted average capacity utilisation rate for the quick-frozen bakery product was 66.6 percent, the average annual number of days was 269, the average daily operating hours was 15.

As far as the domestic livestock production is concerned a concentration process has started, the structure is moving towards integration in which the further capacity increases are expected in the near future. Based on the information received, the weighted average capacity utilisation rate of livestock feed production was 72 percent, in average the industry units worked 10 hours per day and used 226 working days. The weighted average capacity utilisation rate of the pet food production was 85.2 percent in 2016.

Kivonat

Az élelmiszeripari kapacitások helyzete Magyarországon, 2016

Bábáné Demeter Edit (szerk.)

A kiadvány célja, hogy átfogó képet nyújtson a magyarországi élelmiszeripar kapacitásainak nagyságáról és azok kihasználtságáról 2016-ra vonatkozóan. A kiadvány egyrészt az Élelmiszeripari kapacitás felmérés című, 2385-ös nyilvántartási számú OSAP keretében végzett adatgyűjtésből beérkezett adatokat, másrészt a kapacitásmutatók jobb megértése, értékelése érdekében a Központi Statisztikai Hivatal (KSH), a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV) és egyéb forrásokból származó adatokat tekinti át. A sertésvágó vonalaknál a súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság 74, a soványbaromfi-vágó vonalaknál 84 százalék volt 2016-ban. A beérkezett adatok alapján a csemege-kukorica-gyártó vonalra jellemző súlyozott átlagos

kapacitáskihasználtság 67,2 százalék, a zöldborsó-konzerv-gyártó vonalé 52,1 százalék volt 2016-ban. A pasztörözőberendezések súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága 30,0, a vaj- és vajkrémgyártó vonalon 34,4, a natúrsajt-gyártó vonalaknál 70,1 százalék volt a vizsgált évben. A búzaörlő vonal súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága 82,9, a kukoricaörlő vonalé 97,1 százalék volt 2016-ban. A kenyérféleségeket gyártó vonal súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága 60,9, a gyorsfagyasztott pékáru-gyártó vonalé 66,6 százalék volt. A beérkezett információk alapján a haszonállat-takarmány gyártósorának súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága 72,0, a hobbiállat-takarmány gyártósoráé 85,2 százalék volt 2016-ban.

Abstract

The situation of food industrial capacity in Hungary, 2016

BÁBÁNÉ DEMETER, Edit (ed.)

The purpose of this publication is to provide a report on the size and utilisation of the capacity of the Hungarian food industry in 2016. This publication is based on the data being collected in the framework of 'Survey on Food Capacity' programme initiated by OSAP no 2385 data collection and overviewed the overall Hungarian food industry in 2016. For the better understanding, evaluating the capacity indicators it used the data provided by the Hungarian Central Statistical Office (HCSO) and the National Taxation and Customs Authority (NTCA), and by other sources. The weighted average capacity utilisation rate for pig slaughter was 74 percent, and for the poultry slaughtering lines was 84 percent. In the sweetcorn production

line, the weighted average capacity utilisation was 67.2 percent and in the green peas 52.1 percent. The weighted average capacity utilisation rate of pasteurisation technology was 30 percent, of the butter and dairy spreads production was 34.4 percent, and of natural cheese was 70.1 percent. The weighted average capacity utilisation rate of the wheat mill was 82.9 percent, while the maize mill was 97.1 percent in 2016. The weighted average capacity utilisation rate of bread production was 60.9 percent and of the quick-frozen bakery production was 66.6 percent. Based on the information received, the weighted average capacity utilisation rate of livestock feed production was 72 percent, and 85.2 percent of the pet food production in 2016.

Mellékletek

Mellékletek jegyzéke

1. melléklet: Húsfeldolgozás, -tartósítás, Baromfihús feldolgozása, tartósítása, Hús-, baromfihús-készítmény gyártása szakágazatba tartozó gyártóvonalak főbb kapacitásadatai, 2016	75	7. melléklet: Tésztafélék gyártása, Édesség gyártása szakágazatba tartozó gyártóvonalak főbb kapacitásadatai, 2016.....	78
2. melléklet: Egyéb gyümölcs-, zöldségfeldolgozás, -tartósítás szakágazatba tartozó gyártóvonalak főbb kapacitásadatai, 2016	75	8. melléklet: Fűszer, ételízesítő gyártása szakágazatba tartozó gyártóvonalak főbb kapacitásadatai, 2016.....	78
3. melléklet: Olaj gyártása szakágazatba tartozó gyártóvonalak főbb kapacitásadatai, 2016	76	9. melléklet: Haszonállat-eledelel gyártása, Hobbyállat-eledelel gyártása szakágazatba tartozó gyártóvonalak főbb kapacitásadatai, 2016.....	78
4. melléklet: Tejtermék gyártása szakágazatba tartozó gyártóvonalak főbb kapacitásadatai, 2016	76	10. melléklet: Üdítőital, ásványvíz gyártása szakágazatba tartozó gyártóvonalak főbb kapacitásadatai, 2016.....	79
5. melléklet: Malomipari termék gyártása szakágazatba tartozó gyártóvonalak főbb kapacitásadatai, 2016.....	77	11. melléklet: Desztillált szeszes ital gyártása, Szőlőbor termelése, Gyümölcsbor termelése, Sörgyártás szakágazatba tartozó gyártóvonalak főbb kapacitásadatai, 2016.....	79
6. melléklet: Kenyér; friss pékáru gyártása, Tartósított lisztes áru gyártása szakágazatba tartozó gyártóvonalak főbb kapacitásadatai, 2016	77	12. melléklet: TEÁOR 2008 a gazdasági tevékenységek egységes ágazati osztályozási rendszeréről.....	80

1. melléklet: **Húsfeldolgozás, -tartósítás, Baromfihús feldolgozása, tartósítása, Hús-, baromfihús-készítmény gyártása szakágazatba tartozó gyártóvonalak főbb kapacitásadatai, 2016**

Gyártóvonal megnevezése	Az egy óra alatt termelhető mennyiség (műszaki kapacitás)	Éves feldolgozott nyersanyag, termelt mennyiség	Átlagos üzemórák száma, óra	Átlagos üzemnapok száma, nap	Súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság, százalék	Telephelyek száma
Sertésvágó vonal	3 099 db/óra	4 308 746 db/év	7	197	74,2	105
Marhavágó vonal	158 db/óra	85 876 db/év	5	143	49,6	39
Soványbaromfi-vágó vonal	811 000 db/ó	141 511 ezer db/év	7	197	83,8	34
Töltelékes húskészítménygyártó vonal	48 162 kg/ó	81 132 tonna	8	189	61,0	84
Daraboló vonal, sertés	177 tonna/óra	305 107 tonna	7	221	79,4	66

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály

2. melléklet: **Egyéb gyümölcs-, zöldségfeldolgozás, -tartósítás szakágazatba tartozó gyártóvonalak főbb kapacitásadatai, 2016**

Gyártóvonal megnevezése	Az egy óra alatt termelhető mennyiség (műszaki kapacitás), tonna/óra	Éves feldolgozott nyersanyag/termelt mennyiség, tonna/év	Átlagos üzemórák száma, óra	Átlagos üzemnapok száma, nap	Súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság, százalék	Telephelyek száma
Zöldborsókonzerv- (nyersanyag) gyártó vonal	116	44 222	19	43	52,1	11
Csemegekukoricakonzerv- (nyersanyag) gyártó vonal	294	353 857	23	77	67,2	9
Gyorsfagyasztott zöldségek gyártóvonala	88	165 510	17	154	40,9	17
Gyorsfagyasztott gyümölcsök gyártóvonala	29	19 617	12	129	47,9	15
Dzsem- és lekvárgyártósor	11	20 988	14	99	66,2	13
Savanyúságggyártás (nyersanyag)	63	26 764	7	165	34,5	72

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály

3. melléklet: **Olaj gyártása szakágazatba tartozó gyártóvonalak főbb kapacitásadatai, 2016**

Gyártóvonal megnevezése	Az egy óra alatt termelhető mennyiség (műszaki kapacitás), tonna/óra	Éves feldolgozott nyersanyag/termelt mennyiség, tonna/év	Átlagos üzemórák száma, óra	Átlagos üzemnapok száma, nap	Súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság, százalék	Telephelyek száma
Olajosmag-feldolgozás (napraforgó-egyenértékben) (feldolgozott nyersanyag)	277	1 641 429	12	240	77,6	20
Hidegen sajtolt olajgyártás (feldolgozott nyersanyag)	2	1 811	8	174	69,3	23
Kenhető étkezési zsírok gyártása	4	3 585	7	194	53,8	26

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály

4. melléklet: **Tejtermék gyártása szakágazatba tartozó gyártóvonalak főbb kapacitásadatai, 2016**

Gyártóvonalak megnevezése	Az egy óra alatt termelhető mennyiség (műszaki kapacitás)	Éves feldolgozott nyersanyag/termelt mennyiség	Átlagos üzemórák száma, óra	Átlagos üzemnapok száma, nap	Súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság, százalék	Telephelyek száma
Pasztöröző berendezés (feldolgozott nyersanyag)	742 ezer liter/óra	1 350 618 ezer liter/év	10	287	29,8	43
Pasztörözött tejféléseket és tejkészítményeket gyártó vonal	178 ezer liter/óra	241 288 ezer liter/év	9	232	26,4	28
UHT-tejféléseket és tejkészítményeket gyártó vonal	70 ezer liter/óra	260 580 ezer liter/év	17	259	60,7	6
Savanyú tej és sav. tejszínekészítményeket gyártó vonal	96 ezer liter/óra	109 947 ezer liter/év	8	223	38,3	31
Tejszíngyártó vonal	53 ezer liter/óra	15 588 ezer liter/év	8	172	7,6	14
Vajgyártó vonal	5 tonna/óra	5 801 tonna/év	10	181	45,9	12
Vajkrémgyártó vonal	7 tonna/óra	5 269 tonna/év	12	178	26,9	12
Túrógyártó vonal	21 tonna/óra	22 518 tonna/év	11	238	44,7	28
Desszert jellegű sajt- (túró) készítményeket gyártó sor	5 tonna/óra	13 190 tonna/év	13	229	30,7	5
Natúrsajt-gyártó vonal (az érleléssel)	16 tonna/óra	53 831 tonna/év	13	239	70,1	25
Ömlesztettsajt-gyártó vonal	16 tonna/óra	19 237 tonna/év	12	254	23,8	13
Tejporgyártó vonal	4 tonna/óra	732 tonna/év	17	106	20,4	3
Tejsavóporgyártó vonal	2 tonna/óra	7 659 tonna/év	20	258	65,0	3

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály

5. melléklet: **Malomipari termék gyártása szakágazatba tartozó gyártóvonalak főbb kapacitásadatai, 2016**

Gyártóvonal megnevezése	Az egy óra alatt termelhető mennyiség (műszaki kapacitás), tonna/óra	Éves feldolgozott nyersanyag/termelt mennyiség, tonna/év	Átlagos üzemórák száma, óra	Átlagos üzemnapok száma, nap	Súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság, százalék	Telephelyek száma
Búzaörlő vonal (gabonasúlyban) (feldolgozott nyersanyag)	261	1 174 985	17	242	82,9	51
Kukoricaörlő vonal (gabonasúlyban) (feldolgozott nyersanyag)	175	1 248 931	15	248	97,1	11
Rozsörlő vonal (gabonasúlyban) (feldolgozott nyersanyag)	3	3 669	6	238	78,7	5
Gabona reggeli étel, puff., extrud. kész. élelmiszer	3	7 381	11	206	56,8	17

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály

6. melléklet: **Kenyér; friss pékáru gyártása, Tartósított lisztes áru gyártása szakágazatba tartozó gyártóvonalak főbb kapacitásadatai, 2016**

Gyártóvonal megnevezése	Az egy óra alatt termelhető mennyiség (műszaki kapacitás), kilogramm/óra	Éves feldolgozott nyersanyag/ termelt mennyiség, tonna/év	Átlagos üzemórák száma, óra	Átlagos üzemnapok száma, nap	Súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság, százalék	Telephelyek száma
Sütőipari terméket gyártó vonal (kenyérféleségek feldolgozott nyersanyag)	142 516	305 828	10	303	61,1	593
Sütőipari pékáru terméket gyártó vonal (feldolgozott nyersanyag)	51 110	106 050	10	304	57,6	356
Tartósított lisztesárugyártó vonal (termelt mennyiség)	29 173	71 469	10	236	53,6	77
Gyorsfagyasztott pékáru gyártó vonal (termelt mennyiség)	20 722	68 583	15	269	66,6	22
Sütőipari, cukrászati alapanyaggyártás	11 690	14 409	6	250	66,6	45

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály

7. melléklet: **Tésztafélék gyártása, Édesség gyártása szakágazatba tartozó gyártóvonalak főbb kapacitásadatai, 2016**

Gyártóvonal megnevezése	Az egy óra alatt termelhető mennyiség (műszaki kapacitás), kilogramm/óra	Éves termelt mennyiség, tonna/év	Átlagos üzemórák száma, óra	Átlagos üzemnapok száma, nap	Súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság, százalék	Telephelyek száma
Száraztésztagyártó vonal	30 886	65 021	8	198	79,2	74
Csokoládé és csokoládékészítményeket gyártó vonal	13 052	22 526	9	196	56,9	32
Cukorkaáru-gyártó vonal	7 250	29 429	10	207	86,3	19
Szaloncukorgyártó vonal	2 144	1 930	11	125	82,9	7
Nugát, fehér csokoládé gyártó vonal	960	867	7	169	61,9	5

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály

8. melléklet: **Fűszer, ételízesítő gyártása szakágazatba tartozó gyártóvonalak főbb kapacitásadatai, 2016**

Gyártóvonal megnevezése	Az egy óra alatt termelhető mennyiség (műszaki kapacitás), kilogramm/óra	Éves feldolgozott nyersanyag/termelt mennyiség, tonna/év	Átlagos üzemórák száma, óra	Átlagos üzemnapok száma, nap	Súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság, százalék	Telephelyek száma
Fűszerpaprika-örlő gyártóvonal (szárított nyersanyagra)	2 164	3 107	10	140	64,3	13
Feldolgozott fűszer, fűszerkeverék és szilárd ételízesítő gyártósor	15 816	32 358	7	179	54,1	24
Feldolgozott mártás, öntet, folyékony ételízesítő gyártósor	14 009	38 565	11	231	65,0	8

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály

9. melléklet: **Haszonállat-eledelek gyártása, Hobbyállat-eledelek gyártása szakágazatba tartozó gyártóvonalak főbb kapacitásadatai, 2016**

Gyártóvonal megnevezése	Az egy óra alatt termelhető mennyiség (műszaki kapacitás), tonna/óra	Éves feldolgozott nyersanyag/termelt mennyiség, tonna/év	Átlagos üzemórák száma, óra	Átlagos üzemnapok száma, nap	Súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság, százalék	Telephelyek száma
Haszonállattakarmány-gyártó sor	1 481	3 402 430	10	226	72,2	193
Haszonállattakarmány-granuláló gépsor	841	2 189 039	12	212	71,5	97
Haszonállattakarmány-szárító berendezés	1 564	1 302 345	15	103	63,8	80
Hobbyállattakarmány-gyártó sor	103	542 135	16	251	85,2	12

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály

10. melléklet: Üdítőital, ásványvíz gyártása szakágazatba tartozó gyártóvonalak főbb kapacitásadatai, 2016

Gyártóvonal megnevezése	Az egy óra alatt termelhető mennyiség (műszaki kapacitás), ezer liter/óra	Éves termelt mennyiség, ezer liter/év	Átlagos üzemórák száma, óra	Átlagos üzemnapok száma, nap	Súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság, százalék	Telephelyek száma
Ásványvíz-palackozó vonal	469	1 212 413	10	191	54,9	36
0,5 l-es kiszerelésű ásványvíz	90	81 260	9	151	50,7	18
1,5 l-es kiszerelésű ásványvíz	363	849 003	11	190	61,0	24
Energiaital-gyártó vonal	52	119 156	20	268	48,6	4
Üdítőital-gyártó vonal	404	974 252	11	179	43,5	30
0,33 l-es kiszerelésű üdítőital	71	59 111	7	111	54,2	11
0,5 l-es kiszerelésű üdítőital	123	85 069	10	93	36,0	15
1,5 l-es kiszerelésű üdítőital	261	290 952	12	158	38,7	12

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály

11. melléklet: Desztillált szeszes ital gyártása, Szőlőbor termelése, Gyümölcsbor termelése, Sörgyártás szakágazatba tartozó gyártóvonalak főbb kapacitásadatai, 2016

Gyártóvonal megnevezése	Az egy óra alatt termelhető mennyiség (műszaki kapacitás)	Éves feldolgozott nyersanyag/termelt mennyiség	Átlagos üzemórák száma, óra	Átlagos üzemnapok száma, nap	Súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság, százalék	Telephelyek száma
Desztillált szeszesital gyártása	2 062 hektoliterfok/óra	2 733 188 hektoliterfok/év	10	128	33,5	42
Pálinkafőzés	3 925 hektoliterfok/óra	2 493 855 hektoliterfok/év	10	138	51,1	259
Szőlőfeldolgozó vonal (feldolgozott nyersanyag)	1 235 tonna/óra	292 433 tonna/év	7	38	75,2	165
Gyümölcsbor-feldolgozó vonal (feldolgozott nyersanyag)	31 tonna/óra	6 874 tonna/év	6	89	27,6	8
Borpalackozó berendezés	10 341 ezer db/óra	917 854 ezer db/év	7	82	37,4	124
Sörgyártó vonal	282 ezer liter/óra	647 678 ezer liter/év	9	214	56,8	29

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály

12. melléklet: **TEÁOR 2008 a gazdasági tevékenységek egységes ágazati osztályozási rendszeréről****A. NEMZETGAZDASÁGI ÁG - MEZŐGAZDASÁG, ERDŐGAZDÁLKODÁS, HALÁSZAT**

01	Növénytermesztés, állattenyésztés, vadgazdálkodás és kapcsolódó szolgáltatások
01.1	Nem élő növény termesztése
01.11	Gabonaféle (kivéve: rizs), hüvelyes növény, olajos mag termesztése
01.12	Rizstermesztés
01.13	Zöldségféle, dinnye, gyökér-, gumónövény termesztése
01.14	Cukornádtermesztés
01.15	Dohánytermesztés
01.16	Rostnövénytermesztés
01.19	Egyéb, nem élő növény termesztése
01.2	Élő növény termesztése
01.21	Szőlőtermesztés
01.22	Trópusi gyümölcs termesztése
01.23	Citrusféle termesztése
01.24	Almatermésű, csonthéjas termesztése
01.25	Egyéb gyümölcs, héjatermésű termesztése
01.26	Olajtartalmú gyümölcs termesztése
01.27	Italgyártási növény termesztése
01.28	Fűszer-, aroma-, narkotikus-, gyógynövény termesztése
01.29	Egyéb élő növény termesztése
01.3	Növényi szaporítóanyag termesztése
01.30	Növényi szaporítóanyag termesztése
01.4	Állattenyésztés
01.41	Tejhasznú szarvasmarha tenyésztése
01.42	Egyéb szarvasmarha tenyésztése
01.43	Ló, lófélé tenyésztése
01.44	Teve, tevéfélé tenyésztése
01.45	Juh, kecske tenyésztése
01.46	Sertéstenyésztés
01.47	Baromfitenyésztés
01.49	Egyéb állat tenyésztése
01.5	Vegyes gazdálkodás
01.50	Vegyes gazdálkodás
01.6	Mezőgazdasági-, betakarítást követő szolgáltatás
01.61	Növénytermesztési szolgáltatás
01.62	Állattenyésztési szolgáltatás
01.63	Betakarítást követő szolgáltatás
01.64	Vetési célú magfeldolgozás
01.7	Vadgazdálkodás, vadgazdálkodási szolgáltatás
01.70	Vadgazdálkodás, vadgazdálkodási szolgáltatás
02	Erdőgazdálkodás
02.1	Erdészeti, egyéb erdőgazdálkodási tevékenység
02.10	Erdészeti, egyéb erdőgazdálkodási tevékenység
02.2	Fakitermelés
02.20	Fakitermelés
02.3	Vadon termő egyéb erdei termék gyűjtése
02.30	Vadon termő egyéb erdei termék gyűjtése
02.4	Erdészeti szolgáltatás
02.40	Erdészeti szolgáltatás
03	Halászat, halgazdálkodás
03.1	Halászat
03.11	Tengeri halászat
03.12	Édesvízi halászat
03.2	Halgazdálkodás
03.21	Tengeri halgazdálkodás
03.22	Édesvízi halgazdálkodás

B. NEMZETGAZDASÁGI ÁG - BÁNYÁSZAT, KŐFEJTÉS

05		
05.1	Szénbányászat	
Feketeszén-bányászat		
	05.10	Feketeszén-bányászat
05.2		Barnaszén-, lignitbányászat
	05.20	Barnaszén-, lignitbányászat
06		
06.1	Kőolaj-, földgázkitermelés	
Kőolaj-kitermelés		
	06.10	Kőolaj-kitermelés
06.2		Földgázkitermelés
	06.20	Földgázkitermelés
07		
07.1	Fémtartalmú érc bányászata	
Vasércbányászat		
	07.10	Vasércbányászat
07.2		Egyéb fém érc bányászata
	07.21	Urán-, tóriumérc-bányászat
	07.29	Színesfém érc bányászata
08		
08.1	Egyéb bányászat	
Kőfejtés, homok-, agyagbányászat		
	08.11	Kőfejtés, gipsz, kréta bányászata
	08.12	Kavics-, homok-, agyagbányászat
08.9		M.n.s. bányászat
	08.91	Vegyi ásvány bányászata
	08.92	Tőzegkitermelés
	08.93	Sókitermelés
	08.99	Egyéb m.n.s. bányászat
09		
09.1	Bányászati szolgáltatás	
Kőolaj-, földgáz-kitermelési szolgáltatás		
	09.10	Kőolaj-, földgáz-kitermelési szolgáltatás
09.9		Egyéb bányászati szolgáltatás
	09.90	Egyéb bányászati szolgáltatás

C. NEMZETGAZDASÁGI ÁG - FELDOLGOZÓIPAR

10		
10.1	Élelmiszergyártás	
Húsfeldolgozás, -tartósítás, húskészítmény gyártása		
	10.11	Húsfeldolgozás, -tartósítás
	10.12	Baromfihús feldolgozása, tartósítása
	10.13	Hús-, baromfihús-készítmény gyártása
10.2		Halfeldolgozás, -tartósítás
	10.20	Halfeldolgozás, -tartósítás
10.3		Gyümölcs-, zöldségfeldolgozás, -tartósítás
	10.31	Burgonyafeldolgozás, -tartósítás
	10.32	Gyümölcs-, zöldséglé gyártása
	10.39	Egyéb gyümölcs-, zöldségfeldolgozás, -tartósítás
10.4		Növényi, állati olaj gyártása
	10.41	Olaj gyártása
	10.42	Margarin gyártása
10.5		Tejfeldolgozás
	10.51	Tejtermék gyártása
	10.52	Jégkrém gyártása
10.6		Malomipari termék, keményítő gyártása
	10.61	Malomipari termék gyártása
	10.62	Keményítő, keményítőtermék gyártása
10.7		Pékáru, tésztafélék gyártása

	10.71	Kenyér; friss pékáru gyártása
	10.72	Tartósított lisztes áru gyártása
	10.73	Tésztafélék gyártása
10.8		Egyéb élelmiszer gyártása
	10.81	Cukorgyártás
	10.82	Édesség gyártása
	10.83	Tea, kávé feldolgozása
	10.84	Fűszer, ételízesítő gyártása
	10.85	Készétel gyártása
	10.86	Homogenizált, diétás étel gyártása
	10.89	M.n.s. egyéb élelmiszer gyártása
10.9		Takarmány gyártása
	10.91	Haszonállat-eledelel gyártása
	10.92	Hobbiállat-eledelel gyártása
11		
11.0	Italgyártás	
Italgyártás		
	11.01	Desztillált szeszes ital gyártása
	11.02	Szőlőbor termelése
	11.03	Gyümölcsbor termelése
	11.04	Egyéb nem desztillált, erjesztett ital gyártása
	11.05	Sörgyártás
	11.06	Malátagyártás
	11.07	Üdítőital, ásványvíz gyártása
12		
12.0	Dohánytermék gyártása	
Dohánytermék gyártása		
	12.00	Dohánytermék gyártása
13		
13.1	Textília gyártása	
Textilszá- lak fonása		
	13.10	Textilszálak fonása
13.2		Textilszövés
	13.20	Textilszövés
13.3		Textilkikészítés
	13.30	Textilkikészítés
13.9		Egyéb textiláru gyártása
	13.91	Kötött, hurkolt kelme gyártása
	13.92	Konfekcionált textiláru gyártása (kivéve: ruházat)
	13.93	Szőnyeggyártás
	13.94	Kötéláru gyártása
	13.95	Nem szőtt textiláru és termék gyártása (kivéve: ruházat)
	13.96	Műszaki, textiláru gyártása
	13.99	Egyéb textiláru gyártása m.n.s.
14		
14.1	Ruházati termék gyártása	
Ruházat gyártása (kivéve: szőrmeruházat)		
	14.11	Bőrruházat gyártása
	14.12	Munkaruházat gyártása
	14.13	Felsőruházat gyártása (kivéve: munkaruházat)
	14.14	Alsóruházat gyártása
	14.19	Egyéb ruházat, kiegészítők gyártása
14.2		Szőrmecikk gyártása
	14.20	Szőrmecikk gyártása
14.3		Kötött, hurkolt cikk gyártása
	14.31	Kötött, hurkolt harisnyafélék gyártása
	14.39	Egyéb kötött, hurkolt ruházati termék gyártása
15		
15.1	Bőr, bőrtermék, lábbeli gyártása	
Bőr, szőrme kikészítése; táskafélék, szíjzat gyártása		
	15.11	Bőr, szőrme kikészítése
	15.12	Táskafélék, szíjzat gyártása

15.2	Lábbeligyártás
15.20	Lábbeligyártás
16	
16.1	Fafeldolgozás (kivéve: bútort), fonottáru gyártása
Fűrészárugyártás	
16.10	Fűrészárugyártás
16.2	Fa-, parafatermék, fonottáru gyártása
16.21	Falemezgyártás
16.22	Parkettagyártás
16.23	Épületasztalos-ipari termék gyártása
16.24	Tároló fatermék gyártása
16.29	Egyéb fa-, parafatermék, fonottáru gyártása
17	
17.1	Papír, papírtermék gyártása
Papíripari rostanyag, papír gyártása	
17.11	Papíripari rostanyag gyártása
17.12	Papírgyártás
17.2	Papírtermék gyártása
17.21	Papír csomagolóeszköz gyártása
17.22	Háztartási, egészségügyi papírtermék gyártása
17.23	Irodai papíráru gyártása
17.24	Tapétagyártás
17.29	Egyéb papír-, kartontermék gyártása
18	
18.1	Nyomdai és egyéb sokszorosítási tevékenység
Nyomdai tevékenység	
18.11	Napilapnyomás
18.12	Nyomás (kivéve: napilap)
18.13	Nyomdai előkészítő tevékenység
18.14	Könyvkötés, kapcsolódó szolgáltatás
18.2	Egyéb sokszorosítás
18.20	Egyéb sokszorosítás
19	
19.1	Kokszgyártás, kőolaj-feldolgozás
Kokszgyártás	
19.10	Kokszgyártás
19.2	Kőolaj-feldolgozás
19.20	Kőolaj-feldolgozás
20	
20.1	Vegyi anyag, -termék gyártása
Vegyi alapanyag gyártása	
20.11	Ipari gáz gyártása
20.12	Színezék, pigment gyártása
20.13	Szervetlen vegyi alapanyag gyártása
20.14	Szerves vegyi alapanyag gyártása
20.15	Műtrágya, nitrogénvegyület gyártása
20.16	Műanyag-alapanyag gyártása
20.17	Szintetikus kaucsuk alapanyag gyártása
20.2	Mezőgazdasági vegyi termék gyártása
20.20	Mezőgazdasági vegyi termék gyártása
20.3	Festék, bevonóanyag gyártása
20.30	Festék, bevonóanyag gyártása
20.4	Tisztítószer, testápolási cikk gyártása
20.41	Tisztítószer gyártása
20.42	Testápolási cikk gyártása
20.5	Egyéb vegyi termék gyártása
20.51	Robbanóanyag gyártása
20.52	Ragasztószergyártás
20.53	Illóolajgyártás
20.59	M.n.s. egyéb vegyi termék gyártása
20.6	Vegyi szál gyártása
20.60	Vegyi szál gyártása
21	

21.1	Gyógyszergyártás	
Gyógyszeralapanyag-gyártás		
	21.10	Gyógyszeralapanyag-gyártás
21.2		Gyógyszerkészítmény gyártása
	21.20	Gyógyszerkészítmény gyártása
22		
22.1	Gumi-, műanyag termék gyártása	
Gumitermék gyártása		
	22.11	Gumiabroncs, gumitömlő gyártása
	22.19	Egyéb gumitermék gyártása
22.2		Műanyag termék gyártása
	22.21	Műanyag lap, lemez, fólia, cső, profil gyártása
	22.22	Műanyag csomagolóeszköz gyártása
	22.23	Műanyag építőanyag gyártása
	22.29	Egyéb műanyag termék gyártása
23		
23.1	Nemfém ásványi termék gyártása	
Üveg, üvegtermék gyártása		
	23.11	Síküveg gyártás
	23.12	Síküveg továbbfeldolgozása
	23.13	Öblösüveggyártás
	23.14	Üvegszálgyártás
	23.19	Műszaki, egyéb üvegtermék gyártása
23.2		Tűzálló termék gyártása
	23.20	Tűzálló termék gyártása
23.3		Kerámia, agyag építőanyag gyártása
	23.31	Kerámiacsempe, -lap gyártása
	23.32	Égetett agyag építőanyag gyártása
23.4		Porcelán, kerámiatermék gyártása
	23.41	Háztartási kerámia gyártása
	23.42	Egészségügyi kerámia gyártása
	23.43	Kerámia szigetelő gyártása
	23.44	Műszaki kerámia gyártása
	23.49	Egyéb kerámiatermék gyártása
23.5		Cement-, mészh-, gipszgyártás
	23.51	Cementgyártás
	23.52	Mészh-, gipszgyártás
23.6		Beton-, gipszh-, cementtermék gyártása
	23.61	Építési betontermék gyártása
	23.62	Építési gipsztermék gyártása
	23.63	Előre kevert beton gyártása
	23.64	Habarcsgyártás
	23.65	Szálerősítésű cement gyártása
	23.69	Egyéb beton-, gipszh-, cementtermék gyártása
23.7		Kőmegmunkálás
	23.70	Kőmegmunkálás
23.9		Egyéb csiszolótermék és nemfém ásványi termék gyártása m.n.s.
	23.91	Csiszolótermék gyártása
	23.99	M.n.s.egyéb nemfém ásványi termék gyártása
24		
24.1	Fémalapanyag gyártása	
Vas-, acél-, vasötvözet-alapanyag gyártása		
	24.10	Vas-, acél-, vasötvözet-alapanyag gyártása
24.2		Acélsőgyártás
	24.20	Acélsőgyártás
24.3		Egyéb kohászati termék gyártása acélból
	24.31	Hidegen húzott acélrúd gyártása
	24.32	Hidegen hengerelt keskeny acélszalag gyártása
	24.33	Hidegen hajlított acélidom gyártása
	24.34	Hidegen húzott acélhuzal gyártása
24.4		Nem vas fém alapanyag gyártása
	24.41	Nemesfémgyártás
	24.42	Alumíniumgyártás

	24.43	Ólom, cink, ón gyártása
	24.44	Rézgyártás
	24.45	Egyéb nem vas fém gyártása
	24.46	Nukleáris fűtőanyag gyártása
24.5		Fémöntés
	24.51	Vasöntés
	24.52	Acélöntés
	24.53	Könnyűfémöntés
	24.54	Egyéb nem vas fém öntése
25		
25.1		Fémfeldolgozási termék gyártása
Fémszerkezet, -épületem gyártása		
	25.11	Fémszerkezet gyártása
	25.12	Fémépületem gyártása
25.2		Fűtési kazán, radiátor, fémtartály gyártása
	25.21	Központi fűtési kazán, radiátor gyártása
	25.29	Fémtartály gyártása
25.3		Gőzkazán gyártása
	25.30	Gőzkazán gyártása
25.4		Fegyver-, lőszergyártás
	25.40	Fegyver-, lőszergyártás
25.5		Fémalakítás, porkohászat
	25.50	Fémalakítás, porkohászat
25.6		Fém felületkezelése, megmunkálása
	25.61	Fémfelület-kezelés
	25.62	Fémmegmunkálás
25.7		Evőeszköz, szerszám, általános fémáru gyártása
	25.71	Evőeszköz gyártása
	25.72	Lakat-, zárgyártás
	25.73	Szerszámgyártás
25.9		Egyéb fémfeldolgozási termék gyártása
	25.91	Acél tárolóeszköz gyártása
	25.92	Könnyűfém csomagolóeszköz gyártása
	25.93	Huzaltermék gyártása
	25.94	Kötőelem, csavar gyártása
	25.99	M.n.s.egyéb fémfeldolgozási termék gyártása
26		
26.1		Számítógép, elektronikai, optikai termék gyártása
Elektronikai alkatrész, áramköri kártya gyártása		
	26.11	Elektronikai alkatrész gyártása
	26.12	Elektronikai áramköri kártya gyártása
26.2		Számítógép, perifériás egység gyártása
	26.20	Számítógép, perifériás egység gyártása
26.3		Híradástechnikai berendezés gyártása
	26.30	Híradástechnikai berendezés gyártása
26.4		Elektronikus fogyasztási cikk gyártása
	26.40	Elektronikus fogyasztási cikk gyártása
26.5		Műszer-, óragyártás
	26.51	Mérőműszergyártás
	26.52	Óragyártás
26.6		Elektronikus orvosi berendezés gyártása
	26.60	Elektronikus orvosi berendezés gyártása
26.7		Optikai eszköz gyártása
	26.70	Optikai eszköz gyártása
26.8		Mágneses, optikai információhordozó gyártása
	26.80	Mágneses, optikai információhordozó gyártása
27		
27.1		Villamos berendezés gyártása
Villamos motor, áramfejlesztő, áramelosztó, -szabályozó készülék gyártása		
	27.11	Villamos motor, áramfejlesztő gyártása
	27.12	Áramelosztó, -szabályozó készülék gyártása
27.2		Akkumulátor, szárazelem gyártása
	27.20	Akkumulátor, szárazelem gyártása

27.3		Vezeték, kábel, huzalozott eszköz gyártása
	27.31	Száloptikai kábel gyártása
	27.32	Egyéb elektronikus, villamos vezeték, kábel gyártása
	27.33	Huzalozott eszköz gyártása
27.4		Villamos világítóeszköz gyártása
	27.40	Villamos világítóeszköz gyártása
27.5		Háztartási készülék gyártása
	27.51	Háztartási villamos készülék gyártása
	27.52	Nem villamos háztartási készülék gyártása
27.9		Egyéb villamos berendezés gyártása
	27.90	Egyéb villamos berendezés gyártása
28		
28.1		Gép, gépi berendezés gyártása
Általános rendeltetésű gép gyártása		
	28.11	Motor, turbina gyártása (kivéve: légi, közúti jármű-motor)
	28.12	Hidraulikus, pneumatikus berendezés gyártása
	28.13	Egyéb szivattyú, kompresszor gyártása
	28.14	Csap, szelep gyártása
	28.15	Csapágy, erőátviteli elem gyártása
28.2		Egyéb általános rendeltetésű gép gyártása
	28.21	Kemence gyártása
	28.22	Emelő-, anyagmozgató gép gyártása
	28.23	Irodagép gyártása (kivéve: számítógép és perifériái)
	28.24	Gépi meghajtású hordozható kézi szerszámgép gyártása
	28.25	Nem háztartási hűtő, légállapot-szabályozó gyártása
	28.29	M.n.s. egyéb általános rendeltetésű gép gyártása
28.3		Mezőgazdasági, erdészeti gép gyártása
	28.30	Mezőgazdasági, erdészeti gép gyártása
28.4		Szerszámgép-gyártás
	28.41	Fémmegmunkáló szerszámgép gyártása
	28.49	Egyéb szerszámgép gyártása
28.9		Egyéb speciális rendeltetésű gép gyártása
	28.91	Kohászati gép gyártása
	28.92	Bányászati, építőipari gép gyártása
	28.93	Élelmiszer-, dohányipari gép gyártása
	28.94	Textil-, ruházati, bőripari gép gyártása
	28.95	Papíripari gép gyártása
	28.96	Műanyag-, gumifeldolgozó gép gyártása
	28.99	M.n.s. egyéb speciális gép gyártása
29		
29.1		Közúti jármű gyártása
Közúti gépjármű gyártása		
	29.10	Közúti gépjármű gyártása
29.2		Gépjármű-karosszéria, pótkocsi gyártása
	29.20	Gépjármű-karosszéria, pótkocsi gyártása
29.3		Közúti jármű alkatrészeinek gyártása
	29.31	Járművillamossági, -elektronikai készülékek gyártása
	29.32	Közúti jármű, járműmotor alkatrészeinek gyártása
30		
30.1		Egyéb jármű gyártása
Hajó, csónak gyártása		
	30.11	Hajógyártás
	30.12	Szabadidő-, sporthajó gyártása
30.2		Vasúti, kötöttpályás jármű gyártása
	30.20	Vasúti, kötöttpályás jármű gyártása
30.3		Légi-, űrjármű gyártása
	30.30	Légi-, űrjármű gyártása
30.4		Katonai harcjármű gyártása
	30.40	Katonai harcjármű gyártása
30.9		Egyéb jármű gyártása
	30.91	Motorkerékpár gyártása
	30.92	Kerékpár, mozgássérült-kocsi gyártása
	30.99	M.n.s. egyéb jármű gyártása

31		
31.0	Bútorgyártás	
Bútorgyártás		
	31.01	Irodabútor gyártása
	31.02	Konyhabútorgyártás
	31.03	Ágybetét gyártása
	31.09	Egyéb bútor gyártása
32		
32.1	Egyéb feldolgozóipari tevékenység	
Ékszergyártás		
	32.11	Érmegyártás
	32.12	Ékszergyártás
	32.13	Divatékszer gyártása
32.2		Hangszergyártás
	32.20	Hangszergyártás
32.3		Sportszergyártás
	32.30	Sportszergyártás
32.4		Játékgyártás
	32.40	Játékgyártás
32.5		Orvosi eszköz gyártása
	32.50	Orvosi eszköz gyártása
32.9		M.n.s. egyéb feldolgozóipari tevékenység
	32.91	Seprű-, kefégyártás
	32.99	Egyéb m.n.s feldolgozóipari tevékenység
33		
33.1	Ipari gép, berendezés, eszköz javítása	
Ipari gép, berendezés, eszköz javítása		
	33.11	Fémfeldolgozási termék javítása
	33.12	Ipari gép, berendezés javítása
	33.13	Elektronikus, optikai eszköz javítása
	33.14	Ipari villamos gép, berendezés javítása
	33.15	Hajó, csónak javítása
	33.16	Repülőgép, űrhajó javítása
	33.17	Egyéb közlekedési eszköz javítása
	33.19	Egyéb ipari eszköz javítása
33.2		Ipari gép, berendezés üzembe helyezése
	33.20	Ipari gép, berendezés üzembe helyezése

D. NEMZETGAZDASÁGI ÁG - VILLAMOSENERGIA-, GÁZ-, GŐZELLÁTÁS, LÉGKONDITIONÁLÁS

35		
35.1	Villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás	
Villamosenergia-termelés, -ellátás		
	35.11	Villamosenergia-termelés
	35.12	Villamosenergia-szállítás
	35.13	Villamosenergia-elosztás
	35.14	Villamosenergia-kereskedelem
35.2		Gázellátás
	35.21	Gázgyártás
	35.22	Gázelosztás
	35.23	Gázkereskedelem
35.3		Gőzellátás, légkondicionálás
	35.30	Gőzellátás, légkondicionálás

E. NEMZETGAZDASÁGI ÁG - VÍZELLÁTÁS; SZENNYVÍZ GYŰJTÉSE, KEZELÉSE, HULLADÉKGAZDÁLKODÁS, SZENNYEZŐDÉSMENTESÍTÉS

36		
36.0	Víztermelés, -kezelés, -ellátás	
Víztermelés, -kezelés, -ellátás		
	36.00	Víztermelés, -kezelés, -ellátás
37		

37.0	Szennyvíz gyűjtése, kezelése	
Szennyvíz gyűjtése, kezelése		
	37.00	Szennyvíz gyűjtése, kezelése
38		
38.1	Hulladékgazdálkodás	
Hulladékgyűjtés		
	38.11	Nem veszélyes hulladék gyűjtése
	38.12	Veszélyes hulladék gyűjtése
38.2		Hulladékkezelés, -ártalmatlanítás
	38.21	Nem veszélyes hulladék kezelése, ártalmatlanítása
	38.22	Veszélyes hulladék kezelése, ártalmatlanítása
38.3		Hulladékanyag hasznosítása
	38.31	Használt eszköz bontása
	38.32	Hulladék újrahasznosítása
39		
39.0	Szennyeződésmérséklés, egyéb hulladékkezelés	
Szennyeződésmérséklés, egyéb hulladékkezelés		
	39.00	Szennyeződésmérséklés, egyéb hulladékkezelés

F. NEMZETGAZDASÁGI ÁG - ÉPÍTŐIPAR

41		
41.1	Épületek építése	
Épületépítési projekt szervezése		
	41.10	Épületépítési projekt szervezése
41.2		Lakó- és nem lakó épület építése
	41.20	Lakó- és nem lakó épület építése
42		
42.1	Egyéb építmény építése	
Út, vasút építése		
	42.11	Út, autópálya építése
	42.12	Vasút építése
	42.13	Híd, alagút építése
42.2		Közműépítés
	42.21	Folyadék szállítására szolgáló közmű építése
	42.22	Elektromos, híradástechnikai célú közmű építése
42.9		M.n.s.Egyéb építmény építése m.n.s.
	42.91	Vízi létesítmény építése
	42.99	Egyéb építmény építése m.n.s.
43		
43.1	Speciális szaképítés	
Bontás, építési terület előkészítése		
	43.11	Bontás
	43.12	Építési terület előkészítése
	43.13	Talajmintavétel, próbafúrás
43.2		Épületgépészeti szerelés
	43.21	Villanyszerelés
	43.22	Víz-, gáz-, fűtés-, légkondicionáló-szerelés
	43.29	Egyéb épületgépészeti szerelés
43.3		Befejező építés
	43.31	Vakolás
	43.32	Épületesztalos-szerkezet szerelése
	43.33	Padló-, falburkolás
	43.34	Festés, üvegezés
	43.39	Egyéb befejező építés m.n.s.
43.9		Egyéb speciális szaképítés
	43.91	Tetőfedés, tetőszerkezet-építés
	43.99	Egyéb speciális szaképítés m.n.s.

G. NEMZETGAZDASÁGI ÁG - KERESKEDELEM, GÉPJÁRMŰJAVÍTÁS

45		
45.1	Gépjármű-, motorkerékpár kereskedelme, javítása	
Gépjármű-kereskedelem		
	45.11	Személygépjármű-, könnyűgépjármű-kereskedelme
	45.19	Egyéb gépjármű-kereskedelme
45.2		Gépjárműjavítás, karbantartás
	45.20	Gépjárműjavítás, karbantartás
45.3		Gépjárműalkatrész-kereskedelem
	45.31	Gépjárműalkatrész-nagykereskedelem
	45.32	Gépjárműalkatrész-kiskereskedelem
45.4		Motorkerékpár, -alkatrész kereskedelme, javítása
	45.40	Motorkerékpár, -alkatrész kereskedelme, javítása
46		
46.1	Nagykereskedelem (kivéve: jármű, motorkerékpár)	
Ügynöki nagykereskedelem		
	46.11	Mezőgazdasági termék ügynöki nagykereskedelme
	46.12	Alapanyag, üzemanyag ügynöki nagykereskedelme
	46.13	Fa-, építési anyag ügynöki nagykereskedelme
	46.14	Gép, hajó, repülőgép ügynöki nagykereskedelme
	46.15	Bútor, háztartási áru, fémáru ügynöki nagykereskedelme
	46.16	Textil, ruházat, lábbeli, bőráru ügynöki nagykereskedelme
	46.17	Élelmiszer, ital, dohányáru ügynöki nagykereskedelme
	46.18	Egyéb termék ügynöki nagykereskedelme
	46.19	Vegyes termékkörű ügynöki nagykereskedelem
46.2		Mezőgazdasági nyersanyag, élőállat nagykereskedelme
	46.21	Gabona-, dohány-, vetőmag-, takarmány-nagykereskedelme
	46.22	Dísznövény nagykereskedelme
	46.23	Élőállat nagykereskedelme
	46.24	Bőr nagykereskedelme
46.3		Élelmiszer, ital, dohányáru nagykereskedelme
	46.31	Zöldség-, gyümölcs-nagykereskedelem
	46.32	Hús-, húskészítmény nagykereskedelme
	46.33	Tejtermék, tojás, zsiradék nagykereskedelme
	46.34	Ital nagykereskedelme
	46.35	Dohányáru nagykereskedelme
	46.36	Cukor, édesség, nagykereskedelme
	46.37	Kávész, tea-, kakaó-, fűszer-nagykereskedelem
	46.38	Egyéb élelmiszer nagykereskedelme
	46.39	Élelmiszer, ital, dohányáru vegyes nagykereskedelme
46.4		Háztartási cikk nagykereskedelme
	46.41	Textil-nagykereskedelem
	46.42	Ruházat, lábbeli nagykereskedelme
	46.43	Elektronikus háztartási cikk nagykereskedelme
	46.44	Porcelán-, üvegáru-, tisztítószer-nagykereskedelem
	46.45	Illatszer nagykereskedelme
	46.46	Gyógyszer, gyógyászati termék nagykereskedelme
	46.47	Bútor, szőnyeg, világító berendezés nagykereskedelme
	46.48	Óra-, ékszer-nagykereskedelem
	46.49	Egyéb háztartási cikk nagykereskedelme m.n.s.
46.5		Információtechnológiai, híradástechnikai termék nagykereskedelme
	46.51	Számítógép, periféria, szoftver nagykereskedelme
	46.52	Elektronikus, híradástechnikai berendezés, és alkatrészei nagykereskedelme
46.6		Egyéb gép, berendezés, tartozék nagykereskedelme
	46.61	Mezőgazdasági gép, berendezés nagykereskedelme
	46.62	Szerszám-gép-nagykereskedelem
	46.63	Bányászati-, építőipari gép nagykereskedelme
	46.64	Textilipari gép, varró-, kötőgép nagykereskedelme
	46.65	Irodabútor-nagykereskedelem
	46.66	Egyéb irodagép, -berendezés nagykereskedelme
	46.69	Egyéb m.n.s. gép, berendezés nagykereskedelme
46.7		Egyéb szakosodott nagykereskedelem

	46.71	Üzem-, tüzelőanyag nagykereskedelme
	46.72	Fém-, érc-nagykereskedelem
	46.73	Fa-, építőanyag-, szaniteráru-nagykereskedelem
	46.74	Fémáru-, szerelvény, fűtési berendezés nagykereskedelme
	46.75	Vegyí áru nagykereskedelme
	46.76	Egyéb termelési célú termék nagykereskedelme
	46.77	Hulladék-nagykereskedelem
46.9		Vegyestermékkörű nagykereskedelem
	46.90	Vegyestermékkörű nagykereskedelem
47		
47.1		Kiskereskedelem (kivéve: gépjármű, motorkerékpár)
		Nem szakosodott bolti vegyes kiskereskedelem
	47.11	Élelmiszer jellegű bolti vegyes kiskereskedelem
	47.19	Iparcikk jellegű bolti vegyes kiskereskedelem
47.2 (1)		Élelmiszer-, ital-, dohányáru-kiskereskedelme
	47.21	Zöldség-, gyümölcs kiskereskedelme
	47.22	Hús-, húсарu kiskereskedelme
	47.23	Hal kiskereskedelme
	47.24	Kenyér-, pékáru-, édesség-kiskereskedelem
	47.25	Ital-kiskereskedelem
	47.26	Dohányáru-kiskereskedelem
	47.29	Egyéb élelmiszer-kiskereskedelem
47.3 (1)		Gépjármű-üzemanyag kiskereskedelem
	47.30	Gépjármű-üzemanyag kiskereskedelem
47.4 (1)		Információs, híradástechnikai termék kiskereskedelme
	47.41	Számítógép, periféria, szoftver kiskereskedelme
	47.42	Telekommunikációs termék kiskereskedelme
	47.43	Audio-, videoberendezés kiskereskedelme
47.5 (1)		Egyéb háztartási cikk kiskereskedelme
	47.51	Textil-kiskereskedelem
	47.52	Vasáru-, festék-, üveg-kiskereskedelme
	47.53	Takaró, szőnyeg, fal-, padlóburkoló kiskereskedelme
	47.54	Villamos háztartási készülék kiskereskedelme
	47.59	Bútor, világítási eszköz, egyéb háztartási cikk kiskereskedelem
47.6 (1)		Kulturális, szabadidős cikk bolti kiskereskedelme
	47.61	Könyv-kiskereskedelem
	47.62	Újság-, papíráru-kiskereskedelem
	47.63	Zene-, videofelvétel kiskereskedelme
	47.64	Sportszer-kiskereskedelem
	47.65	Játék-kiskereskedelem
47.7		Egyéb m.n.s. áru kiskereskedelme
	47.71	Ruházat kiskereskedelem
	47.72	Lábbeli-, bőráru-kiskereskedelem
	47.73	Gyógyszer-kiskereskedelem
	47.74	Gyógyászati termék kiskereskedelme
	47.75	Illatszer-kiskereskedelem
	47.76	Dísznövény, vetőmag, műtrágya, hobbiállat-eledele kiskereskedelem
	47.77	Óra-, ékszer-kiskereskedelem
	47.78	Egyéb m.n.s. új áru kiskereskedelme
	47.79	Használtcikk bolti kiskereskedelem
47.8		Piaci kiskereskedelem
	47.81	Élelmiszer, ital, dohányáru piaci kiskereskedelme
	47.82	Textil, ruházat, lábbeli piaci kiskereskedelme
	47.89	Egyéb áruk piaci kiskereskedelme
47.9		Nem bolti, piaci kiskereskedelem
	47.91	Csomagküldő, internetes kiskereskedelem
	47.99	Egyéb nem bolti, piaci kiskereskedelem

H. NEMZETGAZDASÁGI ÁG - SZÁLLÍTÁS, RAKTÁROZÁS

49		
49.1	Szárazföldi, csővezetékes szállítás	
Helyközi vasúti személyszállítás		
	49.10	Helyközi vasúti személyszállítás
49.2		Vasúti áruszállítás
	49.20	Vasúti áruszállítás
49.3		Egyéb szárazföldi személyszállítás
	49.31	Városi, elővárosi, város-térségi szárazföldi személyszállítás
	49.32	Taxis személyszállítás
	49.39	M.n.s. egyéb szárazföldi személyszállítás
49.4		Közúti áruszállítás, költöztetés
	49.41	Közúti áruszállítás
	49.42	Költöztetés
49.5		Csővezetékes szállítás
	49.50	Csővezetékes szállítás
50		
50.1	Vízi szállítás	
Tengeri személyszállítás		
	50.10	Tengeri személyszállítás
50.2		Tengeri áruszállítás
	50.20	Tengeri áruszállítás
50.3		Belvízi személyszállítás
	50.30	Belvízi személyszállítás
50.4		Belvízi áruszállítás
	50.40	Belvízi áruszállítás
51		
51.1	Légi szállítás	
Légi személyszállítás		
	51.10	Légi személyszállítás
51.2		Légi áruszállítás
	51.21	Légi áruszállítás
	51.22	Űrszállítás
52		
52.1	Raktározás, szállítást kiegészítő tevékenység	
Raktározás, tárolás		
	52.10	Raktározás, tárolás
52.2		Szállítást kiegészítő tevékenység
	52.21	Szárazföldi szállítást kiegészítő szolgáltatás
	52.22	Vízi szállítást kiegészítő szolgáltatás
	52.23	Légi szállítást kiegészítő szolgáltatás
	52.24	Rakománykezelés
	52.29	Egyéb szállítást kiegészítő szolgáltatás
53		
53.1	Postai, futárpostai tevékenység	
Postai tevékenység (egyetemes kötelezettséggel)		
	53.10	Postai tevékenység (egyetemes kötelezettséggel)
53.2		Egyéb postai, futárpostai tevékenység
	53.20	Egyéb postai, futárpostai tevékenység

I. NEMZETGAZDASÁGI ÁG - SZÁLLÁSHELY-SZOLGÁLTATÁS, VENDÉGLÁTÁS

55		
55.1	Szálláshely-szolgáltatás	
Szállodai szolgáltatás		
	55.10	Szállodai szolgáltatás
55.2		Üdülési, egyéb átmeneti szálláshely szolgáltatás
	55.20	Üdülési, egyéb átmeneti szálláshely szolgáltatás
55.3		Kempingszolgáltatás
	55.30	Kempingszolgáltatás
55.9		Egyéb szálláshely-szolgáltatás
	55.90	Egyéb szálláshely-szolgáltatás

56		
56.1	Vendéglátás	
Éttermi-, mozgó vendéglátás		
	56.10	Éttermi-, mozgó vendéglátás
56.2		Rendezvényi étkeztetés és egyéb vendéglátás
	56.21	Rendezvényi étkeztetés
	56.29	Egyéb vendéglátás
56.3		Italszolgáltatás
	56.30	Italszolgáltatás

J. NEMZETGAZDASÁGI ÁG - INFORMÁCIÓ, KOMMUNIKÁCIÓ

58		
58.1	Kiadói tevékenység	
Kiadói tevékenység		
	58.11	Könyvkiadás
	58.12	Címtárak, levelezőjegyzékek kiadása
	58.13	Napilapkiadás
	58.14	Folyóirat, időszaki kiadvány kiadása
	58.19	Egyéb kiadói tevékenység
58.2		Szoftverkiadás
	58.21	Számítógépes játék kiadása
	58.29	Egyéb szoftverkiadás
59		
59.1	Film, videó gyártás, televízióműsor gyártása, hangfelvétel kiadás	
Film-, videó, televízióműsor gyártása		
	59.11	Film-, videó, televízióműsor gyártása
	59.12	Film-, videó gyártás, televíziós műsorfelvétel utómunkálatai
	59.13	Film-, video- és televízió-program terjesztése
	59.14	Filmvetítés
59.2		Hangfelvétel készítése, kiadása
	59.20	Hangfelvétel készítése, kiadása
60		
60.1	Műsorösszeállítás, műsorszolgáltatás	
Rádió műsorszolgáltatás		
	60.10	Rádió műsorszolgáltatás
60.2		Televízióműsor összeállítása, szolgáltatása
	60.20	Televízióműsor összeállítása, szolgáltatása
61		
61.1	Távközlés	
Vezetékes távközlés		
	61.10	Vezetékes távközlés
61.2		Vezeték nélküli távközlés
	61.20	Vezeték nélküli távközlés
61.3		Műholdas távközlés
	61.30	Műholdas távközlés
61.9		Egyéb távközlés
	61.90	Egyéb távközlés
62		
62.0	Információ-technológiai szolgáltatás	
Információ-technológiai szolgáltatás		
	62.01	Számítógépes programozás
	62.02	Információtechnológiai szaktanácsadás
	62.03	Számítógép-üzemeltetés
	62.09	Egyéb információ-technológiai szolgáltatás
63		
63.1	Információs szolgáltatás	
Világháló-portáli, adatfeldolgozási szolgáltatás		
	63.11	Adatfeldolgozás, web-hozszing szolgáltatás
	63.12	Világháló-portáli szolgáltatás
63.9		Egyéb információs szolgáltatás
	63.91	Hírügynökségi tevékenység
	63.99	M.n.s. egyéb információs-szolgáltatás

K. NEMZETGAZDASÁGI ÁG - PÉNZÜGYI, BIZTOSÍTÁSI TEVÉKENYSÉG

64		
64.1	Pénzügyi közvetítés, kivéve: biztosítási, nyugdíjpénztári tevékenység	
Monetáris közvetítés		
	64.11	Jegybanki tevékenység
	64.19	Egyéb monetáris közvetítés
64.2		Vagyonkezelés (holding)
	64.20	Vagyonkezelés (holding)
64.3		Befektetés-közvetítés
	64.30	Befektetési-közvetítés
64.9		Egyéb pénzügyi közvetítés
	64.91	Pénzügyi lízing
	64.92	Egyéb hitelnyújtás
	64.99	M.n.s. egyéb pénzügyi közvetítés
65		
65.1	Biztosítás, viszontbiztosítás, nyugdíjalapok (kivéve: kötelező társadalombiztosítás)	
Biztosítás		
	65.11	Életbiztosítás
	65.12	Nem életbiztosítás
65.2		Viszontbiztosítás
	65.20	Viszontbiztosítás
65.3		Nyugdíjalapok
	65.30	Nyugdíjalapok
66		
66.1	Egyéb pénzügyi tevékenység	
Pénzügyi kiegészítő tevékenység (kivéve: biztosítás, nyugdíjalap)		
	66.11	Pénz-, tőkepiac igazgatása
	66.12	Értékpapír-, árutőzsdei ügynöki tevékenység
	66.19	Egyéb pénzügyi kiegészítő tevékenység
66.2		Biztosítást, nyugdíjalapot kiegészítő tevékenység
	66.21	Kockázattertelékelés, kárszakértés
	66.22	Biztosítási ügynöki, brókeri tevékenység
	66.29	Biztosítás, nyugdíjalap egyéb kiegészítő tevékenysége
66.3		Alapkezelés
	66.30	Alapkezelés

L. NEMZETGAZDASÁGI ÁG - INGATLANÜGYLETEK

68		
68.1	Ingatlanügyletek	
Saját tulajdonú ingatlan adásvétele		
	68.10	Saját tulajdonú ingatlan adásvétele
68.2		Saját tulajdonú, bérelt ingatlan bérbeadása, üzemeltetése
	68.20	Saját tulajdonú, bérelt ingatlan bérbeadása, üzemeltetése
68.3		Ingatlanügynöki, -kezelési szolgáltatás
	68.31	Ingatlanügynöki tevékenység
	68.32	Ingatlankezelés

M. NEMZETGAZDASÁGI ÁG - SZAKMAI, TUDOMÁNYOS, MŰSZAKI TEVÉKENYSÉG

69		
69.1	Jogi, számviteli, adószakértői tevékenység	
Jogi tevékenység		
	69.10	Jogi tevékenység
69.2	Számviteli, könyvvizsgálói, adószakértői tevékenység	
	69.20	Számviteli, könyvvizsgálói, adószakértői tevékenység
70		
70.1	Üzletvezetési, vezetői tanácsadás	
Üzletvezetés		
	70.10	Üzletvezetés

70.2	Üzletviteli tanácsadás
70.21	PR, kommunikáció
70.22	Üzletviteli, egyéb vezetési tanácsadás
71	
71.1	Építészmérnöki tevékenység; műszaki vizsgálat, elemzés
Építészmérnöki tevékenység; műszaki vizsgálat, elemzés	
71.11	Építészmérnöki tevékenység
71.12	Mérnöki tevékenység, műszaki tanácsadás
71.2	Műszaki vizsgálat, elemzés
71.20	Műszaki vizsgálat, elemzés
72	
72.1	Tudományos kutatás, fejlesztés
Természettudományi, műszaki kutatás, fejlesztés	
72.11	Biotechnológiai kutatás, fejlesztés
72.19	Egyéb természettudományi, műszaki kutatás, fejlesztés
72.2	Társadalomtudományi, humán kutatás, fejlesztés
72.20	Társadalomtudományi, humán kutatás, fejlesztés
73	
73.1	Reklám, piackutatás
Reklám	
73.11	Reklámügynöki tevékenység
73.12	Médiareklám
73.2	Piac-, közvélemény-kutatás
73.20	Piac-, közvélemény-kutatás
74	
74.1	Egyéb szakmai, tudományos, műszaki tevékenység
Divat-, formatervezés	
74.10	Divat-, formatervezés
74.2	Fényképészet
74.20	Fényképészet
74.3	Fordítás, tolmácsolás
74.30	Fordítás, tolmácsolás
74.9	M.n.s. egyéb szakmai, tudományos, műszaki tevékenység
74.90	M.n.s e szakmai, tudományos, műszaki tevékenység
75	
75.0	Állat-egészségügyi ellátás
Állat-egészségügyi ellátás	
75.00	Állat-egészségügyi ellátás

N.NEMZETGAZDASÁGI ÁG - ADMINISZTRATÍV ÉS SZOLGÁLTATÁST TÁMOGATÓ TEVÉKENYSÉG

77	
77.1	Kölcsönzés, operatív lízing
Gépjármű-kölcsönzés	
77.11	Személygépjármű kölcsönzése
77.12	Gépjárműkölcsönzés (3,5 tonna fölött)
77.2	Személyi használatú, háztartási cikk kölcsönzése,
77.21	Szabadidős-, sporteszköz kölcsönzése
77.22	Videokazetta, lemez kölcsönzése
77.29	Egyéb személyi használatú, háztartási cikk kölcsönzése
77.3	Egyéb gép, tárgyi eszköz kölcsönzése
77.31	Mezőgazdasági gép kölcsönzése
77.32	Építőipari gép kölcsönzése
77.33	Irodagép kölcsönzése (beleértve: számítógép)
77.34	Vízi szállítóeszköz kölcsönzése
77.35	Légi szállítóeszköz kölcsönzése
77.39	Egyéb gép, tárgyi eszköz kölcsönzése
77.4	Immateriális javak kölcsönzése
77.40	Immateriális javak kölcsönzése
78	
78.1	Munkaerőpiaci szolgáltatás
Munkaközvetítés	

	78.10	Munkaközvetítés
78.2		Időszaki munkaerő közvetítése
	78.20	Időszaki munkaerő közvetítése
78.3		Egyéb emberi erőforrás ellátás, -gazdálkodás
	78.30	Egyéb emberi erőforrás ellátás, -gazdálkodás
79		
79.1		Utazásközvetítés, utazásszervezés, egyéb foglalás
Utazásközvetítés, utazásszervezés		
	79.11	Utazásközvetítés
	79.12	Utazásszervezés
79.9		Egyéb foglalás
	79.90	Egyéb foglalás
80		
80.1		Biztonsági, nyomozói tevékenység
Személybiztonsági tevékenység		
	80.10	Személybiztonsági tevékenység
80.2		Biztonsági rendszer szolgáltatás
	80.20	Biztonsági rendszer szolgáltatás
80.3		Nyomozás
	80.30	Nyomozás
81		
81.1		Építmény üzemeltetés, zöldterület-kezelés
Építményüzemeltetés		
	81.10	Építményüzemeltetés
81.2		Takarítás
	81.21	Általános épülettakarítás
	81.22	Egyéb épület-, ipari takarítás
	81.29	Egyéb takarítás
81.3		Zöldterület-kezelés
	81.30	Zöldterület-kezelés
82		
82.1		Adminisztratív-, kiegészítő egyéb üzleti szolgáltatás
Adminisztratív-, kiegészítő szolgáltatás		
	82.11	Összetett adminisztratív szolgáltatás
	82.19	Fénymásolás, egyéb irodai szolgáltatás
82.2		Telefoninformáció
	82.20	Telefoninformáció
82.3		Konferencia, kereskedelmi bemutató szervezése
	82.30	Konferencia, kereskedelmi bemutató szervezése
82.9		Egyéb kiegészítő gazdasági tevékenység
	82.91	Követelésbehajtás
	82.92	Csomagolás
	82.99	M.n.s. egyéb kiegészítő üzleti szolgáltatás

O. NEMZETGAZDASÁGI ÁG - KÖZIGAZGATÁS, VÉDELEM; KÖTELEZŐ TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁS

84		
84.1		Közigazgatás, védelem; kötelező társadalombiztosítás
Közigazgatás		
	84.11	Általános közigazgatás
	84.12	Egészségügy, oktatás, kultúra, egyéb szociális szolgáltatás (kivéve: társadalombiztosítás) igazgatása
	84.13	Üzleti élet szabályozása, hatékonyságának ösztönzése
84.2		Társadalmi közszolgáltatás
	84.21	Külügyek
	84.22	Honvédelem
	84.23	Igazságügy, bíróság
	84.24	Közbiztonság, közrend
	84.25	Tűzvédelem
84.3		Kötelező társadalombiztosítás
	84.30	Kötelező társadalombiztosítás

P. NEMZETGAZDASÁGI ÁG - OKTATÁS

85		
85.1	Oktatás	
Iskolai előkészítő oktatás		
	85.10	Iskolai előkészítő oktatás
85.2		Alapfokú oktatás
	85.20	Alapfokú oktatás
85.3		Középfokú oktatás
	85.31	Általános középfokú oktatás
	85.32	Szakmai középfokú oktatás
85.4		Felső szintű oktatás
	85.41	Felső szintű, nem felsőfokú oktatás
	85.42	Felsőfokú oktatás
85.5		Egyéb oktatás
	85.51	Sport, szabadidős képzés
	85.52	Kulturális képzés
	85.53	Járművezető-oktatás
	85.59	M.n.s. egyéb oktatás
85.6		Oktatást kiegészítő tevékenység
	85.60	Oktatást kiegészítő tevékenység

Q. NEMZETGAZDASÁGI ÁG - HUMÁN-EGÉSZSÉGÜGYI, SZOCIÁLIS ELLÁTÁS

86		
86.1	Humán-egészségügyi ellátás	
Fekvőbeteg-ellátás		
	86.10	Fekvőbeteg-ellátás
86.2		Járóbeteg-ellátás, fogorvosi ellátás
	86.21	Általános járóbeteg-ellátás
	86.22	Szakorvosi járóbeteg-ellátás
	86.23	Fogorvosi járóbeteg-ellátás
86.9		Egyéb humán-egészségügyi ellátás
	86.90	Egyéb humán-egészségügyi ellátás
87		
87.1	Bentlakásos, nem kórházi ápolás	
Bentlakásos, nem kórházi ápolás		
	87.10	Bentlakásos, nem kórházi ápolás
87.2		Értelmi fogyatékos, mentális-, szenvedélybeteg bentlakásos ellátása
	87.20	Értelmi fogyatékos, mentális-, szenvedélybeteg bentlakásos ellátása
87.3		Idősek, fogyatékosok bentlakásos ellátása
	87.30	Idősek, fogyatékosok bentlakásos ellátása
87.9		Egyéb bentlakásos ellátás
	87.90	Egyéb bentlakásos ellátás
88		
88.1	Szociális ellátás bentlakás nélkül	
Idősek, fogyatékosok szociális ellátása bentlakás nélkül		
	88.10	Idősek, fogyatékosok szociális ellátása bentlakás nélkül
88.9		Egyéb szociális ellátás bentlakás nélkül
	88.91	Gyermekek napközbeni ellátása
	88.99	M.n.s. egyéb szociális ellátás bentlakás nélkül

R. NEMZETGAZDASÁGI ÁG - MŰVÉSZET, SZÓRAKOZTATÁS

90		
90.0	Alkotó-, művészeti-, szórakoztató tevékenység	
Alkotó-, művészeti-, szórakoztató tevékenység		
	90.01	Előadó-művészet
	90.02	Előadó-művészetet kiegészítő tevékenység
	90.03	Alkotóművészet
	90.04	Művészeti létesítmények működtetése
91		

91.0	Könyvtári, levéltári, múzeumi, egyéb kulturális tevékenység	
Könyvtári, levéltári, múzeumi, egyéb kulturális tevékenység		
	91.01	Könyvtári, levéltári tevékenység
	91.02	Múzeumi tevékenység
	91.03	Történelmi hely, építmény, egyéb látványosság működtetése
	91.04	Növény-, állatkert, természetvédelmi terület működtetése
92		
92.0	Szerencsejáték, fogadás	
Szerencsejáték, fogadás		
	92.00	Szerencsejáték, fogadás
93		
93.1	Sport-, szórakoztató-, szabadidős tevékenység	
Sporttevékenység		
	93.11	Sportlétesítmény működtetése
	93.12	Sportegyesületi tevékenység
	93.13	Testedzési szolgáltatás
	93.19	Egyéb sporttevékenység
93.2	Egyéb szórakoztatás, szabadidős tevékenység	
	93.21	Vidámparki, szórakoztatóparki tevékenység
	93.29	M.n.s. egyéb szórakoztatás, szabadidős tevékenység

S. NEMZETGAZDASÁGI ÁG - EGYÉB SZOLGÁLTATÁS

94		
94.1	Érdekképviselet	
Vállalkozói, szakmai érdekképviselet		
	94.11	Vállalkozói, munkaadói érdekképviselet
	94.12	Szakmai érdekképviselet
94.2	Szakszervezeti tevékenység	
	94.20	Szakszervezeti tevékenység
94.9	Egyéb közösségi, társadalmi tevékenység	
	94.91	Egyházi tevékenység
	94.92	Politikai tevékenység
	94.99	M.n.s. egyéb közösségi, társadalmi tevékenység
95		
95.1	Számítógép, személyi-, háztartási cikk javítása	
Számítógép, kommunikációs eszköz javítása		
	95.11	Számítógép, periféria javítása
	95.12	Kommunikációs eszköz javítása
95.2	Személyi-, háztartási cikk javítása	
	95.21	Szórakoztató-elektronikai cikk javítása
	95.22	Háztartási gép, háztartási-, kerti eszköz javítása
	95.23	Lábbeli, egyéb bőráru javítása
	95.24	Bútor, lakberendezési tárgy javítása
	95.25	Óra-, ékszerjavítás
	95.29	Egyéb személyi-, háztartási cikk javítása
96		
96.0	Egyéb személyi szolgáltatás	
Egyéb személyi szolgáltatás		
	96.01	Textil, szőrme mosása, tisztítása
	96.02	Fodrászat, szépségápolás
	96.03	Temetkezés, temetkezést kiegészítő szolgáltatás
	96.04	Fizikai közérzet javító szolgáltatás
	96.09	M.n.s. egyéb személyi szolgáltatás

T. NEMZETGAZDASÁGI ÁG - HÁZTARTÁS MUNKAADÓI TEVÉKENYSÉGE; TERMÉK ELŐÁLLÍTÁSA, SZOLGÁLTATÁS VÉGZÉSE SAJÁT FOGYASZTÁSRA

97		
97.0	Háztartási alkalmazottat foglalkoztató magánháztartás	
Háztartási alkalmazottat foglalkoztató magánháztartás		
	97.00	Háztartási alkalmazottat foglalkoztató magánháztartás

98		
98.1		Háztartás termék-előállítása, szolgáltatása saját fogyasztásra
		Háztartás termék-előállítása, szolgáltatása saját fogyasztásra
	98.10	Háztartás termék-előállítása, szolgáltatása saját fogyasztásra
98.2		Háztartás szolgáltatása saját fogyasztásra
	98.20	Háztartás szolgáltatása saját fogyasztásra

U. NEMZETGAZDASÁGI ÁG - TERÜLETEN KÍVÜLI SZERVEZET

99		
99.0		Területen kívüli szervezet
		Területen kívüli szervezet
	99.00	Területen kívüli szervezet

Hivatkozások jegyzéke

1. Erdész F.-né, Jankuné Kürthy Gy., Kozak A. és Radócné Kocsis T. (2009): A zöldség- és gyümölcságazat helyzete. Agrárgazdasági Tanulmányok. Agrárgazdasági Kutató Intézet, Budapest, 47 p.
2. <https://elir.aki.gov.hu/cikk/agrarjelentes-2016>
3. Agrárium7 (2016): Fejlesztési lehetőségek előtt a hazai malomipar.
<https://agrarium7.hu/cikkek/706-fejlesztési-lehetosegek-elott-a-hazai-malomipar>
4. Boldog V. (2017): Takarmánygyártás 2016. előzetes. (1.) Statisztikai jelentés. Agrárgazdasági Kutató Intézet.
5. Bábáné Demeter E. (szerk.), Boldog V., Csoltai V., Ehretné Berczi I., Fekete G., Kiss G., Marosán Á. és Medináné Lázár V. (2017): Élelmiszeripari kapacitásjelentés 2016. év (revízió 2018. 5. hó). (1.) Statisztikai jelentés. Agrárgazdasági Kutató Intézet.
6. Dr. Buzás Gizella Szakáruismeret c. tananyag (2011)
7. Bruder Júlia Sütőipari termékek című anyaga (2011)

